

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာဓညဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော
တုဝဋ္ဌကသတ်
တရားတော်

(တတိယအကြိမ်)

သာသနာ ၂၅၄၈

ကောဇာ-၁၃၆၇

ခရစ်-၂၀၀၅

အငြိမ်းဓာတ်

* * * * *

- ၁။ ဆိတ်ငြိမ်တခို၊ ငြိမ်းရာကို
ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း။
- ၂။ အကျယ်ချဲ့လမ်း၊ သူ့အမြစ်နှင့်
ငါဖြစ်သည့်အင်း၊ စိတ်ကြီးဝင်း၊
သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်။
- ၃။ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ ဂုဏ်အရ
မာနမကြီးရာ။
- ၄။ မြတ်ယုတ်တန်းတူ၊ ဖြစ်သည်ဟူ
မာန်မူမပြု၊ ကင်းစေရာ။
- ၅။ ကိုယ်တွင်း၌သာ၊ ငြိမ်းစေရာ၊
ပြင်မှာ မရှာသင့်သည်သာ၊
ကိုယ်ထဲငြိမ်းက၊ မြဲအတ္တ၊
ကင်းပပြတ်အတ္တာ။
- ၆။ ရသာမမက်၊ လောကဘက်
နှစ်သက်မြတ်နိုး ပယ်ရမည်။
- ၇။ အတွေ့ဆိုးများ၊ နှိပ်စက်ငြား၊
ညည်းတွားမြည်တမ်း မပြုရာ။
မဟာစည်ဆရာတော်

အနန္တ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုဏ္ဏက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

တုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်

သာသနာ-၂၅၄၈

ကောဇာ-၁၃၆၇

ခရစ်နှစ်-၂၀၀၅

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၂၀၈၄၄၀၅၁၁)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၂၀၇၆၇၀၅၁၂)

အုပ်ရေး-၃၀၀၀

တတိယအကြိမ်

ကွန်ပျူတာ-ကိုအေးချမ်း (တင့်တူ)

ပရုဖတ်

ဦးနန္ဒမေဓာ(ကနီ) သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ
ဆရာကြီး ဒေါ်ပညာဝတီ (ဓမ္မဂဝေသီအဆောင်မှူး)

ဦးတင်ဝမ်(၂၄၀)

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၊
အမှတ်-၁၆၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊
ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့ကထုတ်ဝေ၍၊

ဦးအောင်မိုး(၀၇၆၅၁)

စတားအင်ပါယာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-(၂၈/၃၂)၄၂-လမ်း၊ ဗိုလ်တစ်ထောင်မြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့က ပုံနှိပ်သည်။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ

အလှူအားလုံးတို့တွင် တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိစွမ်းရည်များ ထင်ရှားထက်မြက်လှပါသည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူသောတရားဒေသနာနှင့်အညီ ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း(၈၀)ကျော် ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ကျမ်းစာအုပ်များသည် သာသနာတော်အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများလှပါသည်။

ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို ချီးကျူးထောက်ပံ့လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်က မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာအုပ်များကို ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိလျက်ရှိပါသည်။ ကျမ်းစာအုပ်များပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ၌ အဆင့် အတန်းမြင့်မြင့်ဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

“သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”ဟု ဘုရားဟောပါဠိလာရှိသည့် အမြတ်ဆုံးအလှူဖြစ်သော “တရားစာအုပ်များလှူဒါန်းလိုပါက” မဟာစည်တရားတော် ပြန့်ပွားရေးတာဝန်ပေးသောပင်တစ်ပင်လျှင် ကျပ် ၅၀၀၀/-ဖြင့် စိုက်ထူလှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။ သီးသန့်ငွေပေးသောပင်စိုက်ထူ၍ မိမိနှစ်သက်ရာ ကျမ်းစာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်လှူဒါန်းလိုပါက (သို့မဟုတ်) အုပ်ရေ ၁၀၀-နှင့် အထက် လှူဒါန်းလိုပါက ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ် နှင့် ဆက်သွယ်လှူဒါန်းနိုင်ပါကြောင်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
အမှတ်(၁၆) သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊
ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
Email-Mahasi-ygn@mptmail.net.mm
Website-www.mahasi.org.mm.
01.545918-01-541971

**ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး**

**ဟောကြားရေးသားပြုစုတော်မူသောတရားစာအုပ်များနှင့်
ကျမ်းစာအုပ်များစာရင်း**

- ၁။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်း
- ၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏မှတ်တမ်း
- ၃။ ကမ္မဝါ
- ၄။ ကာမသုတ္တန်တရားတော်
- ၅။ ကမ္ဘာသာသနာပြုစာတမ်း
- ၆။ ကမ္ဘာသာသနာပြုတရားတော် (ပ)
- ၇။ ကမ္ဘာသာသနာပြုတရားတော် (ဒု)
- ၈။ ကမ္ဘာသာသနာပြုဓမ္မဒူတခရီး
- ၉။ ကျွန်တော်(သို့) ၃၃-နှစ် မဟာစည်
- ၁၀။ ငွေရတုတရားတော်
- ၁၁။ စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်
- ၁၂။ တက္ကသိုလ်တရားတော်
- ၁၃။ တုဝဇ္ဇကသုတ်တရားတော်
- ၁၄။ ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ (ပ)
- ၁၅။ ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ (ဒု)
- ၁၆။ ဒုလ္လဘရဟန်းသစ်များသြဝါဒကထာ

- ၁၇။ ဓမ္မစကြာ
၁၈။ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်
၁၉။ ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်များ
၂၀။ ဓမ္မဒေသနာစာစောင်များ (ပ)
၂၁။ ဓမ္မဒေသနာစာစောင်များ (ဒု)
၂၂။ ဓမ္မဒေသနာစာစောင်များ (တ)
၂၃။ ဓမ္မဒေသနာစာစောင်များ (စ)
၂၄။ နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်
၂၅။ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုခရီးအတွေ့အကြုံ
၂၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ပထမတွဲ)
၂၇။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ဒုတိယတွဲ)
၂၈။ ပဋိပတ္တိသာသနာ
၂၉။ ပုရာဘေဒသုတ်တရားတော်
၃၀။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်
၃၁။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားတော်ကြီး
၃၂။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်
၃၃။ ဗောဇ္ဈင်သုတ်တရားတော်
၃၄။ ဘဝပြဿနာ
၃၅။ ဘာရသုတ္တန်တရားတော်
၃၆။ ဘုရားရှိခိုး
၃၇။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
(ပထမပိုင်း)

- ၃၈။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တံပုံ (စက္ကူအထူ)
၃၉။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တံပုံ (စက္ကူအပါး)
၄၀။ မဟာသမယသုတ်၊ (၃)သုတ်တရားတော်
၄၁။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်(၃) စောင်တွဲ
(ဓမ္မစကြာ+အနတ္တ+မဟာသတိပဋ္ဌာန်)
၄၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိ နိဿယ
၄၃။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာရှုနည်း (အကျဉ်း)
၄၄။ မာလုကျပုတ္တသုတ်တရားတော်
၄၅။ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်
၄၆။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပ)
၄၇။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု)
၄၈။ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်
၄၉။ ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း
၅၀။ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်
၅၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (ပ)
၅၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (ဒု)
၅၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (တ)
၅၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (စ)
၅၅။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ဉာဏ်စဉ်တရားတော် (ဆရာကိုင်း)
၅၆။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ဉာဏ်စဉ်တရားတော်မှ ဆောင်ပုဒ်များ
၅၇။ ဝဇ္ဇိကသုတ်တရားတော်
၅၈။ ဝါကျာဝယ ဝဏ္ဏနာကျမ်း

- ၅၉။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟကျမ်း
၆၀။ ဝတ်ရွတ်စဉ် (မဟာစည်)
၆၁။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းပါဠိသက်သက် (ပ)
၆၂။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းပါဠိသက်သက်(ဒု)
၆၃။ သက္ကပဉ္စသုတ်တရားတော်
၆၄။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်
၆၅။ သီလဝန္တသုတ်တရားတော်
၆၆။ သလ္လေခသုတ်တရားတော် (ပ)
၆၇။ သလ္လေခသုတ်တရားတော် (ဒု)
၆၈။ သစ္စာလေးပါးတရားတော်
၆၉။ ဟေမဝတသုတ်တရားတော်
၇၀။ ဟောစဉ်သုတ်
၇၁။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်
၇၂။ အရိယာဝါသ
၇၃။ အဘိဓမ္မာတရားတော်
၇၄။ အာသီဝိသောပမသုတ်
၇၅။ ဩဝါဒအမွေများ
၇၆။ ဩဝါဒကထာပေါင်းချုပ်
၇၇။ လောကဓံတရားတော်
၇၈။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုတရားညွန့်ပေါင်း (ပ)
၇၉။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုတရားညွန့်ပေါင်း (ဒု)
၈၀။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုသမိုင်းမှတ်တမ်း

၈၁။ မဂ္ဂင်ရူပ်ပါး

၈၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ

၈၃။ ရာပြည့်မော်ကွန်း

၈၄။ အာဒိတ္တသုတ္တန်တရားတော်

နိဒါန်း

မြန်-ကောင်း-သက်သာ

မြန်-ကောင်း-သက်သာ ဟူသော အလုပ်အကျင့်သည် တကယ် အမှန်အစစ်ဖြစ်ပါမူ လူတိုင်းလူတိုင်းက ကြိုဆိုလက်ခံကြရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤတုဝဋ္ဋကသုတ် အကျင့်တရားတော်သည် သံသရာ၌ကြာမြင့် စေတတ်သော ပပဉ္စတရားတို့ကိုပယ်ကြောင်းဖြစ်၍ ယင်းသုတ်ကို တုဝဋ္ဋကလျင်မြန်တရားဟုခေါ်ဆိုထားပေသည်။ ထို့ပြင် သံသရာ၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းစေတတ်သည့်ပပဉ္စတရားဆိုးတို့ကင်းငြိမ်းကြောင်း လည်းဖြစ်သောကြောင့် ယင်းသုတ်ကို ကောင်းသည် သက်သာသည် ဟူ၍လည်း ချီးကျူး ဂုဏ်တင်သင့်ပါပေသည်။

ထိုသို့ မြန်-ကောင်း-သက်သာ ဟု ချီးကျူးဂုဏ်တင်ကာ ခေါ်ဆို ထိုက်သော ဤတုဝဋ္ဋကသုတ်တရားတော်ကို စကြဝဠာတိုက်တစ် သောင်းမှ လာရောက်စုဝေးလျက်ရှိကြသော မဟာသမဃခေါ် နတ်-

တုဝဋကသုတ် တရားတော်

ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးကြီး၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟောကြားတော်
မူစဉ်က နာကြားကြကာသဘောပေါက်နားလည်ကြသဖြင့်သဒ္ဓါစရိုက်
ရှိကြသောနတ်ဗြဟ္မာတို့ ကုဋေတစ်သိန်းခန့် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြသည့်ပြင်
သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ဖြစ်ကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့မှာ
မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်ပင် များပြားသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုစဉ်အခါက ထိုကဲ့သို့နာကြားကြကာ အလွယ်တကူသိနား
လည်ကြ၍တရားထူးများကိုလျင်မြန်စွာရသွားကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓ-
သာသနာတော်ခေတ်နောက်ပိုင်းဟု ဆိုရမည့်ယခုအခါ၌ ဤသုတ်
တရားတော်ကို ကြားနာရုံမျှဖြင့် တရားထူးကိုရဖို့ မဆိုထားဘိ
သဘောပေါက် နားလည်ရန်ပင် မလွယ်ကူဘဲ ရှိခဲ့ချေသည်။

ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးခေတ်များမှ ယခုခေတ်အထိ ကျမ်းဂန်
တတ်သိပညာရှိဆရာတော် အရှင်မြတ်တို့သည် ဤ တုဝဋကသုတ်
နှင့်တကွ မဟာသမယ ၆-သုတ်တို့ကို နိဿယပြန်ခြင်း အနက်
အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြခြင်းတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့ကြပေသည်။ သို့သော်
လည်း ထိုဖွင့်ပြချက်များမှာ ကျမ်းဂန်အနေအထားဖြင့်ရေးသား
စီရင်ချက်များဖြစ်သောကြောင့် သုတနည်းသူတို့မှာ သိနားလည်ရန်
မလွယ်ကူဘဲ ခက်ခဲလျက်ပင် ရှိခဲ့လေသည်။

ပုရာဘောဒသုတ်တရားတော် ထွက်ပေါ်လာခြင်း

ထိုသို့ဖြစ်နေရာတွင် ယင်းမဟာသမယ၆-သုတ်ထဲမှ ပုရာဘောဒ
သုတ်တရားတော်သည် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
၏ ဟောကြားချက် အစီအစဉ်ဖြင့် တရားစာအုပ်ဖြစ်လျက် ထွက်

နိဒါန်း

ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ စွာတို့မှာ ကျယ်ပြန့်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို သဘောပေါက် နားလည်ကာ အားရဝမ်းသာဖြစ်ကြရပေသည်။ ယင်းသုတ်တရား တော်သည် ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူတို့အတွက် ဟောသည့် တရားတော်ဖြစ် သောကြောင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်ဉာဏ်ထက်မြက်သူတို့က ပို၍ သဘော ပေါက် နားလည်ကြပေသည်။

ယင်းသို့ အထူးအားဖြင့် ပို၍သဘောပေါက် နားလည်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပြည်တောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာ သနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဟောင်း ဦးလှမောင်လည်း တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်ပေသည်။

ယင်း ဦးလှမောင်မှာမူ ကိုယ်တိုင်သဘောပေါက် နားလည်ရုံမျှ တွင်မဟုတ်ဘဲ ထိုမဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲမှ အခြား ၅-သုတ်ကို လည်း ပုရာဘေဒသုတ် တရားစာအုပ်ကဲ့သို့ပင် တရားစာအုပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အထူးကျေးဇူး များလိမ့်မည်ဟူ၍လည်း မြော်မြင်မိသောကြောင့် ယင်း မဟာသမယ ၅-သုတ်တို့ကိုလည်း တရားစာအုပ်အဖြစ် ပြုစုစီရင်တော်မူပါရန် ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထား တောင်းပန်ခဲ့ပေသည်။

တုဝဋကသုတ်တရားတော်ကို ဟောကြားစီရင်ခြင်း

ယင်းသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၃၇-ခုနှစ်၊

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

ပြာသိုလပြည့်နေ့မှစ၍ ဤတုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်ကို ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ဖွင့်ပြ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ဟောကြားပြီးသော အပိုင်းများကိုလည်း စာမူအဖြစ်သို့ရောက်အောင် တိုက်ပ ရိုက်တာဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားခဲ့ပေသည်။ နောက်ဆုံး ပဉ္စမပိုင်းကိုမူ ဟောသောအခါ မကျယ်လွန်းပဲအတိအကျဖြစ်စေရန် မဟောမိကပင် စာမူအဖြစ်ရိုက်နှိပ်ပြီးလျှင် ထိုစာမူအရ ဟောကြားတော်မူကြောင်း ကြားသိရပေသည်။ သို့သော် ထိုစာမူ၌ ကျဉ်းလွန်း၍ အသိခက်သော အရာများကိုမူ တရားနာပရိသတ်များ နားလည်လောက်အောင် အကျယ်ဖွင့်ပြ၍ ဟောတော်မူခဲ့ကြောင်း ကြားသိရပေသည်။

နိဒါန်းရေးရန် တာဝန်ပေးခြင်း

ထိုသို့ ပြုစုစီရင်တော်မူပြီးသော တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော် စာမူကို ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဘုရားကြီးက ဤစာရေးသူအား ပေးအပ်တော်မူပြီးလျှင် နိဒါန်းရေးထည့်ရန် တာဝန်ပေးတော်မူသည်။ ထိုအခါ တစ်ဘက်မှ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်သည်နှင့်အမျှ တစ်ဘက်မှ နင့်ကနဲ လေးတက်လာသည့် တာဝန်ကြီးကိုထမ်းမိလျက်သား ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ-ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာမူနှင့်လိုက်လျော ထိုက်တန်သော စကားလုံးများဖြင့် စီစဉ်ရေးသားရမည် ဖြစ်သောကြောင့်ပင်။ သို့သော်လည်း-

အာဂတော ဘာရော အဝဿံ ဝဟိတဗ္ဗော-ရောက်လာသော
တာဝန်ကိုမရှောင်မသွေမချွတ်ပင် ထမ်းဆောင်အပ်သည်-ဟု

နိဒါန်း

မိန့်ဆိုတော်မူသည့် ကျမ်းဂန်ပရိဘာသာစကားနှင့်အညီ တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်ရပါတော့မည်။

နိဒါန်း ဟူသည်မှာ “နိဒဒါတိ ဒေသကာလာဒိဝသေန ဒေသနံ အဝိဒိတံ ဝိဒိတံ ကတွာ နိဒဿေတီတိ နိဒါနံ”ဟု သဒ္ဒါနက်ဝိဂြိုဟ် ဖွင့် ဆိုတော်မူကြသည်နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ တရားတော်ကျမ်းစာကို ဒေသကာလစသည်တို့ဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ပြဆိုသော စကားရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတွင် ဤ တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော် ကို ဖွင့်ပြဟောကြားရာ အရပ်ဒေသနှင့် ကာလတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထား တောင်းပန်ပုံ ဖွင့်ပြဟောကြားလျက် ပြုစုစီရင်ပုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေပြီ။ ထို့ကြောင့် အခြေခံအနေ အားဖြင့်တော့ ပြည့်စုံပြီဟူ၍ ဆိုနိုင်ပါပြီ။ သို့သော်လည်း ကျမ်းစာသားအတွင်း၌ ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများဖြင့်လည်း ထင်ရှားပေါ်လွင် သည်ထက် ထင်ရှားပေါ်လွင်စေရန် ဆက်လက်၍ ရေးသားဖော်ပြ ရပါဦးမည်။

ဤစာရေးသူ၏ မှတ်ချက်ချပုံ

ဤစာရေးသူသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားစာမူကို အစမှ အဆုံးတိုင်အောင် ဂရုတစိုက် ရှိရှိသေသေ လေ့လာဖတ်ရှု ကြည့်ပါသည်။ ထိုသို့ ဖတ်ရှုကြည့်ပြီးနောက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားစာကို အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ချလိုက်မိပါသည်။

ဤတုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြား၍ ကျမ်းစာ အုပ်အဖြစ်ပြုစီရင်ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သော ဒါယကာ

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

ကြီး ဦးလှမောင်နှင့် ဟောကြားပြုစုတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့သည် ယခုခေတ်၌ အတော်ပင် လမ်းချော်လာခဲ့ပြီဖြစ်သော ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် လူ ရှင်ရဟန်းတော်များကို ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သာသနာ့လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ဤ တရားတော်ဖြင့် တည့်တည့် မတ်မတ်ရောက်ရှိစေလိုသော အတွင်း အဇ္ဈတ္တ အဇ္ဈာသယဓာတ်ခံဖြင့် တောင်းပန်ခြင်း၊ ဟောကြားပြုစုတော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အထက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ချမိခြင်း၏ အကြောင်းမှာ- ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိ၏ ဝိပဿနာ အလုပ်ကိုသာလျှင် ဇောက်ချ၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိခဲ့ပေသည်။ ပြင်အပ အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထည့်သွင်း၍ အလွန်ပင် ဟောပြောခဲ့လှပေသည်။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဤ တုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်၌မူ အပြင်ပလောက၏ အကြောင်းအရာများကို စပ်ဆိုင် ကြုံကြိုက်ရာတိုင်းတွင် ဆုံးမညွှန်ကြားသည့်အနေဖြင့် ရှင်းလင်းပြဆိုချက်များကို အတော်များများ တွေ့ရသောကြောင့်ပင်။

သာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်သင့်သည်

ယခုနေအချိန်အခါသည် အတိမ်းအစောင်းများကို တည့်မတ်ပေးရန် ဆရာကောင်းလိုနေသောအချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့လမ်းကြောင်းကို မှီခိုသလိုလိုနှင့် လမ်းချော်ထွက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတော်များပြားနေသောအချိန် အခါဖြစ်ပါသည်။ ဤလို အချိန်အခါမျိုးတွင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသော ဩဝါဒများမှာ တတိယသင်္ဂါယနာပြီးစအချိန်က အရှင်

နိဒါန်း

မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်မြတ် ဟောကြားပြဆိုခဲ့သော ကထာဝတ္ထု အဆုံးအဖြတ်များကဲ့သို့ပင် သာသနာ့အန္တရာယ် ကာ ကွယ်ရေး ပြုပြင်ရေးအတွက် တကယ်ပင် လိုနေလျက် ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွက် တကယ်လည်းထိထိ ရောက်ရောက် အကျိုးများစေလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် ဩဝါဒများ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက အထင်အရှား ဟောကြားညွှန်ပြထားသော အကောင်းဆုံး လက်ရွေးစင် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းများနှင့် သတိပဋ္ဌာန် စသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းများရှိနေပါလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းအသစ်ထွင် ကာ စိတ်ထင်ရာ နယ်ချဲ့လာသော ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓ ယက္ကန်းစင်တောင် အမည်ခံသူ၏ ဝါဒကို ဤ တုဝဋ္ဋကတရားတော် စာအုပ်စာမျက်နှာ (၁၅၊ ၁၆) တို့၌ ထုတ်ပြ၍ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စဖြင့် နယ်ချဲ့ပုံကို သရုပ်ဖော်ပြ ထားတော်မူပေသည်။ ယင်းသို့ဖော်ပြရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စာတွင် “ကွင်းဝိုင်းကလေးမှန်းကြည့်ရသော သူကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကသိုဏ်း၊ သမထ၊ နုဿတိ၊ ဝိပဿနာ အမျိုးမျိုးထက် ကောင်းသည်”ဟု ဆို ထားသောကြောင့် ထိုဝါဒသည် ဘုရားဟောကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသမျှမှ အလွတ်ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားသည့်အပြင် မိစ္ဆာဝါဒဖြစ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားလှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဇော် ဘုရားကြီးတ မြတ်စွာ ဘုရား၏ မျက်နှာတော်ကိုသာ ထောက်ထား၍ ယင်းဝါဒကို ပြတ် ပြတ်သားသား ပယ်ရှားကာ ဩဝါဒပေးတော်မူသည်မှာ မတိမ်း မစောင်း သာသနာ့လမ်းကြောင်းသို့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သန့် သန့်ရှင်းရှင်း လျှောက်သွားလိုသူများအတွက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ စင်ကြယ်

တုဝဏ္ဏသုတ်တရားတော်

သော လမ်းမြတ်ကိုချမှတ်ပေးတော်မူခြင်းဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်
ကို အလေးအမြတ် ပြုသူတို့အတွက် အားရဖွယ် ကောင်းလှပါပေ
သည်။

ထို့ပြင် (နှာ-၁၄၉-၁၅၅ တို့၌) တပည့် ဒကာ ဒကာမ များက
ပင် မိမိတို့၏ ဆရာရဟန်းတော်များကို လောကီဂိုဏ်း ဆရာအဖြစ်သို့
ရောက်အောင် (စေတနာပါသည်ဖြစ်စေ မပါသည်ဖြစ်စေ) ပို့မိ
နေတတ်ပုံနှင့် ကိုယ့်ဆရာရဟန်းကို ဂိုဏ်းဆရာအဖြစ်သို့ မရောက်
အောင် တပည့် ဒကာ ဒကာမတို့က စောင့်ရှောက်သင့်ကြောင်းများ
ကို သတိပေးပြဆိုထားသည့်ပြင် ဝိဇ္ဇာဆရာနှင့် ဝိဇ္ဇာဒကာအကြောင်း
များ ပြဆိုချက်များသည်လည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုပင်
ဝိဇ္ဇာအသွင်ဖြင့် ကိုးကွယ်ချင်သူအား ဆရာတော် ဘုရားကြီးက တည်
ငြိမ်သော သမာဓိဖြင့် ပယ်ရှားခဲ့ရပုံ သည်လည်းကောင်း၊ ယခုခေတ်
အခါတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်များအတွက် အထူးသတိပြုစရာ အချက်
ကြီးများ ဖြစ်ပါပေသည်။

ထို့ပြင် မည်သည့်ခေတ်တွင်မဆို ခေတ်မီ အတွေးအခေါ်ရှင်များ
ခေတ်နောက်ပြန် အတွေးအခေါ်ရှင်များဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စား ရှိ
တတ်ကြရာတွင် ခေတ်မီအတွေးအခေါ်ရှင်များမှာ ယခုနေအခါ သာ
သနာဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များကို ပရဟိတလုပ်ငန်းများဖြင့် လူများ
အကျိုးကို ဆောင်ရွက်လျက် သာသနာပြုစေလိုသော ဆန္ဒများစွာ
ရှိနေကြသည်။ ထိုဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျော၍ အားထုတ်နေသော
အချို့ရဟန်းတော်များလည်း ရှိနေကြပေသည်။ ယင်းအတွေးအခေါ်
ကို မကြိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိကြပေသည်။ ထိုအတွေး အခေါ်

နိဒ္ဒန်း

များနှင့်ပတ်သက်၍ (နှာ ၁၅၅-၌) တုဝဋ္ဌကသုတ် ပါဠိတော်အရ ဘုရားရှင်၏အာဘော်ကို ပြပြီးလျှင် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းကို ပြဆိုထားသည်မှာလည်း ယခင်နှင့် ယခု အတွေးအခေါ်ကို မဆန့် ကျင်အောင် ညီပေးထားသဖြင့် နှစ်ဘက်စလုံး လက်ခံ နိုင်လောက် အောင် ပြေလည်လှပေသည်။

ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ရပ်လုံး ကျေနပ်ဖွယ်ရှိပုံ

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားစီရင် သော တရားစာအုပ် ဓမ္မရောင်ခြည်များကို ရဟန်း လူ ရှင် မည်သည့် သူတော်စင်မဆို ဝမ်းသာအားရ ကြိုဆိုလက်ခံလျက် ရှိကြပေသည်။ သံဃာလောက၌ ပရိယတ် ပဋိပတ်နယ် နှစ်ရပ်လုံး ထင်ရှား၍ နယ် နှစ်ရပ်လုံးက ရှိသေလေးစားခြင်းခံရသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလွန်ပင် ရှားလှပါသည်။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုမူ ပရိယတ် ပဋိပတ်နယ်နှစ်ရပ်လုံးက ရှိသေ လေးစားလျက်ရှိကြပါ သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မည်သည့်တရားကို ဟောသည်ဖြစ်စေ မည်သည့်ကျမ်းကိုပြုစုသည် ဖြစ်စေ ပရိယတ္တိစည်းမျဉ်းနှင့်စပ်လျှင် လိုလေသေးမရှိ ပြည့်စုံသည့် ပြင်၊ ပဋိပတ္တိနှင့်စပ်ပါမှုကား ပို၍ပင်ဆိုဖွယ်မရှိ စေ့စပ်သေချာရှင်း လင်းပြည့်စုံစွာရေးသားပြုစုတော်မူမြဲဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေ သည်။

ရဟန်းလောက ပရိယတ် ပဋိပတ်နယ်၌သာ မဟုတ်သေး၊ ခေတ်မီ အတွေးအခေါ်ရှိကြသော ခေတ်လူတို့အားလည်း ရှေးစာပေအဆို များနှင့် ခေတ်အယူအဆများကို သင့်လျော်စွာ ယူဆတတ်ရန် ညွှန်ပြ

တုဂ္ဂဏသုတ်တရားတော်

လေ့ရှိသဖြင့် ခေတ်သစ် အတွေးအခေါ်ရှင်များကလည်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအပေါ်၌ မလေးစားဘဲမနေနိုင်အောင် ဖြစ်လာရပေ သည်။

ထိုအချက်နှင့်စပ်၍ ဖော်ပြရလျှင်-ဤသုတ် တရားတော်စာအုပ် (နှာ-၅) ၌ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကို အာဒိစ္စဗန္ဓု-နေမျိုးနွယ်-ဟု သုံးစွဲခေါ်ဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ (နှာ ၄၅-၌) သမုဒ္ဒရာ၏ အတိမ်အနက်နှင့် သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်ပိုင်းယူပုံကို လည်းကောင်း၊ (နှာ ၇၈-၌) အဋ္ဌကထာများတွင် ဆောင်ပြထားသော ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများအပေါ်၌ နှလုံးသွင်းယူဆသင့်သော သဘော ထားကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်းဟောပြထားရာတွင် ခေတ်မျက်စိ ရှိသော ပညာရှိများအတွက် အံ့ဩလောက်သော အတွေးအခေါ်များ ဖြစ်ပွားလာဖွယ် ရှိပါပေသည်။

အဓိပ္ပာယ်အယူအဆ ထိမိပုံ

အဓိပ္ပာယ် အယူအဆရေးရာနှင့် ပတ်သက်လာပြန်လျှင်လည်း မည်သည့်နေရာ မည်သည့်ဒေသနာ၌ မည်သို့ယူဆရမည်ဟု ဖွင့်ပြတော်မူပုံမှာ ထိမိလှပါပေသည်။ ထိမိပုံကို ဖော်ပြရလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်များသည် (နာနာနယ- နိပုဏဂစ္ဆိရံ) ဟူသည်နှင့်အညီ နည်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဟောကြားထား၍ နက်နဲလှပေရာ အဓိပ္ပာယ် အယူအဆ လွဲချော်နိုင်စရာ များစွာ ပင်ရှိပေသည်။ အကယ်၍ ဘုရားအလိုတော်မကျဘဲ အယူအဆ လွဲချော်သွားလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ရေးနှင့် ဝေးသည့်ပြင် ဘုရားရှင်ကို ပင် စွပ်စွဲရာ ရောက်သည်အထိ အပြစ်သင့်မိလျက်သား ဖြစ်တတ်

နိဒါန်း

ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤတရားစာအုပ် (နာ ၁၀)ဝယ် မူလ ပပဉ္စသင်္ခါယ- အစချီသော ဂါထာကို တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပာယ်မျှကိုသာ ယူလျှင် အမေးနှင့်မညီဘဲ လွဲမှားသွားတော့မည်။

ထို့ကြောင့် ယင်းဂါထာသည် နိတတ္ထ-တိုက်ရိုက်ဟောသော စကားမဟုတ်၊ နေယျတ္ထ-အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်၍ ယူရမည့် ဂါထာ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြထားသည်မှာ (နေယျတ္ထသုတ္တန်ကို နိတတ္ထ သုတ္တန်အဖြစ် ပြဆိုလျှင်၊ နိတတ္ထသုတ္တန်ကို နေယျတ္ထသုတ္တန်ဟု ပြဆိုလျှင်၊ ဒေသနာရှင် မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲရာရောက်သည် ဟု ပြဆိုထားသော) အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဒုကနိပါတ်(နာ ၈၊ အမှတ် ၂၆) သုတ္တန်အရ အယူအဆလွဲမှား၍ အမေးနှင့်အဖြေ မကိုက်ဟု မစွပ် စွဲမိစေရန်အတွက်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းပြဆိုချက်မှာ အနက်အဓိပ္ပာယ် ယူဆပုံ အလွန်နက်နဲ၍ ထိထိမိမိ သဘာဝကျနသည်မှာ ထင်ရှား လှပါပေသည်။

တုဝဋ္ဋကသုတ် အမှတ် ၁၈-ဂါထာ၌ ဖရူသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ- ကြမ်းတမ်းသောစကားဖြင့် ပြန်၍မချေပလေနှင့်- ဟူသော ဩဝါဒ စကားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင်-လူတို့၏ ခန္ဓာ၌ မာန ဒေါသစသော ကိလေသာတရားဆိုးတို့က လွှမ်းမိုးဖိစီးနေသော ကြောင့် သူတပါးကတစ်ခွန်းမျှတင်လိုက်လျှင် မိမိက ဆယ်ခွန်း လောက်ဆပ်လိုက်ရမှ အများအားဖြင့်ကျေနပ် တတ်ကြသည်။ ထိုသို့မဆပ်ရလျှင် တန့်န့်နှင့် နေမထိ ထိုင်မသာ ဖြစ်နေတတ်ကြ သည်။ ထို့သို့ အနိုင်ယူလိုသဖြင့် သူ့ထက်သာအောင်ချည်း ပြန်လည် ချေပနေလျှင် ရန်ငြိုး ရန်စ မည့်သည့်အခါမှ ပြေလည်သွားသည်

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

ဟူ၍မရှိဘဲ ရန်ပွဲကလေးမှ ကမ္ဘာ့စစ်ပွဲကြီးများအထိ ကြီးထွား ပြန့်ကျယ် လာခဲ့ကြသည်မှာ များလှလေပြီ။ ထိုသို့ ရန်မီးမပွားရလေ အောင် အထက်ပါ သြဝါဒစကားကို မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော် မူခဲ့ပေသည်။ ထိုသြဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးလျှင် ရန်မီးမပွားဘဲ ငြိမ်းအေးလျက် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာလုံး၌ အကျိုးများသွားမည့်မှာ ဧကန်မှချပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသြဝါဒအတိုင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးလာပုံကိုပါ ဖော်ပြလျက် ညွှန်ပြထား သည်ကို ဖတ်ရှုရ သိမှတ်ကြရသူများမှာ ယင်းသြဝါဒကို လိုက်နာကျင့် သုံးချင်စဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ (ဤတရားတော် နှာ ၂၁၃)

ဖွင့်ပြချက် ပြည့်စုံလှပေသည်

ဤ တုဝဋ္ဌကသုတ် ဒုတိယဂါထာ၌ “သဒါ သတော သိက္ခေ”ဟု အမှတ်ရလျက် သိက္ခာသုံးပါးကိုကျင့်ရန် ညွှန်ပြထားရာဝယ် သတော- အမှတ်ရလျက် ကျင့်ပုံကို ပြရာ၌ မဟာနိဒ္ဒေသအဖွင့်ကိုအမှီပြု၍ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ပွားစေလျက် ရှုမှတ်ကျင့်ပုံကို လက်တွေ့အနေဖြင့် ပြဆိုထားသည်မှာ သဘာဝကျ၍ ပြည့်စုံလှပေသည် (နှာ ၂၂-စ သည်)။ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်တွေ့ အားမထုတ်ဘူးလျှင် ထိုကဲ့သို့ တိတိ ကျကျ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ညွှန်ပြရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

ထို့ပြင် အမှတ် (၇) ဂါထာဖြင့် နိမ္မိတရူပပွား ဘုရား၏ တောင်း ပန်ချက်အရ အမှတ် (၈) ဂါထာမှစ၍ ပါတိမောက်အကျင့်ကို ပြဆို ရာ၌ ဒွေမာတိကာ ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်များနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့် လျှင် မရှင်းလင်းဘဲ ရှိနေမည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်

နိဒ္ဒါ

အရ သုတ္တန်ဒေသနာတော်မှ စူဠသီလ စသည်နှင့် နှီးနှောဖွင့်ပြသွားသည်မှာလည်း သဘာဝကျ၍ အလွန်အားရကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ထို့ပြင် အမှတ် (၁၅) ဂါထာ၌ ဥပဝါဒံ န ကရေယျ-ဟူသော စကားဖြင့် တုဝဋ္ဌကသုတ်မှာ တိုက်ရိုက်ပြမထားသော ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာအကျင့်များကို သိမ်းယူအပ်ကြောင်း ပြဆိုထားသည်မှာလည်း သင့်မြတ်ပြည့်စုံလှပါပေသည်။ (နာ ၁၇၂)။ ထို့ပြင် ယင်းဂါထာ၌ပင် ဂါမေစ နာဘိသဇ္ဇေယျ-ဟူသော စကားရပ်ဝယ် ဒကာဒကာမတို့၌ မငြိမတွယ်ဘဲကျင့်ပုံကို သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ပဉ္စင်းတစ်ပါး၏ ဝတ္ထုကို ထုတ်ပြခြင်း၊ ထိုဝတ္ထုနှင့်စပ်၍ ရထဝိနီတပဋိပဒါ (နာ ၁၇၈)၊ နာလကပဋိပဒါ (နာ ၁၈၉)၊ မဟာအရိယဝံသပဋိပဒါ (နာ ၁၉၂) တို့ကို ထုတ်ပြခြင်းများသည်လည်း ကြားနာရ ဖတ်ရှုရသူတို့အတွက် ကြည်ညိုဖွယ် အတုယူ၍ ကျင့်သုံးဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ထို့ပြင် ရဟန်းကျင့်ဝတ်များကို ပြသော ဤတုဝဋ္ဌကသုတ် တရားကို ကြားနာကြရသော နတ်ဗြဟ္မာတို့မှာ မိမိတို့ကျင့်ရန်မဟုတ်သော်လည်း သဒ္ဓါစရိုက်ရှိသူတို့ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကြည်ညို သုဒ္ဓါပွားလျက် ပီတိပါမောဇ္ဇ များလည်းဖြစ်ပွား၍ ယင်းပီတိပါမောဇ္ဇတို့ကို “သတော သိက္ခေ”ဟူသော ညွှန်ကြားချက်အရရှိမှတ်လျက် တစ်ခဏချင်း ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပုံ များကို ပြဆိုခြင်းမှာလည်း အလွန်ပင်သဘာဝကျ၍ သင့်မြတ်ပြည့်စုံ လှပါပေသည်။ (နာ ၈၄၊ ၈၅၊ ၁၄၁)။

တုဂ္ဂုကသုတ်တရားတော်

ထို့ပြင် အမှတ်(၁၁)ဂါထာ၌ ဈာယီ-ပုဒ်၏အနက်ကိုဖွင့်ပြရာဝယ် လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်အရ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကို ခိုင်လုံသော သာဓကများဖြင့် ဖော်ပြခြင်းသည်လည်း သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ယောဂီတို့အတွက် အလွန်ပင် အားရကျေနပ်ဖွယ် ဖြစ်ပါပေသည်။ (နာ ၁၁၂-၁၂၂)

ထို့ပြင် အမှတ် (၁၈) ဂါထာ၌ ရာဂစသည်၏ ငြိမ်းခြင်း နိဗ္ဗုတိကို သန္တိလက္ခဏာ နိဗ္ဗာန်ဟုသိအပ်ကြောင်းပြဆိုထားရာဝယ် ယင်း နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံကို မိလိန္ဒပဉ္စာမှသာဓက စကားဖြင့် ဆုံးဖြတ် ဖွင့်ပြထားသည်မှာလည်း အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ထားသူတို့ အတွက် မှန်ကန်တိကျ သဘာဝကျကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖွယ် ရှိပါ ပေသည်။

ဤတုဂ္ဂုကသုတ်၌ ပြထားသော အကျင့်များသည် ပပဉ္စ တရား များကိုပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်စေနိုင်သော အကျင့်များဖြစ် သည်ဟုဆိုလျှင် တုဂ္ဂုကဟူသော အမည်နှင့် လျော်ညီ၍ မှန်ကန် ကြောင်း လက်ခံရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရဟန်းတော်များ အတွက် ဟောထားသော ကျင့်ဝတ်များဖြစ်ကြောင်းလည်း အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်လိုသော မာမကရဟန်းတော်မှန်လျှင် ဤသုတ်၌ဟောပြထားသော ကျင့်ဝတ် များကို ရှိသေစွာ ကျင့်သင့်သည်မှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိ ဖြစ်ပါပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာတွင် နိဗ္ဗာန်သို့အမြန်ရောက်လိုလျှင် တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိ ပပဉ္စတရားတို့ကို မည်သို့ပယ်ရမည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သိက္ခာ

နိဗ္ဗာန်

သုံးပါးကို မည်သို့ကျင့်ရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အထူးအားဖြင့်
 မာန်မာနကို မည်သို့ကင်းစေရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မျက်စိ နား
 စသည်တို့ကို မည်သို့စောင့်ရှောက်ရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း
 လေးပါးနှင့်စပ်၍ မည်မျှအထိ ခြိုးခြံရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 သမာဓိ ရရေးအတွက် မည်သို့ကျင့်ရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒကာ
 ဒကာမတို့နှင့်စပ်၍ မည်မျှအထိ ကင်းရှင်းရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 လာဘ်လာဘနှင့်စပ်၍ မည်မျှအထိ စောင့်စည်းရမည်ဟူ၍ လည်း
 ကောင်း၊ ရှေးက ရဟန်းတော်များဟာ မည်မျှအထိ စောင့်စည်းခဲ့ကြ
 သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မည်မျှအထိသဘောထားကြီး၍ ရိုးသား
 ဖြောင့်မတ်ရမည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဤသုတ်၌
 ပြဆိုထားချက်များကိုလေးလေးနက်နက် လေ့လာကြည့်သင့်ပေသည်။
 ထိုသို့ လေ့လာကြည့်လျှင် ယခင်ကအခြေအနေနှင့် ယခု အခြေအနေ
 မည်မျှကွာဟလျက်ရှိခဲ့ပြီဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် မိမိတို့ မည်မျှ
 ဝေးကွာနေသည်၊ နီးကပ်နေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဤအချက်
 များလည်း ပေါ်လွင်လျက် ရှိပါလိမ့်မည်။

နိဂုံးချုပ်

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသော တုဝဋ္ဌကသုတ်ရင်းနှင့်
 ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖွင့်တရားတော်ကို
 စေ့စေ့ငင ဖော်ပြနေလျှင်နိဒါန်းမဟုတ်တော့ဘဲ ဒီပနီကျမ်းကြီးဖြစ်
 သွားဖွယ် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤမျှဖြင့် နိဂုံးကမ္ပတ် အဆုံးသတ်လို
 ပါသည်။ ဓမ္မမာမကသူတော်စင် အပေါင်းတို့သည် ဤတုဝဋ္ဌကသုတ်
 တရားတော်ကို သေချာကျန လေ့လာကြပြီးလျှင် ဤသုတ်၌ ညွှန်ပြ

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

ထားသော ကျင့်ဝတ်များကို ရှိရှိသေသေပြည့်စုံစွာ မိမိတို့အလိုရှိအပ်
သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျှင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်
၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

ဦးပညောဘာသ

သာသနဇေယျီရိပဝရဓမ္မာစရိယ

ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်

ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၃၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် ၁၀-ရက်။

(၂၄-၂-၇၆)

မှတ်ချက်။ ။ *တုဝဋ္ဌကသုတ်-ဟူသော သံယုတ်မဲ့ ပုဒ်သည် မူရင်း
သုတ် ပါဠိတော်နှင့်လည်းကောင်း၊ အာသု တုဏ္ဏမ
ရက္ခာဝိလမ္ဗိတံ တုဝဋ္ဌမ္ဘိ စ-ဟူသော အဘိဓာန်ပါဠိ
နှင့် လည်းကောင်း အညီပင်ဖြစ်သည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပထမပိုင်း ၁ မှ-၅၃

တရားပလ္လင်ခံ	...	၁
မဟာသမယ ၆-သုတ် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ	...	၃
နိမ္မိတဘုရား၏ မေးခွန်းတော် (၁-ဂါထာ)	...	၄
ဝိဝေကသုံးပါး	...	၆
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အဖြေတော် (၂-ဂါထာ)	...	၁၀
ပပဉ္စတရားသုံးပါး	...	၁၃
မိမိအယူကိုသာ အကောင်းဆုံးထင်တတ်ကြသည်	...	၁၄
သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုတော့ နယ်ချဲ့တရားလို့ မဆိုရ	...	၁၆
အသို့မာနအကြောင်း	...	၁၉
ဖြစ်နိုင်တဲ့တဏှာကို ပယ်ရန် ကျင့်ရတယ်	...	၂၁
သတော-အမှတ်ရလျက် ကျင့်ပုံ	...	၂၂
ရှုမှတ်အားထုတ်ရမည့် အချိန်ကာလ	...	၂၄
ဖောင်းပိန်ရှုရတာ အစ အခြေခံအတွက်သာ	...	၂၅
မိမိဂုဏ် ဆရာဂုဏ်ဖြင့် မာန်မတက်ပါလင့် (၃-ဂါထာ)		၂၇
မာနသုံးမျိုးကို ပယ်ရန် (၄-ဂါထာ)	...	၃၁
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သီဟနာဒ	...	၃၆
အဇ္ဈတ္တ၌သာ ငြိမ်းစေရမယ် (၅-ဂါထာ)	...	၄၁
သမုဒ္ဒရာအလယ် ရေပြင်လို့ တည်ငြိမ်စေရမယ် (၆-ဂါထာ)	...	၄၅
သမုဒ္ဒရာအလယ်က ရေလို တည်ငြိမ်အောင်ကျင့်ပုံ	...	၄၈

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒုတိယပိုင်း ၅၄ မှ-၁၀၂

တရားအနုသန္ဓေ	...	၅၄
နိမ္မိတဘုရားရှင်၏ တောင်းပန်ချက် (၇-ဂါထာ)	...	၅၅
ဂ-ဂါထာ	...	၅၉
စက္ခုန္တရောဋ်စည်းရေး	...	၅၉
စိတ္တဂုတ္တ မထေရ်ကြီးဝတ္ထု	...	၆၄
မျက်စိ မြင်သော်လည်း မမြင်သူလို ကျင့်ရမယ်	...	၆၅
ရပ်ရွာစကား နားမထောင်သင့်	...	၆၈
အရသာလည်း မမက်မောသင့်	...	၇၀
ဆွမ်းကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ပုံ	...	၇၀
အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ထင်အောင် ဆင်ခြင်ပုံ	...	၇၄
သတိပဋ္ဌာန်နည်းဖြင့် ရှုမှတ်၍ စားသုံးပုံ	...	၇၆
သားငယ်၏ အသားကို စားရသည့် ဥပမာ	...	၇၈
ကမ္မဋ္ဌာန်းမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း သတိပြုရန်	...	၈၀
ဘာကိုမျှ မမြတ်နိုးသင့်	...	၈၂
၉-ဂါထာ	...	၈၄
ဒုက္ခတွေ့ရင် မညည်းနဲ့ ရှုမှတ် ပယ်ပါ	...	၈၄
သည်းခံ၍ ရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူပုံ	...	၈၅
သဒ္ဓါတရားမရှိသူ သဒ္ဓါတရား စကားနဲ့မတည့်		
သဒ္ဓါတရားရှိသူမှာ သဒ္ဓါတရားစကားနဲ့တည့်သည်	...	၈၇
ဘဝကောင်းလည်း မတောင့်တနဲ့	...	၈၉

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
လာမည့်ဘေးလည်း မကြောက်နဲ့	... ၉၀
သံကိစ္စ သာမဏေဝတ္ထု	... ၉၁
ကျားစားခံရတဲ့ ရဟန်းဝတ္ထု	... ၉၅
ဒုက္ခဝေဒနာကို ခွဲပုံ	... ၉၇
ဘေး ၂၅-ပါးကို ဘယ်လိုကြောက်ပြီး လှုပ်ရှားနိုင်သလဲ	... ၁၀၀

တတိယပိုင်း ၁၀၃-မှ ၁၆၀

တရားအနုသန္ဓေ	... ၁၀၃
ပစ္စည်းပိုသိမ်းထားမှုသန္နိဓိကင်းရမည် (၁၁-ဂါထာ)	... ၁၀၃
ဆားတောင် သိမ်းမထားအပ်ကြောင်း	... ၁၀၆
အခြေခံများနှင့်တကွသမာဓိအကျင့် (၁၁-ဂါထာ)	... ၁၁၁
ဝိပဿနာ သမာဓိအကြောင်း	... ၁၁၃
ဝိသုဒ္ဓိအစဉ်နှင့် နှိုးနှောကြည့်ရန်	... ၁၁၆
လက်ခြေလှုပ်ရှားခြင်း (ကုက္ကုစ္စ) ကင်းစေရမယ်	... ၁၁၉
မမေ့ရဘူးတဲ့	... ၁၂၀
အအိပ်နည်းပါး အနိုးများလျက် ကြိုးစားနေသင့်ကြောင်း	... ၁၂၂
ပျင်းတာကိုလည်း ပယ်ရမည်	... ၁၂၅
အရှင်မိတ္ထ မထေရ်ဝတ္ထု	... ၁၂၈
ပိဏ္ဏပါတိကတိဿ မထေရ်ဝတ္ထု	... ၁၃၀

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
လှည့်စားမှုလည်း ကင်းစေရမယ်	... ၁၃၉
ရယ်ခြင်း ကစားခြင်း ကင်းရမယ်	... ၁၄၀
အလှပြင်တာနဲ့ မေထုန်မှုလည်း ကင်းစေရမယ်	... ၁၄၃
မေထုန်ငယ် (၇) ပါးလည်း ကင်းသင့်တယ်	... ၁၄၅
ဗေဒင်ဟော ဆေးကု မပြုရှောင်ကြဉ် သူတော်စင်	... ၁၄၉
၁၃-ဂါထာ	... ၁၄၉
အစစ်အမှန် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံဖို့က	
အရေးကြီးတယ်	... ၁၅၆

စတုတ္ထပိုင်း ၁၆၁-မှ ၁၉၉

တရားအနုသန္ဓေ	... ၁၆၁
၁၄-ဂါထာ	... ၁၆၁
ကဲ့ရဲ့သံ ချီးမွမ်းသံ သည်းခံနိုင်ပါစေ	... ၁၆၁
၁၅-ဂါထာ	... ၁၆၆
ရဟန်းကောင်း အရောင်းအဝယ် မပြုရ	... ၁၆၆
ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အမှု မပြုရ	... ၁၇၀
ပဉ္စင်းတစ်ပါး၏ ကုလပလိဗောဓ ကင်းပုံ	... ၁၇၃
ရထဝိနီတပဋိပဒါ	... ၁၇၈
သံသဂ္ဂလွတ်ကင်းပြီး မုတ္တုဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်	... ၁၈၂
စူဠပိဏ္ဍပါတိယ တိဿမထေရ်ဝတ္ထု	... ၁၈၃
ကိုးကွယ်လှူဒါန်းမှု စင်ကြယ်လျှင် အကျိုးကြီးကြောင်း	... ၁၈၄

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ရထဝီနိတအကျင့်နှင့် စပ်ပြီး ကြည်ညိုတာဟာ	
နာလကပဋိပဒါ	... ၁၈၉
မဟာအရိယဝံသပဋိပဒါ	... ၁၉၂
လာဘ်ရအောင် သွေးဆောင် မပြောရ	... ၁၉၄

ပဉ္စမပိုင်း ၂၀၀-မှ ၂၃၂

တရားအနုသန္ဓေ	... ၂၀၀
၁၇-ဂါထာ	... ၂၀၀
အကြွားအဝါ ကင်းပါစေ	... ၂၀၀
မစင်ကြယ်သော တရားဟောမှု	... ၂၀၂
စင်ကြယ်သော တရားဟောမှု	... ၂၀၃
ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြမ်း မဆိုးသွမ်းရာ	... ၂၀၅
၁၇-ဂါထာ	... ၂၀၈
မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ရှောင်ရမည်	... ၂၀၉
ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ ကင်းရမည်	... ၂၀၉
၁၈-ဂါထာ	... ၂၁၂
စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ခံရသော်လဲ အကြမ်းပတမ်း မချေပလင့်	... ၂၁၂
မိမိကိုယ်တိုင် သည်းခံကျင့်သုံးခဲ့ပုံ	... ၂၁၃
၁၉-ဂါထာ	... ၂၁၆
အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်ကျင့်ပါ	... ၂၁၆
နိဗ္ဗာန နိဗ္ဗုတိ သန္တိ သန္တိလက္ခဏာ အရတရားကိုယ်	
အတူတူပင်	... ၂၁၈

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကိလေသာငြိမ်းတာ၊ သန္တိပါ၊ သိကာ မမေ့ ရှိရာသည် . . .	၂၁၈
မီးတောက်ငြိမ်းတာ မြင်ရသလို ရာဂစသည်	
ငြိမ်းတာကို မြင်ပါသလား	. . . ၂၁၉
နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ပုံ	. . . ၂၂၀
ပါဠိပညာရှင်များ စဉ်းစားရန်	. . . ၂၂၄
၂၀-ဂါထာ	. . . ၂၂၆
အဋ္ဌကထာ အဆုံးပိုင်း ဝေဖန်ချက်	. . . ၂၃၀

တုဝဋ္ဌက သုတ်တရားတော် မာတိကာ ပြီး၏

တုဝဋကသုတ် တရားတော်

ပထမပိုင်း

(၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်နေ့ ဟောသည်)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပလ္လင်ခံ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်နေ့ဖြစ်တယ်။ ဒီကနေ့ ဟောဖို့ရာ အစဉ် ကျရောက်နေတဲ့ တရားကတော့ မြတ်စွာဘုရား ခုနစ်ဝါမြောက် တာဝတိံသာ မှာဟောတဲ့ အဘိဓမ္မာတရားတော် ထဲက ဝိဘင်းတရားတော်မှ ဓာတ်သစ္စာ စသည်ကို ဟောဖို့ပါပဲ။ ဒါ ပေမယ့် ကမ္ဘာအေး ဗုဒ္ဓသာသနာပုံနှိပ်တိုက်မှာ ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ် တဲ့ ဒါယကာကြီး *ဦးလှမောင်၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက တုဝဋကသုတ်ကို ဟောဖို့ စီစဉ်ထားပါ တယ်။

မှတ်ချက်။ ။ ၎င်းသည် ပြည်တောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးနှင့်သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာ ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဟောင်းလည်း ဖြစ် သည်။

ဒီသုတ်ကို ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကတော့ ၁၃၂၂-ခုနှစ်က မဟာသမယ ၆-သုတ်ကို ဟောခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက အထူးမှတ်သားဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပုရာဇောဒသုတ်-ကို တိပ်ရကော်ဒါဖြင့် အသံဖမ်းယူထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ တရားတိပ်ခွေကို ရွှေဘိုမြို့ ဆိပ်ခွန်သို့ပို့လိုက်တော့ အဲဒီမှာနာကြားရသူအများက အဲဒီပုရာဇောဒသုတ်တရားကို အလွန်သဘောကျကြတယ်။ တရားကို စိတ်မဝင်စားဘူးတဲ့ သူတွေကတောင် သဘောကျနေကြတယ်။ အဲဒီတရားကို တရားစာအုပ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လည်းတိုက်တွန်းကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီတရားကို တိပ်ခွေမှထုတ်ပြီး ၁၃၂၈-ခုနှစ်က စာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။

အဲဒီ စာအုပ်ကိုလည်း ကြည့်ရှုရသူအများက သဘောကျကြတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ ဉာဏ်ထက်သူတို့အတွက်ဟောတဲ့တရားဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်ထက်သူတွေကပိုပြီး သဘောကျကြပါတယ်။ ပထမအကြိမ်ရိုက် အုပ်ရေ ၅၀၀၀-ကုန်သွားတဲ့အတွက် ၁၃၃၆-ခုနှစ်က ဒုတိယအကြိမ် ထပ်ပြီး ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ဝေရပါတယ်။ အဲဒီလို နှစ်သက်သဘောကျသူတွေထဲမှာ ဒါယကာကြီး ဦးလှမောင်လည်း တစ်ဦးပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးလှမောင်ကတော့ အခြားမဟာသမယသုတ်များကိုလည်း စာအုပ်အဖြစ် ဖြန့်ဝေနိုင်လျှင် အလွန်အကျိုးများလိမ့်မယ်လို့လဲ မြော်မြင်မိတဲ့အတွက် အဲဒီအခြားသုတ် ၅-ခုကိုလည်း စာအုပ်အဖြစ်ရေးသားစီရင်ဖို့ရာ ဘုန်းကြီးထံ လျှောက်ထား တောင်းပန်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃-နှစ်လောက်ကစပြီး တောင်းပန်တာ သုံးလေးကြိမ်မကရှိပါပြီ။ ဘုန်းကြီးကလည်း အကြောင်းညီ

မဟာသမယ ၆-သုတ် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ

◇ ၃

ညွတ်တဲ့အခါ တရားဟောပြီးမှ ဟောတဲ့တရားအနေနဲ့ ပြုစုပေးဖို့ ဝန်ခံပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဝန်ခံချက်အရ ယနေ့ တုဝဋ္ဌကသုတ် ကို စပြီးဟောဖို့ စီစဉ်ထားရတာပါပဲ။

မဟာသမယ ၆-သုတ် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ

မြတ်စွာဘုရားဟာ တစ်ချိန်ကသာကီဝင်မင်းသားများ ဖြစ်ကြ တဲ့ ရဟန္တာရဟန်းတော် ငါးရာနှင့်တကွ ကပိလဝတ်မြို့နယ် မဟာဝုန် တောအရပ်မှာ စုဝေးမိနေခိုက်မှာ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက် တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတွေ လာရောက်ဖူးမြော်ကြပါတယ်။ မဟာသမယ ခေါ်တဲ့ အဲဒီ နတ်ဗြဟ္မာတွေ လာရောက်ဖူးမြော်ကြတဲ့ အစည်းအဝေး ကြီးမှာမြတ်စွာဘုရားက လာရောက်ကြတဲ့နတ်ဗြဟ္မာတွေကို ကြေညာ တော်မူပြီးတဲ့နောက် အဲဒီ နတ်ဗြဟ္မာတွေ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးရရေး အတွက် သူတို့နဲ့ သင့်လျော်တဲ့ တရား ၆-သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူ ပါတယ်။

- ၁။ ရာဂအဖြစ်များသူတို့အတွက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- ၂။ ဒေါသအဖြစ်များသူတို့အတွက် ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟော တော်မူပါတယ်။
- ၃။ မောဟအဖြစ် များသူတို့အတွက် မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟော တော်မူပါတယ်။
- ၄။ ဝိတက်အဖြစ်များသူတို့အတွက် စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟော ဟောတော်မူပါတယ်။

၅။ သဒ္ဓါ အဖြစ်များသူတို့အတွက် တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို ဟောတော်
မူပါတယ်။

၆။ ပညာ အဖြစ်များသူတို့အတွက် ပုရာဘောဒသုတ်ကို ဟော
တော်မူပါတယ်။

အဲဒီ သုတ်များကို ကြားနာရတဲ့အတွက် တစ်သုတ် တစ်သုတ်မှာ
နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းစီ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။ အနာဂါမ်၊
သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ကြတာတွေကတော့ တစ်သုတ် တစ်
သုတ်မှာပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

ဟောတဲ့အခါမှာလည်းမေးပြီးတော့ ဖြေကြားတဲ့အနေဖြင့်ဟော
မှ အဲဒီလိုကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြမည့် အကြောင်းကို သိတော်မူတဲ့အ
တွက် သင့်လျော်တဲ့ မေးခွန်းကိုမေးနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်
တော်မူတဲ့အခါ အဲဒီလိုအချိုးကျမေးနိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မမြင်တော်မူ
တဲ့အတွက် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အလုံးစုံတူတဲ့ နိဗ္ဗိတဘုရားတစ်ဆူကို
ဖန်ဆင်းတော်မူရပါတယ်။ အဲဒီလို ဖန်ဆင်းပြီးတော့ အဲဒီ နိဗ္ဗိတ-
ဘုရားက မိမိအား မေးစေရန်လည်း အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် စီစဉ်တော်မူပါ
တယ်။

ယခုဟောမည့် တုဝဋ္ဌကသုတ်ကိုတော့ နိဗ္ဗိတဘုရားက ဒီလိုစပြီး
မေးတော်မူပါတယ်။

နိဗ္ဗိတဘုရား၏ မေးခွန်းတော်

၁။ ပုစ္ဆာမိ တံ အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ ၊
ဝိဝေကံ သန္တိပဒ္ဓေ မဟေသီ ။

ကထံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု၊ ၊

အနုပါဒိယာနော လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ-တဲ ။

အာဒိစ္စပန္နု-နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊
(နေမင်းကလည်း ဂေါတမအနွယ်ရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကလည်း
ဂေါတမအနွယ်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အနွယ်တူတဲ့အတွက် မြတ်စွာ-
ဘုရားဟာ အာဒိစ္စပန္နု-နေမင်း၏ အဆွေမည်ပါတယ်တဲ့။ ဒီနေရာမှာ
စဉ်းစားစရာတော့ ရှိပါတယ်။ နေဆိုတာ ဂြိုဟ်ကြီးပဲ။ ဘာကြောင့်
ဂေါတမအနွယ်ရှိရသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟို
ရှေးခေတ်တုန်းက လူတွေဟာ နေ၊ လ၊ ဂြိုဟ်တွေ၊ နက္ခတ်တွေကို
နတ်တွေအနေနဲ့ အသိအမှတ်ပြုပြီး ကိုးကွယ်နေကြ တာတွေလည်း
ရှိကြပါတယ်။ မင်းတွေဆိုရင် သူတို့ဟာ နေမျိုးနွယ်တွေလို့ ဂုဏ်ယူ
လေ့ရှိကြပါတယ်။ သာကီဝင်မင်းတွေကလည်း အဲဒီလို ဂုဏ်ယူ
ကြတဲ့အတွက် သာကီဝင်မင်းတွေကို အဲဒီခေတ်တုန်းက အာဒိစ္စပန္နု-
နေမျိုးနွယ်တွေလို့ အသိအမှတ် ပြုကြဟန် တူပါတယ်။ ဒါကြောင့်
မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း အဲဒီလို အများကအသိအမှတ်ပြုထားကြ
သည့်အတိုင်း အာဒိစ္စပန္နုလို့ပဲ ခေါ်တယ်လို့ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။
ဒါကြောင့်) အာဒိစ္စပန္နု-နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်-
စွာဘုရား။ တံ-အရှင်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလိုပါ၏။ မေးပါရစေ။
မဟေသိ-မြတ်သော သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရှာမှီးတော်
မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဝိဝေကံစ- ဆိတ်ငြိမ်
တရား (၃-ပါး) ကိုလည်းကောင်း၊ သန္တိပဒ္ဓေ-အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်
တရားကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ငြိမ်းကြောင်းတရားကို လည်းကောင်း၊

ကထံ ဒိသ္မာ-အဘယ်သို့ သိမြင်၍၊ နိဗ္ဗာတိ-ရာဂစသော ကိလေသာ ငြိမ်းသည့်အလိုအားဖြင့် ငြိမ်းပါသနည်း။ ဝါ-ရာဂစသည်ကို ငြိမ်း ပါစေသနည်းတဲ့။

ဆိတ်ငြိမ်တရားနဲ့ အငြိမ်းဓာတ်ကို ဘယ်လိုသိမြင်ပြီး ငြိမ်းပါ သလဲတဲ့။ အဲဒါကိုဘုန်းကြီးက “ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခု၊ ငြိမ်းရာကို ဘယ်လို မြင်၍ ငြိမ်းသနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခု၊ ငြိမ်းရာကို၊ ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း။

ဝိဝေက သုံးပါး

ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခု ဆိုရာမှာတစ်ခုကတော့ ကာရန်ရအောင်လို့ ထည့်ထားတာပါပဲ။ ဆိတ်ငြိမ်ဆိုတဲ့တရားတစ်ခုနှင့်လို့ပဲ ဆိုလိုပါ တယ်။ ဝိဝေက-ဆိတ်ငြိမ် ဆိုတာက သုံးပါးရှိတယ်။

၁။ ကာယဝိဝေက-ကိုယ်ဖြင့်ဆိတ်ခြင်း ဆိုတာကတစ်ပါး။ အဲဒါကတော့နှစ်ကိုယ်၊ သုံးကိုယ်စသည်အဖော်မရှိဘဲ တစ်ကိုယ် တည်းနေတာကို ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဖော်မမှီး တစ်ကိုယ်တည်း နေတာကို ကာယဝိဝေကခေါ်တယ်လို့ မှတ်ထားကြရမယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အဖော်မမှီး တစ်ကိုယ်တည်း နေတာကို ကာယဝိဝေက ခေါ်သည်။

အဲဒီ ကာယဝိဝေကဟာ တရားအားထုတ်ရာမှာ အလွန် ကျေးဇူး များတယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်ဖို့ နေရာကိုညွှန်ပြရာမှာ (၁) အရညဂတော ဝါ-တောအရပ်သို့ကပ်၍ဖြစ်စေ၊ (၂) ရုက္ခမူလဂတော

ဝိဝေက သုံးပါး

◇ ၇

ဝါ-သစ်ပင်ရင်း၊ သစ်ပင်အောက်သို့ကပ်၍ဖြစ်စေ၊ (၃)သုညာ-
ဂါရဂတော ဝါ-ဆိတ်ငြိမ်ရာကျောင်းသို့ ကပ်၍ဖြစ်စေလို့ ညွှန်ကြား
တော်မူတာပါပဲ။ တရားအားမထုတ်ဘဲ အလွတ် နေရာမှာတောင်မှ
အလိုနည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ဆိုရင် တစ်ယောက်တည်း နေရတာဟာ
အလွန်အေးချမ်းပါတယ်။

၂။ စိတ္တဝိဝေက-စိတ် အလိုအားဖြင့် ငြိမ်းခြင်းဆိုတာက
တစ်ပါး။ အဲဒါကတော့ ကိလေသာအဖော်နှင့် မရောယှက်ဘဲ စင်
ကြယ်တဲ့စိတ် တစ်ကိုယ်တည်း သက်သက် ဖြစ်နေတာကို ဆိုတာပါပဲ။
ဈာန်စိတ်၊ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်၊ ဝိပဿနာစိတ် တစ်ကိုယ်တည်း
သက်သက် ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ကိလေသာ အဖော်မမှီးဘဲ ဈာန်စိတ်၊ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်၊ ဝိပ-
ဿနာစိတ် တစ်ကိုယ်တည်းသက်သက်ဖြစ်နေတာကို စိတ္တဝိဝေက
ခေါ်သည်။

၃။ ဥပဓိဝိဝေက-ဥပဓိ ကင်းဆိတ်ရာကတစ်ပါး။ အဲဒါကတော့
ကိလေသာ ခန္ဓာ အဘိသင်္ခါရ ဆိုတဲ့ ဥပဓိအားလုံး ကင်းဆိတ်တဲ့
နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ကိလေသာ ခန္ဓာ အဘိသင်္ခါရ ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဥပဓိဝိ-
ဝေက ခေါ်သည်။

ဝိဝေကခေါ်တဲ့ အဲဒီဆိတ်ငြိမ်တရား သုံးပါးကို ဘယ်လိုသိမြင်ပြီး
ရာဂစသော ကိလေသာငြိမ်းပါသလဲ။ အဲဒီကိလေသာကို ငြိမ်းစေ
ပါသလဲ လို့လဲ မေးပါတယ်။

နောက်တစ်ချက် ကတော့ သန္တိပဒဆိုတဲ့ အငြိမ်းဓာတ်တရားကို ဘယ်လိုသိမြင်ပြီး ငြိမ်းပါသလဲတဲ့။ သန္တိ ဆိုတာ ငြိမ်းခြင်းသဘောပဲ။ ပဒ ဆိုတာကလည်း အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်တဲ့ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ ဥပဓိဝိဝေကနှင့် ထပ်တူ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီအနက်ကိုလည်း မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ရှေးဦးစွာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒုတိယ အဖွင့်အလိုအားဖြင့်တော့ သန္တိ-ငြိမ်းခြင်း၊ ပဒ-အကြောင်း-သန္တိပဒ-ငြိမ်းခြင်း၏အကြောင်း- ငြိမ်းကြောင်းတရားလို့လည်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီငြိမ်းကြောင်း တရားက ဘာလဲဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ ဒီ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါးပါပဲ။ အဲဒီထဲမှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဖြစ်ပွားနေရင် ကျန်တဲ့ဗောဓိပက္ခိယ တရား တွေလည်း မကင်းရာ မကင်းကြောင်း ဖြစ်တဲ့အတွက် အကုန်လုံး ပါဝင်သွားတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ယခု ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ သတိ-ပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ရှုမှတ်ပွားများနေကြရတာဟာ အဲဒီ သန္တိပဒဆိုတဲ့ ငြိမ်းကြောင်းတရား၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားတွေကိုပွားများနေ ကြရတာပဲ။ အင်မတန်ကောင်းတဲ့အလုပ်ပါပဲ။ ယခု ဒီ နိမ္မိတ ဘုရားရှင်၏ အမေးမှာ အဲဒီ သန္တိပဒ ဆိုတဲ့ ငြိမ်းကြောင်းတရား ကိုလည်း ဘယ်လိုသိမြင်ပြီး ကိလေသာငြိမ်းပါသလဲ။ ကိလေသာ တွေကို ငြိမ်းစေပါသလဲလို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီအမေးဂါထာမှာ ပါဠိက “နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု”လို့ ရှိပါတယ်။ “ရဟန်းသည် ငြိမ်းပါသလဲ”လို့ အနက်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရဟန်း

ဝိဝေက သုံးပါး

◇ ၉

ပျောက်ကွယ်သွားတာကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ကိလေသာငြိမ်းသော အားဖြင့် ငြိမ်းပါသလဲလို့သာဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဟာနိဗ္ဗေသမှာ အဲဒီ နိဗ္ဗာတိ-ပုဒ်ကို အတ္တနော ရာဂံ နိဗ္ဗာပေတိ-မိမိ၏ ရာဂကို ငြိမ်းစေပါသလဲ။ ဒေါသံ မောဟံ ကောဓံ ဥပနာဟံ နိဗ္ဗာပေတိ ဒေါသကို၊ မောဟကို၊ ကောဓကို၊ ဥပနာဟကို ငြိမ်းစေ ပါသလဲ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရင် နိဗ္ဗာတိ-ပုဒ်ကို ငြိမ်းစေပါသနည်း-လို့လည်း အနက်ပြန်နိုင် ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ (ဏာပေ-ဆိုတဲ့) ကာရိတ်ပစ္စည်း ကျေနေတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။

အဲဒီလို ငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းစေရာမှာလည်း ခေတ္တခဏဝေးကွာရုံမျှကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ အမြစ်ပြတ် အပြီးတိုင် ငြိမ်းတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနုပါဒိယာနော လောကသ္မိံ ကိစ္ဆိ--လို့ ငြိမ်းပုံကို ဂုဏ်ထူးဖြင့်လည်း သတ်မှတ်ပြီး မေးပါတယ်။

လောကသ္မိံ -လောကထဲ၌၊ ကိစ္ဆိ-တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ၊ အနုပါဒိယာ-နော-မစွဲလမ်းမူ၍၊ ဝါ-အစွဲအလမ်းကင်းလျက်၊ နိဗ္ဗာတိ-ငြိမ်းပါသနည်း။ ဝါ-ငြိမ်းစေပါသနည်း-တဲ့။

လောကဆိုတာ ပညတ်အနေနဲ့ဆိုရင် အပါယ်လောက၊ လူ့လောက၊ နတ်လောကပါပဲ။ ပရမတ်အနေနဲ့ ဆိုရင်တော့ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ရုပ်နာမ်သဘောတရားတွေပါပဲ။ အတိချုပ်ပြောရရင် ရုပ်နာမ်တရားတွေပါပဲ။ မိမိသန္တာန်ကဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးသန္တာန်ကဖြစ်စေ အဲဒီရုပ်နာမ်တရားတွေထဲက တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ငါ့ကောင်၊ သတ္တဝါ-ကောင်အနေ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ ငြိမ်းပါသလဲ။ ငြိမ်းစေပါ

သလဲ-တဲ့။ ဒီမစ္ဆလမ်းပုံကိုတော့ ဆောင်ပုဒ်မှာ တိုစေလိုတဲ့ အတွက် ထည့်မထားတော့ဘဲ ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခို၊ ငြိမ်းရာကို (ဝါ) ငြိမ်းကြောင်းကို ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း-လို့သာ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရမယ်။

၁။ ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခို၊ ငြိမ်းရာကို၊ ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း၊
ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခို၊ ငြိမ်းကြောင်းကို၊ ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း။

နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား ဘုရားရှင်၏ အဲဒီအမေးကို သက်တော်ထင်ရှား ပကတိ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဂါထာ ၅-ပုဒ်တို့ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီဂါထာ ၅-ပုဒ်ထဲက ပထမဂါထာကတော့-

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေတော်

၂။ မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ၊
မန္တာ 'အသ္မိ'တိ သဗ္ဗ'မုပရုန္ဓေ။
ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တံ၊
တာသံ ဝိနယာ သဒါ သတော သိက္ခေ-တဲ့။

မုနိ-နိဗ္ဗိတ ရုပ်ပွားမြတ်ဘုရား၊ ပပဉ္စသင်္ခါယ-နယ်ချဲ့လျက် ဖင့်နွဲ့ ကြာမြင့်စေတတ်သောကြောင့် ပပဉ္စမည်သော တရားအစု၏၊ မူလံ-အမြစ်အရင်းကိုလည်းကောင်း၊ အသ္မိတိ-ငါဖြစ်သည်ဟုထင်မှားလျက် ထောင်လွှား တက်ကြွသည့် မာနကိုလည်းကောင်း၊ မန္တာ မန္တာယ-သိ သောပညာဖြင့်၊ ဝါ-ပညာဖြင့်သိမြင်၍၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ဥပရုန္ဓေ-ဖြစ်ခွင့် ပယ်ရှားလျက် မြစ်တားချုပ်ငြိမ်း စေရာ၏-တဲ့။

နိမ္မိတရူပပွားဘုရားရှင်၏မေးခွန်းမှာ ဝိဝေကနှင့် သန္တိပဒကို ဘယ်လိုမြင်ပြီး ငြိမ်းပါသလဲ။ ငြိမ်းစေပါသလဲ-လို့ မေးထားပါတယ်။ အဲဒီ အမေးနှင့်အညီ တစ်ပါးတည်းနေလျက် ကာယဝိဝေကကို သိရမယ်။ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်တဲ့ ဈာန်စိတ် ဝိပဿနာစိတ် မဂ်စိတ် များကိုဖြစ်ပွားစေကာ စိတ္တဝိဝေကကိုသိရမယ်။ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဥပဓိ-ဝိဝေကခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသိရမယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ကို မည်သို့မည်ပုံ ပွားစေရမယ်စသည် ဖြင့် ဝိဝေကနှင့် သန္တိပဒမြင်ပုံကို ပြပြီးတော့ ကိလေသာငြိမ်းပုံကို ဖော်ပြရင် လွယ်လွယ်နဲ့သိနားလည်ဖို့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ယခုရွတ်ပြတဲ့အတိုင်း ဖြေတာဟာ အဲဒီတုန်းက ကျွတ်တမ်းဝင်ကြမည့် နတ်ဗြဟ္မာတွေ၏ အလိုအဇ္ဈာသယနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဖြေကြားတော်မူတယ်လို့ပဲ သဒ္ဓါတရားဖြင့် မှတ်သားယုံကြည်ကြရမယ်။ ဒီသုတ်တရားကိုက သဒ္ဓါစရိုက်ရှိတဲ့ သူတွေအတွက် ဟောထားတဲ့တရားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခု ဒီတရားကို နာနေကြတဲ့သူတွေ (ဒီတရား စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုနေကြတဲ့သူတွေ) ဟာလဲ နီတတ္ထအလိုအားဖြင့် တိုက်ရိုက်မဖြေဘဲ နေယျတ္ထ အလိုအားဖြင့် သွယ်ဝိုက်ပြီးဖြေကြားတော်မူတယ်လို့ ယုံကြည်မှု-သဒ္ဓါကို ပွားစေပြီး နာကြရ (ဖတ်ကြရ) မယ်။

သွယ်ဝိုက်ပြီး ဖြေပြပုံကတော့ မန္တာ-ပညာဖြင့် သိမြင်၍ ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာတို့ဖြင့် သိမြင်ပြီး ငြိမ်းစေရမယ်ဆိုတာကို သိစေပါတယ်။ အဲဒီတော့ အခြေခံသမာဓိစိတ်နှင့် ဝိပဿနာစိတ် မဂ်စိတ်ဆိုတဲ့စိတ္တဝိဝေကလည်း ပြည့်စုံတယ်။ အဲဒီ

သမာဓိဝိပဿနာတို့၏ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ကာယဝိဝေကလည်း ပြည့်စုံခဲ့တယ်လို့လည်းသိရပါတယ်။ မန္တာ-အရ အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ဥပဓိဝိဝေကကို မျက်မှောက်သိမြင်ပြီး ကိလေသာတွေ ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတာလည်းသိနိုင်ပါတယ်။ ဒီဂါထာမှာ ဥပရုဇ္ဈေ-တားမြစ် ချုပ်ငြိမ်းစေရမယ်ဆိုတဲ့စကား၊ အမှတ် (၅) ဂါထာမှာ “ကိုယ်တွင်း၌သာ ငြိမ်းစေရမယ်”ဆိုတဲ့ စကားများဖြင့် ဥပဓိဝိဝေကမည်တဲ့ သန္တိ-အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကိုသိစေပါတယ်။ ဒီဂါထာမှာပင် စတုတ္ထအပိုဒ်၌ “သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သိက္ခေ-ကျင့်ရမယ်”ဆိုတဲ့စကား ဖြင့် သန္တိပဒ-ငြိမ်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်- စသည်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိမြင်ပုံကိုပြပါတယ်။ အဲဒါဟာ သွယ်ဝိုက်ပြီး ဖြေရှင်းဟောပြောပုံပါပဲ။ အလွန်လည်း နက်နဲပါတယ်။ ဒီလိုနက်နဲတဲ့ တရားကို နာရပေတယ်လို့ သဒ္ဓါပွားပြီး ရှိရှိသေသေ နာကြဖို့ (ဖတ်ကြဖို့) ပါပဲ။

ယခု အနက်ပြန်ခဲ့တဲ့ ပထမ ၂-ပုဒ်မှာ ဆိုလိုတာအတိုချုပ်ကတော့ သံသရာကို ရှည်လျားကြာမြင့်စေတတ်တဲ့ ပပဉ္စခေါ် နယ်ချဲ့တရားအစု၏ အမြစ်အရင်းရယ်၊ ငါလို့ထင်ပြီး ထောင်လွှား တတ်တဲ့ မာနရယ်၊ ဒီတရားတွေကို ဆင်ခြင်ဉာဏ်ပညာ ဝိပဿနာပညာ အရိယမဂ်ပညာတို့ဖြင့် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ သိမြင်ပြီး အဲဒီကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် အကုန်လုံးပိတ်ဆို့တားမြစ်ရမယ်။ ချုပ်ငြိမ်းစေရမယ်-လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို “အကျယ်ချဲ့လစ်၊ သူ့အမြစ်နှင့်၊ ငါဖြစ်သည့်သွင်၊ စိတ်ကြီးဝင်၊ သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ အကျယ်ချဲ့လစ်၊ သူ့အမြစ်နှင့်၊ ငါဖြစ်သည့်သွင်၊ စိတ်ကြီးဝင်၊
သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်။

အကျယ်ချဲ့လစ် သူ့အမြစ်နှင့် ဆိုတာက အကျယ်ချဲ့တတ်တဲ့ ပပဉ္စတရား၏ အမြစ်ကို သိမြင်ပြီး ချုပ်ငြိမ်းစေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပပဉ္စတရားဆိုတာ လောက ဘက်မှာလည်း အကျယ်ချဲ့တတ်တယ်။ သံသရာမှာလည်း အကျယ်ချဲ့ပြီး ရှည်ကြာစေတတ်တယ်။ သံသရာကို ရှည်ကြာစေတတ်တဲ့ အဲဒီ ပပဉ္စတရားကို အမြစ်ပါချုပ်ငြိမ်းစေရန် ညွှန်ကြားတဲ့တရားဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီသုတ်ကို တုဝဋ္ဌကသုတ်လို့ခေါ်တယ်။ တုဝဋ္ဌ-သဒ္ဓါက မြန်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကိုဟောတယ်။ဒါကြောင့် တုဝဋ္ဌကသုတ်ဆိုတာ လျင်မြန်ရေးတရားလို့ အနက်ရပါတယ်။ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သံသရာမှာရှည်ကြာအောင် နယ်ချဲ့တတ်တဲ့ ပပဉ္စတရားကို ပယ်ကြောင်း ဖြစ်လို့ပါပဲ။

ပပဉ္စတရားသုံးပါး

အဲဒီ ပပဉ္စတရားဆိုတာ တဏှာရယ် မာနရယ် ဒိဋ္ဌိရယ်-ဒီသုံးပါးပါပဲ။ အဲဒီသုံးပါးထဲမှာ တဏှာက မရသေးတာကို ရချင်တယ်။ ရပြန်တော့လည်း တစ်ခုရရင် ၂-ခု ရချင်ပြန်တယ်။ ၂-ခုစသည် ရပြန်ရင်လည်း ၃-ခု ၄-ခု စသည်ကိုရချင်ပြန်တယ်။ရပြီးထက် သာပြီးကောင်းတာကိုလည်းရချင်တယ်။ အားရပြည့်စုံတယ်လို့ မရှိဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မြင်တွေ့နိုင်တဲ့ လူတွေကိုကြည့်ပါ။ မရသေးတဲ့သူတွေက ရချင်ကြတယ်။ ရပြန်တော့လည်း တိုးတိုးပြီး ရချင်ကြတယ်။ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းတာတွေကို ရချင်ကြတယ်။ ယခုနေအခါ

အချို့နိုင်ငံတွေမှာ ကုဋေရာထောင်များစွာ ပေါများကြွယ်ဝနေတဲ့ သူဌေးကြီးတွေ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ သူဌေးကြီးတွေလည်း အားရတယ် လို့မရှိဘူး။ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ များသည်ထက်များအောင် အားထုတ် နေကြတာပဲ။ တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်နေတဲ့မင်းတွေလည်း အင်အား ရှိရင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် နယ်ချဲ့တတ်ကြတာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ တဏှာ ပပဉ္စတရား၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ပြုလုပ်ကြရတာတွေပဲ များပါ တယ်။ သူများထက်သာချင်တဲ့မာနကြောင့် ပြုလုပ်ရတာလည်း တချို့ ရှိတယ်။ မိမိသဘောကျတဲ့ အယူဝါဒအရ ချဲ့ထွင်ရတာလည်း တချို့ ရှိတယ်။

မိမိအယူကိုသာ အကောင်းဆုံး ထင်တတ်ကြသည်

အယူဝါဒဆိုတာဟာ စွဲမိပြီဆိုမှဖြင့် ဘာမျှအသင့်ယုတ္တိမရှိ ပေမယ့် မိမိအယူဝါဒကို အကောင်းဆုံးလို့ချည်း ထင်မှတ်တတ်ကြ တယ်။ အဲဒီလိုထင်မှတ်ပြီး သူတစ်ပါးတွေလည်း လက်ခံအောင် ဝါဒ ဖြန့်တတ်ကြတယ်။ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တိုက်တွန်းတတ်ကြတယ်။ ဒီကနေ့မနက်ကပဲ နေရပ်လိပ်စာမပါတဲ့ စာတစ်စောင်ကို ရတယ်။ သူ့လိပ်စာကို “ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓ(ယက္ကန်းစင်တောင်)မှ” လို့ ဒါလောက်ပဲ ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီစာထဲမှာပြထားတဲ့ တရားအားထုတ်ပုံ အတို ချုပ်ကတော့ “မျက်စိကို မှိတ်ပြီးတော့ ကွင်းဝိုင်းငယ်ကလေးကို မှန်း ကြည့်ရမယ်” တဲ့။ အဲဒါဟာ ကသိုဏ်း၊ သမထ၊ နုဿတိပွားမှု၊ ဝိပ- သနာ အမျိုးမျိုးထက်ကောင်းတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်ပါသတဲ့။ သူ့စာက အဲဒီလိုဆိုထားတယ်။ အဲဒီအဆိုဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းက

ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းမှန်တွေကို အကုန်ပယ်ပြီး ဘာမျှမဟုတ်တဲ့ ကွင်းဝိုင်း
ငယ်ကလေးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ပြီးပြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ဘက်က
ဝါဒပဲ။ အဲဒီစာကို ပေးပို့လိုက်တာကတော့ သူ့ဟာသူ ကောင်းတယ်
ထင်ပြီး စာဖြင့်ဝါဒဖြန့်တဲ့သဘောပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိဖြင့်နယ်ချဲ့ ဆိုတာ ဒါမျိုး
ပေါ့။

နောက်ပြီးတော့ ယခုနေအခါမှာ “သူတို့ပြောဟောတဲ့အတိုင်း
သိရင်ပြီးတယ်။ သမထ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး”
လို့ ပြောဟောနေကြတာလည်း ရှိတယ်။ “စိတ် စိတ်အတိုင်း ထားရုံနဲ့
ပြီးတယ်။ ဘာမျှ အားထုတ်ဖို့မလိုဘူး။ အားထုတ်ရင် ဒုက္ခချည်းပဲ”
လို့ ဟောပြောဝါဒဖြန့်နေကြတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒါတွေလည်း
“မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေရမယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေရမယ်၊ သစ္စာ-
လေးပါးကို သိအောင်အားထုတ်ရမယ်လို့”ဟောတော်မူတဲ့ ဘုရား
စကားတော်များနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ မိစ္ဆာဝါဒတွေပဲ။
ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဟောပြောနေကြတာလည်း ဒိဋ္ဌိဖြင့်နယ်ချဲ့နေ
ကြတာပဲ။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရင် သစ္စာလေးပါးကို သိရအောင် သတိပဋ္ဌာန်
စသော ဗောဓိပက္ခိယတရား မဂ္ဂင်တရားများကို ပွားစေဖို့ မဟော
ကြားတဲ့ ဘာသာရေးဝါဒ တရားဟူသမျှတွေဟာ မိစ္ဆာဝါဒချည်းပဲ။
အဲဒီ ဘာသာရေး ဝါဒတွေကို ဟောပြောဖြန့်ဖြူး နေကြတာတွေဟာ
ဒိဋ္ဌိဖြင့် နယ်ချဲ့နေတာတွေပဲ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုတော့ နယ်ချဲ့တရားလို့ မဆိုရ

ဘာသာတရားကို ဟောပြောတာလည်း ဒိဋ္ဌိဖြင့် နယ်ချဲ့တာ မဖြစ်ပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ မဖြစ်ပါဘူးလို့ဘဲ ဖြေရပါမယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုရင် အမှန်တရားကိုသိပြီး အမှန်အတိုင်း ဟောပြော နေတာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်သာ ဟောပြောနေခြင်း ဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ အလွဲအမှား သိမြင်ယူဆတာက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ပပဉ္စ-နယ်ချဲ့တရားလို့ ဆိုရပါတယ်။ အမှန်သိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုတော့ ပပဉ္စ-နယ်ချဲ့တရားလို့ မဆိုရပါဘူး။

ဒါကြောင့် ပပဉ္စ-နယ်ချဲ့တရားဆိုတာ တဏှာရယ်၊ မာနရယ်၊ ဒိဋ္ဌိရယ်၊ ဤသုံးပါးပါပဲ။ အဲဒီသုံးပါးထဲက မာနကိုတော့ ဒီသုတ်မှာ အသ္မိတိ-လို့ သီးသန့် ဟောထားတဲ့အတွက် တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ပပဉ္စတရားအဖြစ်ဖြင့် နိဇ္ဈေသမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ မူလအရင်းအမြစ် ဆိုတာကိုလည်း အဝိဇ္ဇာရယ်၊ အယော နိဿော မနသိကာရရယ်၊ အသ္မိမာနရယ်၊ အဟိရိကရယ်၊ အနောတ္တပ္ပရယ်၊ ဥဒ္ဒစ္စရယ်-ဒီတရား ၆-ပါးပဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် နှစ်သက်သာယာမှု လိုချင်တောင့်တမှုဆိုတဲ့ တဏှာ နယ်ချဲ့တရားဟာ အမှန်ကိုမသိဘဲ အမှားသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ် တယ်လို့လည်း မှတ်ရမယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်နေတာ တွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာတွေချည်းပဲ။ နှစ်သက်ဖွယ်၊ အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ အနတ္တ

သဘောတရားချည်းပဲ။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက်၌ အမှန်အတိုင်း သိအောင်မရှုနိုင်တဲ့သူတွေမှာ အဲဒီ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရားတွေကိုမြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ် ငါကောင်ပဲလို့ အလွဲအမှားကိုသာ ထင်မှားသိမြင်နေကြတယ်။အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာပဲ။အဲဒီလို အလွဲအမှားကို ထင်မှားသိမြင်နေကြတဲ့အတွက် အဲဒီမြင်ဆဲ စသည်မှာ ထင်ရှားတွေ့ရတာတွေကို နှစ်သက် သာယာနေကြတယ်၊ လိုချင်တောင့်တ နေကြတယ်။အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာကြောင့် တဏှာ ပပဉ္စတရား ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို တဏှာပပဉ္စ၏အမြစ်အရင်းအကြောင်းတရားလို့ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ မူလ ပပဉ္စသင်္ခါယ-ပပဉ္စတရားအစု၏ အမြစ်အရင်းကို သိမြင်ပြီး တားမြစ်ရမယ်၊ ချုပ်ငြိမ်းစေရမယ် လို့ ဆိုရာမှာ တဏှာ-ပပဉ္စ၏ အမြစ်အရင်းဖြစ်တဲ့အဝိဇ္ဇာကို ဘယ်လို ချုပ်-ငြိမ်းစေရမယ်ရမလဲ ဆိုရင်၊ မြင်ဆဲခဏ စသည်မှာ အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရုံပါပဲ။ မြင်ဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ သဘောတရားကို ရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားရင် နိစ္စစသည်ဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး သာယာမည့် တဏှာပပဉ္စတရားဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အမြစ်အရင်း အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ တဏှာပပဉ္စကို ပယ်ပုံပါပဲ။ အဲဒါက တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်ပုံပဲ။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း ရှုသိပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ အမြစ်အရင်း အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ တဏှာ-ပပဉ္စကို အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းစေပါတယ်။ အဲဒါဟာ အမြစ်အရင်း အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ပယ်ပုံပါပဲ။

နှစ်သက်သာယာဖွယ်အနေဖြင့် နှလုံးသွင်းမိတဲ့ အယောနိသော မနသိကာရကြောင့်လည်း နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာဖြစ်ပွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အယောနိသော မနသိကာရကိုလည်း ပပဉ္စ၏ အမြစ်အရင်း အကြောင်းတရားလို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ ထို့အတူပင် မာန အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဥဒ္ဓစ္စတို့ကြောင့်လည်း နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာပပဉ္စ ဖြစ်ပွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မာနစသည်တို့ကိုလည်း တဏှာပပဉ္စ၏ အမြစ်အရင်းလို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ အယောနိသောမနသိကာရ အစရှိတဲ့ အမြစ်အရင်းများနှင့်တကွ တဏှာပပဉ္စကို ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ချုပ်ငြိမ်းစေလိုရင်လဲ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်များကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။ မပြတ် ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီ အယောနိသော မနသိကာရ စသည်ကို ဝိပဿနာဖြင့်လည်း တဒင်္ဂအားဖြင့်ချုပ်ငြိမ်းစေပါတယ်။ ဝိပဿနာရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အရိယမဂ်ဖြင့်လဲ အမြစ်ပြတ်ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း ၆-ပါးကြောင့် တဏှာပပဉ္စဖြစ်ပွားသလိုပင် ဒိဋ္ဌိပပဉ္စလည်း ဖြစ်ပွားတယ်။ မြင်ဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အတ္တကောင်လို့ အယူမှားတဲ့ ဒိဋ္ဌိဟာ အမှန်အတိုင်းမသိဘဲ အလွဲသိမှားတဲ့ အဝိဇ္ဇာကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။ အလွဲနှလုံးသွင်းမိတဲ့ အယောနိသော မနသိကာရကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။မာန အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဥဒ္ဓစ္စတို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အဝိဇ္ဇာ စသည်ကို ဒိဋ္ဌိပပဉ္စ၏ အမြစ်အရင်းလို့လည်း ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီအမြစ်အရင်းများနှင့်တကွ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စကို ချုပ်ငြိမ်းစေလိုရင်လည်း မြင်ဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား

အသွိမာနအကြောင်း

◇ ၁၉

တွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီ အဝိဇ္ဇာစသော အမြစ်အရင်း အကြောင်းများနှင့်တကွ ဒိဋ္ဌိ-ပပဉ္စကို ဝိပဿနာဉာဏ် အရိယမဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်။ဒါကြောင့် “ပပဉ္စသင်္ခါယ-ပပဉ္စခေါ်တဲ့ နယ်ချဲ့တရားအစု၏ မူလ-အမြစ်အရင်းကို၊ မန္တာ-မန္တာယ-ပညာဖြင့် သိမြင်၍၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ဥပရုန္ဓေ-ဖြစ်ခွင့် ပယ်ရှားလျက် မြစ်တားချုပ်ငြိမ်းစေရာ၏”လို့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အသွိမာနအကြောင်း

နောက်ပြီးတော့ အသွိတိ-ငါဖြစ်သည်ဟု ထင်လျက် ထောင်လွှားသော မာနကို သိမြင်ပြီး ချုပ်ငြိမ်းစေရမယ်လို့ဆိုရာမှာ အသွိ ဆိုတဲ့ ပုဒ်အနက်ကို ရှေးဦးစွာ ရှင်းပြရမယ်။ပါဠိဘာသာမှာ အသွိ-ဖြစ်၏-လို့ ဆိုရင် “ငါသည် ဖြစ်၏”လို့ဒီလိုအနက်ရတယ်။အတ္ထိ-လို့ ပထမ-ပုရိသ်နှင့်ဆိုရင် “သူသည်ရှိ၏-ဖြစ်၏”လို့ (သူစသည်ဟော) နာမသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရတယ်။ အသိ-လို့ မဇ္ဈိမ (ဒုတိယ) ပုရိသ်နှင့်ဆိုရင် “သင်သည်ဖြစ်၏”လို့(သင်ဟော) တုမှ သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရတယ်။ အသွိလို့ဥတ္တမ (တတိယ) ပုရိသ်နှင့်ဆိုရင် “ငါသည်ဖြစ်၏”လို့ (ငါဟော) အမှ သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရတယ်။ဒါကြောင့် အသွိပုဒ်ကို ငါဆိုတဲ့ ကတ္တားနှင့် တွဲပြီး ငါဖြစ်သည်လို့ အနက်ဖော်ရတယ်။ ငါဖြစ်သည်လို့ ဆိုရာမှာလည်း “ငါတတ်သည် ငါမြတ်သည်”စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ယူစရာတွေကိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ငါတတ်သည်၊ ငါမြတ်သည်၊ ငါလိမ္မာသည်၊ ငါဘုန်းကြီးသည်-စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ယူပြီး ထောင်လွှားတဲ့မာနကို အသွိမာနလို့ခေါ်တယ်။အဲဒီမာနကို ဒီမှာ အသွိတိ-ဆိုတဲ့

ပုဒ်ဖြင့် ပြဆိုထားပါတယ်။ ငါတတ်သည် စသည်ဖြင့် ထင်မြင်ပြီး ထောင်လွှားတဲ့ အဲဒီမှာနုကိုလည်း သိမြင်ပြီး ချုပ်ငြိမ်းစေပါ၊ ပယ်ပါ တဲ့။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ “ငါဖြစ်သည့်သွင် စိတ်ကြီးဝင် သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်” လို့ဆိုထားပါတယ်။ မေးခွန်းမှာ “ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း” လို့ဆိုထားတာနဲ့ ညီစေရန် “သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်” လို့ ဆိုထားတာပါပဲ။ “ငါတတ်သည့်အနေ ငါမြတ်သည့်အနေစသည် ဖြင့် စိတ်ကြီးဝင်တဲ့ မာနကို သိမြင်ပြီး ငြိမ်းစေတယ်၊ ငြိမ်းစေရမယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဆိတ်ငြိမ်တစ်ခို၊ ငြိမ်းရာကို၊ ဘယ်လိုမြင်၍ ငြိမ်းသနည်း။

၂။ အကျယ်ချဲ့လစ်၊ သူ့အမြစ်နှင့်၊ ငါဖြစ်သည့်သွင်၊ စိတ်ကြီးဝင်၊ သိမြင်လျက် ငြိမ်းစေသည်။

ပါဠိမှာ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို တားမြစ်ရမယ်။ ချုပ်ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုရာမှာ ဘယ်ဟာ အလုံးစုံကိုလဲလို့ဆိုရင် ပပဉ္စတရား၏ အမြစ် အရင်းဖြစ်တဲ့ အဓိဇ္ဇာ စသည်ကိုရော၊ အသ္မိမာနကိုရော အဲဒါတွေ အားလုံးကို ငြိမ်းစေရမယ်လို့ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါတွေချုပ် ငြိမ်းရင် တဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပပဉ္စတရားတွေရော၊ အခြားကိလေသာ တွေရော အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားကြတာပါပဲ။ အဲဒီကိလေသာတွေထဲမှာ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေရဲ့ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာကို ငြိမ်းစေဖို့က အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ တဏှာငြိမ်းအောင် ကျင့်ပုံကို (ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တံ၊ တာသံ ဝိနယာ သဒါ သတော သိက္ခေ) လို့ ထပ်ပြီး ပြဆိုပြန်ပါတယ်။

ဖြစ်နိုင်တဲ့တဏှာကို ပယ်ရန်ကျင့်ရတယ်

အဇ္ဈတ္တ-မိမိသန္တာန်၌၊ ဝါ-မိမိစိတ်၌၊ ယာကာစိ တဏှာ-အမှတ်
မရှိ အလုံးစုံသော တဏှာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အကြောင်း ညီညွတ်
သောအခါ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ တာသံ-အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်
သော ထိုတဏှာအားလုံးတို့ကို၊ ဝိနယာ-ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ရန်
အလို့ငှာ၊ သဒါ-နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-အမှတ်ရ
လျက်၊ သိက္ခေ-ကျင့်သုံးနေရာ တော့သတည်း တဲ့။

နှစ်သက်သာယာမှု၊ တပ်မက်ဆာလောင်မှု တဏှာဟာ အရိယ-
မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးရင် အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ဖြစ်နိုင်တယ်။
ဖြစ်ဖို့ရာ အသင့်ရှိနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ မြင်ရတဲ့အဆင်းလှ
လှကလေးတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကြားရ
တဲ့ အသံကောင်းကလေးတွေ၊ နံရတဲ့ အနံ့ကောင်းကလေးတွေ၊
စားရတဲ့ အရသာကောင်းလေးတွေ၊ တွေ့ထိရတဲ့ အတွေ့ကောင်း
ကလေးတွေ အကြောင်းပြုပြီးတော့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကြံသိရတဲ့
စိတ်ကူးအာရုံကောင်းတွေ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ ဘဝအာရုံတွေကို
အကြောင်း ပြုပြီးတော့လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပုထုဇဉ်မှာဆိုရင် မဖြစ်
နိုင်တဲ့ တဏှာရယ်လို့ မရှိဘူး။ မိဘကို သတ်နိုင်သည် အထိတောင်
လိုချင်တောင့်တတဲ့ တဏှာ ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ အဇာတသတ်မင်းမှာ
မင်းစည်းစိမ်ကို လိုချင်တောင့်တတဲ့ တဏှာဟာ ခမည်းတော်ကို
လုပ်ကြံသည်အထိ ဖြစ်သွားတာပဲ။

သောတာပန်မှာတော့ အပါယ်လေးပါး ကျစေနိုင်လောက်အောင်
ကြမ်းတမ်းတဲ့တဏှာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် အပါယ်လေးပါး

ကျစေနိုင်လောက်အောင် အားမရှိတဲ့ တဏှာကတော့ ဖြစ်နိုင်သေးတာပဲ။ ဒါကြောင့်သောတာပန်တွေမှာ အိမ်ထောင်ပြုမှုအထိ ရှိနေသေးတာပဲ။ သကဒါဂါမ်မှာလည်း သိမ်မွေ့တဲ့ ကာမတဏှာဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အနာဂါမ်မှာတော့ ကာမတဏှာ လုံးဝကင်းသွားပြီ။ ဒါပေမယ့် မိမိဘဝနှင့် စပ်ပြီးသာယာတဲ့ ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာကတော့ ရှိနေသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပုထုဇဉ်နှင့် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အဲဒီ တဏှာတွေကို ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။

သတော-အမှတ်ရလျက်ကျင့်ပုံ

ဘယ်လို ကျင့်ရမလဲဆိုတော့ သတော-အမှတ်ရလျက် ကျင့်ရမယ်--တဲ့။ ဘယ်လို အမှတ်ရရမှာလဲဆိုတော့-စတုဟိကာရဇ္ဇောဟိ-လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ သတော အမှတ်ရရမယ်တဲ့။ အဲဒီ အကြောင်းလေးပါးက ဘာတွေလဲ ဆိုတော့-

ကာယေ-ရူပအပေါင်းကိုယ်၌၊ ကာယာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာနံ-ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို၊ ဘဝေက္ခော-ဖြစ်ပွားစေလျက်၊ သတော-အမှတ်ရရမယ်၊ ဝေဒနာသု-ခံစားမှုဝေဒနာတို့၌၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ- ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို၊ ဘာဝေက္ခော-ဖြစ်ပွားစေလျက်၊ သတော-အမှတ်ရရမယ်၊ စိတ္တေ-ကြံသိမှုစိတ်၌၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ-စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို၊ ဘာဝေက္ခော-ဖြစ်ပွားလျက်၊ သတော-အမှတ်ရရမယ်။ ဓမ္မေသု-

သဘောတရားတို့၌၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်-ဓမ္မာနု-
ပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ၊ ဘာဝေန္တော-ဖြစ်ပွားစေလျက်၊
သဘော-အမှတ်ရရမယ်တဲ့။

အဲဒါဟာ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်က ဖွင့်ပြချက်ပဲ။ အတိုချုပ်
ကတော့ ကိုယ်အမူအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း၊ ဝေဒနာတွေဖြစ်တိုင်း၊ စိတ်
ကူးကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်တိုင်း၊ သဘောတရားတွေဖြစ်တိုင်း ရှုလျက်
အမှတ်ရနေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီလို အမှတ်ရပြီး သိပုံကို
ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်လေးခုစီထားတယ်။ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ မှန်စွာသိရမည်။
စိတ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။
ကောင်း-ဆိုး-လတ်ပါ၊ ဝေဒနာ၊ ပေါ်ရာ သိရမည်။

ကောင်းတဲ့ခံစားမှုဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုးတဲ့ခံစားမှုဖြစ်ဖြစ်၊ အလယ်
အလတ်ခံစားမှု ဖြစ်ဖြစ် ပေါ်လာဆဲ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပြီး သိရမယ်
လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သဘောတရား၊ ထင်ပေါ်ငြား၊ ပိုင်းခြားသိရမည်။

သဘောတရားဆိုတာကတော့ အလွန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ ကိုယ်
အမူအရာ၊စိတ်အမူအရာအနေဖြင့်လည်း မထင်ရှားဘူး၊ခံစားမှုအနေ
ဖြင့်လည်း မထင်ရှားဘူးဆိုရင် သဘောတရားချည်းပါပဲ။ နှစ်သက်မှု၊
စိတ်ဆိုးမှု စသည်တွေလည်း သဘောတရားပဲ။ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်
တွေလည်း သဘောတရားပဲ။ အဲဒီလို သာမန်သဘောတရား တွေကို
လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ပြီးသိရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ရွှေမှတ်အားထုတ်ရမည့် အချိန်ကာလ

အဲဒီလိုရွှေမှတ်ပြီး သိရမှာကလည်း တစ်ခဏလောက်လား၊ မိနစ်-၂၀၊ ၃၀-လောက်လား၊ တစ်နာရီ ၂-နာရီလောက်လားဆိုတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အမြဲမပြတ်ရွှေမှတ်ပြီး သိသိနေရမှာ၊ ဒါကြောင့်-သဒါ-နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း အမှတ်ရပြီး ကျင့်ပါတဲ့။ အဲဒါကို မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့-သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗကာလံ-အခါ ခပ်သိမ်း၊ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ-အမြဲတမ်း၊ သတတံ သမိတံ-အမြဲ မပြတ်။ပ။ပုရေတတ္တံ-နံနက်ကာလပတ်လုံး၊ ပစ္ဆိမတ္တံ-မွန်းလွဲ နေ့ပိုင်း ကာလပတ်လုံး၊ ပုရိမံ ယာမံ-ညဉ့်ဦးယံပတ်လုံး၊ မဇ္ဈိမံ ယာမံ-သန်း ကောင်ယံပတ်လုံး၊ ပစ္စိမံ ယာမံ-နံနက်မိုးသောက်ယံပတ်လုံး၊ ကာဠေ-လဆုတ်ပကွဉ်၊ ဇုဏှေ-လဆန်းပကွဉ်၊ ဝဿေ-မိုးရာသီဉ်၊ ဟေမန္တေ-ဆောင်းရာသီဉ်၊ ဂိမ္ပေ-နွေရာသီဉ်၊ ပုရိမေ ဝယောခန္ဓေ-ငယ်စဉ် ပထမအရွယ်ဉ်၊ မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္ဓေ-ပျိုရွယ်စဉ် ဒုတိယအရွယ်ဉ်၊ ပစ္စိမေ ဝယောခန္ဓေ-နောက်ဆုံးပိုင်း တတိယ အရွယ်ဉ်-လို့ ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ တရားမပြည့်စုံသေးမချင်း နေ့ရော ညဉ့်ပါ တစ်သက်လုံး အမြဲမပြတ် အမှတ်ရပြီး ကျင့်သုံးရမယ်ဆိုတာ ထင်ရှား ပါတယ်။

လိုရင်းကတော့ မြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်း တဏှာဖြစ်ခွင့်မရအောင် ရွှေမှတ် ပြီးမပြတ်သိနေရမယ်။ ထို့အတူပင် ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း၊ တဏှာဖြစ်ခွင့်မရအောင် ရွှေမှတ်ပြီး မပြတ် သိနေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် စပြီးရှုမှတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ အကုန်လုံးကို စေ့ငအောင်လိုက်ပြီး မရှုမမှတ် နိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ထင်ရှားတဲ့ ကိုယ်အတွေ့အထိ တစ်ခုခုက စပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ ထိုင်နေဆဲဆိုရင် (နိသိန္နောမှီတိ ပဇာနာတိ) ဆိုတဲ့ မဟာသတိ ပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိတော်နှင့်အညီ ထိုင်တယ်၊ ထိုင် တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်လည်း သင့်လျော်ပါတယ်။ တစ်မျိုးတည်း ရှုမှတ် နေရလို့ လွယ်လွန်းတယ် ဝီရိယလျော့နေတယ်ထင်ရင် ထိုင်တာနှင့် တစ်နေရာရာက ထင်ရှားထိတာကို ပူးတွဲပြီး “ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်”လို့ ဒီလိုလဲ မပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်။

ဖောင်းပိန်ရှုရတာ အစအခြေခံအတွက်သာ

ဘုန်းကြီးတို့က ဒီမှာ ညွှန်ပြနေတာကတော့ ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်း ကြွတ်ကပ်မှု ပိန်ကျမှု ဒီ ၂-မျိုးကို “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”လို့ စူးစူးစိုက်စိုက် မပြတ်ရှုနေဖို့ အခြေခံအနေဖြင့် ညွှန် ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေရင်း အပြင်ထွက်တဲ့စိတ်ကူး ကြံစည် မှုဖြစ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကိုလည်း ရှုမှတ်ဖို့၊ အဆိုးအကောင်းခံစားမှု ဝေဒနာတစ်မျိုးမျိုး ထင်ရှားပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလည်း ရှုမှတ်ဖို့၊ လက်၊ ခြေ ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားပြုပြင်ရင် အဲဒါကိုလည်း ရှုမှတ်ဖို့၊ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသည် ထင်ရှားဖြစ်လာရင် အဲဒါတွေကိုလည်း ရှုမှတ်ဖို့၊ ထိုင်နေရာမှ ထရင်၊ လမ်းလျှောက်ရင် အဲဒီလို ကိုယ်အမူအရာတွေ ကိုလည်း ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ ဘာမျှ အထူးရှုမှတ်စရာ မရှိတဲ့အခါ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုကိုပဲ မပြတ်ရှုမှတ် နေဖို့၊ အဲဒီလိုရှုမှတ် ရာက နိုင်နင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ပေါ်လာသမျှ သဘောတရား

တွေကို အစဉ်အတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်သွားဖို့ ညွှန်ကြား နေပါတယ်။ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်ကြတဲ့အတွက် ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် အသိရှင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ထောင်ပေါင်းများစွာ ရှိနေပါပြီ။ ရှုမှတ်ပုံ သိပုံ အထူးများကိုတော့ ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်၊ အရိယာဝါသတရားတော် စသည်မှာ အပြည့်အစုံ ပြထားပြီးရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာတော့ ရှုပုံ သိပုံကို ဒါလောက်နဲ့ပဲ တော်လောက်ပါပြီ။

လိုရင်းကတော့ မရှုမမှတ်နိုင်လို့ အမှန်အတိုင်းမသိကြတဲ့ သူတွေမှာ မြင်ရာ ကြားရာ စသည်မှ အာရုံကို စွဲလမ်းပြီး နှစ်သက် သာယာမှု၊ လိုချင်တပ်မက်မှု တဏှာ ဖြစ်နေတယ်။အဲဒီ တဏှာဖြစ် ခွင့်မရအောင် မြင်ဆဲ စသည်မှာ အနိစ္စ စသော အခြင်းအရာဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိအောင် မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ကျင့်ရမယ်။ ဒါပါပဲ။ အဲဒါ ကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ “ကိုယ်တွင်းတဏှာ၊ ပယ်ဖို့ ရာ၊ မှတ်ကာ အမြဲကျင့်ရမည်”တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်တွင်းတဏှာ၊ ပယ်ဖို့ရာ၊ မှတ်ကာ အမြဲကျင့်ရမည်။

ကိုယ်ထဲမှာ အကြောင်းညီညွတ်ရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ တဏှာတွေကို ဝိပဿနာနှင့်တကွ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်လိုက်ရင် အရဟတ္တ-ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာလည်းဖြစ်၊ ကိစ္စလည်း ပြီးတော့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မပယ်နိုင်သေမီမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ မာနကိုလည်း သိမြင်ပြီး ပယ်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီ မာန-က တပ်မက် သာယာတဲ့ တဏှာအနေနဲ့ ဖြစ်တာ မဟုတ်တော့ ကုသိုလ်ဆိုင်ရာဂုဏ်ကိုမှီပြီး မာန ဖြစ်နေတာကိုပင် ကိလေသာ ငြိမ်း

နေသလိုလိုလဲ ထင်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့
မာနကို မာနမှန်း မသိဘဲလည်း ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူကိုယ်တိုင်က မာနကြီးနေပါလျက် သူနဲ့ အဆင်
မပြေတဲ့လူကိုသာ မာနကြီးတယ်လို့ ထင်တတ် ပြောဆိုတတ်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် အဲဒီ မာနကိုလည်း သိမြင်ပြီး ပယ်ဖို့ရာ ဒီလိုဆက်ပြီး
ဖြေရှင်း ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မိမိဂုဏ်၊ ဆရာဂုဏ်ဖြင့် မာနမတက်ပါလင့်

၃။ ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မ မဘိဇဉာ၊
အဇ္ဈတ္တံ အထ ဝါပိ ဗဟိဒ္ဓါ။
န တေန ထာမံ ကုဗ္ဗေထ၊
န ဟိ သာ နိဗ္ဗုတိ သတံ ဂုတ္တာ။

အဇ္ဈတ္တဝါ-မိမိသန္တာန်၌သော် လည်းကောင်း၊ အထ-ထို့ပြင်၊
ဗဟိဒ္ဓါဝါ-အပြင်ပဖြစ်သော ဆရာသမားသန္တာန်၌ သော်လည်း-
ကောင်း၊ ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံ တစ်ခုသော ဂုဏ်ကျေးဇူး
တရားကို၊ အဘိဇဉာ-တွေ့သိနေရာ၏၊ အပိ-ထိုသို့ပင် တွေ့သိနေ
သော်လည်း၊ တေန-ထိုမိမိဂုဏ်၊ ဆရာဂုဏ်ဖြင့်၊ ထာမံ-မာန်ထောင်
ခြင်းဆိုတဲ့အားစွမ်းကို၊ န ကုဗ္ဗေထ မပြုရာ-မဖြစ်စေရာ။

မိမိမှာရှိတဲ့ဂုဏ်၊ မိမိဆရာမှာရှိတဲ့ဂုဏ်ဆိုတာ ထင်ရှားတွေ့သိ
နေရူးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ထင်ရှားတွေ့သိရတဲ့ ဂုဏ်ကိုမှီပြီး မာန်
ထောက်လွှားခြင်း၊ အထင်ကြီးခြင်း မဖြစ်ပါစေနဲ့တဲ့။ အဲဒီ ဂုဏ်တွေက
ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုရင် အမျိုးကြီး အမျိုးမြတ်မှ ရဟန်းပြုလာတာ၊

ပစ္စည်းပေါများတဲ့ အမျိုးမှ ရဟန်းပြုလာတာ၊ ဘုန်းကြီးပြီးလာဘ် လာဘပေါများတာ၊ ဒါတွေလည်း မာန်တက်စရာ ဂုဏ်တွေပဲ။ နောက် ပြီးတော့ စာပေကျမ်းဂန်တတ်သိကျွမ်းကျင်တာ၊ စာမေးပွဲအောင်တာ၊ ဘွဲ့ထူးရတာ၊ စာချတာ၊ တရားဟောတာ၊ ဝိနည်းရှိသေတာ၊ သီလစင် ကြယ်တာ၊ ဓုတင်ဆောင်တာ ဒါတွေလည်းမာန်တက်စရာဂုဏ်တွေပဲ။ နောက်ပြီးတော့ တရားကျင့်တာ၊ ဈာန်အဘိညာဉ်ရတာ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ထူးရတာ ဒါတွေလည်း မာန်တက်စရာဂုဏ်တွေပဲ။ မိမိမှာ ဖြစ်စေ၊ မိမိဆရာမှာဖြစ်စေ ရှိတဲ့အဲဒီဂုဏ်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မာန်ထောင်လွှားခြင်း အထင်ကြီးခြင်း မဖြစ်ပါစေနဲ့တဲ့။ ဒါက သာသနာတော်တွင်းက ဂုဏ်ဖြင့် မာန်မတက်သင့်ပုံပါပဲ။

လူ့လောကမှာဆိုတော့ ရုပ်အဆင်းလှတာ၊ ပစ္စည်းပေါတာ၊ ခေတ်ပညာတတ်တာ၊ ရာထူးကြီးတာ စသည်တွေဟာလည်း မာန် တက်စရာဂုဏ်တွေပါပဲ။ အဲဒီလိုဂုဏ်တွေကို မှီပြီးတော့လည်း မာန် ထောင်လွှားခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို အထင် သေးခြင်းများကို မပြုသင့် မဖြစ်စေသင့်ပါဘူး။ အဲဒီ အကြောင်းအရာ ကို “ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ ဂုဏ်အရ၊ မာန မကြီးရာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ ဂုဏ်အရ၊ မာန မကြီးရာ။

အဲဒီလို မာန်မတက်အောင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတော့ အဲဒီလို တက်ကြွလာတဲ့မာန်မာနစိတ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပဋိသင်္ခါန ဉာဏ်ဖြင့်ဖြစ် စေ၊ ရှုမှတ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ပယ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ ၂-နည်း

ထဲက ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ပုံတွေကတော့ များပါတယ်။ “ယခု ပြည့်စုံနေတဲ့ ဂုဏ်ဟာ ရှေးကောင်းမှုကံ အထောက်အပံ့နဲ့ ပစ္စုပ္ပန်လုံ့လကြောင့် ပြည့်စုံနေတာပဲ။ အမြဲတမ်း တည်နေမှာတော့မဟုတ်ဘူး။ နောက်ဆုံးတစ်နေ့ကျရင် ဂုဏ်မဲ့အနေလည်း ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်တဲ့အခါ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေတဲ့အခါဆိုရင် ဒီဂုဏ်တွေက ဘာမျှ အားကိုးစရာမဖြစ်ဘူး။ ယခုဘဝမှာ ကောင်းစားနေပေမယ့် နောက် နောက်ဘဝတွေကျတော့ ဒီလိုချည်း ပြည့်စုံသွားမယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ မာနကြီးတဲ့သူကို အများက ကဲ့ရဲ့ကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ကဲ့ရဲ့တော်မူတယ်။ မာနကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို မရှိမသေ ပြုမိ ပြောမိရင် တနေ့ကျတော့ ဒုက္ခရောက် တတ်တယ်။ နောက်ဘဝများမှာ အယုတ်အညံ့ ဖြစ်တတ်တယ်။ မိမိက ဂုဏ်ယူနေပေမယ့်လို့ ကိုယ်ထဲမှာရှိနေတာတွေက ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း အစရှိတဲ့ ၃၂-မျိုးသော စက်ဆုပ်စရာတွေချည်းပဲ။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေချည်းပဲ စသည်ဖြင့် သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်ပြီး တော့လည်း မာနကို ပယ်ရတယ်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလုပ် လက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ ကြံတိုင်း စသည်တွေကို မပြတ် ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့်လည်း မာနကို ဖြစ်ခွင့်မရအောင် တားမြစ်နိုင်၊ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ မာနဖြစ်ဖို့ရာ ဂုဏ်ယူလိုတဲ့စိတ်ကလေး ဖြစ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကလေးကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဦးကလေး (အယောနိသော မနသိကာရ) ကို ရှုမှတ်နိုင်ရင်တော့ မာနဟာ ဖြစ်ခွင့်တောင်မရဘဲ ငြိမ်းနေပါတယ်။ အကယ်၍ စိတ်ဦး ကလေးကို မရှုနိုင်လို့ မာန်တက်

ကြွတဲ့သဘော ဖြစ်လာရင်လည်း အဲဒီမာနကိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်၊ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရင် နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်၊ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီမာနဟာ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ကင်းငြိမ်း သွားသည့်တိုင်အောင် ရှုသိပြီး ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ ဘာကြောင့် ဒီမာနကို ပယ်ရသလဲဆိုတော့-

ဟိ-မာနကို ပယ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သာ-ထိုသို့ မာန် တက်ခြင်းကို၊ သတံ-ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့က၊ နိဗ္ဗုတိ-ငြိမ်းအေးသော တရားဟူ၍၊ န ဝုတ္တာ-မဟောအပ်၊ မဆိုအပ် ပါဘူးတဲ့။

တချို့က တရားနှင့်စပ်ပြီး မာနဖြစ်နေတာကိုပင် ကောင်းနေ တယ်လို့ ထင်နေတတ်တယ်။ အထူးအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ် နေတဲ့အခါမှာ တရားထူးရပြီလို့ အထင်ကြီးတတ်ကြတယ်။ နောက်ပြီး တော့ သီလလောက် စောင့်ရှောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း သီလ လောက်နဲ့ ကိစ္စ ပြီးသလိုလို ဖြစ်ပြီး၊ ဝိပဿနာတရားကို အားမ ထုတ်ဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ အဘိဓမ္မာ သဘောတရားတွေကို တတ်သိ နားလည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရုပ်၊ နာမ်သဘောတွေမှာ သရုပ် ကွဲပြီး သိရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးသလိုလို အထင်ရောက်နေတတ်တယ်။ စာချ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း စာချရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးသလိုလို၊ ဓုတင်ဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကလည်း ဓုတင်ကျင့်ဝတ်မျှဖြင့် ကိစ္စ ပြီးသလိုလို၊ ဖျာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကလည်း ဖျာန်ရရုံမျှဖြင့် ကိစ္စ ပြီးသလိုလို အထင်ရောက်ပြီး၊ တရား ထူးရအောင်အားထုတ်ဖို့ စိတ်မဝင်စားဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ “အဲဒါ တွေဟာ သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ မာနသဘောတွေပဲ။ အဲဒီလိုအထင်ရောက်

မာန သုံးမျိုးလုံးကို ပယ်ရန်

◇ ၃၁

နေတာတွေဟာ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်မဟုတ်သေးဘူး။ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်အောင် အားထုတ်ရမယ်” လို့ ဆိုလို ပါတယ်။ အဲဒါကို “သူတော်ကောင်းမှန်၊ ထိုသည့်မာန်၊ နိဗ္ဗာန် အငြိမ်း မဆိုပါ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူတော်ကောင်းမှန်၊ ထိုသည့်မာန်၊ နိဗ္ဗာန်အငြိမ်း မဆိုပါ။

အမြင့်ဆုံးမာနကို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့-“အနာဂါမ် ဖြစ်နေ တောင် စိတ်မချဘဲ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့” မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒ (၂၇၁-၂) ဂါထာများမှာ ဟောထားပါ တယ်။

အဲဒီ ပယ်ရမည့်မာန-က ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲလို့ ဆိုတော့ သုံးမျိုး ရှိတယ်။ အဲဒီ သုံးမျိုးလုံးကို ပယ်ဖို့ရာ ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောကြားတော် မူပါတယ်။

“မာန သုံးမျိုးလုံးကို ပယ်ရန်”

၄။ သေယျော န တေန မညေယျ၊
နီစေယျော အထ ဝါပိ သရိက္ခော၊
ဖုဋ္ဌော အနေကရူပေတိ၊
နာ'တုမာနံ ဝိကပ္ပယံ တိဋ္ဌေ။

တေန-ထို မိမိဂုဏ်၊ ဆရာဂုဏ်ဖြင့်၊ သေယျော-ငါက သူ့ထက် မြတ်သည် ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ နီစေယျော-ငါကသူ့အောက်နိမ့် သည်၊ ယုတ်ညံ့သည် ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အထ-ထို့ပြင်၊ သရိ- ကွော ဝါပိ-တန်းတူပင်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ န မညေယျ- မအောက်မေ့ မထင်မှတ်ရာ-တဲ့။

ငါက သူတစ်ပါးထက် မြင့်မြတ်တယ်၊ သူတစ်ပါးနှင့်တန်းတူပဲလို့ မာန်တက်ကြွပုံကတော့ သိသာထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကိုယ်က တကယ်မြင့်မြတ်လို့ မြင့်မြတ်တယ်လို့တက်ကြွရင် ယာထာဝမာနပဲ။ အမှန်အတိုင်း ဂုဏ်ယူပြီး တက်ကြွထောင်လွှားမှု၊ နှိုင်းပြိုင်မှုလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ယာထာဝမာနကိုလည်း ပယ်ရမယ်တဲ့။ နောက်ပြီးတော့ အဆင့်အတန်းချင်းတူလို့ တန်းတူအနေဖြင့် တက်ကြွတာလည်း ယာထာဝမာနပဲ။ အဲဒါကိုလည်း ပယ်ရမယ်တဲ့။ ကိုယ်က မမြတ်ပါဘဲနဲ့၊ တန်းတူ မဟုတ်ပါဘဲနဲ့ “ငါက မြတ်တယ်၊ သူနဲ့တန်းတူပဲ”လို့ တက်ကြွတဲ့ အယာထာဝမာနကို ပယ်ရမယ် ဆိုတာကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ အဲဒါကတော့ ရှင်းနေပါပြီ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အောက်ကျတယ်လို့ ထင်တာကတော့ (နိဝါတောစ-ဆိုတဲ့ မင်္ဂလသုတ် ဒေသနာအရ) နှိမ့်ချတဲ့ မင်္ဂလာ မဖြစ်ပေဘူးလား။ ဘာကြောင့် မာနလို့ဆိုရပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါကို ရှင်းပြမယ်။

သူတစ်ပါးကို ရှိသေလေးစားတဲ့အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ့်ချတာကတော့ နိဝါတ မင်္ဂလာပါပဲ။ နိစမာန မဟုတ်ပါဘူး။ ယခု ဒီမှာ ပြောပြတဲ့ နိစမာနကတော့ သူတစ်ပါးကို ရှိသေပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ့်ချတဲ့သဘော မဟုတ်ပါဘူး။ ယုတ်ညံ့တဲ့ဂုဏ်နဲ့ နှိုင်းပြိုင်ထောင်လွှားမှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကား ရဟန်းငယ်ဖြစ်သူက “ငါတို့ကတော့ ငယ်သေးတာပဲ။ ဟို ဆရာတော်ကြီး မဟာထေရ်ကြီးလို ဟန်ဆောင်နေဖို့ မလိုပါဘူး” စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းတာ ပြောဆိုတာမျိုးဟာ နိဝါတမင်္ဂလာ မဟုတ်ဘူး။ နိစမာနပဲ။ “ငါတို့က ယောဂီ မဟုတ်ဘူး။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ ယောဂီလို မနေနိုင်ပါဘူး” စသည်ဖြင့်

ပြောဆိုတာ၊ နှလုံးသွင်းတာလည်း နီစမာန်ပဲ။ ငါတို့က စာသင်သားပဲ၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်လို မနေနိုင်ပါဘူး-စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းတာလည်း နီစမာန်ပဲ။ ငါတို့က အလုပ်သမား အောက်တန်းစားလူပဲ၊ သူတို့ ဓနရှင်တွေလို၊ အရာရှိတွေလို မပြည့်စုံပေမယ့် တော်ရုံ လျော်ရုံနဲ့ နေလို့ဖြစ်ပါတယ်- စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းတာလည်း နီစမာန်ပဲ။ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့် အောက်ကျတဲ့ ကိုယ့်ဘက်က ဂုဏ်ကိုပင် အသာယူပြီး တက်ကြွထောင်လွှားတာဟာ နီစမာန်ပဲ။ အဲဒီလို နီစမာန်ကိုလည်း၊ ဆင်ခြင်ပြီးဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်စေ ပယ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ မာန်သုံးမျိုး ပယ်ရန် ညွှန်ပြတဲ့ စာပိုဒ်အရ “မြတ်-ယုတ်-တန်းတူ၊ ဖြစ်သည်ဟူ၊ မာန်မူ မပြု ကင်းစေရာ”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ မြတ်-ယုတ်-တန်းတူ၊ ဖြစ်သည်ဟူ၊ မာန်မူ မပြု ကင်းစေရာ။

အဲဒီလို မာန်သုံးမျိုးဖြစ်တာကလည်း ငါအနေနဲ့ စွဲလမ်းပြီး ဖြစ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အတ္တစွဲ ငါကောင်စွဲကစပြီး ပယ်ဖို့ရာ ဒီလိုလဲ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

အနေကရူပေဟိ-အမျိုးမျိုးသော အာရုံသဘောတို့နှင့်^၁၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့လတ်သော်၊ အာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ-(ငါမြင်သည် ငါကြားသည် စသည်ဖြင့်) အတ္တကောင်၊ ငါကောင်ဟု ကြံဆစွဲလမ်းလျက်၊ နတိဋ္ဌေ-မတည်ရာတဲ့။

၁။ သုတ္တနိပါတ်-ဌ-၌ ဥစ္စာကုလိနတာဒိဟိ-ဟုဖွင့်၏။ ဤ၌ကား ခွါရ ၆-ပါးလုံး၌ စုံလင်စေရန် သာမန်အနက်ပြန်သည်။

အဲဒါကိုလည်း “ကောင်း-ဆိုးများစွာ၊ တွေ့ကြုံတာ၊ ငါ ငါဟူ၍ မစွဲရာ”လို့ စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကောင်း-ဆိုးများစွာ၊ တွေ့ကြုံတာ၊ ငါ ငါဟူ၍ မစွဲရာ။

ဝိပဿနာကင်းမဲ့တဲ့ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကမြင်ရင် “ငါက မြင်တယ်၊ မြင်တာဟာ ငါပဲ”လို့ ထင်မှတ် နေကြတယ်။ ကြားရင်၊ နံရင်၊ စားသိရင်၊ တွေ့ထိရင်၊ ကြံသိရင် “ငါကကြားတယ်၊ ကြားတာဟာ ငါပဲ”စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလို မထင်မှတ်ရဘူးတဲ့။ ဒါပေမယ့် ပကတိလူတွေမှာ အဲဒီလို မထင်မှတ်ရအောင် တားမြစ်ထားဖို့ ခက်ပါတယ်။ အဘိဓမ္မာ သရုပ်သဘောတွေ ကျေပွန်နေတဲ့ သူတောင်မှ အဲဒီလို မထင်မှတ်ဘဲနေဖို့ ခက်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ်သဘောမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်နေရင် အဲဒီ အခိုက်အတန့်လောက်ပဲ အတ္တကောင် အထင်အစွဲ ကင်းဖို့ ရှိပါတယ်။ ဒါတောင်မှ အဲဒီလို ဆင်ခြင်နေတာကို “ငါက ဆင်ခြင်တယ်၊ ငါကသိတယ်”လို့ စွဲလမ်း နိုင်သေးတာပဲ။ ရုပ်၊ နာမ် အကြောင်းတွေ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အကြောင်းတွေကို ခွဲခြားပြီး ဟောပြောနေတဲ့သူမှာလည်း အဲဒီလို ဟောပြောနေတာကို ငါလို့ ထင်နိုင်၊ စွဲလမ်းနိုင်သေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တာ၊ ကြားတာ၊ ကြံတာ စသည်ကို ငါလို့ မစွဲလမ်းဘဲ နေဖို့ အလွန် ခက်ပါတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် အဲဒီလို အစွဲအလမ်း ကင်းအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲလို့ဆိုတော့ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ စသည်မှာ ထင်ရှားတဲ့သဘောတရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး သိသိနေရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မပြတ်သိနေရင်တော့ မျက်စိ၊ အဆင်း စသော ရုပ်တရားနှင့် မြင်သိမှု+မှတ်သိမှု စသော နာမ်တရားမျှသာရှိတယ်။ အတ္တကောင်၊ ငါကောင်ရယ်လို့

အသီးအခြား မရှိဘူးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ရှုပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်၊ ရှုသိခိုက် စသည်မှာပင် ချက်ခြင်းကုန်ဆုံး ပျောက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် မမြဲတာတွေချည်းပဲ။ နှစ်သက်ဖွယ်၊ အားကိုးဖွယ်မရှိတဲ့ဆင်းရဲတွေချည်းပဲ။ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားတွေချည်းပဲလို့လဲ အမှန်အတိုင်း သိသိသွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိသိသွားတဲ့အတွက် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းခြင်း လုံးဝကင်းသွား နိုင်ပါတယ်။ ဒိဋ္ဌိအစွဲလမ်းကင်းရုံမျှမက ငါမြင်တယ် ငါသိတယ် စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းတဲ့ မာနလည်း ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ကျတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အဲဒီ မာနစွဲ အမြစ်ပြတ် လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို လုံးဝပြတ်စဲ ကင်းငြိမ်းသွားသည်အထိ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်ကို ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်း ရှုသိ သွားဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို သိမြင်ပုံကိုရည်ပြီးတော့-

အနေကရူပေဟိ-မြင်စရာ၊ ကြားစရာ စသော အမျိုးမျိုးသော အာရုံသဘောတို့နှင့်၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ရ၍ မြင်၊ ကြား၊ တွေ့သိလတ်သော်၊ အာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ-ငါမြင်သည်၊ ငါကြားသည်၊ စသည်ဖြင့် ငါကောင်အနေ ကြံဆ စွဲလမ်းလျက်၊ နတိဋ္ဌေ-မတည်ရာလို့ ဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်၏ မာန်မာနကင်းပုံကို အတုယူစရာအနေဖြင့် ထုတ်ပြချင်ပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သီဟနာဒ (အံ ၃-၁၈၀)

တစ်ချိန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ခွင့်ပန်ပြီး ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူပါတယ်။ များစွာသော ရဟန်းတော်တွေလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ နောက်သို့ လိုက်ပါသွားကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရဟန်းများစွာ လိုက်ပါသွားတာကို မြင်ရတော့ ရဟန်းတစ်ပါးက မနာလိုစိတ်ဖြစ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီး ဒီလို လျှောက်ပါတယ်။ “မြတ်စွာဘုရား အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တပည့်တော်ကို တိုက်သွားပါတယ်။ တောင်းပန်ခြင်းလည်းမပြုဘဲ ဒေသစာရီ ကြွချီသွားပါတယ်ဘုရား” လို့ တိုင်ကြား လျှောက်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လိုက်ခေါ် စေပြီးတော့ အဲဒီအကြောင်းကို မေးမြန်းတော် မူပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က ဒီလို လျှောက်ထားဖြေရှင်းပါတယ်။

ယဿ နူန ဘန္တေ ကာယေ ကာယဂတာသတိ အနု-
ပဋ္ဌိတာ အဿ၊ သော ဣဓ အညတရံ သဗြဟ္မစာရိ အာသဇ္ဇ-
အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇ စာရိကံ ပက္ကမေယျ။

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ၊ ကာယေ-ကိုယ်၌၊ ကာယဂတာသတိ-ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို အမှတ်ရမှု၊ ရှုသိမှုသည်၊ အနုပဋ္ဌိတာ-မထင်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အညတရံ သဗြဟ္မစာရိ -တရားကျင့်ဖက် အခြားသူကို၊ အာသဇ္ဇ-ထိပါးတိုက်ခိုက်၍၊ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇ-မတောင်းပန်ဘဲ၊ စာရိကံ ပက္ကမေယျ နူန-ဒေသစာရီ ကြွချီ-သွားတန်ရာ ပါသည်တဲ့။ ကာယ-

ဂတာသတိဘာဝနာကို ကောင်းကောင်း မပွားများဘူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုရင်တော့ တရားကျင့်ဘက် အခြားရဟန်းကို ကိုယ်ချင်းတိုက်ပြီး မတောင်းပန်ဘဲ ခရီးထွက်သွား တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်လောက်ပါတယ် တဲ့။ ဒီစကားဖြင့် “မိမိမှာတော့ ကာယဂတာ သတိဘာဝနာကို ကောင်းစွာပွားများထားတဲ့အတွက် အဲဒီလိုမဖြစ်နိုင်ပါဘူး”လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို ဒီလို ဆက်ပြီး လျှောက်ပြန်ပါတယ်။

ဥပမာဖြင့် လျှောက်ရလျှင်-မြေကြီးပေါ်မှာ စင်ကြယ်တာကို လည်း စွန့်ချကြတယ်။ မစင်ကြယ်တာကိုလည်း စွန့်ချကြတယ်။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံတွေး၊ ပြည်၊ သွေး တို့ကိုလည်း စွန့်ချကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြေကြီးကတော့ မညည်းညူပါ၊ မရွံရှာ မစက်ဆုပ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား၊ တပည့်တော်ဟာ အဲဒီ မြေကြီးလိုပါပဲ။ အဲဒီ မြေကြီးနှင့်တူတဲ့ စိတ်ထားဖြင့် နေပါတယ်ဘုရား တဲ့။ ဒီစကားဖြင့် မြေကြီးလိုပင် သည်းခံနိုင်ပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ထို့အတူပင် ရေထဲမှာ စင်ကြယ်တာ မစင်ကြယ်တာကိုလည်း ဆေးကြောကြတယ်။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသည်ကိုလည်း ဆေးကြော ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ရေကတော့ ညည်းညူခြင်း၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီရေလိုပင် စိတ်သဘောထားပြီး နေကြောင်းလည်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မီးဟာ စင်ကြယ်တာကိုလည်း လောင်တယ်။ မစင်ကြယ်တာကိုလည်းလောင်တယ်။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသည် ကိုလည်း လောင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မီးကတော့ စက်ဆုပ်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီမီးလိုလည်း စိတ်သဘောထားပြီး နေကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ လေဟာ စင်ကြယ်တာ မစင်ကြယ်တာကိုလည်း တိုက်တယ်။ ကျင်ကြီး စသည်ကိုလည်း တိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် လေကတော့ စက်ဆုတ်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီလေလိုလည်း စိတ်သဘောထားပြီးနေကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ (ရဇောဟရဏခေါ်တဲ့) ကြေးသုတ် အဝတ်ဟာ စင်ကြယ်တာ မစင်ကြယ်တာကိုလည်း သုတ်တယ်။ ကျင်ကြီး စသည်ကိုလည်းသုတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ကြေးသုတ် အဝတ်ကတော့ စက်ဆုတ်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီ ကြေးသုတ် အဝတ်လိုလည်း စိတ်သဘောထားပြီး နေတဲ့အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သူတောင်းစားသူငယ်ဖြစ်စေ၊ သူငယ်မ ဖြစ်စေ ခွက်လက်စွဲကာ ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြတ်တဲ့ အဝတ်ကို ဝတ်လျက် ရွာနိဂုံးသို့ဝင်သောအခါ မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချထားတဲ့စိတ်ဖြင့် ဝင်ပါတယ်။ အဲဒီသူတောင်းစား သူငယ်ကလေး သူငယ်မကလေးလိုပင် နှိမ်ချသော စိတ်ရှိပြီး နေကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ပါတယ်။ အထက်တန်းစား ပြာဟွဏအမျိုးဖြစ်တဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က (စဏ္ဍာလ) ခွန်းစဏ္ဍား ဇာတ်နိမ့်မျိုး၊ သူတောင်းစားမျိုးလိုပင် နှိမ်ချထားတဲ့စိတ် ရှိနေတယ်ဆိုတာ အလွန်ပင် အံ့စရာလည်း ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို အတုယူပြီး မိမိတို့စိတ်ကို နှိမ်ချပြီး နူးနူးညံ့ညံ့ပြောဆိုနေထိုင်ဖို့ ရာလည်း အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဦးချိုကျိုးတဲ့ နွားဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှ ရန်မမူဘဲ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့နေသလိုပင် စိတ်သဘောထားကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရေခါးပြီးနောက် နံ့သာများလိမ်းပြီး စင်ကြယ်
နေတဲ့အပျို လူပျိုဟာ လည်ပင်း၌ မြွေသေပုပ် ခွေးသေပုပ် ဆွဲထား
မယ်ဆိုလျှင် အဲဒီ အပုပ်ကောင်ကို စက်ဆုပ်သလိုပင် မိမိ၏ ရုပ်ကိုယ်
ကို စက်ဆုပ် နေကြောင်းလည်း လျှောက်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အပေါက်အကွဲများမှ ယိုကျနေသော အဆီအိုး
ကို ရွက်နေရတဲ့သူဟာ အဲဒီ အဆီအိုးကို စက်ဆုပ်သလိုပင် မိမိ၏
ရုပ်ကိုယ်ကို စက်ဆုပ်နေကြောင်းလည်း လျှောက်ပါတယ်။

အဲဒါတွေဟာ ကာယဂတာသတိဘာဝနာဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ် ထင်
နေတဲ့အတွက် အဲဒီကိုယ်ကို အကြောင်းပြုပြီး မာန်မာန မရှိကြောင်း၊
မာန်မာနဖြင့်သူတစ်ပါးကို မရိုမသေမပြုကြောင်း သိစေတဲ့လျှောက်
ထားချက် များပါပဲ။ အဲဒီအရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထား
ပုံကို အတုယူပြီး မာန်မာနကို ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင် ပယ်ကြ
ဖို့ပါပဲ။

အဲဒီတုန်းက တိုင်ကြား လျှောက်ထားတဲ့ ရဟန်းဟာ အရှင်သာ-
ရိပုတ္တရာ၏ သင်္ကန်းစွန်းဖြင့် ထိပါးသွားတာလောက်ကို အကြောင်း
ပြုပြီးတော့ ကိုယ်စောင်းတိုက်သွားတဲ့အနေဖြင့် အပြစ်ဖို့ပြီး လျှောက်
တာတဲ့။ အဲဒီလို လျှောက်တာကလဲ ဘုရားထံမှာ များစွာ မကျန်ရစ်
တော့ဘဲ ရဟန်းအများစုက အရှင်သာရိပုတ္တရာနောက် လိုက်သွား
ကြတာကို မနာလိုတဲ့အတွက် ဒေသစာရီ ကြွချီမှုကိစ္စမှာ အနှောင့်
အယှက်ဖြစ်အောင် လျှောက်တာတဲ့။ အဲဒီလို အပြစ်မရှိဘဲ စွပ်စွဲမိတဲ့
အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဖြေရှင်းချက်(သီဟနာဒ)ကို ကြားရတဲ့
အခါ အဲဒီရဟန်းမှာ စိတ်ထဲ၌ အလွန်ပူလောင်ပြီးတော့ မြတ်စွာ-

ဘုရားထံမှာ ပြစ်မှားမိတဲ့ သူ့အပြစ်ကို သည်းခံရန် တောင်းပန် လျှောက်ထားပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားက သည်းခံကြောင်း မိန့်တော် မူပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ အဲဒီ ရဟန်းအား သည်းခံ ကျေနပ်ရန် မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလည်း သည်းခံကြောင်း ပြန်ကြားပြီးတော့ မိမိအပြစ်ကိုလည်း အဲဒီရဟန်းက သည်းခံပါလို့တောင် တောင်းပန်လိုက်ပါသေးသတဲ့။

အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ရင် ယခုကာလမှာ အပြစ်ရှိတဲ့သူက သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အား သည်းခံရန် တောင်းပန် ကန်တော့ဖို့ ဝန် မလေးသင့်ပါဘူး။ အပြစ်ရှိလို့ တောင်းပန်တယ်ဆိုတာ သူတော် ကောင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ပဲ။ အပြစ်ရှိပေမယ့် ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်တော့ မတောင်းပန်နိုင်ဘူးလို့ မာနဖြင့် တောင့်ခံနေတာကတော့ သူယုတ်မာ တို့၏ ကျင့်ဝတ်ပဲ။ အဲဒါကိုလည်း အထူးသတိပြုကြရမယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၃-ပုဒ်အရ ပပဉ္စတရားကို အရင်းအမြစ် နှင့်တကွ ပယ်လိုက်လျှင်၊ အထူးအားဖြင့် တဏှာနှင့် မာနကိုလည်း ပယ်လိုက်လျှင် အဇ္ဈတ္တ-ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ကိလေသာအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းပြီးတော့ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းလည်း ကင်းငြိမ်းတော့တာပဲ။ အဲဒါ ဟာ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ သန္တိ-အငြိမ်းဓာတ်ပဲ။ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ်ကို အဇ္ဈတ္တ မှာသာ မျက်မှောက် တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဇ္ဈတ္တမှာသာ ကိလေသာ ငြိမ်းအောင် အားထုတ်ရမယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဇ္ဈတ္တသ ငြိမ်းစေရမယ်

၅။ အဇ္ဈတ္တ' မေဝ' ပသမေ၊
 န အညတော ဘိက္ခု သန္တိ' မေသေယျ။
 အဇ္ဈတ္တံ ဥပသန္တဿ၊
 နတ္ထိ အတ္တာ ကုတော နိရတ္တာ ဝါ။

အဇ္ဈတ္တမေဝ-ကိုယ်တွင်း၌သာလျှင်၊ ဥပသမေ-ငြိမ်းစေရာ၏။
 ဒီစကားဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းလိုလျှင် ကိုယ်တွင်း၌သာ ကိလေ-
 သာကို ငြိမ်းစေသောအားဖြင့် ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။
 ဒါကြောင့် န အညတော-စသော နောက်စကားဖြင့် ကိုယ်တွင်းမှ
 တခြားတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ အပြင်ပမှ ငြိမ်းခြင်းကို မရှာရဘူးလို့ အနက်
 ပြန်လျှင် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ လောကမှာ သတ္တဝါ
 တွေက ဆင်းရဲငြိမ်းရေးကို တခြားတစ်ပါး အပြင်ဘက်မှရှာနေကြ
 တာလည်းရှိပါတယ်။ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်
 နေကြတာမျိုးဟာ အပြင်ဘက်မှာ ရှာတာပဲ။ အဲဒီ အခါတုန်းကလည်း
 အချို့နတ်တွေက “ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ငြိမ်းတာမျိုးမဖြစ်
 နိုင်ပေဖူးလား” လို့ စဉ်းစားနေကြတာ ရှိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အလွဲ
 ကြံစည်နေကြတဲ့ နတ်တွေအား သူတို့၏အမှားကို ပယ်နိုင်အောင်
 “ကိုယ်ထဲ၌သာ ငြိမ်းစေရမယ်၊ အပြင်ပ တခြားမှ ငြိမ်းခြင်းကို မရှာ
 သင့်ဘူး” လို့ ဟောတော်မူတာလည်း ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
 မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြထားသည့်အတိုင်း အနက်ကတော့-

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အဇ္ဈတ္တမေဝ-ကိုယ်တွင်း သန္တာန်၌သာလျှင်၊
 ဥပသမေ-ငြိမ်းစေရာ၏။ အညတော-သတိပဋ္ဌာန်စသည်မှ တစ်ပါး

သောနည်းဖြင့်၊ သန္တိ - ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကို၊ န ဒေသယျ-မရွာ မိုးရာတဲ့။

ဒီအနက်မှာ အည-၏ အပါဒါန်အရ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို ပြထားတာဟာ ရှေ့နားက ဆိုခဲ့ပြီး မရှိတဲ့အတွက် မချောသလို ရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မဟာနိဗ္ဗေသမှာ ပြထားတဲ့ အနက်ဖြစ်တဲ့အတွက် သင့်လျော်အောင် ယူရမှာပဲ။ ဘယ်လို ယူရမလဲဆိုတော့ကား-အဇ္ဈတ္တ-ကိုယ်တွင်း၌သာ ငြိမ်းစေရမယ်ဆိုရာတွင် သတိပဋ္ဌာန်စသည်ဖြင့်ပင် ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေကြောင်းဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ကို အပါဒါန်အဖြစ် ပြဆိုထားတယ်လို့ ယူဖို့ပါပဲ။ ဒီလို ယူနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ဟာ အဇ္ဈတ္တ-ကိုယ်တွင်းမှာသာရှိတယ်။ ကယ်တင်ရှင် ဘုရားသခင်စသော ကိုယ်ပ၌ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တွင်း၌သာ ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုရာမှာ ကိုယ်တွင်း၌ ဖြစ်ပွားစေအပ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ဖြင့်သာ ငြိမ်းစေရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန် စသည်မှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ အပြင်ပမှ အခြားနည်းများဖြင့် ငြိမ်းခြင်းကို မရွာရဘူး ဆိုတဲ့ အနက်ကိုရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်တွင်း၌သာ ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုရာမှာ ကယ်တင်ရှင် ဘုရားသခင် စသော အပြင်ပ အခြားတစ်ပါးမှ ငြိမ်းခြင်းကို မရွာရဘူးလို့ ဆိုတဲ့ အနက်က ပိုပြီး ချောမော ရှင်းလင်းပါတယ်။ အဲဒီ စာပိုဒ်ကို ဒီလို ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ “ကိုယ်တွင်း၌သာ၊ ငြိမ်းစေရာ၊ ပြင်မှာ မရွာသင့်သည်သာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ကိုယ်တွင်း၌သာ၊ ငြိမ်းစေရာ၊ ပြင်မှာ မရွာ သင့်သည်သာ။

ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိရင် ကိုယ်တွင်း၌သာ သတိ-
ပဋ္ဌာန်စသော အကျင့်ဖြင့် ကိလေသာတွေ ငြိမ်းအောင် ကျင့်ပြီး
ရှာရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို မကျင့်ဘဲ အပြင်ပမှ ကယ်တင်ခြင်း
စသော အခြားနည်းဖြင့် မရှာသင့်ဘူး။ မရှာရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။
ဒါကြောင့်ပင် ရှေးသုံးဂါထာတို့ဖြင့် ပပဉ္စတရား၏ အမြစ်ဖြစ်တဲ့
ကိလေသာနှင့် တဏှာ မာနတို့ကို ကိုယ်တွင်း၌ ကင်းငြိမ်းအောင်
ကျင့်ရန် ပြခဲ့တယ် ဆိုတာကိုလည်း သိစေပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တွင်း
မှာ ကိလေသာငြိမ်းရင်တော့ ဆင်းရဲချမ်းသာကို အမြဲတမ်း ခံစား
နေတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တလည်း မရှိတော့ဘူး။ “သေပြီးရင် အတ္တ
ကင်းပြတ်သွားတယ်” လို့ ဥစ္ဆေဒအယူဖြင့် ယူဆ စွဲလမ်းစရာလည်း
မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်-

အဇ္ဈတ္တ ဥပသန္တဿ-ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသာငြိမ်းသောသူမှာ၊
အတ္တာ-အမြဲတည်ရှိနေသည်ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းစရာ အတ္တကောင်
ငါကောင်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့ပြီ။ နိရတ္တာ ဝါ-သေပြီးလျှင် အတ္တ-
ကောင် ငါကောင် မရှိတော့ပြီဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းဖွယ်သည်လည်း၊
ကုတော-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း- လို့ ဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူ
ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန် အစရှိတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယ တရားများကို ပွားစေ
သဖြင့် ကိုယ်ထဲမှာ ကိလေသာအားလုံး ကင်းငြိမ်းသွားလျှင် အတ္တ-
ကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတတ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိလည်း
မရှိတော့ဘူး။ ငါတတ်တယ် ငါမြတ်တယ် စသည်ဖြင့် ထောင်လွှား
ကက်တဲ့ အသို့မာနလည်း မရှိတော့ဘူး။ ဥပမာအားဖြင့် ပုလင်းကြီး

တစ်ခုထဲမှာ မူလက လေတွေ အပြည့်ရှိနေတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီ ပုလင်းထဲကို ရေတွေထည့်လိုက်ရင် မူလက ရှိနေတဲ့ လေတွေဟာ ထွက်သွားကြတယ်။ ရေအပြည့် ထည့်လိုက်ရင် ပုလင်းထဲက လေတွေ အကုန်ထွက်သွားတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ကိုယ်ထဲမှာ မူလက အကြောင်း ညီညွတ်ရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာတွေရှိနေတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေကို ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပွားစေလိုက်တော့ ကိုယ်ထဲမှာ ကိလေသာတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ဘဲ လျော့လျော့သွားတယ်။ အပြည့်အစုံ ပွားစေလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်နေကျ ကိလေသာတွေဟာ အကုန်လုံး မဖြစ်နိုင်တော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းသွား တယ်။ အဲဒီလို ကင်းငြိမ်းရာမှာ အတ္တဒိဋ္ဌိနဲ့ မာနလည်း ပါသွား ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဒိဋ္ဌိမာနတို့ဖြင့် အတ္တကောင် ငါကောင် လို့လည်း မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ငါတတ်တယ်၊ ငါမြတ်တယ်၊ စသည် ဖြင့်လည်း မထောင်လွှားတော့ဘူး။ အဲဒီလို စွဲလမ်းထောင်လွှားတဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မာန မရှိတဲ့အတွက် အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ အတ္တ- လည်း မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ အတ္တမရှိတဲ့အတွက် သေပြီးရင် ပြတ်စဲ သွားမယ်လို့ ထင်မှတ်စရာလည်း မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို အစွဲအလမ်း တွေ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းတဲ့အတွက် ရဟန္တာမှာ မျက်မှောက်၌လည်း ကြောင့်ကြမှု၊ တောင့်တမှု၊ ပူပန်မှုစသော ကိလေသာ ဆင်းရဲတွေ မရှိတော့ဘူး။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌လည်း ဘဝသစ် ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲတွေ မဖြစ်လာတော့ဘဲ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန် ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသာ ငြိမ်းမှုဟာ လိုရင်းပဲ။ ကိုယ်တွင်း၌သာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ဖြင့် ကိလေသာကို ငြိမ်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို “ကိုယ်ထဲငြိမ်းက၊ မြဲအတ္တ၊

သမုဒ္ဒရာအလယ် ရေပြင်လို တည်ငြိမ်စေရမယ်

◇ ၄၅

ကင်းပ ပြတ်အတ္တာ” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ရှေ့ဆောင် ပုဒ်ပါတဲ့ပြီး ဆိုကြရမယ်။

၅။ ကိုယ်တွင်း၌သာ၊ ငြိမ်းစေရာ၊ ပြင်မှာ မရှာသင့်သည်သာ။
ကိုယ်ထဲငြိမ်းကာ၊ မြဲအတ္တ၊ ကင်းပ ပြတ်အတ္တာ။

ကိုယ်ထဲငြိမ်းက-လို့ ဆိုတာက ကိုယ်ထဲမှာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်ကို ပွားစေခြင်းဖြင့် ကိလေသာတွေငြိမ်းသွားလျှင်-လို့ ဆိုလိုတယ်။ မြဲအတ္တ ကင်းတယ် ဆိုတာက အတ္တကောင် ငါကောင်ဟာ အမြဲတမ်း တည်နေတယ်လို့ ထင်စရာလည်း မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ထင်မှတ် စွဲလမ်းတဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ မာနလည်း မရှိတော့ဘူးလို့ဆိုလို ပါတယ်။ ကင်းပ ပြတ်အတ္တာ ဆိုတာကတော့ သေပြီးတဲ့နောက်မှာ အတ္တကောင် ငါကောင်-ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်စရာလည်းမရှိတော့ ဘူး။ အဲဒီလို ထင်မှတ်စွဲလမ်းတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလည်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကိလေသာအားလုံး ကင်းငြိမ်းနေတဲ့ ရဟန္တာ မှာ မလှုပ်မရှား တည်တံ့နေပုံကို သမုဒ္ဒရာလယ်က ရေနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပြီး ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

သမုဒ္ဒရာအလယ် ရေပြင်လို တည်ငြိမ်စေရမယ်

၆။ မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ၊
ဦမိ နော ဇာယတိ ဌိတော ဟောတိ။
ဧဝံ ဌိတော အနေဇ’ သ၊
ဥဿဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုတိဋ္ဌိ။

သမုဒ္ဒဿ မဇ္ဈေ-သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌၊ ဦမိနော ဇာယတိ-
လှိုင်းမရှိ။ ဌိတော ဟောတိ ယထာ-ရေသည် တည်ငြိမ်နေသကဲ့သို့၊

စဝံ-ဤအတူပင်၊ အနေဇော-လှုပ်ရှားတတ်သည့် တဏှာကင်းသည် ဖြစ်၍၊ ဌိတော-အကောင်းအဆိုး အာရုံများကြောင့် အလှုပ်အရှား မရှိဘဲ တည်ငြိမ်နေသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ (တထာဘာဝါယ- ထိုသို့တည်ငြိမ်စွာနေနိုင်ရန်၊) ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဥဿဒံ-ရာဂ စသည်တို့၏ စည်ပင်ပွားများခြင်းကို၊ ကုဟိဋ္ဌိ-ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ တစ်စုံတစ်ရာ၌မျှ၊ န ကရေယျ-မပြုရာ၊ မဖြစ်စေရာ တဲ့။

သမုဒ္ဒရာဆိုတာ ယခုတွေ့နေကြတဲ့ ပင်လယ်ကြီးပါပဲ။ အဲဒီ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်ပိုင်းအရပ်မှာ လှိုင်းမရှိဘဲ ရေတွေဟာ တည်ငြိမ်နေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို သမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်ပိုင်း အရပ်က ရေတွေ လှိုင်းတွေမရှိဘဲ တည်ငြိမ်နေပုံကိုတော့ လူအများစုက သိဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဒီသုတ် တရားတော်က နတ်ဗြဟ္မာတွေကို ဟောတဲ့ တရားဖြစ်တဲ့အတွက် သမုဒ္ဒရာအကြောင်း ကောင်းကောင်း သိနေကြတဲ့ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတယ်လို့ ယူရမယ်။ အဲဒီ ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာကြီး၏ အလယ်ပိုင်း အရပ်ဆိုတာ ဘယ်လို အရပ်လဲလို့ ဆိုတော့ ပင်လယ်ရေနေ၏ အောက်ပိုင်း၊ အထက်ပိုင်း တို့ကို ချန်ထားပြီး အလယ်ပိုင်းပါပဲလို့ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြထား ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့ ရှေးက အိန္ဒိယမှာ အများက ယုံကြည် ယူဆထားကြသည့်အတိုင်း “သမုဒ္ဒရာ၏ အနက်ဟာ ယူဇနာ ၈၄,၀၀၀-ရှိတယ်” ဆိုတဲ့ ပမာဏကို ဖော်ပြပြီးတော့ သမုဒ္ဒ- ရာ၏အောက်ပိုင်း ယူဇနာ (၄၀,၀၀၀) လေးသောင်းမှာ (မဇ္ဈ ကမ္ဘ- ပေဟိ ကမ္မတိ) ငါးများ လိပ်များကြောင့် လှုပ်ရှားနေတယ်။ အပေါ် ပိုင်း (၄၀,၀၀၀) လေးသောင်း မှာလည်း (ဝါတေဟိ-ကမ္မတိ) လေတို့

သမုဒ္ဒရာအလယ် ရေပြင်လို တည်ငြိမ်စေရမယ်

◇ ၄၇

ကြောင့် လှုပ်ရှားနေတယ်။ အလယ်ပိုင်း ယူဇနာ လေးထောင်မှာ ရေကတော့ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိဘဲ တည်ငြိမ် နေပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ မဟာနိဗ္ဗေသမှာ ရှေးရိုးအယူအဆအတိုင်း ပြထားတဲ့ အပိုင်းအခြား ပါပဲ။

ယခုနေအခါမှာ ပင်လယ်သုတေသန ပညာရှိများ တိုင်းတာ စူးစမ်းထားတာကတော့ ပင်လယ်မှာ အနက်ဆုံးနေရာဟာ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာထဲက ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစု အပါအဝင် မင်ဒါနာအိုကျွန်း အလွန်၌ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းဒေသ၌ ပေပေါင်း ၃၅,၄၁၀-ခန့် နက်ကြောင်း ပြဆိုထားကြပါတယ်။ မိုင်အားဖြင့်ဆိုရင် ၆-မိုင်ကျော် ၇-မိုင်နီးပါးလောက်သာ နက်တယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ မြင်းမိုရ်တောင် ရှိသင့်ရာဖြစ်တဲ့ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း အရပ်ကတော့ ရေခဲပြင် သမုဒ္ဒရာ ဖြစ်နေကြောင်း၊ အနက်ကတော့ ပေပေါင်း ၁၈, ၄၅၆-ခန့် ရှိတဲ့ နေရာဟာ အနက်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုထားကြပါတယ်။ မိုင်အား ဖြင့်တော့ ၃-မိုင်ခွဲလောက်သာ နက်တယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ရှေးက ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်က ဘယ်လောက်ရယ်လို့ တိတိကျကျ မပြောတဲ့အတွက် အဲဒါတွေကို ဖယ်ထားပြီးတော့ သာမန် အလယ် ပိုင်းလို့ ယူရင် သင့်ပါတယ်။

အဲဒီ လေးငါးခြောက်မိုင်ကျော်နက်တဲ့ ပင်လယ်ရေထဲမှာ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းကိုဖယ်ပြီး အလယ်ပိုင်းမှာ ရေဟာတည်ငြိမ် နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ ကမ်းစမှ မိုင်တစ်ရာ နှစ်ရာစသည် ဝေးကွာတဲ့ အလယ်ပိုင်းကို ယူရင်လည်း သင့်စရာရှိ ပါတယ်။ အဲဒီလို အလယ်ပိုင်းမှာလည်း ကမ်းစမှာလို လှိုင်းလုံးကြီးတွေ

ပုတ်ခတ်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက် တည်ငြိမ်နေတယ်လို့ ယူဆ ပြောဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် (ဦးမိ နော ဇာယတိ) လှိုင်းမဖြစ်ဘူး မရှိဘူးလို့လည်း ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပင်လယ်၏ အလယ်အရပ်မှာ လှိုင်းလုံးများ ပုတ်ခတ်ခြင်းမရှိဘဲ ရေဟာ တည်ငြိမ်နေသလို လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ တဏှာကင်းအောင် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အာရုံကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခါလည်း ဝမ်းသာတက်ကြွပြီး မလှုပ်ရှားဘဲ တည်ငြိမ်နေနိုင်အောင်၊ အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခါလည်း စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်ပြီး မလှုပ်ရှားဘဲ တည်ငြိမ် နေနိုင်အောင် ကျင့်ဖို့ပါပဲ။ ကျင့်ပုံကတော့ ရှေးနားက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း “သဒါ-နေရော ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-အမှတ် ရလျက်၊ သိက္ခေ-ကျင့်ရာ၏” လို့ ညွှန်ကြားချက်အရ ကျင့်ရုံပါပဲ။

သမုဒ္ဒရာ အလယ်ကရေလို တည်ငြိမ်နိုင်အောင်ကျင့်ပုံ

ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ မြင်ရင် မြင်တာကိုအမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ အဲဒီလို အမှတ်ရပြီးသိတယ် ဆိုပေမယ့် အားထုတ်ခါစမှာတော့ မျက်စိ အဆင်း မြင်သိမှုစသည်တို့၏ သဘာဝ လက္ခဏာ စသည်မျှကိုသာ သိတယ်။ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့ အခါကျတော့မှ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ စသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်လည်း အမှန်အတိုင်းသိတယ်။ အဲဒီလို သိအောင် မပြတ်ရှုမှတ်နေဖို့ပါပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ တပည့် ယောဂီတွေ ရှုမှတ်ပြီး သိနေတာ မျိုးပါပဲ။

ထို့အတူ ကြားရင်လဲ ကြားတာကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ နံရင်လဲ နံတာကို အမှတ်ရပြီးသိရမယ်။ စားတဲ့အခါ အရသာသိတာကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ တွေ့ထိရင်လည်း တွေ့ထိတာကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ ဒီ အတွေ့အထိကတော့ ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်အရ) သွားရင် သွားတယ်လို့ သိရမယ်။ ရပ်ရင် ရပ်တယ်လို့ သိရမယ်။ ထိုင်ရင်ထိုင်တယ်လို့ သိရမယ်။ လျောင်းအိပ်ရင် အိပ်တယ်လို့ သိရမယ်။ ကွေးရင် ကွေးတယ်လို့ သိရမယ်။ ဆန့်ရင် ဆန့်တယ်လို့ သိရမယ်။ ကိုယ်အမူအရာ တစ်စုံတစ်ခုကိုပြုရင် အဲဒီ အမူအရာကို သိရမယ်။ နာကျင်မှုစသော ဝေဒနာဖြစ်ရင် အဲဒီဝေဒနာကိုသိရမယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိပုံတွေဟာလည်း ဒီတွေ့ထိမှုထဲမှာ ပါဝင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံသိရင် အဲဒါကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ ဝမ်းသာမှု ဝမ်းနည်းမှုစသောစိတ်ထဲက ဝေဒနာ ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလည်း အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ အတိုချုပ် ပြောရမယ်ဆိုရင် ကိုယ်အမူအရာ ဟူသမျှကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ စိတ်အမူအရာ မှန်သမျှကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ အကောင်းအဆိုး အလယ် အလတ် ခံစားမှုဟူသမျှကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ သဘောတရားဟူသမျှကို အမှတ်ရပြီး သိရမယ်။ ဒါပါပဲ။

အဲဒီလို ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို အမှတ်ရပြီး သိသိနေရင် သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါကျတော့ “မိမိကိုယ်ထဲမှာ သိစရာ ရုပ်နဲ့ သိတဲ့စိတ် နာမ် ဒီ ၂-ပါးမျှသာ ရှိတယ်” ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်

ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး တစ်ခဏချင်း ပျောက်ကွယ် ပျက်စီးသွား ကြတယ် ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သိတယ်။ အဲဒီလို သိရ တော့ ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာ ကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်။ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲ ချည်းပဲ ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်။ သူ့သဘော အတိုင်း သူဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားမျှပဲ ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်။ အဲဒီ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက် ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ (သန္တိ၊ သန္တိပဒ-ခေါ်) နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်တယ်။ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ဖြစ်သွားတဲ့အခါ အဇ္ဈတ္တ-ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ကိလေသာဟူသမျှ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွား တယ်။ အဲဒီလို ကိလေသာအာလုံး ကင်းငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကောင်းအဆိုးအာရုံ လောကဓံတရားတွေနဲ့ ဘယ်လိုပင် တွေ့ကြုံ ရသော်လည်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘဲ တည်ငြိမ်နေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ ဟာ-

အနေဇော-လှုပ်ရှားတတ်သည့်တဏှာ ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဌိတော- အကောင်းအဆိုး အာရုံများကြောင့် အလှုပ်အရှား မရှိဘဲ တည်ငြိမ် နေသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-လို့ ဟောတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့် အညီ ပြီးစီးပြည့်စုံသွားပုံပါပဲ။

ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အမှတ်ရပြီး ကျင့်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဒေသ-
 နာအရ မကျင့်နိုင်လို့ရှိရင် (၁) ရာဂုဿဒ-ရာဂ၏ ပွားများခြင်း၊
 (၂) ဒေါသုဿဒ-ဒေါသ၏ ပွားများခြင်း၊ (၃) မောဟုဿဒ-မောဟ၏
 ပွားများခြင်း၊ (၄) မာနုဿဒ-မာန၏ ပွားများခြင်း၊ (၅) ဒိဋ္ဌုဿဒ-
 ဒိဋ္ဌိ၏ ပွားများခြင်း၊ (၆) ကိလေသုဿဒ-ကိလေသာ၏ ပွားများခြင်း၊
 (၇) ကမ္မုဿဒ-ဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သည့်ကံ၏ ပွားများခြင်းဆိုတဲ့
 ဒီ ဥဿဒတရား (၇) ပါးဖြစ်ခွင့်ရပြီး ပွားများသွားတယ်။ အဲဒီရာဂ
 စသည်တွေ ပွားများစည်ပင် အားကောင်းနေရင် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့
 အရိယာမဂ်ဖိုလ်များသို့ မရောက်နိုင်ဘူး။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ
 မရောက်သေးရင် လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ တဏှာမကင်းသေးသည့်အတွက်
 အကောင်းအဆိုး အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရင်လှုပ်ရှားနေဦးမှာပဲ။ မလှုပ်ဘဲ
 တည်ငြိမ်နေနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မလှုပ်ရှားဘဲ တည်ငြိမ်နေနိုင်
 အောင် (သဒါ သတော သိက္ခေ-) ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရ အခါ
 ခပ်သိမ်း အမှတ်ရပြီး သိလျက် ကျင့်နေရမယ်။ အဲဒီလို ကျင့်နေရင်
 ရာဂ၏ ပွားများခြင်းစသော ဥဿဒတရား (၇)ပါးဟာ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ
 ငြိမ်းသွားမယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတာဟာ နောက်ဆုံးမှာ
 အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် အပြီးပြတ် ငြိမ်းသည် အထိပါပဲ။ ဒါကြောင့်
 လှုပ်ရှားတတ်တဲ့တဏှာ ကင်ငြိမ်းသွားတဲ့အတွက် ဘယ်လို အာရုံနဲ့ပဲ
 တွေ့တွေ့ မလှုပ်မရှားဘဲ တည်ငြိမ်နေနိုင်မယ်၊ အဲဒီလို တည်ငြိမ်
 နေနိုင်သည့်တိုင်အောင် အမှတ်ရပြီး သိသောအားဖြင့် ဥဿဒ(၇)
 ပါးကို ပယ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီဂါထာကို အတိုချုပ်စီထားတဲ့

ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “သမုဒ်လယ်တွင်၊ လှိုင်းကင်းစင်၊ ရေပြင်တည်သည့်ပုံပမာ၊ တဏှာကင်းစင်၊ တည်သည့်ပြင်၊ စည်ပင် ပွားများကင်းစေရာ” တဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ သမုဒ်လယ်တွင်၊ လှိုင်းကင်းစင်၊ ရေပြင်တည်သည့် ပုံပမာ။
တဏှာကင်းစင်၊ တည်သည့်ပြင်၊ စည်ပင်ပွားများ ကင်းစေရာ။

သမုဒ္ဒရာအလယ်မှာ လှိုင်းမရှိဘဲ ရေပြင်တည်ငြိမ်နေသလိုပင် လှုပ်ရှားတတ်သည့် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်ပြီးတော့ အာရုံ အဆိုး အကောင်းများနှင့်စပ်ပြီး မလှုပ်မရှားတည်ငြိမ်စွာနေနိုင်တဲ့ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်စေရမယ်။ အဲဒီရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်၊ “စည်ပင်ပွားများတတ်သည့် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာ၊ ကံ” ဆိုတဲ့ ဒီဥဿဒတရား (၇)ပါးကို ပယ်ရမယ်။ ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ (၇)ပါးထဲမှာ ကိလေသာ ဆိုတာကတော့ “ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ” ဆိုတဲ့ ကိလေသာ အကြွင်းငါးပါးကို ယူရုံပါပဲ။ ဒီကနေ့ အချိန်ကုန်သွားပြီ။ ဒီတွင်ပဲ ရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။ အမျှဝေပြီး သိမ်းရမယ်၊ လိုက်ဆိုကြ။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုအပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိအဘ ဆရာသမား တို့အား လည်းကောင်း၊ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ်၊ နတ်ပရိသတ် အပေါင်းအားလည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ အားလည်းကောင်း အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဘတို့မှစ၍ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း အမျှပေးဝေပါကုန်၏။

သမုဒ္ဒရာအလယ်ကရေလို တည်ငြိမ်နိုင်အောင်ကျင့်ပုံ

◇ ၅၃

အမျှကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ ကြပါစေ။

အမျှ... အမျှ... အမျှ... ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု... သာဓု... သာဓု။

တုဝဋ္ဋကသုတ်တရားတော် ပထမပိုင်းပြီး၏။

တုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်

ဒုတိယပိုင်း

(၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆုတ် ၈-ရက်နေ့ ဟောသည်။)

တရားအနုသန္ဓေ

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားကို ပြီးခဲ့တဲ့လပြည့်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်။ အမေးတစ်ဂါထာနှင့် အဖြေ ငါးဂါထာအားလုံး ၆-ဂါထာပြီးခဲ့သေးတယ်။ အဲဒီမှာ သံသရာ နယ်ချဲ့တတ်တဲ့၊ သံသရာကို ရှည်ကြာစေတတ်တဲ့ ပပဉ္စတရားကို အမြစ်ပါပယ်ဖို့ ဟောထားတယ်။ သံသရာမှာ ရှည်ကြာစေတတ်တဲ့ ပပဉ္စတရားကို ပယ်ဖို့ဟောထားတဲ့ အတွက် ဒီသုတ်ကို တုဝဋ္ဌကသုတ် လို့ ခေါ်တယ်။ တုဝဋ္ဌသဒ္ဓါက မြန်တယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် တုဝဋ္ဌကသုတ် ဆိုတာ သံသရာတို့ဖို့ နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရောက်ဖို့ ဟောတဲ့သုတ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ လျင်မြန်ရေး သုတ်တရားလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဟောခဲ့ပြီးအဖြေ ငါးဂါထာထဲမှာ ပပဉ္စတရား၏ အမြစ်အရင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့နှင့်တကွ တဏှာ မာနတို့ကို ပယ်ခြင်း ငြိမ်းစေခြင်းဖြင့် ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းခြင်းဆိုတဲ့ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့တရားကို ဖော်ပြ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အချို့နတ်ဗြဟ္မာတွေက အဲဒီ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့တရားကို

မြင်ရ တွေ့ရ ရောက်ရအောင် ဘယ်လိုအခြေခံအကျင့်ကို ကျင့်ရ ပါမည်လဲလို့ သိလိုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က အဲဒီနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အလိုကို သိတော်မူတဲ့အတွက် အဲဒီအကြောင်း ဟောဖို့ နိမ္မိတဘုရားကို တောင်းပန်ရန် အဓိဋ္ဌာန် ပြုတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါ နိမ္မိတဘုရားရှင်က ဒီလို ချီးကျူးပြီး တောင်းပန်တော် မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရားရှင်၏ တောင်းပန်ချက်

၇။ အကိတ္တယံ ဝိဝေဒစက္ခု ၊
သက္ခိဓမ္မံ ပရိဿယ ဝိနယံ ။
ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ ၊
ပါကိမောက္ခံ အထ ဝါပိ သမာဓိံ ။

ဝိဝေဒစက္ခု-ပွင့်လင်းသော မျက်စိ ရှိတော်မူသော အရှင်ဘုရား-
မြတ်စွာဘုရားမှာ မျက်စိငါးပါးရှိတော်မူတယ်။ (၁) မံသစက္ခု
ခေါ်တဲ့ ပကတိမျက်စိက တစ်ပါး၊ အဲဒီ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြတ်စွာ-
ဘုရားဟာ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာ အရပ်မှာရှိတဲ့ အရာဝတ္ထု
များကို ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ မြင်တော်မူနိုင်တယ်။ (၂) ဒိဗ္ဗစက္ခု
ခေါ်တဲ့ အဘိညာဉ်မျက်စိကတစ်ပါး၊ ဒီ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်
စကြဝဠာအရပ်ရပ်က အဆင်းဟူသမျှတွေကို မြင်တော်မူနိုင်တယ်။
သေပြီးတော့ ကံအားလျော်စွာ ဘဝသစ်မှာ ဖြစ်ကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ
ကိုလည်း မြင်တော်မူနိုင်တယ်။ (၃) ပညာစက္ခုခေါ်တဲ့ ပကတိ စူးစမ်း
ဆင်ခြင်ဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ

ဉာဏ်၊ ဆိုတဲ့ ဉာဏ်ပညာမျက်စိကတစ်ပါး၊ (၄) ဗုဒ္ဓစက္ခု ခေါ်တဲ့ ဘုရားမျက်စိကတစ်ပါး။ အဲဒါဟာ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်နှင့် အာသယာနုသယဉာဏ် ဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ် ၂-ပါးပဲ။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဒီဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကိုလည်း သိတော်မူတယ်။ စိတ်ဓာတ်၏ ကိန်းရာ အလိုအကြိုက် အာသယနှင့် ကိန်းဝပ်နေတဲ့ အနုသယ ကိလေသာကိုလည်း သိတော်မူတယ်။ အဲဒီလို သိတော်မူတဲ့ အတွက် သတ္တဝါတို့နှင့် သင့်လျော်တဲ့ တရားကို ဟောတော်မူနိုင်တယ်။ အဲဒီလို သင့်လျော်တဲ့ တရားကို နာရတဲ့ အတွက် သတ္တဝါတွေဟာ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို လျင်မြန်စွာ ရသွားကြတယ်။ (အနာနဲ့ဆေး၊ ကိုက်အောင်ပေး၊ ပျောက်ရေးမခက်ပါ) ဆိုသလို သိပ်နေရာကျတာပဲ။ (၅) သမန္တစက္ခု ခေါ်တဲ့ အလုံးစုံကို သိနိုင်တဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မျက်စိကတစ်ပါး၊ အဲဒီ မျက်စိငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော် မူတယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဝိဝဋ္ဌစက္ခု-ပွင့်လင်းသော မျက်စိငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော အရှင်ဘုရား၊ တွဲ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ပရိဿယဝိနယံ-ဘေးရန် ဟူသမျှကို ပယ်ရှားဖျက်ဆီးတတ်သော၊ သက္ခိဓမ္မံ-မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ တရားကို၊ အကိတ္တယိ-ဟောကြားတော်မူပါပေပြီ။

ဘေးရန်ကို ပယ်ရှားဖျက်ဆီးတတ်တယ်လို့ ဆိုရာမှာ ဘယ်လို ဘေးရန်တွေကို ပယ်ရှားဖျက်ဆီးပါသလဲဆိုတော့ ထင်ရှားတဲ့ ဘေးရန်နှင့် မထင်ရှားတဲ့ဘေးရန်-အဲဒီဘေးရန်တွေ အားလုံးကို ပယ်ရှားဖျက်ဆီး တတ်ပါတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ဘေးရန် ဆိုတာ ကျား ခြင်္သေ့ မြွေ ကင်း အစရှိတဲ့တိရစ္ဆာန် ဘေးရန်တွေ၊ မင်းဆိုး ခိုးသူ မလိုမုန်း

ထားသူ အစရှိတဲ့လူသား ဘေးရန်တွေ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ ဉာဏ်-ပါးရောဂါတွေ-ဒါတွေဟာ ထင်ရှားတဲ့ ဘေးရန်တွေပဲ။ မထင်ရှားတဲ့ ဘေးရန် ဆိုတာကတော့ “ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကောဓ (အမျက်ထွက်ခြင်း) ဥပနာယ (ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း) မက္ခ (သူ့ ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း-ကျေးဇူးကန်းခြင်း) ပဠာသ (ဂုဏ်မြင့်သူနှင့် တန်းတူပြု၍ ဖက်ပြိုင်ခြင်း) ဣဿာ (မနာလိုခြင်း) မစ္ဆရိယ (ဝန်တိုခြင်း) မာယာ (မိမိအပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားခြင်း) သာဌေယျ (မရှိတဲ့ ဂုဏ်ဖြင့် ဟန်ဆောင်ခြင်း) ထမ္ဘ (မရှိမသေ မကိုင်းညွတ် နိုင်ခြင်း) သာရမ္ဘ (သူ့ထက်သာအောင် ပြုလုပ်၍ ချုပ်ချယ်ခြင်း) မာန (မာန်မူခြင်း) အတိမာန (အလွန်မာန်မူခြင်း-ဘဝင်မြင့်ခြင်း) မဒ (မာန်ယစ်ခြင်း) ပမာဒ (မေ့လျော့ခြင်း)” အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကိလေသာတွေ၊ ဒုစရိုက်တွေ၊ အကုသိုလ်ကံတွေ- အဲဒါတွေပါပဲ။ အဲဒီထင်ရှား မထင်ရှားတဲ့ ဘေးရန်ဟူသမျှတွေကို ပယ်ရှား ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ ဉာဏ်တွေဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားကို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက ဟောကြားတော် မူပါပေပြီတဲ့။ “အဲဒါကို ဟောတာကတော့ ပြည့်စုံနေပါပြီ” လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလို ဆက်ပြီး တောင်းပန်တော်မူပါတယ်။

ဘဒ္ဒန္တ-အရှင် ဘုရား၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ပဋိပဒ်-မျက်မြင် ကိုယ်တွေ ဉာဏ်တွေ တရား၏ အခြေခံ အကျင့်ကို၊ ဝဒေဟိ-ဟောတော်မူပါဦးလော့။ (ဘယ်လိုအကျင့်ကိုဟောရမှာလဲဆိုတော့) ပါတိမောက္ခ- (သူ့ကို စောင့်ရှောက်လျှင် စောင့်သူကို အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်စေတတ်သော) ပါတိမောက် သီလ အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ အထ-ထို့ပြင်၊ သမာဓိ ဝါပိ-စိတ်ကို မယုံ့

လွင့်အောင် ကောင်းစွာ ထားတတ်သော (စိတ်တည်ငြိမ်မှု) သမာဓိ အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဒေဟိ-ဟောကြားတော်မူပါဦး လော့ တဲ့။

အဲဒီ ဂါထာကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ “မျက်မှောက်တရား၊ ဘေးပယ်ရှား၊ ဟောကြားခဲ့ပေပြီ၊ ပါတိမောက်နှင့်၊ စိတ်တည်လင့်၊ အကျင့် ဟောစေချင်ပါသည်” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ မျက်မှောက်တရား၊ ဘေးပယ်ရှား၊ ဟောကြားခဲ့ပေပြီ။

ဘေးရန်တွေကို ပယ်ရှားတတ်တဲ့ မျက်မှောက်တွေ့ တရားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပြီလို့ ချီးကျူးပါတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်မှာ ကာရန်ကိုက်အောင် စီရတဲ့အတွက် “ဘေးပယ်ရှား” ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်က နောက်ကျနေတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ “ဘေးကိုပယ်ရှားတတ်တဲ့ မျက်မှောက်တွေ့တရား” လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ သူ့ပါဠိမှာလဲ သက္ကိဓမ္မံ ပရိဿယဝိနယံ-လို့ ရှေ့နောက် ပြန်နေတာပါပဲ။ ကဲ-နောက်အပိုဒ် ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ပါတိမောက်နှင့်၊ စိတ်တည်လင့်၊ အကျင့်ဟောစေချင် ပါသည်။

ပါတိမောက် သီလအကျင့်ကိုလည်း ဟောတော်မူပါ။ စိတ်တည် ငြိမ်မှု သမာဓိအကျင့်ကိုလည်း ဟောတော်မူပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီတော့ ပကတိ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကျွတ်ထိုက်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အလို အဇ္ဈာသယအားလျော်စွာ စက္ခုန္တေ စောင့် စည်းမှုမှစပြီး ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

၈။ စက္ခုဟိ နေဝ လောလ'ဿ၊
 ဂါမကထာယ အာဝရယေ သောတံ။
 ရသေစ နာနုဂိဇ္ဈေယျ၊
 န စ မမာယေထ ကိဉ္စိ လောကသ္မိံ တဲ့

စက္ခုမြေစောင့်စည်းရေး

ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သောရဟန်းသည်၊ စက္ခုဟိ-
 မျက်စိတို့ဖြင့်၊ လောလော-လျှပ်ပေါ် လော်လည်သည်၊ နေဝအဿ-
 မဖြစ်ရာသည်သာတည်း-တဲ့။

ဝိနည်းပိဋကတ် အလိုအားဖြင့် ပါတိမောက် သီလကို ဟောမယ်
 ဆိုရင် ပါရာဇိက လေးပါးကစပြီး ဟောသွားဖို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သုတ္တန်
 ပိဋကတ်မှာ သီလကိုဟောပုံကတော့ အဲဒီအစဉ် အတိုင်းမဟုတ်ဘူး။
 ဒီဃနိကာယ် ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ သာမညဗလသုတ် စသည်မှာ သီလကို
 သုံးမျိုး ခွဲခြားပြီး ပြထားတယ်။ စူဠသီလ-အငယ်စားသီလ၊ မဇ္ဈိမ
 သီလ-အလတ်စားသီလ၊ မဟာသီလ-အမြတ်စား အကြီးစား သီလ-
 လို့ ဒီလို သုံးမျိုးခွဲခြားပြီး ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ သုံးမျိုးထဲက စူဠ-
 သီလကို “ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော”
 စသည်ဖြင့် ပြထားပါတယ်။ အတိုချုပ်ပြရရင် သတ်မှု ခိုးမှု မေထုန်မှု
 တို့မှ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ လိမ်မှု ကုန်းတိုက်မှု၊ ဆဲဆိုမှု အနှစ်မဲ့စကား
 ပြောဆိုမှုတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ မျိုးစေ့နှင့် အပင်များ ဖျက်ဆီးမှုမှ
 ကြဉ်ရှောင် ရမယ်။ နံနက်ပိုင်း၌သာ ဆွမ်းခဲဖွယ်ကို စားသုံးရမယ်။
 အက အဆို အတီး အမှုတ် ပွဲသဘင်များကို ကြည့်ခြင်း နားထောင်
 ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ ပန်းနံ့သာ စသည်ကို သုံးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်

ရမယ်။ အမြင်အမြတ် နေရာတို့၌ နေထိုင်ခြင်းမှ ကြည်ရှောင် ရမယ်။
ရွှေ ငွေ ခံယူခြင်းမှ ကြည်ရှောင်ရမယ်။ ရောင်းဝယ်ခြင်းမှ ကြည်ရှောင်
ရမယ် စသည်ဖြင့် ပြထားပါတယ်။

မဇ္ဈိမသီလမှာတော့ စူဠသီလထဲက အချို့ကို ချဲ့ပြတာလည်း
ရှိတယ်။ စားဖွယ်ကို သိမ်းမထားရ စသည်ဖြင့် အသစ်ပြတာလည်း
ရှိတယ်။ မဟာသီလကျတော့ ဗေဒင်ဟော ဆေးကုအစရှိတဲ့ မိစ္ဆာ-
ဇီဝဖြင့် အသက်မွေးမှုများမှ ကြည်ရှောင် ခြင်းများကို ပြထားတယ်။

ယခု ဒီသုတ်မှာလည်း အဲဒီ သီလ သုံးမျိုးထဲမှ သင့်လျော်ရာ
များကို ထုတ်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့
သဒ္ဓါစရိုက်ရှိသူ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏အလို အဇ္ဈာသယနှင့်လျော်တဲ့
ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ သေခံယသီလတို့နှင့်ဆိုင်တဲ့ စက္ခုန္ဒြေ စောင့်
စည်းမှုကစပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မျက်စိတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်လော်လည်တယ်ဆိုတာ မျက်စိကို
မစောင့်စည်းဘဲ ကြည့်လိုရာ လျှောက်ကြည့်နေတာပါပဲ။ ပကတိ
ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကြည့်လိုရာတွေ လျှောက်ကြည့်နေကြတာပါပဲ။ မမြင်
ဘူးသေးတာဆိုရင် အထူးအဆန်းအနေနဲ့ ကြည့်ကြတာပဲ။ တစ်နေ
ရာမှ တစ်နေရာသွားပြီးတော့လည်း ကြည့်ကြတာပဲ။ အဲဒီလို
အကျိုးမဲ့ လျှောက်ကြည့်နေခြင်းမျိုး မပြုရဘူးတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မြို့ထဲရွာထဲသွားတဲ့အခါ
မျက်စိကို မစောင့်စည်းဘဲ အလိုရှိရာတွေကို ကြည့်ပြီးသွားနေတယ်။
အလိုရှိရာတွေကို ကြည့်ပြီး ထိုင်နေတယ်။ ထိုင်နေရင်း ဟိုဟိုဒီဒီ
အရာဝတ္ထုတွေ မိန်းမယောက်ျားတွေကို လျှောက်ကြည့်နေတယ်။

အဲဒီလို လျှောက်ပြီး မကြည့်ရှုရဘူး။ ရှင်ရဟန်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ဩက္ခိတ္တစက္ခု-ချအပ်သော မျက်လွှာရှိသည်ဖြစ်၍ ရွာထဲသွားမယ် ရွာထဲမှာနေမယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီး ကျင့်ရမယ်” လို့ သေခိယကျင့်ဝတ် မှာ ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း ရွာထဲသွားတဲ့အခါ လေးတောင်ခန့်မျှသာ ကြည့်ပြီးသွားရတယ်။ ထိုင်နေတဲ့အခါလဲ လေးတောင်ခန့်မျှသာ ကြည့်ပြီး ကုန္တေရရနဲ့ ထိုင်နေရတယ်။ ဒီလို ကုန္တေရရနဲ့ သွားနေတာ ထိုင်နေတာကို တွေ့မြင်ရရင် သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကြည်ညိုမှုသဒ္ဓါပွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာတွေလည်း အဲဒီ ကျင့်ဝတ်နဲ့ သွားလာနေထိုင်တဲ့ ရဟန်းများကို အာရုံပြုပြီး သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားလျက် ကြည်ညိုဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်ကြရတယ်။ အဲဒီ ကြည်ညိုဝမ်းမြောက်မှုကို “သတော သိက္ခေ-အမှတ်ရလျက် ကျင့်ရမယ်” လို့ ကြားနာထားသည့် အတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ်များသို့ ရောက်သွားကြတာလည်း ရှိနိုင်တယ်။ တရားနာရင်း တရားထူးရကြတယ်ဆိုတာ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့်ရကြတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက (စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ) စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်ရင် ကိလေသာ ဖြစ်ကြောင်း ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်ကိုလည်း စွဲမှတ်ထားတယ်။ အသေးစိပ် ကိုယ်အင်္ဂါ အမူအရာ များကိုလည်း စွဲမှတ်ထားတယ်။ တပ်မက်မှု ရာဂဖြစ်စရာ အာရုံ ဆိုရင်တော့ ဝိသဘာဂ အာရုံတွေပါပဲ။ ဝိသဘာဂဆိုတာ မိမိနှင့် အမျိုးအစားမတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ အမျိုးသားမှာဆိုရင် အမျိုးသမီးဟာ

အမျိုးမတူတဲ့ ဝိသဘာဝပဲ။ အမျိုးသမီးမှာဆိုရင် အမျိုးသားဟာ အမျိုးမတူတဲ့ ဝိသဘာဝပဲ။ အမျိုးတူတဲ့ ယောက်ျား အချင်းချင်း မိန်းမ အချင်းချင်းဆိုရင်တော့ တပ်မက်မှုရာဂနဲ့ မဆိုင်လို့ သိပ် စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ဒါကြောင့် ယောက်ျား အချင်းချင်းဆိုရင် ဂရုတစိုက် ကြည့်လေ့ မရှိကြဘူး။ မိန်းမ အချင်းချင်းလည်း ဂရုတစိုက် ကြည့်လေ့မရှိကြဘူး။ ဝိသဘာဝ အာရုံကျတော့ ကြည့်ဖို့ရာ သိပ်စိတ် ဝင်စားလေ့ ရှိကြတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိသဘာဝအာရုံကို မြင်ရရင် မိန်းမပဲ ယောက်ျားပဲလို့ စွဲမှတ်ထားကြတယ်။ မျက်နှာ မျက်ခုံး မျက်လုံး နှာတံ စသည်ကိုလည်း စွဲမှတ်ထားကြတယ်။ မုန်းစရာ အာရုံကျတော့ သဘာဝပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိသဘာဝပဲ ဖြစ်ဖြစ် မုန်းစရာအနေနဲ့ စွဲမှတ်ထားကြတယ်။ အဲဒါဟာ မျက်စိဣန္ဒြေကို မစောင့်ရှောက်ခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို မစောင့်ရှောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စွဲမှတ်ထားတဲ့ မိန်းမပုံသဏ္ဌာန် ယောက်ျားပုံသဏ္ဌာန် အစရှိတဲ့ အာရုံနိမိတ်တွေဟာ ပြန်လည်စဉ်းစားမိတိုင်း ပေါ်ပေါ် နေတယ်။ ဓာတ်ပုံများကို ကြည့်နေရသလိုပဲ။ အဲဒီလို ပေါ်နေတဲ့ အာရုံကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ တပ်မက်မှု-ရာဂတွေ ဖြစ်ပွားတယ်။ မုန်းစရာအာရုံကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒေါသ ဖြစ်ပွားတယ်။

အဲဒီ လိုရာဂ ဒေါသဖြစ်နေရင် စိတ်မှာ မအေးချမ်းဘူး။ ပူလောင် နေတာပဲ။ ဒေါသ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်နေရင် စိတ်ဆင်းရဲတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ရာဂ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်နေရင်လည်း ပင်ပန်းတာပါပဲ။ တချို့မှာဆိုရင် အိပ်မပျော်နိုင်အောင်တောင် ပင် ပန်း နေတတ်ကြသေးတယ်။ အဲဒီ ရာဂ ဒေါသ အလိုသို့လိုက်ပြီး

မတော်တာကိုလည်း ပြောမိတတ်တယ်။ အရှက်တကွဲလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ ရာဇဝတ် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်မိရင် အကြီးအကျယ် လက်ငင်းဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုတွေကို ပြုမိရင် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီးတော့လည်း ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ မျက်စိကို မစောင့်စည်းလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးမဲ့တွေပဲ။

ဒါကြောင့် ဘုရားတပည့် ရှင်ရဟန်းကတော့ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်ရင် ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်ကိုလည်း မစွဲယူဘူး။ အသေးစိတ်ကိုယ်အင်္ဂါ အမူအရာတွေကိုလည်း စွဲမှတ်မထားဘူး။ အဲဒီလို မစွဲမှတ်ဘဲ နေနိုင်အောင် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ထင်ရှားတဲ့ တရားကိုသာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတော့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိတဲ့အခါမှာမြင်ရုံမျှတွင်ပဲ တည်နေတယ်။ ချစ်ဖွယ် မုန်းဖွယ်တွေ မထင်တော့ဘူး။ မြင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း ပျောက်သွားတာကိုလည်း သိရတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့တရားပဲလို့လည်း သိရတယ်။ ဆင်းရဲမျှပဲ၊ အနတ္တသဘောမျှပဲလို့လည်း သိရတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိသိနေတဲ့အတွက် ရာဂ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေ မဖြစ်ဘဲ ငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒီလို ကိလေသာငြိမ်းအောင် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီး မျက်စိကို စောင့်စည်းနေရတယ်။ အဲဒီလို စောင့်စည်းရန် အတွက် မြတ်စွာဘုရားက “စက္ခုဟိ-မျက်စိတို့ဖြင့်၊ လောလော-လျှပ်ပေါ်လော်လည်သည်။ နေဝ အဿ-မဖြစ်ရာသည်သာတည်း” လို့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒါကတော့ ဝိပဿနာနှင့်တကွ စက္ခုမြေ့ကို စောင့်စည်းပုံပါပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး မြင်ရုံမျှ၌သာ တည်တယ်ဆိုတာက လွယ်တဲ့အလုပ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရှုလို့ ဘင်္ဂ-ဉာဏ် ကောင်းကောင်း ဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကျတော့ သာပြီး ရှင်းပါသေးတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာအရ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေထဲက ဒီလိုအသိဉာဏ်ရှင်းနေတဲ့ ယောဂီတွေ များစွာပင် ရှိနေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ (ယထာဝါပနေကေ ဘောန္တော သမဏ ဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဒ္ဓိတွာ တေ ဇဝရူပံ ဝိသုကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ-စသည်ဖြင့်) အလတ်စား သီလအရာမှာ ဟောထားသည့်အတိုင်း တချို့ သမဏဗြာဟ္မဏ-ရဟန်းသူမြတ် အမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရဟန်းသူမြတ်တွေပဲလို့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူတဲ့ဆွမ်း စသည်တွေကို စားသုံးပြီးတော့ အက အဆို အတီး အမှုတ် ပွဲအမျိုးမျိုးတွေကို ကြည့်ရှုနားထောင်ပြီး ကာမအရသာကို ခံစားနေကြတယ်။ အဲဒီလို ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီလို ကပွဲစသည်ကို မကြည့်ဘဲ ကြဉ်ရှောင်တာလဲ စက္ခုမြေ့ကို စောင့်စည်းမှုပါပဲ။

စိတ္တဂုတ္တမထေရ်ကြီးဝတ္ထု

အဲဒီ စက္ခုမြေ့ကို စောင့်စည်းမှုနှင့်စပ်ပြီး ကြည်ညိုစရာ အတုယူစရာ ဝတ္ထုတစ်ခုကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ထုတ်ပြထားတာကတော့-သီဟိုဠ်ကျွန်း (ယခု သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ) တောင်ပိုင်းက ကုရုဏ္ဏကဆိုတဲ့ လိုဏ်ဂူ

မျက်စိမြင်သော်လည်း မမြင်သူလို ကျင့်ရမယ်

◇ ၆၅

ကြီးမှာနေတဲ့ စိတ္တဂုတ္တမထေရ်ကြီးဆိုတာ ရှိခဲ့ဖူးပါသတဲ့။ အဲဒီ မထေရ် ကြီးဟာ မြို့ထဲ ရွာထဲမှာသာမဟုတ်ဘူး။ သူ့လိုက်ဂူ တောကျောင်း မှာလည်း စက္ခုန္တေကို အမြဲစောင့်ရှောက်နေသတဲ့။ ယခု တရား အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီများဟာ ဘယ်ကိုမျှ တမင်မကြည့်ဘဲ ရှုမှတ် နေတာလို ဖြစ်မှာပေါ့။ တရား အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီဆိုတာ မျက်စိကောင်းပေမယ့် မျက်စိမမြင်တဲ့သူလို ကျင့်ရမယ်တဲ့။ နား ကောင်းပေမယ့် နားမကြားတဲ့သူလို ကျင့်ရမယ်တဲ့။ စကား ပြောကောင်းတဲ့ ပညာရှိ ဖြစ်ပေမယ့် စကားမပြောတတ်တဲ့ သူ့အ, လို ကျင့်ရမယ်တဲ့။ အားရှိတဲ့သူပေမယ့် အားမရှိတဲ့ လူမမာလို ကျင့် ရမယ်တဲ့။ အဲဒီ အကြောင်းများကို ထေရဂါထာနှင့် မိလိန္ဒပဉ္စာတို့မှာ ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

စက္ခုမာဿ ယထာ အန္ဓော၊ သောတဝါ ဗဓိရော ယထာ။

ပညဝါဿ ယထာ မူဂေါ၊ ဗလဝါ ဒုဗ္ဗလောရိဝ။

အထ အတ္ထေ သမုပ္ပန္နော၊ သယေထ မတသာယိကံ-တဲ့။

မျက်စိမြင်သော်လည်း မမြင်သူလို ကျင့်ရမယ်

စက္ခုမာ-မျက်စိရှိသူ-မျက်စိ မြင်သူပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ အန္ဓော ယထာ-သူကန်းကဲ့သို့၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ (မမြင်သော သူကဲ့သို့ပင် မြင်ရတာကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ရှုမြဲတရားကိုသာ ရှုနေရမယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်) သောတဝါ-နားရှိသူ၊ နားကောင်းသူပင်ဖြစ် သော်လည်း၊ ဗဓိရော ယထာ-နားပင်းသူ၊ နားမကြားသူကဲ့သို့၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ ပညဝါ -ပြောဆိုတတ်သူ ပညာရှိပင်ဖြစ်သော်လည်း။ မူဂေါယထာ-

သူအ၊ ကဲ့သို့၊ အဿ-ဖြစ်ရ၏။ ဗလဝါ-အားရှိသူပင် ဖြစ်သော်လည်း၊
ဒုဗ္ဗလော က္ကဝ-အားနည်းသူကဲ့သို့၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ အထ-ထို့ပြင်၊
ဝါ-အလွန်ဆုံး ပြောရမယ်ဆိုလျှင်၊ အတ္ထေ-မလှုပ်မယှက် နေခြင်းဖြင့်
ပြီးစေသင့်သော အကျိုးကိစ္စသည်၊ သမုပ္ပန္နေ-ဖြစ်ပေါ် လာလတ်
သော်၊ မတသာယိကံ-သူသေအလား မလှုပ်မရှား အိပ်နေခြင်းကို၊
ဝါ-သေသူအလား မလှုပ်မရှား အိပ်နေခြင်းဖြင့်၊ သယေထ-လျောင်း
စက်ငြိမ်စွာ အိပ်နေရာ၏-တဲ့။

ဒါကြောင့် ယောဂီဆိုရင် မြင်ရတာကိုလည်း ဂရုမစိုက်ဘဲ ရှုမှတ်
နေကျကိုသာ မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ ဘယ်ကိုမှကြည့်ရှု နေစရာ
မလိုဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီသာသနာ့ရိပ်သာက အချိုးကျကျ အားထုတ်
နေဆဲ ယောဂီများဟာ ဘယ်ကိုမျှမကြည့်ဘဲ ရှုမှတ်မှုကိုသာ ဂရုစိုက်
ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတယ်။

ကုရုဏ္ဏက လိုဏ်မှာနေတဲ့ စိတ္တဂုတ္တမထေရ်ကြီးကတော့ အဲဒီ
လိုဏ်ဂူကြီး၏ အမိုးကိုတောင် မော်မကြည့်ဖူးဘူးတဲ့။ လိုဏ်ဂူအဝမှာ
ရှိတဲ့ ကံ့ကော်ပင်ကြီးကိုလည်း မော့မကြည့်ဖူးဘူး။ အပွင့်မှ ဝတ်ဆံများ
ကြွေကျနေတာကိုမြင်ရမှ ကံ့ကော်ပင်ကြီး ပွင့်နေကြောင်း သိရသတဲ့။
တစ်နေ့သောအခါကျတော့ ဘုရားဖူး ကျောင်းကြည့် လာကြတဲ့
ဦးပဉ္စင်းများက အဲဒီမထေရ်ကြီးအား ဒီလိုချီးမွမ်းပြီး လျှောက်
ကြတယ်။ “အရှင်ဘုရား၏ လိုဏ်ဂူကြီးမှာ ဘုရားအလောင်းတော်
တို့၏ တောထွက်ခန်း၊ ဇာတ်လမ်း ပန်းချီဆေးရေးဟာ အလွန်
ကောင်းပါတယ်” လို့ လျှောက်ကြသတဲ့။ အဲဒီအခါ မထေရ်ကြီးက
“ငါဟာ ဒီလိုဏ်ဂူမှာနေလာတာ နှစ်ပေါင်း ၆၀-ရှိပြီ။ ပန်းချီ ဆေးရေး

ရှိမှန်းတောင် ငါမသိဘူး။ ဒီကနေ့ မျက်စိကောင်းတဲ့ဦးပဉ္စင်းတို့ကိုမှီပြီး သိရပေတယ်” လို့ အမိနဲ့ရှိပါ သတဲ့။

မဟာဂါမမ္မ ဘုရင်က ကြည်ညိုလို့ အဲဒီ မထေရ်ကြီးကို ပင့်တယ်။ မထေရ်ကြီးက မကြွဘူး။ သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပင့်လို့မရတော့ အဲဒီ မထေရ်ကြီး၏ ဆွမ်းခံရွာက နို့စို့သူငယ်ရှိတဲ့ မိခင်တို့၏ သားမြတ် များ၌ ချိပ်တံဆိပ်ခပ်နှိပ် စေတယ်။ အဲဒီတော့မှ နို့စို့ရရှာတဲ့ သူငယ် ကလေးတွေကို သနားတာနဲ့ မထေရ်ကြီးက မဟာဂါမသို့ ကြွသွား တယ်။ မင်းက ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် အိမ်တော်သို့ ပင့်ပြီး ဆွမ်းကပ် တယ်။ ကန်တော့တဲ့အခါတိုင်း မင်းကကန်တော့ရင်လည်း “မင်းကြီး ချမ်းသာပါစေ” လို့ ဆုပေးတယ်။ မိဖုရားက ကန်တော့တဲ့ အခါလည်း “မင်းကြီး ချမ်းသာပါစေ” လို့ပင် ဆုပေးတယ်။ ဒီတော့ သူတပည့် ရဟန်းများက “ဆရာတော်ကြီးဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ မိဖုရားက ကန်တော့တဲ့အခါလည်း မင်းကြီးချမ်းသာပါစေလို့ပဲ ဆုပေးတာ မသင့်ပါဘုရား”လို့ လျှောက်ကြတယ်။အဲဒီအခါ မထေရ်- ကြီးက “ငါ့ရှင်တို့၊ ငါက မင်းရယ် မိဖုရားရယ်လို့ ခွဲခြားခြင်းကို မပြုဘူး” လို့ မိန့်ကြားပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ကို ဂရု တစိုက် မကြည့်တဲ့ လက္ခဏာပါပဲ။

အဲဒီမထေရ်ကြီး၏ စက္ခုန္တရ စောင့်စည်းပုံကတော့ ပထမတန်း စားလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ မြန်မာပြည်မှာလည်း ရှေးကဆရာတော် အချို့ ဟာ အဲဒီ မထေရ်ကြီးလောက်နီးပါး စောင့်စည်း ခဲ့ကြတာတွေ ရှိပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ပါဠိကျမ်းဂန်အနေနဲ့ မှတ်တမ်းတင် မထားရတာ

ဟာ မြန်မာပြည်က ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေ၏ ဟာကွက်လို့ ဆိုဖွယ်ရာ ဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့-

ရပ်ရွာစကား နားမထောင်သင့်

ဂါမကထာယ-ရွာစကား အရပ်စကားမှ၊ သောတံ-နားကို၊ အာဝရယေ-တားမြစ် စောင့်စည်းရာ၏-တဲ့၊ ရွာစကားအရပ်စကား ဆိုတာ၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာများဖြစ်ကြောင်း နိဒ္ဒေသ ပါဠိမှာဖွင့်ပြထားပါတယ်။ တိရစ္ဆာနကထာဆိုတာ မင်္ဂုလ်နှင့် ဖိလာ ကန့်လန့် ဖြစ်တဲ့စကားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘယ်လိုစကားတွေလည်း ဆိုတော့-ရာဇကထာ-မင်းအစိုးရ အကြောင်းစကား၊ စောရကထာ-ခိုးသူ ဓားပြ သူပုန် အကြောင်း စကား၊ မဟာမတ္တကထာ-အမတ်ကြီး ဝန်ကြီး အရာရှိကြီးများ အကြောင်းစကား၊ ရပ်ရွာလူကြီးတို့ သူကြီးတို့ အကြောင်းလည်း အဲဒီထဲ အပါအဝင်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ စစ်တပ် အကြောင်း၊ စစ်တိုက်ခြင်း အကြောင်း၊ ဘေးအကြောင်း၊ ထမင်း အဖျော် အဝတ် ယာဉ်ရထား အိပ်ရာ ပန်းနံ့သာတို့ အကြောင်းစကား နောက်ပြီးတော့ ဆွေမျိုးရွာ နိဂုံး မြို့နယ်ပယ် အကြောင်းစကား၊ နောက်ပြီးတော့ ရဲရင့်သူလူစွမ်းကောင်းအကြောင်း၊ လမ်းအကြောင်း၊ ရေဆိပ်အကြောင်း လောကအကြောင်း သမုဒ္ဒရာ အကြောင်း စသည် တွေပါပဲ။ အထူးကတော့ ယောက်ျားများမှာ မိန်းမ အကြောင်းမိန်းမ များမှာ ယောက်ျားများအကြောင်း စကားလည်း ပါပါတယ်။

အဲဒီလို ရပ်ရွာစကားတွေကို နားမထောင် ရဘူးတဲ့။ တရား သက်သက် အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အဲဒီလိုစကားတွေကို ကြား

ရရင် စိတ်ကူးတွေဝင်ပြီး သမာဓိ ပျက်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အားထုတ်ဆဲ ယောဂီများအား အိမ်ကအကြောင်းအရာတွေကို မပြောကြဖို့ ဘုန်းကြီးတို့က ပိတ်ထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သတင်းစာများလည်း မကြည့်ဖို့ ပိတ်ထားတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် မဆိုင်တဲ့ အလွတ်စကားဆိုရင် မကြားရ မပြောရတာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ မလွဲမရှောင်သာလို့ ကြားရရင်လည်း ကြားတယ် ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီး ကြားရုံမျှ တည်စေရမယ်။ ဒါကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလအရာမှာ (သောတေန သဒ္ဓိ သုတွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ-စသည်ဖြင့်) ဟောထားပါတယ်။ “နားဖြင့် အသံကို ကြားရလျှင် ဘာပြောတယ် စသည်ဖြင့် အာရုံနိမိတ်ကိုလည်း စွဲမှတ်မထားပါနှင့်။ အသံကလေးက ချိုသာတယ်။ နူးညံ့တယ် စသည်ဖြင့် အသေးစိတ် အမူအရာကိုလည်း စွဲမှတ်မထားပါနဲ့။ ကြားရုံမျှတွင်သာ တည်ပါစေ” တဲ့။

စက္ခုဟိ-မျက်စိတို့ဖြင့်၊ လောလော-လျှပ်ပေါ်လော်လည်သည်၊ န အဿ-မဖြစ်ရာ၊ ဂါမကထာယ-ရွာစကား အရပ်စကားမှသောတ-နားကို၊ အာဝရယေ-တားမြစ်စောင့်စည်းရာ၏ ဆိုတဲ့ ဒီ ၂-ပိုဒ်ကို “မျက်စိကစား၊ ရွာစကား၊ ရှောင်ရှားကျင့်ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ မျက်စိကစား၊ ရွာစကား-ရှောင်ရှား ကျင့်ရမည်။

မျက်စိတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်လော်လည်တယ်ဆိုတာ ကြည့်လိုရာတွေကို လျှောက်ကြည့်ပြီး ကစားနေတဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကာရံလည်းရအောင် အဲဒီ စကားလုံးကို မျက်စိကစား-လို့ စီထား

တယ်။ ရွာစကား ဆိုတာကတော့ သူ့ပါဠိ အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ပိုဒ် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ ရှေ့သွားရမယ်။

အရသာလဲ မမက်မောသင့်

ရသေ့ စ-အရသာ၌လည်း၊ န အနုဂိဇ္ဈေယျ-မမက်မော မတွယ် တာရာတဲ့။ စားရတဲ့ အရသာကိုလည်း မက်မောတွယ်တာ မနေ ရဘူးတဲ့။ မက်မော တွယ်တာမှုမဖြစ်ရအောင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ ဆိုတော့ ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး စားရမယ်။ အဲဒါကို ပဋိ-သင်္ခါယောနိသော ပိဏ္ဏပါတံ ပဋိသေဝတိ-စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ ပါဠိနည်းအရ ကိုက်ညီ အောင်လို့ ပဋိသေဝတိ-ပုဒ်ကို ပဋိသေဝါမိလို့ ပြင်ပြီးတော့ ဆရာ သမားများက သင်ပေးကြပါတယ်။ ရှေးကဆိုရင် သင်္ကန်းမဝတ်မီ ကတည်းက အဲဒီ ပစ္စဝေက္ခဏာပါဠိအနက်ကို နှုတ်တက်ရအောင် ကျက်ရတယ်။ အဲဒီ ပစ္စဝေက္ခဏာ၏ အနက်ကတော့-

ဆွမ်းကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ပုံ

ယောနိသော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ပဋိသင်္ခါ-ပဋိသင်္ခါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ဆွမ်းကို၊ ပဋိသေဝါမိ-မှီဝဲ သုံးဆောင်ပါ၏။ ဘယ်လို ဆင်ခြင်သလဲဆိုတော့ နေဝ ဒဝါယ-မြူးတူးပျော်ပါးနိုင်ဖို့ စားသုံးတာလည်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ သာမန် လူတွေမှာ မြူးတူးပျော်ပါးနိုင်အောင် အားရှိဖို့ ကာမဂုဏ်ဖြင့် ပျော် မြူးနိုင်ဖို့ ဒီလိုလည်း ရည်ရွယ်ပြီး စားသုံးကြတယ်။ အဲဒီလို ပျော်မြူး နိုင်ဖို့ စားသုံးတာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ န မဒါယ-မာန်

ဆွမ်းကို ဆက်ခြင်း၍ သုံးဆောင်ပုံ

◇ ၇၀

ယစ်ဖို့ စားသုံးတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါယောက်ျားပဲ ငါဟာ ပျိုရွယ်တဲ့ သူပဲ စသည်ဖြင့် မာန်ယစ်ဖို့ စားသုံးတာလဲ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ နောက် ပြီးတော့ န မဏ္ဍနာယ-အသားအရေ ကြည်လင်တောက် ပြောင်ဖို့ စားသုံးတာလည်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ အသားအရေ ကြည်လင် တောက်ပပြီး လှချင်တဲ့ သူတွေက ကြည်လင် တောက်ပစေတတ်တဲ့ ထောပတ် စသည်ကို သုံးဆောင်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကြည်လင်တောက် ပအောင် စားသုံးတာလည်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁၊ ၄၃၀)။ နောက်ပြီးတော့ န ဝိဘူသနာယ-အသားအသွေး ပြည့်ဖြိုးပြီး တင့်တယ်အောင် စားသုံးတာလည်း မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ပိန်တဲ့သူတွေက ဝဝဖြိုးဖြိုးဖြစ်ချင်ရင် ဝက်သားဟင်းထဲက အဆီပိုင်းကို များများစား တတ်ကြတယ်။ လူဝဆေးဆိုတာမျိုးလည်း စားတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို အသား အသွေး ပြည့်ဖြိုးပြီး တင့်တယ်အောင် စားသုံးတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး တဲ့။ ဒါဖြင့် ဘာအတွက် စားသုံးတာလဲလို့ ဆိုတော့-

ယာဝဒေဝ ဣမဿကာယဿ ဌိတိယာ-ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးတည်မြဲ တည်အောင်လို့ စားသုံးပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ် အစာမစားရရင် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးက ပျက်စီးပြီး သေသွားနိုင်တယ်။ တစ်ရက်နှစ်ရက် သုံးရက်လောက်ဆိုရင်တော့ ခံနိုင်ရည်ရှိတတ်ပါသေးရဲ့။ ခုနစ်ရက် စသည်တိုင်အောင် ဘာကိုမျှ မစားရဘူးဆိုရင်တော့ ပျက်စီးပြီးသေဖို့ အလွန်နီးစပ်ပါတယ်။ တစ်ကြိမ်လောက် ဝဝစားရရင်တော့ ခုနစ်ရက်လောက်အထိ တည်မြဲတည်သွား နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီး မပျက်စီးဘဲ တည်နေအောင်လည်း စားသုံးရပါတယ် တဲ့။ ယာပနာယ-သွားမြဲသွားပြီး မျှတနေနိုင်အောင်လည်း စားသုံးရ

ပါတယ် တဲ့။ နောက်ပြီးတော့ ဝိဟိံ သူပရတိယာ-ဆာလောင်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ပင်ပန်းခြင်း ဆင်းရဲကိုလည်း ပယ်နိုင်ဖို့ စားသုံးရ ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ အကျိုးကတော့ အလွန်အရေးကြီးတာပဲ။ အစာ မရှိလို့ ဆာလောင်နေတဲ့အခါ မစားရရင် အလွန် ပင်ပန်းဆင်းရဲ တာပဲ။ အများအားဖြင့် လူတွေမှာ တစ်နေ့ ၂-ကြိမ် စားလေ့ရှိ ကြတယ်။ နံနက်ပိုင်းက စားပြီးရင် ဆာလောင်မှု ငြိမ်းသွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ညနေပိုင်းကျတော့ ဆာပြန်တာပဲ။ အဲဒီ ညနေပိုင်း စား လိုက်လို့ ဆာလောင်မှု ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်တစ်ရက် နံနက်ကျတော့ ဆာပြန်တာပဲ။ ဒီလိုချည်း အဆာပျောက်အောင် တစ်ရက် ၂-ကြိမ်ကျ အစာကျွေးပြီး ကုစားနေကြရတယ်။ ရောဂါထဲမှာ ဒီဆာလောင်တဲ့ ရောဂါဟာ အကြီးဆုံးပဲတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ အခြား ရောဂါတွေကတော့ လုံးဝမပျောက်တောင် ရက် လ အတန်ကြာ အောင်တော့ သက်သာပျောက်ကင်း နေတတ်ကြပါတယ်။ ဒီတစ် ဘဝလုံးမှာ မပျောက်တောင်မှ နောက်ဘဝတွေ ရောက်အောင်တော့ လိုက်ပါလာတဲ့ ရောဂါရယ်လို့ မရှိဘူး။ ဒီဆာလောင်မှု ရောဂါကတော့ ဒီဘဝတွင်သာ မဟုတ်ဘူး။ ဘဝ အဆက်ဆက်မှာ လိုက်ပါနေတာပဲ။ ကြက် ငှက်တွေလည်း နေ့စဉ်ရှာပြီး အစာစားနေကြရတယ်။ ကျွဲ နွား စသည်တွေလည်း နေ့စဉ် ရှာပြီး အစာ-စားနေကြရတာပဲ။ ဘယ် ကျမှ ဆာလောင်မှု ကင်းငြိမ်းမလဲ ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှပဲ ကင်းငြိမ်းမယ်။ ဒါကြောင့် “ဆာလောင်ခြင်းကို အကြီးဆုံးရောဂါ” လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာဟာ သိပ်မှန်တာပဲ။

အဲဒီလို ဆာလောင်မှုကင်းငြိမ်းပြီး နေသာထိုင်သာရှိနေတဲ့အခါ ဘာလုပ်မလဲလို့ ဆိုတော့ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ-မြတ်သောအကျင့်

ကို ကျင့်သုံးပြီး ချီးမြှောက်ဖို့လဲ စားသုံးပါတယ်တဲ့။ ဗြဟ္မစရိယ-
မြတ်သောအကျင့် ဆိုတာ သာသနဗြဟ္မစရိယက တစ်မျိုး၊ မဂ္ဂဗြဟ္မ-
စရိယကတစ်မျိုး၊ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ
အတိုင်း ကျင့်ရတဲ့ လောကီ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ သီလ
သမာဓိပညာ အကျင့်တွေကို သာသနဗြဟ္မစရိယခေါ်တယ်။ အရိယ
မဂ္ဂထဲမှာပါဝင်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ သီလ သမာဓိ ပညာကိုတော့ မဂ္ဂ-
ဗြဟ္မစရိယလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အကျင့်မြတ် ၂-မျိုးလုံးကို ကျင့်ပြီး
ချီးမြှောက်ဖို့လဲ ရည်ရွယ်ပြီး စားသုံးပါတယ်တဲ့။ ဒီဆင်ခြင်ပုံအရ
ဆိုရင် ဒကာ ဒကာမတွေ လှူတဲ့ဆွမ်းကိုစားသုံးပြီးတော့ ဒီဗြဟ္မ-
စရိယဆိုတဲ့ အကျင့်မြတ် ၂-မျိုးကို မကျင့်ရင် တာဝန်မကျေရာ
ရောက်မှာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ (ဣတိ ပုရဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟဒါမိ၊ နဝဉ္စ ဝေ-
ဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ) ဆာလို့ ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာလည်း ပျောက်အောင်၊
မစားရရင် ဖြစ်မည့်ဝေဒနာလည်း မဖြစ်စေရအောင် စားသုံးပါ
တယ်တဲ့။ အဲဒီ ဆင်ခြင်ပုံကို မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရား-
ကြီးက မြန်မာ လင်္ကာ စိထားတော်မူခဲ့တယ်-

ဤသည့်စားဖွယ်၊ အမယ်မယ်ကို၊ မြူးရယ်မာန်ကြွ၊ လှပ
ရေဆင်း၊ ပြည့်ဖြိုးခြင်းငှာ၊ မသုံးပါဘူး၊ လေးဖြာဓာတ်ဆောင်၊
ဤကိုယ်ကောင်သည်၊ ရှည်အောင်တည်လျက်၊ အသက်မျှ
တမ်း၊ မမောပန်းသား၊ ဘုရားသာသနာ၊ ကျင့်နှစ်ဖြာကို၊
ကျင့်ပါနိုင်စေ၊ ဝေဒနာဟောင်း-သစ်၊ မဖြစ်စေရ၊ ယာပိုထ်
မျှလစ်၊ ခပ်သိမ်းပြစ်ကို၊ မဖြစ်လေအောင်၊ ချမ်းမြေ့အောင်
ဟု၊ သုံးဆောင်မှီဝဲပါသတည်း တဲ့။

ပါဠိ မတတ်တဲ့ ရှင်ရဟန်းများအတွက် အလွန်သင့်လျော်တဲ့ ဆင်ခြင်ပုံ လင်္ကာပါပဲ။

အဲဒီလို ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့်ဆင်ခြင်ပြီး စားသုံးရင် အရသာမှာ မက်မောတွယ်တယ်တာမှု ကင်းသင့်သလောက်တော့ ကင်းပါလိမ့် မယ်။

‡

အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ထင်အောင် ဆင်ခြင်ပုံ

အဲဒါထက် အာဟာရပဋိကူလသညာကမ္မဋ္ဌာန်း အရ အစာအာဟာရကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ရှာမှီး သုံးဆောင်ရပုံမှစ၍ ရွံ့မှန်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ထင်အောင် ဆင်ခြင်နိုင်လျှင် မက်မောတွယ်တာမှု သာပြီး ကင်းနိုင်ပါတယ်။ ဆင်ခြင်ပုံကတော့- နေ့စဉ်နံနက်ပိုင်းမှာ နေပူ မိုးရွာမရွာ ဆွမ်းခံသွားရတယ်။ ဆွမ်းခံရတယ်ဆိုတာ အဖြောင့်ပြောရမယ်ဆိုရင် တောင်းရမ်းရတာပဲ။ မကြည်ညိုတဲ့ သူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုရင် စားစရာ တောင်းတဲ့ သူတောင်းစား တစ်မျိုးလို့ ဆိုမှာပဲ။ (ပိဏ္ဍေလော ဝိစရသိ ပတ္တပါဏိ) ခွက်လက်စွဲလျက် ထမင်းရှာလည်ရပါစေဆိုတဲ့ စကားဟာ ကျိန်စာ စကားဖြစ်ကြောင်း ဣတိဝုတ် (တိကသုတ်အမှတ် ၉၁) ၌ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဟောထားပါတယ်။ အခြား ဘာသာတွေ အနေနဲ့ဆိုရင် ဒီလို အထင် အမြင်သေးကြမှာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ထဲကလည်း အချို့ ရဟန်းများက အထင်သေးတာ ရှိတယ်လို့ ကြားရဖူးတယ်။ မြန်မာပြည်ကတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သီဟိုဠ်မှာ ရှေးကမင်းတွေ လှူထားတဲ့ ဘုရားဝတ္ထုကံ ကျောင်းဝတ္ထုကံ ခြံကြီးတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီလို ခြံတွေ အမွေ

ရထားကြတဲ့ ခြံပိုင်ရှင် သူဌေးကြီးများသဖွယ် ဖြစ်နေတဲ့ အချို့ ကိုယ်
တော်ကြီးတွေက ဆွမ်းခံစားတဲ့ ရဟန်းများကို ဒီလို အပြစ်ပြောကြ
သတဲ့။ “ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်ကိုင် ရှာကြံမစားဘဲနဲ့ ဆွမ်းခံ တောင်း
ရမ်းစားတာဟာ လူတွေလိုက်ပြီး ဒုက္ခပေးနေတာပဲ” လို့ ပြောကြ
သတဲ့။

သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့အိမ်ကိုသွားပြီး ဆွမ်းခံရပ်မိရင် မရှိမသေ
လည်း အပြောခံရတတ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အမြင်နဲ့ဆို
ရင်တော့ ဆွမ်းခံကြွလာတဲ့ရဟန်းက ဒကာ ဒကာမတွေကို ကုသိုလ်
လိုက်ပေးနေရာ ရောက်ပါတယ်။ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်
ဆွမ်းခံကြွရာမှာ သိကြားမင်းက ခက်ခက်ခဲခဲကြံဖန်ပြီး ဆွမ်းလှူပုံကို
ထောက်ဆကြည့်ရင် ချမ်းသာကြောင်း ကုသိုလ်ပေးရာ ရောက်
ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့ သူတွေရဲ့
အမြင်အားဖြင့်တော့ စားရေးအတွက် ဆွမ်းခံရတာဟာ အလွန်မျက်
နှာငယ်တဲ့ အခြေအနေရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆွမ်းခံပြီးရလာတဲ့
ဆွမ်းဟာ ရွံ့မုန်းစက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်ကြောင်းကို ရှေးဦးစွာ ဆင်ခြင်
သင့်ပါတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဒီလိုဆင်ခြင်ပုံကို အကျယ်ကြီး ပြထား
ပါတယ်။ ပါဠိမတတ်တဲ့ သူတွေလည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် စာအုပ်
မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စားတဲ့အခါ ပါးစပ်ထဲမှာဝါးပြီးမမျိုခင် ထွေး
ကြည့်မယ်ဆိုရင် အလွန်ရွံ့စရာ ကောင်းမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မျက်စိနဲ့
မမြင်ရလို့ မြိန်မြိန် ရှက်ရှက် မျိုချနိုင်တာပဲ။ အဲဒီ မျိုပြီးတဲ့ အစာ
ဟာလည်း အစာအိမ်ထဲမှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် အဖြစ်နဲ့ တည်နေတယ်။

တစ်ည၌ တစ်နေ့မျှ လွန်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အစာသစ်ဟာ အစာဟောင်း ဖြစ်သွားတယ်။ အစာဟောင်းဆိုတာ မစင်ကျင်ကြီးပဲ။ တချို့ကလည်း ကျင်ငယ်ဖြစ်သွားတယ်။ စားသောက်တုန်းကတော့ အများနဲ့ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီးတော့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ စားသောက်ရတယ်။ ကိုယ်ထဲမှ စွန့်ထုတ်တဲ့အခါကျတော့ လူမမြင်ရာမှာ ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်း စွန့်ထုတ်ရတယ်။* ကိုယ်မှာလူးလဲနေတဲ့ အညစ်အကြေးများကိုလည်း ဆေးကြော သုတ်သင်ရတယ်။ အင်း-အစာအာဟာရဟာ တကယ့်စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ပဲ-စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး စားသောက်ရတယ်။အဲဒီလို ရွံရှာဖွယ်ထင်အောင် ဆင်ခြင်ပြီးစားသုံးရင် အရသာအပေါ်မှာ တပ်မက်သာယာမှု ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။ လုံးဝ မကင်းသေးတောင်မှ သက်သာခွင့်တော့ အများကြီးရနိုင်ပါတယ်။အဲဒါက အာဟာရပဋိကူလသညာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံ အကျဉ်းချုပ်ပါပဲ။ အကျယ် သိချင်ရင်တော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ကြည့်ရုံပါပဲ။

သတိပဋ္ဌာန်နည်းဖြင့် ရှုမှတ်၍ စားသုံးပုံ

နောက်တစ်နည်းကတော့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်အရ ဒီကယောဂီတွေ ရှုမှတ်ပြီးစားသုံးတဲ့နည်းပါပဲ။ ဒီနည်းကတော့ စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်နိုင်တဲ့ အခါကျတော့ တပ်မက်သာယာမှုကို လုံးဝ ဖြစ်ခွင့်မပေးတဲ့နည်း၊ အကောင်းဆုံးနည်းပါပဲ။ ရှုမှတ်ပုံကတော့ ဒီကယောဂီတွေ သိနားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ထမင်းပွဲ ဆွမ်းပွဲကို ကြည့်ရင် ကြည့်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်ရတယ်။ လက်ကြွရင် လှမ်းရင် ကိုင်ရင် ပြုပြင်ရင် ကြွတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်၊

ကိုင်တယ် ပြုပြင်တယ်၊ ပြုပြင်တယ်လို့ မှတ်ရတယ်။ ထမင်းလုတ်၊ ဆွမ်းလုတ်ကို ယူလာရင် ယူတယ် ယူတယ်လို့ မှတ်ရတယ်။ ပါးစပ် ဖွင့်တာ ထိတာ ခွံတာ ပါးစပ် ပြန်ပိတ်တာ လက်ချတာ ပန်းကန်နှင့် သပိတ်နှင့် လက်ထိတာ ဒါတွေကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရတယ်။ ဝါးနေဆဲမှာ ဝါးတယ် ဝါးတယ်လို့ မပြတ်မှတ်နေရတယ်။ အဲဒီ အတောအတွင်းမှာ အချို့အချဉ် စသည့် အရသာကိုသိရရင် သိတယ်၊ သိတယ်လို့ မှတ်ရတယ်။ မျိုချလိုက်တော့ လည်ချောင်းထဲ အစာအိမ်ဝပြန်ထဲမှာ ထိထိသွားတာကို စူးစိုက်ပြီး မျိုတယ်၊ ထိတယ်၊ ထိတယ် လို့ မှတ်ရတယ်။ အဲဒါဟာ တစ်လုတ်စာအတွက် မှတ်ပုံပဲ။ ဟင်းအရည် သောက်တဲ့အခါလည်း ကြည့်တာ၊ မြင်တာ၊ ကိုင်တာ၊ ကော်တာ၊ ယူလာတာ၊ ပါးစပ်ထိတာ၊ သောက်တာ၊ မျိုချတာ စသည် တွေကို အကုန်လိုက်ပြီး မှတ်ရတယ်။

ဒီနည်းဖြင့် ဆွမ်းအလုတ်တိုင်း အလုတ်တိုင်း ဟင်းအရည် သောက် တိုင်း သောက်တိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ်မှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်နိုင်ရင်တော့ အရသာကောင်းဆိုတာ မပေါ်သလောက် ဖြစ်နေ တတ်ပါတယ်။ ရှုမှတ်စားနေလို့ အရသာမပေါ်တာပဲ။ မရှုမှတ်ဘဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စားရရင်တော့ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် အရသာ ပေါ်မှာပဲ- လို့တောင် ဆင်ခြင်မိတတ်ပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ လို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး စားသောက်ရင်တော့ (ရသေ့ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျ) လို့ ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း အရသာ၌ မက်မောတွယ်တာမူဟာ လုံးဝ မဖြစ်တော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းနေမှာ သေချာပါတယ်။

သားငယ်၏ အသားကို စားရသည့် ဥပမာ

ဘယ်လောက်အထိ ကင်းငြိမ်းရမှာလည်းဆိုတော့-သားငယ်၏ အသားကို စားရတဲ့သူမှာ မက်မောတွယ်တာမှုမဖြစ် သလိုပင် ကင်းငြိမ်းစေရမယ်တဲ့။ အဲဒီ ဥပမာကို အတိုချုပ် ပြောရဦးမယ်။ သမီး ခင်ပွန်း ၂-ယောက်ဟာ ကိုယ့်နေရပ်မှာ ဘေးရန်ရှိလို့ သားသူငယ်လေးများနှင့်တကွ တခြားအရပ်ကို တောစခန်းလမ်းက ထွက် ပြေးကြရပါသတဲ့။ တောလမ်းမှာ ရိက္ခာပြတ်လို့ စားစရာ-မရှိတော့ ခင်ပွန်းဖြစ်သူက “ရှင်မရေ ငါတို့မှာ စားစရာမရှိတော့ဘူး။ ဒီအတိုင်းသာဆိုရင် ငါတို့မိသားစုသုံးယောက်လုံး သေရုံရှိတော့တာပဲ။ ငါဟာ အိမ်ရှင်ယောက်ျားဖြစ်ပေမယ့် အစာ စသည် ပြည့်စုံအောင် အိမ်ရှင်တာဝန်ကို မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ငါ့ကို သတ်ပြီး ငါ၏အသားကို သင်တို့သားအမိ စားကြပေတော့။ စားပြီး ဘေးရန်ကင်းတဲ့အရပ် ရောက်အောင် သွားကြပေတော့” လို့ ပြောတယ်။

အိမ်ရှင်ဖြစ်သူကလည်း “ရှင်မရှိရင် ကျွန်မတို့လည်း သေရုံရှိတော့တာပဲ။ ကျွန်မလည်း အိမ်ရှင်မတာဝန်ကို မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်မကိုသတ်ပြီး ကျွန်မ၏အသားဖြင့် ရိက္ခာပြုလုပ်ပြီး ခရီးဆုံးအောင် ရှင်တို့ သားအဖ ၂-ယောက် သွားကြပါ” လို့ ပြောတယ်။

အဲဒီတော့ ခင်ပွန်းဖြစ်သူက သင်ပြောတဲ့အတိုင်းလည်း မသင့်ဘူး။ သင်နှင့်ငါ အသက်ရှင်နေရင် နောက်ထပ် သားလည်း ရနိုင်တယ်။ ယခုရှိနေတဲ့ သားဟာလည်း ဘာမျှ မသိတတ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီသားသူငယ်ကို သတ်ပြီး ရိက္ခာလုပ်ကြစို့ရဲ့လို့ ပြောတယ်။

အဲဒါကို မိဖ ၂-ဦးလုံး သဘောတူကြတယ်။ ဒါပေမယ့် မိခင်ဖြစ်သူက ကိုယ်တိုင် မသတ်ရက်တာနဲ့ သားသူငယ်ကို သင့်ဖေဖေဆီသွား- လို့ဆိုပြီး လွှတ်လိုက်တယ်။ ဖခင်ဖြစ်သူကလည်း မသတ်ရက်တာနဲ့ သူမိခင်ထံ ပြန်လွှတ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူငယ်လေးဟာ သွားချည် ပြန် ချည်နဲ့ ဘာမျှမသိရှာဘဲ မောပန်းပြီး သေသွားရှာပါသတဲ့။ တကယ် ဖြစ်ဖူးတဲ့ဝတ္ထုမဟုတ်ဘူးနော်။ ဝမ်းနည်းပြီးမျက်ရည်တော့ မကျစေ ကြနဲ့။ ဥပမာမျှပါပဲ။

အဲဒီအခါ အမိအဖ ၂-ဦးလုံး ငိုကြွေးပြီးတော့ သားသူငယ်က လေး၏ အသားကို စားကြရပါသတဲ့။ အဲဒီလို စားတဲ့အခါ လက် မောင်းသားကလေးက ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိနိုင်ပါမလား။ ကောင်းလိုက်တာလို့ နှလုံးသွင်းပြီး နှစ်သက်သာယာ ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်နိုင်ပါမလား။ နောင်လဲ ဒီလို သား၏အသားကို စားချင်တယ်လို့ တောင့်တမှုကော ဖြစ်ပါမလား။ ငါတို့မို့သာ ဒီလို စားရတယ်လို့ မာနကော ဖြစ်ပါမလား။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းမှု နှစ်သက် သာယာမှု ဝမ်းမြောက်မှု တောင့်တမှု မာနကြီးမှုတွေဟာ ဘာမျှ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို သားသူငယ်၏ အသားကို စားရတဲ့ မိဘတို့မှာ မက်မောတွယ်တာမှု နှစ်သက်သာယာမှု ကင်း သလိုပဲ ဆွမ်းစသော အာဟာရကို စားရာမှာ မက်မောတွယ်တာမှု ကင်းစေရမယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သားသူငယ်၏ အသားစားနေပုံကို ကြံ တွေးကြည့်ဖို့ ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ ယခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ပစ္စဝေ က္ခဏာ၊ အာဟာရပေဋိကူလသညာ တို့ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ ဆွမ်း စသည်ကို စားဆဲမှာ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာအရ မပြတ် ရှုမှတ်

ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အာဟာရ၌ တပ်မက်သာယာမှု ကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ သားသူငယ်၏ အသားစားရာ၌ နှစ်သက်သာယာမှု ကင်းပုံကတော့ ဥပမာမျှပါပဲ။ ဒါလောက် ဆိုရင် (ရသေ့သူ နာနု-ဂိဇ္ဈေယျ) ဆိုတဲ့ စကားရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း သတိပြုရန်

ယခု ပြောခဲ့တာကတော့ ပစ္စဝေက္ခဏာကို အလေးပြုတဲ့ ရှင် ရဟန်းများနှင့် ပဋိကူလသညာနဲ့ ဝိပဿနာကို ပွားစေတဲ့ ယောဂီ များအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှ အခြား အလွတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် လည်း နည်းနည်းပြောချင်ပါသေးတယ်။ အခြားအလွတ် ပုဂ္ဂိုလ်များ ကလည်း ယခု ဟောနေတဲ့ တရားတော်အရ အရသာ၌ မက်မော တွယ်တာခြင်းကို ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင် သတိပြုပြီး ပယ်ရှားနိုင် ရန် ပယ်ရှားနိုင်သလောက် အကျိုးရှိမှာကတော့ သေချာပါတယ်။ တချို့က ဝက်သားဟင်းမှ ကြက်သားဟင်းမှ ငါးဟင်းမှ ကြိုက်တယ် စသည်ဖြင့် တပ်မက် စွဲလမ်းမှု အားကြီးနေတတ်ကြတယ်။ ခင်ပွန်း အကြိုက်ကို အိမ်ရှင်မက ချက်ပြုတ် ပြုပြင် မပေးနိုင်တာနဲ့ စကား များခြင်း ရန်ဖြစ်ခြင်းတွေလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အိမ် ထောင်ရေးမှာ အဆင်မပြေတာလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို အစွဲအလမ်းကို လျှော့နိုင်သမျှ လျှော့လိုက်ရင် အားလုံး အဆင်ပြေ သွားတတ်ကြပါတယ်။ အဆိုးဆုံးကတော့ သေရည်အရက် အစရှိတဲ့ မူးယစ်အရသာတွေမှာ စွဲလမ်းမှုကို မဖြစ်စေဖို့၊ ဖြစ်နေရင်လည်း

လျှော့လျှော့ပြီး ပယ်ဖြတ်ဖို့ပါပဲ။ (နောက်ပြီးတော့ ဆေးလိပ်အရသာ ကွမ်းအရသာတွေကို အလွန်အကျွံ ခံစားတာလည်း မတော်ဘူး။)

ဘုန်းကြီးတဲ့ ရဟန်းတော်များမှာလည်း ဟိုဟင်း ဒီဟင်း စွဲလမ်း တာကို ပယ်သင့်တာပဲ။ မပယ်ရင် ဆရာအကြိုက်လိုက်ပြီး ပြုစုရတဲ့ တပည့်ဒကာ ဒကာမတွေမှာ တာဝန်လေးနေတတ်ပါတယ်။ မေတ္တာ- သုတ်ထဲမှာ ပြထားတဲ့ “သုဘရော-ဒကာ ဒကာမတို့က မွေးမြူပြုစု လွယ်ရမယ်” ဆိုတဲ့ ဂုဏ်နှင့်လည်း မပြည့်စုံဘဲ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ ဗြိတိသျှခေတ်တုန်းက ရေးမြို့နှင့် မုဒုံမြို့များမှာ သီတင်းသုံးတဲ့ ဘုန်း တော်ကြီးတစ်ပါး ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဘုန်းကြီးဟာ ဘယ်လိုအကြောင်း ကြောင့်ရယ်လို့တော့ မသိဘူး၊ သူက ကြက်သားဟင်းပါမှ ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးသတဲ့။ သူ့ဒကာ ဒကာမများက အမြဲတမ်း ကြက်သားဟင်းကို ချက်ပြီး ကပ်လှူရတယ်။ ခရီးသွားတဲ့အခါ လမ်းမှာ အဆင်မသင့်လို့ ကြက်သားဟင်းမပါရင် အဲဒီနေ့မှာ ဆွမ်းမစားဘဲနေသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒကာတွေက ကြက်သားဟင်းနှင့် ဆွမ်းကပ်ဖို့ အင်မတန် ကြောင့်ကြ စိုက်ကြရပါသတဲ့။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာထဲက ငါးကြင်းသားဟင်းမှ စားလို့တဲ့ ပဏ္ဍိတ သာမဏေကို အားကျပြီး အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားလေသ လား မပြောတတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ရသတဏှာဟာ မိမိကိုလည်း ဒုက္ခ ပေးတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ တပည့် ပရိသတ်တွေကိုလည်း တာဝန် လေးစေတာပဲ။

အဲဒီလို တာဝန် မလေးရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သိမ်မှာ ရဟန်းဖြစ်ပြီးစကတည်းက (“ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယ မဗ္ဗဇ္ဇာ၊ တတ္ထ တေ ယာဝဇီဝံ ဥဿာဟော ကရဏီယော) ရဟန်း

အဖြစ်ဆိုတာ ဆွမ်းခံပြီး ရရာဆွမ်းကို အမှီပြုပြီး မျှတနေရတယ်။
 အဲဒီ ဆွမ်းခံဆွမ်း၌ သင်ရဟန်းသစ်ဟာ တစ်သက်ပတ်လုံး ကြောင့်
 ကြစိုက်ထုတ် ပြုလုပ်ရမည်” လို့ ဩဝါဒပေးစေတော် မူခဲ့တာပါပဲ။
 ဒါကြောင့် အလွတ်သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အစာအာဟာရ အရ
 သာ၌ တပ်မက်စွဲလမ်းမှုကို ပယ်နိုင်သမျှ ပယ်သင့်တာပါပဲ။

ဘာကိုမျှ မမြတ်နိုးသင့်

နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့ လောကသ္မိံ -လောက၌၊ ကိစ္ဆိ-တစ်စုံ
 တစ်ခုကိုမျှ၊ န စ မမာယေထ-မြတ်နိုးသမှု မပြုရာသည်သာတည်း
 တဲ့။ ဒီစကားဖြင့် ရှေ့ဆုံးအပိုဒ်မှာ မပါဝင်သေးတာတွေ အကုန်
 သိမ်းကျုံးပြီး ပြပါတယ်။ မျက်စိတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်ခြင်း မရှိစေရလို့
 ဆိုတဲ့ ပထမ အပိုဒ်မှာ မြင်တာဟူသမျှ အကုန်ပါဝင်သွားတယ်လို့
 ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယအပိုဒ်ဖြင့် ရွာစကားမှ နားကိုတားမြစ်ရမယ်
 လို့ ဆိုရာမှာတော့ ရွာစကားမှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ သာယာဖွယ်အသံတွေ
 ကျန်နေသလို ရှိပါတယ်။ တတိယအပိုဒ်ဖြင့် အရသာ၌ မမက်မော
 ရလို့ ဆိုရာမှာတော့ စားသိမှုဟူသမျှ အကုန်ပါဝင်သွားပါတယ်။
 ကျန်တာကတော့ အနံ့၌သာယာမှု ကျန်ပါသေးတယ်။ အဲဒါကလည်း
 ယောဂီရဟန်းများမှာ သာယာဖွယ် အနံ့ကို နံရခဲတာကလည်း တစ်
 ကြောင်း၊ ဂါထာတစ်ပုဒ်တည်းမှာ မထည့်လောက်တာကလည်း
 တစ်ကြောင်း၊ ဒီအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် ချန်ထားတယ်လို့ ယူဖွယ်
 ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အတွေ့အထိ၌သာယာမှု၊ စိတ်ကူး အာရုံ
 များ၌ သာယာမှု ဒါတွေကတော့ ကျန်နေပါသေးတယ်။ အဲဒီ ကျန်
 သမျှ အာရုံတွေကို ဒီမှာ “လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မြတ်နိုးသမှု

ဘာကိုမျှ မပြတ်နိုးသင့်

◇ ၈၃

မပြုရဘူး” ဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်ဖြင့် သိမ်းကျုံးပြီး ပြတော်မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် မြင်သမျှ စားသိရသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ နှစ်သက်သာယာမှုကို ပယ်ရသလိုပဲ ကြားရသမျှ၊ နံရသမျှ၊ တွေ့ထိရသမျှ ကြံသိရသမျှတွေကိုလည်း မပြတ်ရှုမှတ်ပြီးတော့ နှစ်သက် သာယာမှုကို ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ ရှုမှတ်ပုံကတော့ ဒီမှာ ယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “ရသာမမက်၊ လောကဘက်၊ နှစ်သက်မြတ်နိုး ပယ်ရမည်” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရသာမမက်၊ လောကဘက်၊ နှစ်သက်မြတ်နိုး ပယ်ရမည်

အရသာတို့၌ မမက်မောပါနဲ့။ မက်မောမှုကို ပယ်ပါ။ လောကဘက်ဆိုင်ရာ အာရုံဟူသမျှကိုလည်း နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု မဖြစ်ပါစေနဲ့။ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှုကို ပယ်ပါတဲ့။ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပယ်ရမလဲဆိုတော့ အဖြေ ပထမ ဂါထာတုန်းက (တာသံ-ထိုဖြစ်နိုင်သော တဏှာတို့ကို၊ ဝိနယာ-ပယ်ဖျောက်ရန် အလို့ငှာ၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ရှုမှတ်လျက်၊ သိက္ခေ-ကျင့်ရမည်လို့) ညွှန်ကြားခဲ့သည့်အတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ပါပဲ။ မြင်မှု ကြားမှု စသည် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ မရှုမိလို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု ဖြစ်ပေါ်လာရင်လဲ အဲဒါကို မပျောက်မချင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ပါပဲ။ ဒါလောက်ဆိုရင် အမှတ် (၈) ဂါထာနှင့် ဆောင်ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို ကောင်းကောင်း နားလည် လောက်ပါပြီ။ အလွန်လဲ အရေးပါတဲ့ ဂါထာပါပဲ။ နောက် တစ်ဂါထာကို ဆက်ကြဦးစို့။

၉။ ဖဿေန ယဒါ ဖုဋ္ဌ'ဿ၊
 ပရိဒေဝံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိန္ဒိ။
 ဘဝဉ္စ နာ'ဘိပဏ္ဍေယျ၊
 ဘောရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျ။

ဒုက္ခတွေ့ရင် မညည်းနဲ့ ရှုမှတ်ပယ်ပါ

ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာ
 ဘေးကို မျှော်တွေး ရွံ့ကြောက်၍ လွတ်မြောက်ရန်ကျင့်နေသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဖဿေန-အတွေ့ဆိုးဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌာ-
 တွေ့ရသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ တဒါ-ထိုသို့ တွေ့ရသောအခါ၌၊
 ကုဟိန္ဒိ-တစ်စုံတစ်ရာ၌မျှ၊ ဝါ-တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ၊
 ပရိဒေဝံ-ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း ညည်းညူခြင်းကို၊ နကရေယျ-မပြု
 ရာ-တဲ့။

ဒါက တရားကျင့်နေတဲ့ ယောဂီရဟန်းများကို ရည်ပြီးဟောတဲ့
 ကျင့်ဝတ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာ-
 တွေ ကျင့်ဖို့ ဟောတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင်၊ အဲဒီ
 နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာ အတွေ့ဆိုးနဲ့ တွေ့ရမှုမရှိတဲ့အတွက် ကြောင့်ပါပဲ။
 အဲဒီလို သူတို့ကိုယ်တိုင် မကျင့်ရပေမယ့် ယောဂီ ရဟန်းများမှာ
 အတွေ့ဆိုးတွေကို မညည်းညူဘဲ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်ပယ်နိုင်တယ်
 ဆိုတာကိုကြားနာကြရတော့ အဲဒီ နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာ တရားကျင့်သုံး
 တဲ့ရဟန်း သံဃာတော်များအား ကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွား
 ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်မှုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကြည်ညိုမှုနှင့်

သည်းခံ၍ ရှုရန်ညွှန်ကြားတော်မူပုံ

◇ ၈၅

ဝမ်းမြောက်မှုကို ရှုပြီး မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို တစ်ခဏချင်းလည်း ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သဒ္ဓါဖြစ်ပွားပြီး တရားထူးကို ရနိုင်တာ ကလည်း သဒ္ဓါစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒီသုတ် ကလည်း အဲဒီ သဒ္ဓါစရိုက်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဟောတဲ့ တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာ သီလအကျင့် သမာဓိ ပညာ အကျဉ်း ပဋိပတ်နှင့် စပ်ပြီး ကြည်ညိုဖွယ်ရာတွေကို ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ဟောတော် မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “အတွေ့ဆိုးများ၊ နှိပ် စက်ငြား၊ ညည်းတွား မြည်တမ်းမပြုရာ” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြမယ်။

၉။ အတွေ့ဆိုးများ၊နှိပ်စက်ငြား၊ညည်းတွားမြည်တမ်း မပြုရာ။

တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ဘယ်လို အတွေ့ဆိုးများ တွေ့ရတတ်သလဲ ဆိုတော့ အအေး အပူ၊ ခြင် မှက်ကိုက်ခြင်း စသော အတွေ့ဆိုးများကို တွေ့ရတတ်တယ်။ ကိုယ်ထဲက ညောင်းမှု၊ ပူမှု နာကျင် ကိုက်ခဲမှုစသည်ကိုလည်း တွေ့ရတတ်တယ်။ “အဲဒီလို အတွေ့ဆိုးများကို တွေ့ရတဲ့အခါ အေးလိုက်တာ ပူလိုက်တာ စသည် ဖြင့် ညည်းညူ မြည်တမ်းပြီးတော့ ရှုမှတ်မှုကို မဖျက်လိုက်ရဘူး။ မရှုမှတ်ဘဲ ဣရိယာပုထ်ကို မပြင်လိုက်ရဘူး။ သည်းခံပြီး ရှုမှတ် နေရမယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မူလပဏ္ဏာသပါဠိ သဗ္ဗာ- သဝသုတ် စသည်မှာ-

သည်းခံ၍ ရှုရန်ညွှန်ကြားတော်မူပုံ

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဓဘိက္ခု-ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည်၊ ယောနိသော-အကြောင်းမှန်ဖြင့်၊ ပဋိသင်္ခါ-ဆင်ခြင်၍၊ သီတ-

သု ဥဏှဿ-အအေးအပူကို၊ ခမာ ဟောတိ-သည်းခံ၏။ ဇိယတ္ထာယ ပိပါသာယ-အစာဆာခြင်း ရေငတ်ခြင်းကို သည်းခံ၏။ ခုံသ မကသ ဝါတာတပသရီသပသမ္ပဿာနံ-မှက် ခြင် လေ နေပူ မြွေကင်းတို့၏ အတွေ့တို့ကို သည်းခံ၏။ ဒုရုတ္တာနံ-ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ- ကြိမ်းမောင်း ဆိုဆဲ စွပ်စွဲ စကားတို့ကို သည်းခံ၏။ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိဇာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ-ကိုယ်ထဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခ-ဝေဒနာတို့ကို သည်းခံ၏။ တိဗ္ဗာနံ ခရာနံ ကဋ္ဌကာနံ-ကြမ်းတမ်း ပြင်းထန် အခံခက်သော ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို သည်းခံ၏။ အသာတာနံ အမနာပါနံ ပါဏဟရာနံ-မခံသာ၍ မုန်းဖွယ်ဖြစ်သည့်ပြင် သေစေ နိုင်လောက်သော ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို၊ အဓိဝါသက ဇာတိကော-သည်းခံခြင်း သဘောရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏လို့ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီလိုသေစေနိုင်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ အတွေ့ဆိုးများအထိ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ အကျင့်ဟာ သဒ္ဓါတရားရှိသူတွေအတွက် ကြည်ညိုစရာပါပဲ။ ဆေးရုံရောက်နေတဲ့ အချို့ယောဂီများဟာ သေလုနီးပါး ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ခံစားနေရပါလျက် မညည်းညူဘဲ ရှုမှတ် နေနိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလို ယောဂီများကို တွေ့မြင်ရသူတွေမှာ ရှုမှတ်မှုနှင့်စပ်ပြီး သဒ္ဓါတရားဖြစ်ကြတယ်။ ဒါလောက်ကြီးကျယ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို မညည်းညူဘဲ သည်းခံနေနိုင်တာဟာ တော်တော် ထူးတဲ့တရားပဲလို့လဲ ချီးကျူးကြပါသတဲ့။ အခြားဘာသာဝင်ဖြစ်တဲ့ သူတွေမှာတောင် အံ့သြပြီး ယုံကြည်သဒ္ဓါ ဖြစ်တဲ့ အရိပ်လက္ခဏာ ပေါ်လာပါသတဲ့။

သဒ္ဓါတရားမရှိသူ သဒ္ဓါတရားစကားနဲ့ မတည့်

◇ ကု

သဒ္ဓါတရားမရှိသူ သဒ္ဓါတရားစကားနဲ့ မတည့်

ဒါပေမယ့် သဒ္ဓါတရား မရှိတဲ့ သူတွေမှာတော့ ဒီလို သည်းခံပြီး ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာကို မကြည်ညိုနိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်ကြတယ်။ အဆင်းရဲခံပြီး ရှုမှတ်နေတာကို အတ္တကိလမထ-မိမိကိုယ် ပင်ပန်းစေတဲ့ အကျင့်လို့တောင် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီး ပြောတတ်ကြပါသေးတယ်။ အဲဒါဟာ-

အဿဒ္ဓဿ-သဒ္ဓါတရားမရှိသောသူအား၊ သဒ္ဓါကထာ-သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ဖွယ်စကားသည်၊ ဒုက္ခထာ-မကောင်းသော စကားဖြစ်သည်-လို့ ဟောထားတဲ့ တရားတော်နဲ့ အညီပါပဲ။

သဒ္ဓါစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာတော့ အဲဒီ အခါတုန်းက ဒီလို သည်းခံပြီး ရှုပုံကို ကြားနာရတဲ့ အတွက် သဒ္ဓါကြည်ညိုဖြစ်ပွားပြီး ပီတိပါမောဇ္ဇတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီ ပီတိပါမောဇ္ဇကို ခယတော ဝယတော-ကုန်သွားသည် ပျက်သွားသည်-လို့ ရှုပြီး တရားထူးကို ရနိုင်အောင် သဒ္ဓါကြည်ညို ဖြစ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဒီတရားကို ဟောတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။

“ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ မညည်းညူ မမြည်တမ်းဘဲ၊ ရှုမှတ်မှုကို မဖျက်ဘဲ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်နေရင် သမာဓိ ပညာတွေ တိုးတက်ပြီး အကျိုးများသွားတယ်” ဆိုတာကို ဘုန်းကြီးတို့၏ တပည့် ယောဂီတွေထဲက ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ထောက်ခံနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ “သည်းခံရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်” ဆိုတဲ့ မြန်မာ ပရိဘာသာ စကားဟာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာမှာ မှန်ကန်

ကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ တရားအားထုတ်ခါစမှာ ညောင်းမှု ပူမှု နာကျင်မှု စသော အတွေ့ဆိုးကို အများအားဖြင့် တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတဲ့အခါ ဣရိယာပုတ်ကို မပြုပြင်ဘဲ သည်းခံပြီး အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုမှတ်ရတယ်။ ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ တိုးတိုးပြီးအခံခက်လာတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရှုမှတ်မှုက အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာ လျော့လျော့ပြီး ပျောက်သွားတတ်ပါတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုရင် ယူပစ်လိုက်သလို ရုတ်တရက် ပျောက်သွားတာလည်းရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုပျောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာမျိုးဟာ နောက်ထပ်မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ အပြီးတိုင်လဲ ကင်းငြိမ်းသွားတတ်ပါတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုရင် မူလက ဆေးကုလို့ မပျောက်နိုင်တဲ့ ရောဂါတောင် အဲဒီလို ရှုမှတ်တာနဲ့ အရှင်းပျောက်သွားတာလည်း ရှိတယ်။

တချို့ကတော့ “ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လာရင် ဣရိယာပုတ်ကို ချက်ချင်းပြင်လိုက်ရမယ်” လို့ ညွှန်ကြားနေကြတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားတဲ့ ဆရာတွေဟာ ရှုမှတ်နေရင်း ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်ပြီး သမာဓိဉာဏ်များ ထူးခြားစွာ ဖြစ်ပုံကို မတွေ့ဘူးလို့၊ ကျကျနနလည်း မရှုမမှတ်ဘူးလို့ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာတိုင်း ဣရိယာပုတ်ကို ပြုပြင် ပြုပြင်ပေးနေရင် သမာဓိဖြစ်ဖို့ဝေးပါတယ်။ သမာဓိမဖြစ်ရင် ဝိပဿနာဉာဏ် အစစ်ဖြစ်ဖို့လည်း ဝေးတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ (အတွေ့ဆိုးများ၊ နှိပ်စက်ငြား၊ ညည်းတွားမြည်တမ်း မပြုရာဆိုတဲ့) ဒီ ဒေသနာတော်ကိုလည်း မလိုက်နာရာ ရောက်ပါတယ်။ အတွေ့ဆိုးများနှင့် တွေ့ရတဲ့အခါ ဒီဒေသနာအရ မညည်း

ညှာဘဲ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်နေရင် တွေ့ကြုံခံစားနေရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်ရုံမျှမက သမာဓိဉာဏ်တွေ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာကို တွေ့ရမှာ သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ ရှုမှတ်အားထုတ်နေသော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ဖဿေန-အတွေ့ဆိုးဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ရသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ တဒါ-ထိုသို့တွေ့ရသောအခါ၌၊ ဣဟိန္ဒြိယ-တစ်စုံတစ်ရာ၌မျှ၊ ဝါ-တစ်စုံ တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ၊ (ရောဂါ ဖြစ်လိမ့်မယ် စသည်ဖြင့် တွေးတောတဲ့အကြောင်း စသည်ကြောင့်လို့ ဆိုလိုပါတယ်) ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးမြည်းတမ်းခြင်း ညည်းညူခြင်းကို၊ န ကရေယျ-မပြုရာ”လို့ ဟောတော်မူတာပါ။

အဲဒါဟာ ထိုစဉ်အခါတုန်းက တရားနာ ပရိသတ်ထဲမှ သဒ္ဓါ+စရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ကြည်ညိုသဒ္ဓါဖြစ်ဖွယ် အလွန်သင့်လျော်တဲ့ တရားပါ။ ဒါကြောင့်-

သဒ္ဓဿ-သဒ္ဓါတရားရှိသောသူအား၊ သဒ္ဓါကထာ-သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ဖွယ် စကားသည်၊ သုကထာ-ကောင်းသောစကားဖြစ်သည်-လို့ ဟောတော်မူတာပါ။

ဘဝကောင်းလဲ မတောင့်တနဲ့

အဲဒီလို အတွေ့ဆိုးများ တွေ့နေရတဲ့သူဟာ မမြည်တမ်း မညည်းညူရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး၊ ချမ်းသာလိမ့်မယ် ထင်ရတဲ့ ဘဝကောင်း ဘဝမြတ်တွေ တောင့်တခြင်းလည်း မပြုရဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘဝဉ္စကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝ ဟူသော ဘဝသုံးပါးကိုလည်း၊ န အဘိပဏ္ဍေယျ-မတောင့်တရာ-လို့ ဆက်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒါကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ ချဲ့ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။ အဲဒီ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘဝများကို မတောင့်တဘူး ဆိုတာလည်း ကြည်ညိုစရာပဲ။ တချို့က ယခုဘဝမှာ ကာမဂုဏ်တွေကိုစွန့်ပြီး ရဟန်းတရားကို ကျင့်နေရတဲ့အတွက် နောက်ဘဝကျတော့ နတ်ပြည်ရောက်ပြီးတော့ ကာမချမ်းသာတွေကို အများကြီး ခံစားသွားရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပြီး ရဟန်းသီလ စသည်ကို စောင့်ထိန်းကျင့်သုံးနေကြတာလည်းရှိတယ်။ ဘုရား လက်ထက်တော်ကဆိုရင် “သူဌေးသား စသည် လူချမ်းသာထဲက ရဟန်းပြုကြတာဟာ နောက်ဘဝကျတော့ နတ်သမီးရအောင်” လို့ ဆိုတဲ့ မဟုတ်သတင်းစကားတွေက အမျိုးသမီးလောကမှာ ပြန့်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သုဒ္ဓိန်၏ ဇနီးဟောင်းများက-“အရှင်သားရယ်၊ နောက်ဘဝကျတော့ ပေါင်းသင်းရမည့် နတ်သမီးတွေက ဘယ်လိုနေပါသလဲ” လို့တောင် အရှင်သုဒ္ဓိန်ကို မေးကြသေးတယ်။ အရှင်ရဋ္ဌပါလ၏ ဇနီးဟောင်းများကလည်း အရှင်ရဋ္ဌပါလကို နည်းတူပဲမေးကြပါတယ်။ အဲဒီလို မေးကြတာဟာ “သူတို့၏ ခင်ပွန်းဟာ နတ်သမီးရချင်လို့ သူတို့ကိုစွန့်ပြီး ရဟန်းပြုသွားတယ်” ထင်လို့ (လူအမျိုးသမီးတွေထက် ဘယ်လိုများ ထူးသေးသလဲဆိုတဲ့ အနေနဲ့) မေးကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို နတ်ဘဝစသည်ကိုလည်း မတောင့်တ ရဘူးတဲ့၊ နောက်ပြီးတော့-

လာမည့်ဘေးလည်း မကြောက်နဲ့

ဘေရဝေသု စ-တွေ့ကြုံရမည့် ဘေးတို့ကြောင့်လည်း၊ န သမ္မဝေဓေယျ-မတုန်လှုပ်ရာတဲ့။ ကြောက်ဖွယ်ဘေး အမျိုးမျိုးကြောင့် ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ပြီး တရားနှလုံး သွင်းမှုကို မပျက်စေရဘူးလို့

ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်က ဘေးသရုပ်ကို ကြောက်ဖွယ်အာရုံဘေးနှင့် ကြောက်ခြင်းဘေးလို့ ၂-မျိုးခွဲပြီး ပြထားပါတယ်။ ကြောက်ဖွယ်အာရုံဘေး ဆိုတာက ဘာတွေလည်းဆိုရင် ကျား ခြင်္သေ့ စသည် သားရဲဘေး၊ မြွေကင်းဘေး များနှင့် လူဆိုး ဓားပြဘေးတွေပါပဲ။ ကြောက်ခြင်းဘေး ဆိုတာကတော့ ဇာတိဇရာ ဗျာဓိ မရဏဘေး၊ မင်းဆိုးဘေး၊ ခိုးသူဘေး၊ မီးဘေး၊ ရေဘေး အစရှိတဲ့ ဘေး ၂၅-ပါးကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းပါပဲ။ အဲဒီဘေး ၂၅-ပါးကို သီလ-ဝန္တသုတ္တန် တရားတော် ပဉ္စမပိုင်းမှာ အကျယ် ဝေဖန်ပြထားပြီး ရှိနေပါပြီ။

အဲဒီဘေး ၂-မျိုးထဲက ကြောက်စရာ အာရုံဘေး ဆိုတဲ့ ကျား စသည်ကတော့ ယခုနေအခါမှာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တချို့ တောကျတဲ့ဌာနများ၊ မြွေ ကင်း ပေါတဲ့ဌာနများ၊ လူဆိုး၊ သူခိုးတွေ များတဲ့ ဌာနများမှာတော့ အဲဒီဘေးတွေကို ကြောက်တာနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနမှ ထွက်သွားတာ ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။ ပြန်ပေးဆွဲမှာကြောက်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကို မလာဝံ့တာလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလဆီကတော့ အဲဒီလို ဘေးတွေကို မကြောက်ရွံ့ဘဲ စွန့်စားပြီး တောအရပ်တွေမှာ တရားအားထုတ်နေကြတာပဲ။ အဲဒီလို အကြောင်းအရာဟာ သံကိစ္စသာမဏေ ဝတ္ထုဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

သံကိစ္စသာမဏေဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက အရှင်သာရိပုတ္တရာထံမှာ ရှင်ပြုတဲ့ သံကိစ္စသာမဏေ ဆိုတာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ရှင်ပြုရန်

ခေါင်းရိတ်နေစဉ်မှာပင် ဆံပင် မွေးညင်း လက်သည်း ခြေသည်း သွား အရေ-ဆိုတဲ့ ဒီကောဋ္ဌာသ ၅-ခုကို နှလုံးသွင်းရတဲ့ တစ ပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းပြီး ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ချိန်မှာ အရွယ်ကြီးမှ ရဟန်းပြုကြတဲ့ ရဟန်းသုံးကျိပ်က တစ်ခုသော တောအရပ်ကို သွားပြီး တရားအားထုတ်ဖို့ မြတ်စွာ-ဘုရားထံ ပန်ကြားပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းယူကြတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဖြစ်ပေါ်မည့်ဘေးရန်ကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ပန်ကြားပြီးမှသွားကြဖို့ မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိလိုက်တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ပန်ကြားတဲ့အခါ အရှင်-သာရိပုတ္တရာက ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ အဲဒီ ရဟန်းများမှာ ဘေးတွေ့မည့် အရေးကိုလည်း မြင်တော်မူတယ်။ သံကိစ္စသာမဏေကို ထည့်လိုက်ပါမှ အဲဒီဘေးက လွတ်မြောက်နိုင်ကြမယ် ဆိုတာလည်း မြင်တော်မူတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရဟန်းသုံးကျိပ်အား သံကိစ္စသာမ-ဏေကို ခေါ်သွားဖို့ပြောပြီး သာမဏေကို ထည့်လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီ ရဟန်းသုံးကျိပ်ဟာ သူတို့ ရည်ရွယ်ထားတဲ့ တောအရပ်သို့ သံကိစ္စသာမဏေနှင့်တကွ သွားရောက်နေထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရား ပေးလိုက်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်နေကြပါတယ်။ အတိုချုံး ပြောရမှာပဲ။ အဲဒီလို အားထုတ်နေစဉ် တစ်ညဉ့်သော အခါမှာ တောပုန်းဓားပြ ငါးရာတို့က သတ်ပြီး ယဇ်ပူဇော်ဖို့ ရဟန်း တစ်ပါးကို လာတောင်းကြတယ်။ အဲဒီတော့ မထေရ်ကြီးက သူကိုယ် တိုင် လိုက်သွားမယ်လို့ ပြောတယ်။ အခြား ရဟန်းများကလည်း အများအတွက် မိမိလိုက်သွားမယ်လို့ အသီးအသီး ပြောကြတယ်။

အဲဒီအခါ သံကိစ္စသာမဏေက အများအတွက် သူလိုက်သွား မယ်လို့ သံဃာအား ပန်ကြားတယ်။ သံဃာက သာမဏေကို ခွင့်မပြုရက်ဘူး။ အကြောင်းကတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ထည့်လိုက်တဲ့ သာမဏေ လည်းဖြစ်တယ်။ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ် ငယ်ရွယ်သူကလေးလည်း ဖြစ် တယ်။ အဲဒါတွေ အကြောင်းပြုပြီး အပြစ်တင်ခံရမှာ စိုးရိမ်လို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သံကိစ္စသာမဏေက “အရှင်ဘုရားတို့ ဘာမှမပူကြပါနဲ့၊ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားတပည့်တော်ကို အရှင်- ဘုရားတို့နှင့် ထည့်လိုက်တာဟာ ဒီကိစ္စအတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာမှ မစိုးရိမ်ကြပါနဲ့” လို့ ပြောပြီး သံကိစ္စသာမဏေကလေးက ဓားပြတွေ နဲ့ လိုက်ပါသွားတယ်။ သုံးကျိပ်သော ရဟန်းတော်တွေဟာ အားလုံး မျက်ရည်ကျလျက် ကျန်ရစ်ကြပါသတဲ့။

ဓားပြတွေက သူတို့နေရာရောက်တော့ သတ်ပြီးယဇ်ပူဇော်ဖို့ မီးဖိုစသည်ကို ပြင်ဆင်ကြတယ်။ ပြီးတဲ့အခါ ဓားပြခေါင်းဆောင် ကြီးက သံကိစ္စသာမဏေအနီးသို့ ဓားဖြင့် ခုတ်သတ်ရန် ချဉ်းကပ် သွားတယ်။ အဲဒီအခါ သာမဏေက ဈာန်သမာပတ်ကိုဝင်စား နေတယ်။ မည်သည့်ဈာန်လို့တော့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုမထားဘူး။ အာနေဉ္စခေါ်တဲ့ စတုတ္ထဈာန်ဖြစ်ဟန်ရှိပါတယ်။ အဲဒီအနေမှာ ဓားပြ ခေါင်းဆောင်ကြီးက သန်လျက်ခေါ်တဲ့ သူ့ဓားရှည်ကြီးဖြင့် သာမ- ဏေကိုခုတ်လိုက်တယ်။ ဓားက ကောက်သွားတယ်။ နောက်တစ်ကြိမ် ခုတ်လိုက်ပြန်တယ်။ အဲဒီတော့ ဓားကအရိုးဆီကို ခွေလိပ်သွားပါ သတဲ့။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို တွေ့ရတော့ ဓားပြခေါင်းဆောင်ကြီးက သတိ တရားရလာတယ်။ ကြည့်စမ်း။ အသိစိတ်ဝိညာဏ် စေတနာမရှိတဲ့ ဓားကတောင် ဒီအရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိသေးတယ်။ အသိစိတ်

ဝိညာဏ် စေတနာရှိနေပါလျက် ငါဟာ မသိတတ်ပါဘဲလားလို့ သတိ တရားရပြီးတော့ ဓားကို ပစ်ချလိုက်ပြီး သာမဏေ၏ ခြေရင်းမှာ ဝပ်စင်းတောင်းပန် ကန်တော့တယ်။ ကန်တော့ပြီးတော့ အဲဒီဓားပြ ငါးရာဟာ သံကိစ္စသာမဏေထံမှာ သင်္ကန်းဝတ်ကြပါသတဲ့။ သံကိစ္စ သာမဏေလည်း သူတို့ကို သင်္ကန်းဝတ်ရန် ခွင့်ပြုပြီးတော့ တော ကျောင်းနေ ရဟန်းများထံလည်း ပြန်သွားပြီး ပန်းကြားတယ်။ ပန် ကြားပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ဓားပြထွက် တပည့် ငါးရာနှင့် တကွ ပြန်လာခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ကန်တော့တဲ့ အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊

ဒုဿီလော အသမာဟိတော။

ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊

သီလဝန္တဿ ဈာယိနော။

ယော စ-အကြင်သူသည်ကား၊ ဒုဿီလော-သီလမရှိဘဲ၊ အသ-မာဟိတော-သမာဓိလဲ မရှိဘဲ၊ ဝဿသတံ ဇီဝေ-နှစ်တစ်ရာ ပတ်လုံး အသက်ရှင်နေရာ၏။ တတော-ထိုသူ၏ နှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက် ရှင်လျက်နေခြင်းထက်၊ သီလဝန္တဿ-သီလရှိသည့်ပြင်၊ ဈာယိနော-သမထဈာန် ဝိပဿနာဈာန်ဖြင့် ရှုနေသောသူ၏။ ဧကာဟံဇီဝိတံ-တစ်ရက်မျှ အသက်ရှင်နေခြင်းသည်၊ သေယျော-သာလွန်၍ ကောင်းမြတ် ပါပေသတည်း လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ဂါထာတရားကို နာကြားရပြီးတော့ ဓားပြထွက် အဲဒီ ရဟန်း ငါးရာဟာ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါသတဲ့။ ဒီဝတ္ထုမှာ ပြောလို

ကျားစားခံရတဲ့ ရဟန်း ဝတ္ထု

◇ ၉၅

ရင်းကတော့ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက တောကျောင်း
အရပ်များမှာ ကျားစသည် သားရဲဘေးရန်သာ မဟုတ်ဘူး လူဆိုး
ဓားပြ ဘေးရန်လည်းရှိတယ်။ အဲဒီလို ဘေးရန်ကို မကြောက်ရွံ့ဘဲ
စွန့်စားပြီး တရားကျင့်သုံးကြရတယ်ဆိုတာ သိစေလိုရင်းပါပဲ။ အဲဒီ
တော့ အဲဒီလို စွန့်စားပြီး တရားကျင့်တော်မူကြတဲ့ ရဟန်းသံဃာတော်
တွေဟာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတာပေါ့။ အဲဒီလို ကြည်ညိုစရာ ဂုဏ်
တွေကို အားရုံပြုပြီး ကြည်ညိုသဒ္ဓါ ဖြစ်ပွားလျက် တရားထူး ရကြ
စေရန် မြတ်စွာဘုရားက “(ဘေရဝေသု ၈ န သမ္မဝေဓေယျ) ဘယ
ကြောင့်လည်း မလှုပ်ဘဲ တရားကျင့်သုံးရတယ်” ဆိုတဲ့ ရဟန်းတော်
များ၏ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီမှာ
ဆောင်ပုဒ် ကတော့ “သုံးပါးဘဝ၊ မတောင့်တ၊ ဘယကြောင့်လည်း
မလှုပ်ရာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သုံးပါးဘဝ၊ မတောင့်တ၊ ဘယကြောင့်လည်း မလှုပ်ရာ။

ကျားစားခံရတဲ့ ရဟန်း ဝတ္ထု

နောက်ပြီးတော့ ကျားစားခံရသည်အထိ စွန့်စားပြီး ကျင့်သုံးတဲ့
ရဟန်း၏ ဝတ္ထုလည်း ဒီနေရာမှာ ထုတ်ပြချင်ပါသေးတယ်။ အဲဒီ
အကြောင်းကို မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလို
ပြထားပါတယ်။

တစ်ချိန်က ရဟန်းတော်သုံးကျိပ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံက
ကမ္မဋ္ဌာန်းယူပြီးတော့ တောကျောင်းတစ်ခုမှာ ဝါကပ်နေကြပါသတဲ့။
ညဉ့်သုံးယာမ်ပတ်လုံး ကိုယ့်နေရာနဲ့ကိုယ် နေပြီး ရဟန်း တရားကိုသာ
မပြတ်အားထုတ်ဖို့ အချင်းချင်းထံ မလာကြဖို့လည်း ကတိကဝတ်

ပြုပြီး အားထုတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်နေရာမှာ နံနက်မိုး
 သောက်ယာမ်၌ အိပ်ငိုက်နေတဲ့ ရဟန်း တစ်ပါး တစ်ပါးကို ကျားတစ်
 ကောင်က ချီယူသွားပါသတဲ့။ အဲဒီလို ကျားလာပြီး ဆွဲတဲ့အခါမှာ
 အဆွဲခံရတဲ့ ရဟန်းက အခြား ရဟန်းများအား သမာဓိမပျက် စေလို
 တဲ့အတွက် “တပည့်တော်ကို ကျားဆွဲတယ်” လို့ တောင် အသံမပြုဘဲ
 လိုက်ပါသွားသတဲ့။ တစ်ဆယ့်ငါးပါးလောက် ကျားစားပြီးတဲ့အခါ
 ဥပုသ်ပြုရာမှာ ရဟန်းတွေလျော့နေလို့ စုံစမ်းလိုက်တော့မှ အ
 ကြောင်းမှန်ကိုသိရတဲ့ အတွက် နောက်တစ်ခါ ကျားလာဆွဲရင် အသံ
 ပြုဖို့ ညွှန်ကြားပြောဆိုပြီး အားထုတ်မြဲ အားထုတ်နေကြပါသတဲ့။
 ဒီနေရာမှာ ဆင်ခြင် ကြည့်ရင် အဲဒီရဟန်းများဟာ ကျားဆွဲသတ်မှန်း
 သိပါလျက်နဲ့ နေမြဲ နေပြီး တရားကျင့်သုံးနေကြတာဟာ အင်မတန်
 ချီးကျူးစရာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်။ “ဘယကြောင့်လည်း
 မလှုပ်ရာ” ဆိုတဲ့ ဒီတရားတော်နှင့်လည်း ကိုက်ညီနေတာပဲ။ သဒ္ဓါ
 နည်းပါးတဲ့ သူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုရင်တော့ အဲဒီ ရဟန်းတွေကို မိုက်
 ရူးရဲ့ လုပ်တယ်လို့ ကဲရဲ့ကောင်း ကဲရဲ့ကြပေလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို အားထုတ်မြဲ အားထုတ်နေကြရာမှာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့
 အတိုင်းပင် ရဟန်းငယ် တစ်ပါးကို ကျားက လာဆွဲပြန်တယ်။ အဲဒီ
 တော့ ကျားဆွဲခံရတဲ့ ရဟန်းက “ကျားပါအရှင်ဘုရား” လို့ အသံပြု
 လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအသံကို ကြားရတော့ အခြား ရဟန်းတော်များက
 မီးရှူး မီးစည်းများနဲ့ တုတ် တောင်ဝှေးများကို ကိုင်ပြီးတော့ ကျား
 နောက်လိုက်ပြီး လွှတ်မြှောက်စေရန် အားထုတ်ကြတယ်။ ကျားက
 တစ်ဆယ့်ငါးပါးတောင် စားပြီးပြီဆိုတော့ အလွန်ရဲနေမှာပေါ့။ ဒါ

ကြောင့် ကျားက ရဟန်းများ မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ ကမ်းပါးပြတ် ထိပ်ပေါ်ကို တက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ရဟန်းတွေက တက်မလိုက် နိုင်တာနဲ့ ဒီလို သတိပေးကြပါသတဲ့။ “ငါ့ရှင် သူတော်ကောင်းရေ၊ ယခုအခါမှာ ငါတို့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်စရာ မရှိတော့ဘူး။ ရဟန်းတို့ ၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသဆိုတာ ဒီလို အရာမှာ ထင်ရှားသိရပါတယ်” လို့ အားပေးစကားလောက်သာ ပြောကြရပါသတဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့ “မိမိ၏ အစွမ်းသတ္တိ ထင်ပေါ်အောင် တရားကိုသာမဲပြီး အားထုတ် ပေတော့” လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

အဲဒီအခါ ကျားက ခြေမကစပြီး ကိုက်စားနေပါသတဲ့။ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ ဗျတ္တမုခေ-ကျား၏ခံတွင်း၌၊ နိပန္နောဝ-လျောင်း လျက်ပင်လျှင်၊ တံ ဝေဒနံ-ကျားစားခြင်းကြောင့် ဖြစ်နေသော ထို ဒုက္ခဝေဒနာကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-ခွာ၍၊ ဝါ-ဝေးကွာစေ၍၊ ဝိပဿနံ ဝဓေန္တော-ဝိပဿနာကို ပွားစေလျက်၊ ယာဝ ဂေါပ္ပကာ ခါဒိတ- ကာလေ-ခြေမျက်စိအထိ စားပြီးသောအခါ၌၊ သောတာပန္နော ဟုတွာ-သောတာပန်ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ ဒူးဆစ်အထိ စားပြီးသောအခါ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီး၍၊ ချက်အထိ စားပြီးသောအခါ အနာဂါမ်ဖြစ် ပြီးနောက် နှလုံးသားကို မစားသေးမီပင် ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး တို့နှင့် တကွ (ရဟန္တာအဖြစ်) အရဟတ္တဖိုလ်လို့ ရောက်ပြီး၍ ဂါထာ ၂- ပုဒ်ကို ဥဒါန်းအဖြစ် ကျူးရင့် ရွတ်ဆို သွားပါသတဲ့။

ဒုက္ခဝေဒနာကိုခွာပုံ

ဒီနေရာမှာ “ကျားစားခံရလို့ ဖြစ်နေတဲ့ နာကျင်မှု ဒုက္ခဝေဒနာကို ခွာတယ်” ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒီဝတ္ထု၏ ရှေ့အခြားမဲ့မှာ ပေါင်ကိုရိုက်ချိုး၍ အာမခံပေးပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ အရှင်တိဿမထေရ်ဝတ္ထုမှာ (ထေရဿ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော ပရိသုဒ္ဓိံ သီလံ နိဿာယ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပန္နိ) စသည်ဖြင့် ပြထားတဲ့ အဋ္ဌကထာစကား ရှိပါတယ်။ အဲဒီအဋ္ဌကထာစကားအရဆိုရင် “ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-ဝေဒနာကို ခွာပြီးနောက်၊ သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော-သီလကို ဆင်ခြင်တယ်” လို့ဆိုထားတဲ့အတွက် “သီလကိုဆင်ခြင်ပြီး ဝေဒနာကိုခွာတယ်” ဆိုတဲ့အနက်တော့ မရနိုင်ပါဘူး။ “ဝေဒနာကို ခွာပြီးတဲ့ နောက်မှ သီလကို ဆင်ခြင်တယ်” လို့သာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် “ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿဝေဒနာကို ချုပ်ရန်အတွက် သတိပဋ္ဌာန်ကို ကောယန-တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်း” လို့ ဆိုသည့် မူလသံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၏ အဖွင့် ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ရှုမှတ်မှု သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့်ပင် ခွာတယ်လို့ ယူလျှင် သင့်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ ယခု ယောဂီများမှာ သွေးရိုသားရိုး ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်စေ၊ တိုက်ခိုက်ထိပါးလို့ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်စေ၊ အဲဒီဝေဒနာကို စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေလျှင် တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့လျော့လာပြီး ပျောက်ကင်း သွားတာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရှုမှတ်မှုဖြင့် ဝေဒနာကွာသွားတာပဲ။ ဒါပေမယ့် အမြစ်ပြတ် ပျောက်စေနိုင်လောက်အောင် ဝိပဿ-

ဒုက္ခဝေဒနာကို ခွာပုံ

◇ ၉၉

နာ-သမာဓိပညာက မထက်သန်ရင်တော့ တော်တော်ကြာတဲ့ အခါ အဲဒီဝေဒနာက ပြန်ပေါ်လာတတ် ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိက္ခမ္ဘန-ဝေးကွာစေတယ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့လည်း လျော်ပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဓိညာဏ်က ထက်သန်ရင်တော့ အဲဒီလို ဒုက္ခဝေဒနာကို လုံးဝ လည်း ကင်းပျောက်သွားစေ နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပင် မြတ်စွာ ဘုရားမှာ နောက်ဆုံးဝါတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကြီးအကျယ်ရောဂါ ဝေဒနာကို ဝိပဿနာဖြင့်ပင် ပျောက်ကင်းစေနိုင်တာပါပဲ။

သီလကို ဆင်ခြင်ပြီး ဝေဒနာကို ကွာစေနိုင်တယ်ဆိုတာလည်း ယုတ္တိရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဝတ္ထုကတော့ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့် ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းစေကြောင်း ထုတ်ပြတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျားက ကိုက်ခဲပြီး စားလို့ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အရ ရှုမှတ်ပြီး ကွာစေ တယ်။ ချုပ်ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတာက ပိုပြီးသင့်မြတ်ပါတယ်။

ဒီဝတ္ထုမှာ ကျားအဆွဲမခံရမိကရော၊ ကျားကဆွဲယူပြီး အစားခံ နေရတဲ့အခါမှာရော၊ ကြောက်ရွံ့သဖြင့် တရားအလုပ်မှထွက်ခြင်း နားနေခြင်း စသည်ဖြင့် မလှုပ်မရှားဘဲ ရဟန္တာဖြစ်သည်တိုင်အောင် မပြတ် ရှုမှတ် အားထုတ်နေတာဟာ (“ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေ-မေယျ) ဘယကြောင့်လဲ မလှုပ်ရာ” ဆိုတဲ့ ဒီ တုဝဋ္ဌကသုတ် တရား တော်နှင့်အညီ ကျင့်တာပါပဲ။ အလွန်ချီးကျူးဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းပါတယ်။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြပါဦး။

၉။ အတွေ့ဆိုးများ၊ နှိပ်စက်ငြား၊ ညည်းတွားမြည်တမ်း မပြုရာ။
သုံးပါးဘဝ၊ မတောင့်တ၊ ဘယကြောင့်လည်း မလှုပ်ရာ။

ဘေး ၂၅-ပါးကို ဘယ်လိုကြောက်ပြီး လှုပ်ရှားနိုင်သလဲ

ဘေး ၂၅-ပါးကို ဘယ်လိုကြောက်ပြီး လှုပ်ရှားနိုင်သလဲ ဆိုတော့ အဲဒီ ၂၅-ပါးထဲက ဘေးများစွာကိုတော့ ကြောက်ပြီး တရားအာထုတ်မှုမှ လှုပ်ရှားဖွယ် မရှိပါဘူး။ တိုးပြီးအားထုတ်ဖွယ်သာ ရှိပါတယ်။ တရားအားထုတ်ရတယ်ဆိုတာဟာ ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရတာပဲ၊ မင်းဘေး စသည်တို့မှ လွတ်မြောက်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့လည်း အားထုတ်ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘေးတွေကြောင့် တရားအားထုတ်မှုမှ လှုပ်ရှား ပျက်ပြားစရာတော့ မရှိသလောက်ပါပဲ။

ဒါပေမယ့် တရားအားထုတ်နေရင်း နေမကောင်း ထိုင်မသား ရောဂါဖြစ်လာမှာကို ကြောက်ပြီး တရားလုပ်ငန်းမှ ထွက်သွားတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ ခပ်လျော့လျော့ အားထုတ်နေတာလည်း ရှိတတ်တယ်။ အထိုင်ကြာလို့ ခြေတွေတုန်လာရင် ထုံနာ ကျင်နာ ဖြစ်မှာ စိုးရိမ်တတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုတော့ မဖြစ်တတ်ပါဘူး။ သွေးတိုးရောဂါ နှလုံးရောဂါစသည် ဖြစ်မှာလည်း စိုးရိမ်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုလည်း မဖြစ်တတ်ပါဘူး။ အဆင်သင့်ရင် မူလကရှိနေတဲ့ ရောဂ်တောင်ပျောက်သွားတတ်ပါသေးတယ်။ စိတ်ဖောက်ပြန်မှာ ကြောက်ပြီး တရားအလုပ်မှ ထွက်သွားတာလည်းရှိနိုင်ပါတယ်။ ရှေ့ဆက်ပြီး အားထုတ်ရင် သေသွားမှာလေလားလို့ ကြောက်ပြီးအားမထုတ်ဘဲ ရပ်နားနေတာလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗျာဓိဘေး မရဏဘေးဆိုတဲ့ ဒီဘေး ၂-ခုလောက်ကို အကြောင်းပြုပြီး တရားအားထုတ်ရာမှာ လှုပ်ရှားမယ်ဆိုရင် လှုပ်ရှားဖွယ်ရှိပါတယ်။

ဘေး ဂြုဟ်ကို ဘယ်လို ကြောက်ပြီး လှုပ်ရှားနိုင်သလဲ

◇ ၁၀၀

ဒါကလည်း စိတ်သဘောထားညံ့တဲ့သူ အနည်းငယ်လောက်မှသာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ ဇာတိဘေးစသည်နှင့် စပ်ပြီး အဲဒီဘေးတွေမှ လွတ်မြောက်ရအောင်ကြိုးစားပြီး အားထုတ် နိုင်ဖို့သာ ရှိပါတယ်။

မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ကြောက်ဖွယ်အာရုံဘေးနှင့် ကြောက်ရွံ့ဘေး အားဖြင့် ၂-မျိုး ခွဲပြရာမှာ ကျား ခြင်္သေ့ စသော ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးသာလျှင် “ဘယကြောင့် မလှုပ်ရဘူး” ဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်၌ လိုရင်း ဖြစ်တယ်။ ဇာတိ စသည်ကို ကြောက်ခြင်းစသော ဘေးများကတော့ ခဏအဖြစ်ဖြင့် အရတူလို့ ထုတ်ပြခြင်းမျှပဲလို့ ယူသင့်ပါတယ်။ လိုရင်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ အမည်တူများကို စုံလင်စေရုံမျှ ထုတ်ပြတာကို အတ္ထုဒ္ဓါရ ခေါ်တယ်။ ရသင့်တဲ့ အမည်အနက်ကို ထုတ်ပြတာလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ သံကိစ္စသာမဏောဝတ္ထု၊ ကျား ဘေးခံရတဲ့ ရဟန်းငယ်ဝတ္ထုများထဲက ရဟန်းများလိုပင် ဘေးရန်များ ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ဘဲ ရှုမှတ်နေကျတရားကို မပြတ်ရှုမှတ်သွား ကြဖို့ပါပဲ။ ဒီကနေ့ ဟောလာတာ ဘုရားဟောဂါထာ ၂-ပုဒ်ပဲ ပြီး ဘယ်။ အချိန်က ကုန်နေပါပြီ။ အဲဒီဂါထာ ၂-ပုဒ် ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

၈။ မျက်စိကစား၊ ရွာစကား၊ ရှောင်ရှားကျင့်ရမည်။

ရသာမမက်၊ လောကဘက်၊ နှစ်သက် မြတ်နိုးပယ်ရမည်။

၉။ အတွေ့ဆိုးများ၊ နှိပ်စက်ငြား၊ ညည်းတွား မြည်တမ်းမပြုရာ။

သုံးပါးဘဝ၊ မတောင့်တ၊ ဘယကြောင့်လည်း မလှုပ်ရာ။

ယနေအဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အဓိအာဘ ဆရာသမား တို့အား လည်းကောင်း၊ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ် အပေါင်းအားလည်းကောင်း ရှေးဦးစွာ အထူးသဖြင့် အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့အားလည်း အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဤ ကောင်းမှု၏ အဖို့ဘာဂကို အညီအမျှ ရကြ၍ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

သာဓု... သာဓု... သာဓု။

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော် ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်

တတိယပိုင်း

(၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလကွယ်နေ့ ဟောသည်။)

တရားအနုသန္ဓေ

မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို ပြာသိုလပြည့်နေ့ကစပြီး ဟောလာတာ ၂-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ။ ပြီးခဲ့တဲ့ လဆုတ် (၈) ရက်နေ့က အမှတ် (၉) ဂါထာအထိ ဟောလို့ ပြီးသွားပြီ။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပြာသိုလကွယ် ဒီကနေ့ အမှတ် (၁၀) ဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။ အဲဒီ ဂါထာကတော့ ရဟန်းတော်များမှာ ပစ္စည်းသိုလှောင်မှု ပလိ-ဗောဓကင်းဖို့ ညွှန်ကြားတဲ့ တရားပါပဲ။ ဟောတော်မူပုံကတော့-

ပစ္စည်းပိုသိမ်းထားမှု သန္နိမိ ကင်းရမည်

၁၀။ အန္ဓာနံ' မထော ပါနာနံ၊
ခါဒနီယာနံ အထောပိ ဝတ္ထာနံ။
လဒ္ဓါ န သန္နိမိ' ကယိရာ၊
န စ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အန္ဓာနံ-ဆွမ်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ အထော-ထို့ပြင်၊ ပါနာနံ-အဖျော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ခါဒနီယာနံ-ခဲဖွယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အထောပိ-ထို့ပြင်လည်း၊ ဝတ္ထာနံ-အဝတ်အထည်

သင်္ကန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓါ-ရပြီးဖြစ်၍၊ သန္နိဓိ - သိုမှီး သိမ်းထားခြင်းကို၊ န ကယိရာ-မပြုရာတဲ့။

ဆွမ်း အဖျော် ခဲဖွယ်တွေကို ရလာရင် စားသုံးပြီး ပိုတာကို နောက်ရက်အတွက် သိမ်းမထားရဘူး စွန့်လိုက်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ အနွ-ဆွမ်းဆိုတာ ဩဒန-ထမင်း၊ ကုမ္မာသ-မုန့်၊ သတ္တု-ဆန်လှော်မှုန့်၊ မစ္ဆ-ငါး၊ မံသ-အသား ဆိုတဲ့ ဒီစားဖွယ်ဘောဇဉ် ငါးပါးပါပဲ။

ပါန-အဖျော်ဆိုတာ (၁) သရက်ဖျော်ရည်၊ (၂) သပြေဖျော်ရည်၊ (၃) တောငှက်ပျော ဖျော်ရည်၊ (၄) အိမ်ငှက်ပျော ဖျော်ရည်၊ (၅) သစ်မည်စည် (နွယ်ချို) ဖျော်ရည်၊ (၆) မုဒရက် (သပျစ်)ဖျော်ရည် (၇) ကြာစွယ်ဖျော်ရည်၊ (၈) ဖက်သက် (မြရာ) ဖျော်ရည် ဆိုတဲ့ ဒီ (၈)ပါးပါပဲ။ အဲဒီ အဖျော်များနှင့် အလားတူ အဖျော်များလည်း ရှိပါသေးတယ်။

ခါဒနီယ-ခဲဖွယ်ဆိုတာ မုန့်ညက်ခဲဖွယ်၊ မုန့်ခဲဖွယ်၊ အမြစ်ခဲဖွယ်၊ အခေါက်ခဲဖွယ်၊ အရွက်ခဲဖွယ်၊ အပွင့်ခဲဖွယ်၊ အသီးခဲဖွယ် ဆိုတာတွေပါပဲ။

အဲဒီမှာ ဘောဇဉ်နဲ့ ခဲဖွယ် ဆိုတာတွေက ရဟန်းများမှာ မွန်းမလွဲမီ နံနက်ပိုင်းကာလ၌သာ စားသုံးရတဲ့ ယာဝကာလိက ခေါ်တဲ့ စားသုံးဖွယ်တွေပဲ။ အဲဒါတွေကို နောက်နေ့အရုဏ်တက်အောင် သိမ်းမထားရဘူး။ အရုဏ်တက်သွားရင် အဲဒီ စားသုံးဖွယ်တွေဟာ သန္နိဓိ-သိုမှီး သိမ်းထားတာ ဖြစ်သွားတယ်။ အဖျော်ကိုတော့ ယာဝကာလိက ခေါ်တယ်။ မွန်းလွဲပိုင်းရော ညဉ့်ရော အရုဏ်မတက်မီအတွင်း သုံး

စည်ကို သိမ်းထားမှု သန္နိဓိ ကင်းရပ်ည်

◇ ၁၀၅

ဆောင်ကောင်းတယ်။ အရူဏ် တက်သွားရင်တော့ အဲဒီ အဖျော် လည်း သန္နိဓိဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို သန္နိဓိ ဖြစ်သွားရင် မသုံးဆောင် ကောင်းတော့ဘူး။ သန္နိဓိဖြစ်ပြီးခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို စားသုံးရင် သန္နိဓိ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်တယ်။ အဖျော်ကို သောက်ရင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်တယ်။

အရင်နေ့က အကပ်ခံထားတဲ့ သတ္တာဟကာလိက နှင့် ယာဝဇီ- ဝိကကိုတောင် နောက်နေ့များ၌ အာဟာရအတွက် သုံးဆောင်ရင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် သန္နိဓိသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့် ပဒဘာဇနီ ပါဠိတော်မှာ-

ယာမကာလိကံ-အဖျော်ဆိုတဲ့ ယာမကာလိကကို လည်းကောင်း၊ သတ္တာဟကာလိကံ-ထောပတ် ဆီဦး ပျားရည် ဆီ တင်းလဲဆိုတဲ့ သတ္တာဟကာလိကကို လည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝိကံ-တစ်သက်လုံး သုံးကောင်းတဲ့ ဆေးကိုလည်းကောင်း၊ အာဟာရတ္ထာယ-အဆာ ပြေရေး အာဟာရအလို့ငှာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူငြားအံ့၊ အာပတ္တိ- ဒုက္ကဋ်ဿ-ဒုက္ကဋ်သို့ ရောက်၏။ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ချို့တိုင်းမျိုးတိုင်း၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ်ဿ-ဒုက္ကဋ်သို့ ရောက်၏လို့ ဝေဖန် ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ စားသောက်ဖွယ်များနှင့်စပ်ပြီး သိမ်းဆည်းမထား သင့်ကြောင်းကို ဂန္ဓာရဇာတ်က အကြောင်းအရာကလေးဟာ တော်တော် မှတ်သားဖွယ် ကောင်းပါတယ်။

ဆားတောင် သိမ်းမထားအပ်ကြောင်း

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ တစ်ခုသောဘဝက ဂန္ဓာရတိုင်းမှာ မင်းဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ဂန္ဓာရတိုင်းပြည်ဆိုတာ ယခု အိန္ဒိယပြည်၏ အနောက်မြောက် နယ်စွန်းမှာ ကက်ရှမ်းရ်ဆိုတဲ့ နယ်နဲ့ စပ်နေတဲ့ အရပ်ပါပဲ။ အဲဒီ ဂန္ဓာရဘုရင် ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ မင်းအဖြစ်မှ သံဝေဂရပြီး တောထွက် ရသေ့ရဟန်း ပြုနေပါတယ်။ အဲဒီခေတ်တုန်းက ဝိဒေဟတိုင်းပြည်က ဘုရင်မင်းဟာလည်း သူ့မိတ်ဆွေ ဂန္ဓာရဘုရင် ရသေ့ ရဟန်းပြုတဲ့ သတင်းကို ကြားရတဲ့အတွက် သူလည်း သံဝေဂရပြီး တောထွက် ရသေ့ ရဟန်း ပြုနေပါတယ်။ နောက်တစ်ချိန်မှာ အဲဒီရသေ့ ၂-ပါးဟာ ဟိမဝန္တာတောမှာ အတူတကွ တရားကျင့်သုံးနေကြတယ်။ အဲဒီလို တောထဲမှာ ဆားမပါတဲ့ သစ်သီး သစ်ဥ စသည်ကိုသာ စားနေကြရတော့ အာဟာရဓာတ် မပြည့်ဝဘဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဆားနှင့် အချဉ်ကို မှီဝဲသုံးဆောင်ရန်အတွက် ဟိမဝန္တာမှ ဆင်းလာပြီးတော့ အစွန်အဖျား ရွာတစ်ခုကို ရောက်လာကြတယ်။

အဲဒီရွာသားတွေက ရသေ့ ၂-ပါး၏ နေထိုင်ပုံကို ကြည့်ညှိပြီး ဆွမ်းများကို လှူဒါန်းကြတယ်။ တစ်နေ့သောအခါမှာ အဲဒီရွာသားများက ဆားထုပ်နှင့်တကွ ဆွမ်းကို လှူကြတယ်။ အဲဒီအခါ ဝိဒေဟတိုင်းပြည်မှ ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒေဟရသေ့က နောက်ရက်များမှာ လိုရင် သုံးဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ပိုနေတဲ့ဆားကို ဖက်ဖြင့်ထုပ်ပြီး သိမ်းထားတယ်။ တစ်နေ့သောအခါကျတော့ ဆွမ်းလှူကြရာမှာ ဆားမပါဘဲရှိနေသတဲ့။ အဲဒီတော့ ဝေဒေဟရသေ့က သူ့သိမ်းထားတဲ့ ဆားကို ဂန္ဓာရ ရသေ့

ဆားတောင် သိမ်းပထားအပ်ကြောင်း

◇ ၁၈၇

အား သွားပြီးပေးပါတယ်။ အဲဒီအခါ “ဒီကနေ့ ဆွမ်းလှူကြရာမှာ ဆားမပါဘူး၊ ဘယ်က ရပါသလဲ” လို့ ဂန္ဓာရ ရသေ့က မေးတယ်။ “ဆရာရေ ဟိုအရင်တစ်နေ့က လိုရင်ရအောင် သိမ်းထားတဲ့ ဆားဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဝေဒေဟ ရသေ့က ဖြေကြားတယ်။ အဲဒီအခါ ဂန္ဓာရ ရသေ့က ဝေဒေဟ ရသေ့ကို ဒီလို အပြစ်တင် ပြောကြားပါသတဲ့။

ဟိတွာ ဂါမသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သောဠသ။
ကောဠာဂါရာနိ ဖိတာနိ၊ သန္နိဓိံ ဒါနိံ ကုဗ္ဗသိ။

သမ္မ-အချင်းရသေ့၊ တွံ-သင်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ-ပြည့်စုံကုန်သော၊ သောဠသ ဂါမသဟဿာနိ-ဝိဒေဟတိုင်းဆိုင်ရာ တစ်သောင်းခြောက်ထောင်သော မြို့ရွာတို့ကို၊ ဖိတာနိ-ရတနာ အပြည့် ရှိကုန်သော၊ ကောဠာဂါရာနိ-ဘဏ္ဍာတိုက်တို့ကို၊ ဟိတွာ-တွယ်တာမငဲ့စွန့်ခဲ့ပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ပစ္စည်းမဲ့ ရသေ့ပြုနေသော ယခုအခါ၌၊ သန္နိဓိံ ကုဗ္ဗသိ-နက်ဖြန်သန်ဘက် စသည်မှာ သုံးဖို့ရာ ရည်ရွယ်၍ အဖိုးမတန်လှသော ဆားကို သိမ်းထားသမှု ပြုတုံ့ဘိ၏။

အဲဒီလို အကဲ့ရဲ့ခံရတော့ ဝေဒေဟရသေ့က မခံချင်ဘူး၊ လူဆိုတာ အပြစ်ရှိနေတာ ဟုတ်ပေမယ့် မိမိကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်တာကိုတော့ ခွင့်မပြုချင်ဘူး။ ငုံ့ခံမနေချင်ဘူး။ ပြန်လည်ချေပလိုမြဲပဲ။ ဒါကြောင့် ဝေဒေဟရသေ့ကလည်း ဒီလို ပြန်ပြီး ချေပပါတယ်။

ဟိတွာ ဂန္ဓာရဝိသယံ၊ ပဟူတနေဓာရိယံ။
ပသာသနတော နိက္ခန္ဓော၊ ဣဓ ဒါနိံ ပသာသသိ။

အာစရိယ-ဆရာရသေ့၊ ပဟူတဓနဓာရိယံ-များစွာသော ဥစ္စာ၏ တည်ရာဖြစ်သော၊ ဂန္ဓာရဝိသယံ-ဂန္ဓာရတိုင်းပြည်အရပ်ကို၊ ဟိတ္တာ- စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီး၍၊ ပဿာသနတော-သူတစ်ပါးအား ညွှန်ကြား ဆုံးမရာ ဂန္ဓာရဘုရင်အဖြစ်မှ၊ နိက္ခန္ဓော-ထွက်ခွာခဲ့ပြီးသော၊ တုံ- သင်ဆရာသည်၊ ဣဓေ-လက်အောက်ခံ ကင်းပသည့် ဤ ရသေ့ဘဝ၌၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါဝယ်၊ ပဿာသသိ-ဆုံးမရန် တာဝန်မရှိသော ကျွန်ုပ် အား ညွှန်ကြားဆုံးမတုံ့ဘိ၏-တဲ့။

အဲဒီတော့ ဘုရားအလောင်း ဂန္ဓာရ ရသေ့က ဒီလို ရှင်းပြ ပါတယ်။

ဓမ္မံ ဘဏာမိ ဝေဒေဟ၊ အဓမ္မော မေ န ရုစ္စတိ။

ဓမ္မံ မေ ဘဏမာနဿ၊ န ပါပံ မုပလိမ္မတိ။

ဝေဒေဟ-ဝေဒေဟရသေ့၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဓမ္မံ-အမှန်တရားကို၊ ဘဏာမိ-ပြောပြပါသည်။ မေ-ငါ့အား၊ အဓမ္မော-တရားမှား အကျင့်မှားသည်၊ န ရုစ္စတိ-မနှစ်သက်ပါ။ ဓမ္မံ-တရားမှန် လမ်းမှန်ကို၊ ဘဏမာနဿ-ပြောပြသော၊ မေ-ငါ့အား၊ ပါပံ-မကောင်းမှု အညစ် အကြေးသည်၊ နဥပလိမ္မတိ-မလူးလဲ မကပ်ငြိပါ-တဲ့။

အဲဒီလို ရှင်းပြလိုက်တော့ ဝေဒေဟရသေ့ကလဲ အဆုံးအမကို နှစ်သက်လက်ခံပါတယ်။ အဲဒီ ရသေ့ ၂-ပါးဟာ ဈာန်အဘိညာဉ် များကို ဖြစ်ပွားစေပြီး ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားရောက်ကြပါသတဲ့။ အဲဒီ ရသေ့ ၂-ပါးထဲက ဝေဒေဟရသေ့ဆိုတာဟာ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အလောင်းလျာ ဖြစ်ပါသတဲ့။

ဒီဇာတ်ဝတ္ထုမှာ သိစေလိုရင်းကတော့ သာသနာပ ရသေ့လောကမှာတောင် ပစ္စည်းသိမ်းဆည်းမှုကို အပြစ်မြင်ပြီး ကြဉ်ရှောင်ကြတယ် ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ ယခုခေတ်လူတွေ၏ အမြင်နှင့်ဆိုရင် ဆားလောက် သိမ်းထားတာဟာ အပြစ်မရှိဘူးလို့ မြင်မည့်သူက များမှာပါပဲ။ အဲဒီလောက် အသေးအဖွဲ သိမ်းဆည်းမှုကိုတောင် အပြစ်မြင်ပြီး ကြဉ်ရှောင်တာဟာ ကြည်ညိုစရာပါပဲ။ ဘုရားသာသနာတော်တွင်းက အလိုနည်းတဲ့ဂုဏ်၊ ရောင့်ရဲလွယ်တဲ့ဂုဏ်၊ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေတဲ့ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော် များဟာလဲ စားသောက်ဖွယ်များကို နောက်ရက်များအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး သိမ်းမထားဘူးဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ကိုကြားနာရတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာ သဒ္ဓါကြည်ညိုဖြစ်ပွားပြီး ဒီလိုတရားကိုနာကြားရတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ကြပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တာကို ရှုပြီး တရားထူးကို တစ်ခဏချင်းလည်း ရသွားနိုင်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို သဒ္ဓါပွားပြီး တရားထူးကို ရကြအောင်လို့ ဒီသုတ်တရားကို ဟောတော်မူတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဝတ်သင်္ကန်းကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း မပြုရဘူးဆိုရာ၌ ရဟန်းများမှာ ခါးဝတ် သင်းပိုင်ရယ်၊ ကိုယ်ရုံ ဧကသီရယ်၊ ခြုံထည် ၂-ထပ်သင်္ကန်းကြီးရယ်၊ ဒီသင်္ကန်းသုံးထည်သာ ဆောင်ဖို့ မြတ်စွာဘုရား ဝန်အကျဉ်းဆုံး အနေဖြင့် ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ ဓူတင်တိစိဝရိတ်ဆောင်တဲ့ ရဟန်းဆိုရင် ဒီသင်္ကန်း သုံးထည်ကိုသာ ဆောင်ဖို့ မြတ်စွာဘုရားက ဝန်အကျဉ်းဆုံး အနေဖြင့် ညွှန်ကြားထားတော်မူပါတယ်။ ဓူတင်တိစိဝရိတ်ဆောင်တဲ့ ရဟန်းဆိုရင် ဒီသင်္ကန်းသုံးထည်ကိုသာ ဆောင်ထားပါတယ်။ အပိုသင်္ကန်းမရှိပါဘူး။ ဒါပေ

မယ့် ဝိနည်း တိစီဝရိတ်ဆောင်တဲ့ ရဟန်းမှာတော့ ပရိက္ခာရစောဠတို့ မျက်နှာသုတ်နိဿိဒ် အိပ်ရာခင်း အမာလွမ်း မိုးရေခဲတို့ ဆိုတာတွေ လည်း ဆောင်ထားနိုင်ပါသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဝိကပ္ပနာပြုပြီး သိမ်းထားနိုင်တာလည်း ရှိပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် လိုသလောက် ထက်ပိုပြီးသိမ်းထားရင် ဝိနည်းအရ အပြစ်မရှိသော်လည်း သုတ္တန် ဒေသနာအရ သလ္လေခဆိုတဲ့ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေတဲ့ ကျင့်ဝတ် ကတော့ မပြည့်စုံဘဲ ရှိတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် မရှိလျှင် မဖြစ်တဲ့ သုံးဆောင်စရာ သင်္ကန်းလောက် သာ ဆောင်ထားပြီး သင်္ကန်းအပိုများကို သိမ်းမထားဖို့ပါပဲ။ စွမ်းနိုင် ရင်တော့ သင်္ကန်းသုံးထည်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲနေဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို သင်္ကန်း သုံးထည်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲနေတယ် ဆိုရင် အလွန်ကြည်ညို စရာပါပဲ။ ဒီ အဝတ်သင်္ကန်း အပိုမထားတဲ့ ကျင့်ဝတ်ကို သာမညဖလသုတ် စသည်မှာ အလတ်စား သီလအဖြစ်ဖြင့် ပြထားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ စားသောက်ဖွယ်များ၊ ဝတ်အစား၊ သိမ်းထားမပြု ရာတဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ စားသောက်ဖွယ်များ၊ ဝတ်အစား၊ သိမ်းထားမပြုရာ။

တာနီ-ထိုစားသောက်ဖွယ်နှင့် အဝတ်တို့ကို၊ အလဘမာနော- မရသော်လည်း၊ န ပရိတ္တသေ-မပူပန် မကြောက်ရာ မစိုးရိမ်ရာတဲ့။ အဲဒီ စားသောက်ဖွယ် ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ဖွယ်တွေကို အကြောင်းမညီ ညွတ်လို့ မရပေမယ့် စိုးရိမ်ပူပန် မနေရဘူးတဲ့။ ပဋိသင်္ခါနဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုသိပြီးတော့ဖြစ်စေ

သည်းခံနေဖို့ပါပဲ။ ပဋိသင်္ခါနဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပုံကတော့ ရှေးက ပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကံက အားနည်းလို့ ဒီလို မပြည့်စုံဘဲ ရှိနေတာပဲ။ ယခု ရဟန်းကျင့်ဝတ် ကုသိုလ်တရားတွေကို ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်မယ်။ ယခု ငါ့မှာမပြည့်စုံဘူးဆိုပေမယ့်လို့ ငရဲကျရောက်နေသူ ပြိတ္တာဖြစ်နေသူတွေနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်ရင် အများကြီး သက်သာပါသေးတယ်။ မျက်မှောက်မှာမြင်တွေ့နေရတဲ့ အချို့ တိရစ္ဆာန်တွေ အချို့ လူတွေနှင့် နှိုင်းစာကြည့်ရင်လည်း ငါ့မှသက်သာပါသေးတယ်။ ယခုလို ရဟန်းတရား ကျင့်နိုင်ခွင့် ရနေတာသည်ပင် အများကြီး အမြတ်ထွက်နေတာပဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း သည်းခံနေဖို့ပါပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုသိပုံကတော့ ဒီကယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေကျအတိုင်းပါပဲ။ မပြည့်စုံတဲ့ အရာဝတ္ထုဆီကို စိတ်ရောက်သွားရင် အဲဒီ စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ပါပဲ။ စိုးရိမ်ပူပန်တဲ့ စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း စိုးရိမ်တယ်၊ ပူပန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ အဲဒီအတွက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “ယင်းတို့ကိုပဲ မရလဲ၊ စိတ်ထဲမပူမကြောက်ရာ” တဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ယင်းတို့ကိုပဲ၊ မရလဲ၊ စိတ်ထဲ မပူ မကြောက်ရာ။

အဲဒီကနောက် အခြေခံ အထောက်အပံ့များနှင့် တကွ သမာဓိအကျင့်ကို ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အခြေခံများနှင့်တကွ သမာဓိအကျင့်

၁၁။ ဈာယီ န ပါဒလောလ'ဿ၊

ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။

အထာ' သနေသု သယနေသု၊
အပ္ပသဒ္ဓေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။

ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ရဟန်းသည်၊ ဈာယီ-သမထ နိမိတ်အာရုံကို ကပ်၍ ရှုသောအားဖြင့် ဈာန်ဝင်စား လေ့ရှိသည်။ ဝါ-သဘောလက္ခဏာ အနိစ္စလက္ခဏာ စသည်ကို ကပ်၍ ရှုသော အားဖြင့် ဝိပဿနာဈာန် (မဂ်ဖိုလ်ဈာန်) ကို ဝင်စားလေ့ရှိသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ ပါဒလောလော-ခြေတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်လျှပ်ရှား အသွားအလာများသည်၊ န အဿ-မဖြစ်ရာ တဲ့။

ဈာယီ-ဆိုတဲ့ပုဒ်က ရှုလေ့ရှိသည်၊ ရှုနေသည်လို့ အနက်ရှိပါတယ်။ ဈာန်တစ်ပါးပါးဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဈာန်ဆိုတာ သမထနိမိတ်အာရုံကို ကပ်၍ရှုတဲ့ (အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်) ခေါ်တဲ့ သမထဈာန်က တစ်ပါး၊ သဘာဝ လက္ခဏာ အနိစ္စလက္ခဏာ စသည်ကို ကပ်၍ရှုတဲ့ (လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်) ခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာဈာန်က တစ်ပါး၊ ဒီလို ၂-ပါးရှိတယ်။ မဂ်ဖိုလ်တရားလည်း နိဗ္ဗာန်၏ သဘာဝ လက္ခဏာကို ကပ်၍ရှုသောကြောင့် လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်ထဲမှာ ပါဝင်ပါတယ်။ ဈာယီ-ဆိုတဲ့ ဒီပုဒ်ကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ “လေးပါးသော လောကီဈာန်ဖြင့် ရှုသည်၊ လောကုတ္တရာဈာန်ဖြင့် ရှုသည်” လို့ ဖွင့်ပြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီမှာ လိုရင်းကတော့ (ပဋိပဒ် ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တ၊ ပါတိမောက္ခံ အထဝါပိ သမာဓိံ) ဆိုတဲ့ တောင်းပန် စကားအရ မျက်မှောက် တွေ့သိအပ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ သမထဈာန်သမာဓိ၊ ဝိပဿနာဈာန် သမာဓိသာ လိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကသိုဏ်းနိမိတ်အာရုံကိုဆိုရင်လည်း မပြတ်ရှုနေမယ်။ အသုဘ အာရုံဆိုရင်လည်း မပြတ်ရှုနေရမယ်။ ဘုရားဂုဏ် စသည်ဆိုရင်လည်း မပြတ်ရှုနေရမယ်။ ဝင်လေ ထွက်လေဆိုရင်လည်း မပြတ်ရှုနေရမယ်။ ဆံပင် မွေးညင်း အစရှိတဲ့ ၃၂-ကောဋ္ဌာသ အာရုံဆိုရင်လည်း မပြတ်ရှုနေရမယ်။ မေတ္တာစသည်ကို ပွားစေသောအားဖြင့် ရင်လည်း မပြတ်ရှုနေရမယ်။ အဲဒီလို ရှုပြီးတော့ သမထ ဈာန်သမာဓိကို ရစေရမယ်။ ဒါက မျက်မှောက် တွေ့သိအပ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းပါဒကဖြစ်တဲ့ သမာဓိ အကျင့်ကို ပွားစေပုံပါပဲ။

ဝိပဿနာ သမာဓိအကြောင်း

မျက်မှောက် တွေ့သိအပ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အနီးကပ်သမာဓိအကျင့်ကတော့ ဝိပဿနာသမာဓိ ပါပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာသမာဓိ ဖြစ်ပွားစေရန်ကတော့ မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ-အစချီတဲ့ ဂါထာရဲ့ အဆုံးပိုင်းမှာ “သဒါ သတော သိက္ခေ” ဆိုတဲ့ စကားတော်အတိုင်း မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို မပြတ်ရှုနေရုံပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုနေရင် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့အာရုံမှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ အခိုက်အတန့်မျှ တည်တည်သွားတယ်။ အဲဒီလို အခိုက်အတန့်မျှ တည်တည်သွားတဲ့ သမာဓိကို ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိ ခေါ်တယ်။ ဒီသမာဓိကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ပ-၂၈၁)မှာ-

ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ-ဈာန်တို့ကို ဝင်စားပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာယ-ယင်း ဈာန်တို့မှ ထ၍၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ-ဈာန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို၊ ခယတော ဝယတော-ကုန်သွားသည် ပျက်သွားသည်ဟု၊ သမုဿ-

တော-ရှုမြင်သောယောဂီမှာ၊ ဝိပဿနာက္ခန္ဓာ-ဝိပဿနာ ရှုဆဲခဏ
၌၊ လက္ခဏာပဋိဝေဓေန-အနိစ္စ စသော လက္ခဏာကို အသီးအသီး
ထိုးထွင်း၍ သိသောအားဖြင့်၊ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာ-စိတ်၏ ခဏမျှ
တည်သော ဧကဂ္ဂတာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်လို့ ပြဆိုထားတယ်။

အဲဒီလို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ အဖွင့်ဋီကာမှာလည်း ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂ-
တာတိ-စိတ်၏ခဏမျှတည်သော ဧကဂ္ဂတာဟူသည်ကား။ ခဏ-
မတ္တဌိတိကော-စိတ်၏ ခဏမျှတည်ခြင်းရှိသော၊ သမာဓိ-တည်ကြည်
မှုပေတည်း။ ဟိ-မှန်ပေ၏။ သောပိ-ခဏမျှတည်သော ထိုဝိပဿနာ
သမာဓိသည်လည်း။ အာရမ္မဏေ-ရှုစရာအာရုံ၌၊ နိရန္တရံ-အခြား
မရှိဘဲ၊ ဧကာကာရေန-တစ်မျိုးတည်းသော တည်ကြည်ပုံ အခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနော-မပြတ် ဖြစ်နေလတ်သော်၊ ပဋိပက္ခေန
ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတရားက၊ အနဘိဘူတော-မလွှမ်းမိုးအပ်
သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပိတော ဝိယ-အပွနာသို့ ရောက်နေသကဲ့သို့၊ စိတ္တံ-
စိတ်ကို၊ နိစ္စလံ ဌပေတိ-မလှုပ်ရှားအောင် ထားနိုင်ပေ၏-လို့ ဖွင့်ပြ
ထားတယ်။

ဝိပဿနာရှုဆဲမှာ ဒီခဏိကသမာဓိ မပါဘဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်
အဲဒီဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဖွင့် မဟာဋီကာ(ပ-၁၅)မှာပင် သမထယာနိကဿ-
သမထကို အခြေခံ၍ ဝိပဿနာရှုသော ယောဂီမှာ၊ ဥပစာရပ္ပနာ-
ဘေဒံ သမာဓိံ ဝိနာ-ဥပစာသမာဓိ အပွနာသမာဓိကိုကြဉ်၍၊ ဝါ-
ဥပစာသမာဓိ အပွနာသမာဓိနှင့်ကင်း၍ လောကုတ္တရာဓိဂမော-
လောကုတ္တရာတရားကို ရခြင်းသည်၊ ကဒါစိ န သမ္ဘဝတိ-တစ်ခါ
တစ်ရံမျှ ဖြစ်ရိုးမရှိပေ။ ဣတရဿ-ဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်မှာ၊

ဝိပဿနာ သမာဓိအကြောင်း

◇ ၁၁၅

ခဏိကသမာဓိ ဝိနာ-ခဏိကသမာဓိကို ကြည့်၍၊ ဝါ-ခဏိကသမာဓိ နှင့်ကင်း၍၊ လောကုတ္တရာဓိဂမော-လောကုတ္တရာ တရားကို ရခြင်း သည်၊ ကဒါစိ န သမ္ဘဝတိ-တစ်ခါတစ်ရံမျှ ဖြစ်ရိုးမရှိပေ-လို့ ပြဆို ထားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဒီဋီကာ (ပ-၁၁) မှာပင်-ခဏိကသမာဓိ ဝိနာ-ခဏိကသမာဓိနှင့် ကင်း၍၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၊ န သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်နိုင်ပေ၊ ဖြစ်ရိုးမရှိပေ-လို့လည်း ပြဆို ထားပါသေး တယ်။

ဒါကြောင့် (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ) အစရှိသော သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့် အညီ သွားရင် သွားတယ် သွားတယ်- စသည်ဖြင့်၊ ရပ်ရင် ရပ်တယ် ရပ်တယ်-စသည်ဖြင့်၊ ထိုင်ရင် ထိုင် တယ် ထိုင်တယ်-စသည်ဖြင့် တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ် ကစပြီး ဝိပဿနာသက်သက် ရှုမှတ်နေပေမယ့် ခဏိကသမာဓိ အား မကောင်းသေးရင် ရုပ်နာမ်တရားများ၏ သဘာဝလက္ခဏာ စသည် ကို ကောင်းကောင်း မသိနိုင်သေးဘူး။ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စလက္ခဏာ စသည်ကိုတော့ စ-စချင်းသိဖို့ရာ ဝေးပါသေးတယ်။

ဒါပေမယ့် သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို မပြတ် ရှုမှတ်နေရင် ခဏိက သမာဓိက တဖြည်းဖြည်းချင်း အားကောင်း အားကောင်း လာတယ်။ ရှုမှတ်ရာ ရှုမှတ်ရာအာရုံမှာသာ ကပ်လျက် ကပ်လျက် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး တည်တည် နေတယ်။ အဲဒီလို ခဏိက သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့ အခါမှာ သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ် ဘယ်လှမ်းတယ်။ ကြွေတယ် လှမ်းတယ်

ချတယ် စသည်ဖြင့်၊ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ခိုက် မှတ်ခိုက်မှာ ဝါယောဓာတ်၏ တောင့်တင်း တွန်းကန်မှု လှုပ်ရှားမှု သဘောကိစ္စ စသည်ကို ပြတ်သားရှင်းလင်းစွာ သိသိလာတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မှတ်သိရတဲ့ ရုပ်သဘောနဲ့ မှတ်သိတဲ့ နာမ်သဘောမျှသာ ရှိတယ် ဆိုတာကိုလည်း ပိုင်းခြားပြီး သိလာတယ်။ အဲဒီကနောက် အကြောင်းနှင့်အကျိုးဆက်သွယ်ပြီး ဖြစ်ဖြစ် နေတာကိုလည်း သိလာတယ်။ အဲဒီကနောက် မှတ်သိရတဲ့အာရုံတွေ အသစ် အသစ် ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလည်း လက်ဖြင့် ကိုင်ပြီး ကြည့်ရသလိုပင် ထင်ရှားတွေ့သိရတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာတွေချည်း ပဲလို့လည်း သိရတယ်။ ပေါ်ချည် ပျောက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲတွေ ချည်းပဲလို့လည်း သိရတယ်။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင် မဟုတ်ဘူး။ အနတ္တသဘော ချည်းပဲလို့လည်း သိရတယ်။ အဲဒီလို သိတာတွေဟာ ခဏိကသမာဓိ၊ ကောင်းကောင်းဖြစ်နေတဲ့အခါကျမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြတာပဲ။ ဒါကြောင့်၊ “ခဏိကသမာဓိနှင့် ကင်းပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ စကားဟာ မှန်ကန်ကြောင်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ဝိသုဒ္ဓိအစဉ်နှင့် နှီးနှောကြည့်ရန်

ဒါပေမယ့် အဘိဓမ္မာသရုပ်ခွဲတဲ့ဘက်မှာ အားသန်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အချို့ကတော့ သရုပ်ခွဲတဲ့နည်းဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်ရုံနဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာဖြင့်သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်လို့ယုံကြည်

ပြီး ပြောဟောနေကြတာလည်းရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ “သီလဝိသုဒ္ဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ ဒီအခြေခံ ဝိသုဒ္ဓိ လေးပါး ပြည့်စုံပြီးတဲ့ နောက်ကျမှ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်တယ်လို့ ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ များနှင့် နှီးနှော ကြည့်ရင် သဘာဝမကျကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို သရုပ်ခွဲပြီး ဆင်ခြင်ရုံနဲ့ အရောင်အလင်းတို့ ပီတိပဿဒ္ဓိ စသည်တို့ ထူးခြားစွာ ဖြစ်-မဖြစ် ဆင်ခြင်ကြည့်ရင်လဲ သဘာဝမကျကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဂါထာက ဈာယီ-ရှုလေ့ရှိတယ်ဆိုတဲ့စကားဖြင့် လောကီ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အခြေခံ သမာဓိအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ရှုဖို့ ညွှန်ကြားတယ်။ အဲဒီလို သမထဈာန်ကို ရအောင် အားမထုတ်နိုင်ရင်လည်း ခွဲရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ် နာမ်တွေကိုရှုပြီး ထက်သန်တဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိနှင့် ပြည့်စုံ အောင် အားထုတ်ဖို့ ညွှန်ကြားတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။

အဲဒီလိုသမာဓိရအောင် အားထုတ်တဲ့သူဟာ လမ်းမများဘဲ တစ်နေရာရာမှာ တည်ငြိမ်စွာနေပြီး အားထုတ်ပါမှ သမာဓိက ထက်ထက်သန်သန် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိဖြစ်ကြောင်း အထောက်အပံ့ကိုလည်း “ပါဒလောလော-ခြေတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်လှုပ် ရှား အသွားအလာ များသည်။ န အဿ-မဖြစ်ရဘူး” လို့ ညွှန်ကြား တော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ ခြေဖြင့် လျှပ်ပေါ်နေပုံ ခြေကမြင်းပုံကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဒီလိုဖွင့်ပြထားတယ်။ ခြံ ဥယျာဉ် မြို့ရွာ တစ်ခုခုမှ အခြား ခြံ ဥယျာဉ်

မြို့ရွာ များသို့ သွားနေရင်၊ တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ သွားနေရင် အဲဒါဟာ ခြေလျှပ်ပေါ်တဲ့အလုပ်ပဲ တဲ့။ ယခုကာလမှာ အချိန်အခွင့်ရ နေပါလျက်နဲ့ တရားတော့အားမထုတ်ဘဲ ထိုထို အရပ်တွေကို လှည့်လည် နေကြတာ ဘုရားဖူးဆိုတဲ့ ဂုဏ်အမည်နဲ့ ဟိုဟိုဒီဒီ လျှောက်လည်နေကြတာဟာလည်း ခြေလျှပ်ပေါ်ခြင်းထဲ ပါဝင်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာလည်း အကြောင်းကိစ္စ မရှိပါဘဲနဲ့ တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့၊ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့၊ တစ်ခန်းမှ တစ်ခန်းသို့ သွားရောက်ပြီး ရပ်ရွာ စကားတွေ ပြောကြား နားထောင်နေတာလည်း ခြေလျှပ်ပေါ် ခြင်းပါပဲတဲ့။

အဲဒီလို အကြောင်းမဲ့ လှည့်လည် သွားလာနေခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသဏ္ဌာ နာရာမော-တစ်ပါးတည်း နေမှု၌ ပျော်မွေ့ခြင်းရှိသည်။ ပဋိသဏ္ဌာနရတော-တစ်ပါးတည်းနေမှု၌ ပျော်မွေ့နေသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ အဇ္ဈတ္တိ စေတောသမထမနုယုတ္တော-မိမိ၏ စိတ်၌ နိဝရဏငြိမ်းအောင်အားထုတ်နေသည်။ အနိရာကတဇ္ဈာနော-ရှုမှုကို မစွန့်ဘဲ အမြဲရှုနေသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ ဝိပဿနာယ သမန္တာဂတော-မမြဲဟု ရှုသိခြင်းစသော ဝိပဿနာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

အဲဒါကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ ဘယ်လိုမှအကြောင်းမဲ့ မသွားဘဲ ကိုယ့်နေရာမှာသာနေပြီး မပြတ်ရှုနေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုနေရင် ခြေဖြင့် လျှပ်ပေါ်ခြင်း မရှိဘဲ တည်ငြိမ်တဲ့ အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံနေတော့တာပါပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့-

လက်ခြေလှုပ်ရှားခြင်း (ကုက္ကုစ္စ) ကင်းစေရမယ်

ကုက္ကုစ္စာ-ကုက္ကုစ္စမှ၊ ဝိရမေ-ကြဉ်ရှောင်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ ကုက္ကုစ္စ-ဆိုတဲ့ပါဠိက စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုမှု၊ မကောင်းတဲ့ပြုမှု-လို့အနက်ရတယ်။ အဲဒီကုက္ကုစ္စ-က သုံးပါးရှိတယ်။ ရဟန်းများမှာ ဒီအမှုကို ပြုကောင်းလေသလား၊ မပြုကောင်းဘူးလေလားလို့၊ ယုံမှား တွေးတောတာကိုလည်း ကုက္ကုစ္စ ခေါ်တယ်။ ဒီလို-အပ် မအပ် ဆင်ခြင်တာကတော့ ဝိနည်းအလေးပြုတဲ့ ရဟန်းများမှာ ဖြစ်သင့်တဲ့ အမှုပါပဲ။ သို့သော်လည်း အဲဒီ လို အပ်-မအပ် ယုံမှားရှိနေတဲ့ အမှုကို ပြုမှု လွန်ကျူးမှုကတော့ ကင်းသင့်ပါတယ်။ နောက်တစ်ပါးကတော့ ပြုသင့်တာကို မပြုမိလို့၊ မပြုသင့်တာကို ပြုမိလို့ စိတ်နှလုံး ပူပန်နေတာကိုလည်း ကုက္ကုစ္စခေါ်တယ်။ နောင်တ ပူပန်မှုလို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ နောင်တပူပန်မှုလည်းကင်းသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နောင်တ ပူပန်မှု ဖြစ်ပေါ်လာရင်တော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စခေါ်တဲ့ အကြောင်းမဲ့ လက်လှုပ်ရှားခြင်း၊ ပါဒကုက္ကုစ္စခေါ်တဲ့ ခြေလှုပ်ရှားခြင်းများကိုလည်း ကုက္ကုစ္စခေါ်တယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ ဒီလက်ခြေလှုပ်ရှားမှု ကုက္ကုစ္စကင်းဖို့ဟာ လိုရင်းပါပဲ။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ သမာဓိရှိနေရင် လက်ခြေတွေ အကြောင်းမဲ့ လှုပ်ရှားခြင်းဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သမာဓိမရှိတဲ့ သူတွေကတော့ တရားဟောနေရင်း ဖြစ်ဖြစ်၊ စကားပြောနေရင်းဖြစ်ဖြစ်၊ တရားနာနေရင်းဖြစ်ဖြစ် လက်ခြေတွေက မငြိမ်ဘဲ လှုပ်ရှားနေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုလက်ခြေ လှုပ်ရှားမှု လက်ခြေကမြင်းမှု ကုက္ကုစ္စ ကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒီထိအောင် ဆောင်ပုဒ်ကတော့

“ဈာန်ကိုဝင်စား၊ လမ်းမများ၊ လှုပ်ရှားကုက္ကုတ် ကင်းရမည်” တဲ့။
အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ ဈာန်ကိုဝင်စား၊ လမ်းမများ၊ လှုပ်ရှားကုက္ကုတ် ကင်းရမည်။

မမေ့ရဘူးတဲ့

နောက်ပြီးတော့ နပ္ပမဇ္ဈေယျ-မမေ့ရဘူးတဲ့။ မမေ့ဆိုတာကတော့ အင်မတန်ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ဒီမှာ မဟာနိဒ္ဒေသ-က ဖွင့်ပြထားပုံ ကတော့ သက္ကစ္စကာရီ အဿ-ရိသေစ္စာပြုရမယ်တဲ့။ ဘာကို ရိသေစ္စာ ပြုကျင့်ရမှာလဲ ဆိုတော့ သီလသမာဓိ ပညာအကျင့်ကို ရိရိသေသေ ဂရုတစိုက် ကျင့်ဖို့ပါပဲ။ အနီးကပ်အားဖြင့်တော့ ဒီဂါထာမှာပြထားတဲ့ သမာဓိအကျင့်နှင့် စပ်ပြီး ရိရိသေသေ ကျင့်ဖို့ပါပဲ။ သာတစ္စကာရီ- အမြဲမပြတ် ပြုကျင့်ရမယ်တဲ့။ တစ်နေ့လုံးမှ တစ်နာရီ ၂-နာရီလောက် ရှူပြီး အခြားအချိန်တွေမှာ အလကား နားနေတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ မပြတ်ရှုမှတ် ကျင့်သုံးနေဖို့ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဋ္ဌိတကာရီ-ရပ် နားမနေရဘူးတဲ့။ အနောလီနဂုတ္တိကော-နောက်မဆုတ်ရဘူး မလျှော့ရဘူးတဲ့။ အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒော-အားထုတ်လိုတဲ့ ဆန္ဒကို မစွန့် မချရဘူး။ အနိက္ခိတ္တဓုရော-တရားလုပ်ငန်းဝန်ကို မပစ်ချရဘူး။ တရားလုပ်ငန်းမှ မထွက်ရဘူးတဲ့။ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု- ကုသိုလ်တရားတို့၌ ပွားစေရန် မမေ့ရဘူးတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ မပြည့် စုံသေးတဲ့ သီလ သမာဓိပညာကို ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ မမေ့ ရဘူးတဲ့။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာတော့ မမေ့ဘဲသာလို့ ဒါလောက်ပဲ ပြထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့-

အထ-ထို့ပြင်၊ ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကိုရှုမြင်သော ရဟန်းသည်၊ အပ္ပသဒ္ဓေသု-အသံနည်း၍ တိတ်ဆိတ်ကုန်သော၊ အာသနေသု-နေရာတို့၌၊ သယနေသု-အိပ်ရာတို့၌၊ ဝိဟရေယျ-နေရာ၏ တဲ့။

ဒီအပိုဒ်ကတော့ သမာဓိအကျင့်ကို အားထုတ်ရာမှာ သင့်လျော်တဲ့ ကျောင်းကို ညွှန်ကြားတာပါပဲ။ သေနာသန-ပုဒ်ကို ကျောင်းလို့ အနက်ပြန်ကြားတာပါပဲ။ အဲဒီ ပုဒ်ထဲက သေန-ဆိုတာနဲ့ ဒီဂါထာမှာ သယနေသု-ဆိုတာဟာ အနက်တူပါပဲ။ အဲဒီ ပုဒ်ထဲက အာသန-ဆိုတာနဲ့ ဒီက အာသနေသု ဆိုတာလည်း အနက်တူပါပဲ။ သေနာသန-အိပ်ရာနေရာဆိုတာ ကျောင်းပါပဲ။ ကျောင်း ဆိုတာလည်း အိပ်ရာနေရာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အာသနေသု သယနေသု ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ကို ဆောင်ပုဒ်မှာ ကျောင်း လို့သာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကဲ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မမေ့ဘဲသာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၊ ကျောင်းမှာ နေရမည်။

ဈာန်ဝင်စားနိုင်ရန်၊ လွမ်းမများရန်၊ လက်ခြေမလှုပ်ရှားဘဲ တည်ငြိမ်ရန်၊ သိက္ခာသုံးပါးကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ရန် မမေ့စေရဘူး။ အမြဲသတိရှိပြီး အားထုတ်နေရမယ်။ အဲဒီလို သမာဓိ အကျင့်ကို ကျင့်ရာမှာ အနှောင့်အယှက်ကင်းစေရန် အသံတိတ်ဆိတ်တဲ့ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာမှာ နေရမယ်တဲ့။ တရားရှုမှတ်ရာမှာ အသံတိတ်ဆိတ်ရာဌာနဟာ အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ လူသူမနီးတဲ့ တောကျောင်းဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ယခုနေအခါ မှာတော့ အများအတွက် ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းဖို့ရာကလည်း

လိုနေသောကြောင့် သင့်လျော်တဲ့နေရာမှာပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနဖွင့်ထား
ကြရပါတယ်။ ဒီဂါထာကတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ နောက်ဂါထာ
ကို ဟောရမယ်။

၁၂။ နိဒ္ဒိန္ဒ န ဗဟုလီကရေယျ၊ ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ အာတာပီ။
တန္တိ မာယံ ဟဿံ ဒိဋ္ဌိ၊ မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသံ။

အအိပ်နည်းပါး အနိုးများလျက်
ကြိုးစားနေသင့်ကြောင်း

နိဒ္ဒိန္ဒ-အိပ်ခြင်းကို၊ န ဗဟုလီကရေယျ - များစွာမပြုရာ၊ အာတာပီ-
ကိလေသာကို ပူလောင် သွေ့ခြောက် ကင်းပျောက်စေနိုင်သော
လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဇာဂရိယံ-နိုးကြားခြင်းကို၊ ဘဇေယျ-ချဉ်းကပ်
မှီဝဲ စွဲမြဲဖြစ်ပွားစေရာ၏-တဲ့။

ဒါက အပဏ္ဏကပဋိပဒါခေါ်တဲ့ ကိန်းသေအကျင့် ၃-ပါးထဲက
တစ်ပါး အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပါပဲ။ အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော် တိက-
နိပါတ်မှာ အပဏ္ဏကသုတ်ဆိုတာရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာ သုံးပါးသော
တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းဟာ အပဏ္ဏကပဋိပဒါခေါ်တဲ့ မုချ
ကိန်းသေ အကျင့်ကို ကျင့်နေသည် မည်ကြောင်း၊ အာသဝေါကုန်ခန်း
ရဟန္တာဖြစ်ရန် အကြောင်းကိုလည်း ပြီးစီးပြည့်စုံစေကြောင်းများကို
ဟောကြားထားပါတယ်။ အကျင့်တရားသုံးပါးက ဘာတွေလဲ ဆိုရင်၊
(၁) ဣန္ဒြိယသံဝရကတစ်ပါး အဲဒါကို ဒီသုတ်မှာ (စက္ခုဟိ နေဝ
လောလဿ) စသည်ဖြင့် ဟောခဲ့ပါတယ်။ (၂) ဘောဇနေ မတ္တည-

အအိပ်နည်းပါး အနိုးများလျက် ကြိုးစားနေသင့်ကြောင်း

◇ ၁၂၃

တာက တစ်ပါး။ အဲဒါကိုလဲ (ရသေ့ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျ) စသည်ဖြင့် ဒီသုတ်မှာ ဟောခဲ့ပါပြီ။ (၃) တတိယအကျင့်ကတော့ ယခုဟောနေဆဲ ဖြစ်တဲ့ ဇာဂရိယာနုယောဂ အကျင့်ပါပဲ။ အဲဒီအပိုဒ်ကို “အိပ်မှုနည်း ပါး၊ နိုးမှုများ၊ ကြိုးစားထက်သန် စေရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ အိပ်မှုနည်းပါး၊ နိုးမှုများ၊ ကြိုးစားထက်သန်စေရမည်။

ကြိုးစားထက်သန်စေရမည် ဆိုတာကတော့ အာတာပီဆိုတဲ့ ပါဠိအရ ပြန်ထားတဲ့စကားပါပဲ။ သမ္မမ္မဓာန်လုံ့လဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ် နေရင် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ကင်းငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ ကိလေသာတွေကို ပူလောင်ခြောက်သွေ့စေတာ ကင်းငြိမ်းစေတာ ပါပဲ။ အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နိုင်အောင် အားထုတ်မှုလုံ့လဖြင့် နိုးကြား နေတဲ့အချိန်က များစေရမယ်။ အိပ်နေတဲ့အချိန်က နည်းစေရမယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ တစ်ရက်ကို နေ့သုံးပုံ ညဉ့်သုံးပုံ ၆-ပုံ ပြုပြီး ၅-ပုံမှာ နိုးကြားအားထုတ်နေရမယ်။ တစ်ပုံသာ အိပ်ရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဇာဂရိယာနုယောဂအဖွင့် ပါဠိတော်များမှယူပြီး ဒီမဟာ- နိဒ္ဒေသမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဒီဝသံ-တစ်နေ့ ပတ်လုံး၊ စင်္ကမေန-ရှုမှတ်လျက် စင်္ကြံသွားခြင်းဖြင့်၊ နိသဇ္ဇာယ- ရှုမှတ်လျက် ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၊ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ-နိဝရဏ အကုသိုလ်တရားတို့မှ၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ပရိသောဓေယျ-လုံးဝစင် ကြယ်စေရာ၏။ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ပဌမံ ယာမံ-ပထမယာမံပတ်လုံး၊

(ညဉ့် ၁၀-နာရီအထိလို့ဆိုလိုပါတယ်) စင်္ကြံမေ့န နိသဇ္ဇာယ-ရှုမှတ်လျက် စင်္ကြံ သွားခြင်း ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၊ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ-နီဝရဏ အကုသိုလ်တရားတို့မှ၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ပရိသောဓေယျ-လုံးဝစင်ကြယ်စေရာ၏။ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏။ မစ္ဆိမံ ယာမံ-သန်းခေါင်ယာမံ၌ (၁၀-နာရီမှ နံနက် ၂-နာရီအထိလို့ဆိုလိုပါတယ်) ဒက္ခိဏေန ပဿေန-လက်ယာနံတောင်းဖြင့် စောင်းလျက်၊ ပါဒေ ပါဒံ အစွာ-ဓာယ-ညာဘက်ခြေ၌ ဘယ်ဘက်ခြေကို အနည်းငယ် လွန်ထား၍၊ သတော သမ္ပဇာနော-အမှတ်ရလျက် သိလျက်၊ (လှဲအိပ်စဉ် လက်ခြေကိုယ်တို့ကို ပြုပြင်စဉ်မှာရော၊ အိပ်မပျော်သေးမီမှာရော ရှုမှတ်ပြီး သိနေရမယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်) ဥဋ္ဌာနသည် မနသိကတွာ-နံနက် ၂နာရီခန့်မှာ ထရန် နှလုံးသွင်းလျက်၊ သီဟသေယျံ ကပ္ပေယျ-မြတ်သောအိပ်ခြင်းကို ပြုရာ၏။ (သန်းခေါင်ယာမံ ၄-နာရီခန့်မှာ ကျန်းမာရေးရစေရန် အိပ်ဖို့ ညွှန်ကြားတာပါပဲ)။ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏။ ပစ္ဆိမံ ယာမံ-မိုးသောက်ယာမံ၌၊ ပစ္စုပ္ပာယ-တစ်ဖန်ထ၍၊ စင်္ကြံမေ့န နိသဇ္ဇာယ-ရှုမှတ်လျက် စင်္ကြံသွားခြင်း ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၊ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ-နီဝရဏ အကုသိုလ်တရားတို့မှ၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ပရိသောဓေယျ-လုံးဝစင်ကြယ်စေရာ၏-တဲ့။

အဲဒါဟာ ဇာဂရိယာနုယောဂ အကျင့်ကို ကျင့်ပုံ အပြည့် အစုံပါပဲ။ ညဉ့်သန်းခေါင်ယာမံ ၄-နာရီလောက်သာအိပ်ပြီး နံနက် ၂-နာရီခန့်မှာ အိပ်ရာမှထပြီး ရံခါထိုင်လျက် ရံခါစင်္ကြံသွားလျက် မပြတ် ရှုမှတ်နေရမယ်။ ထိုင်ရာမှထတဲ့အခါ ရပ်တာရှိတယ်။ သွားရာက ထိုင်ခါနီးမှာလည်း ရပ်တာရှိတယ်။ အဲဒီရပ်တာကိုလည်း ရှုမှတ်ရ

တာပဲ။ ထို့အတူပင် ကြာကြာရပ်နေရင် အဲဒီရပ်မှုကိုလည်း ရှုရတာပဲ။ နေ့မှာတော့ လုံ့မအိပ်ဘဲ တစ်နေ့လုံး မပြတ်ရှုနေရမယ်။ ညဉ့်ဦးယာမ်မှာလည်း ည ၁၀-နာရီအထိ မပြတ်ရှုနေရမယ်။ အဲဒါဟာ အိပ်နေမှုနည်းပါးပြီး ရှုမှတ်လျက် နိုးနေမှု များစေတဲ့ အကျင့်ပါပဲ။ ရှုမှတ်ခြင်းမရှိဘဲ အလကား နိုးနေတာကတော့ ကာမဝိတက် စသည်တွေကိုကြံပြီး အကုသိုလ်တွေ ပွားနေမယ်။ ဒါကြောင့်အဲဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်းလက်မဲ့ နိုးနေတာကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်ခုတစ်ခုဖြင့် မပြတ်ရှုလျက် နိုးနေတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် (အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေယျ) နီဝရဏ အကုသိုလ်တရားတွေမှ စိတ်ကို လုံးဝစင်ကြယ်စေရမယ်လို့ ဆိုထားတာပါပဲ။ အဲဒီမှာ ပရိသောဓေယျ- “ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေရာ၏” လို့ဆိုတာနဲ့ လုံးဝစင်ကြယ်စေရာ၏လို့ ဆိုတာဟာ အရ အတူတူပါပဲ။

ပျင်းတာကိုလည်း ပယ်ရမည်

“အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်လျက် နိုးနေမှုများရမယ်” ဆိုတာဟာ ပျင်းနေရင်တော့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် တန္ဒို-ပျင်းရိခြင်းကို၊ ဝိပ္ပဇဟေ-ပယ်ရမယ်တဲ့။ သူ့အလိုလို ပျင်းလာတာကို မပျင်းနဲ့လို့ အမိန့်ပေးရုံနဲ့တော့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီပျင်းမှုဖြစ်ပေါ်လာရင် သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ရင်လဲ ပယ်ရမယ်။ ရှုမှတ်ပြီး တော့ရင်လဲ ပယ်ရမယ်။ ဘယ်လိုဆင်ခြင်ရမလဲ ဆိုတော့ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ကြောင်းတရား၊ ၁၀-ပါးထဲက သင့်လျော်ရာကို ဆင်ခြင်ရုံပါပဲ။ ဆင်ခြင်ပုံကတော့-

(၁) ငရဲမှာကျရောက်နေတဲ့အခါ၊ ပြိတ္တာဖြစ်နေတဲ့အခါ၊ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေတဲ့အခါများမှာ ဒီလိုတရားကိုအားထုတ်ခွင့် မရဘူး။ ဒီလို တရားကို အားမထုတ်ခဲ့မိတဲ့အတွက် ငရဲတိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး ဆင်း ရဲခဲ့ရတဲ့ဘဝတွေများလှပြီ။ ယခုအခါမှာ အစစအရာရာ အကြောင်း ညီညွတ်လို့ အားထုတ်ခွင့် ရနေပေတယ်။ ဒီလို အခွင့်ကောင်းရတဲ့ အခါ အားထုတ်ရမှာပျင်းနေလို့ တရားထူးတွေမရရင် နောင်အခါမှာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဘုံများသို့ ရောက်ပြီး ဘဝပေါင်းများစွာ အကြီး အကျယ် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို ခံစားသွားရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် မပျင်း သင့်ဘူး။ စသည်ဖြင့်လည်း ဆင်ခြင်ပြီး ပျင်းရိမှုကို ပယ်ရမယ်။ အဲဒါဟာ အပါယ်ဘေးဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ပုံပါပဲ။

(၂) လောကမှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် နေ့ရော ညဉ့်ပါ အလုပ်လုပ်နေကြရတယ်။ များသောအားဖြင့် တစ်နေ့လုံးလုပ်မှ တစ်နေ့စာလောက်ရတာပဲများတယ်။ တစ်နေ့လုပ်ရ ရုံနဲ့ ၁၀-ရက်စာ၊ တစ်လစာ ရတာကတော့ နည်းပါတယ်။ တစ်နှစ်စာရတာ၊ တစ်သက် လုံးအတွက် သုံးစားလောက်အောင် ရတာကတော့ မရှိသလောက်ပင် ရှားပါတယ်။ တရားနဲ့လုံးသွင်း အားထုတ်ရတာကတော့ တစ်လစာ လည်း မဟုတ်ဘူး။ တစ်နှစ်စာလည်း မဟုတ်ဘူး။ တစ်ဘဝစာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းညီညွတ်ရင် ၇-ရက်အတွင်းမှာလည်း တရာထူးကို ရနိုင်တယ်။ တစ်လ ၂-လ အတွင်းလည်း ရနိုင်တယ်။ အဲဒီလို တရားထူးကို ရသွားရင် အောက်ထစ်ဆုံး အပါယ်လေးပါးကို မကျရောက်တော့ဘူး။ တစ်သံသရာလုံး လျှောက်ပြီး တွေ့သွားရမည့် အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲတွေမှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်တယ်။

ဒီလောက် အကျိုးများတဲ့တရားကို အားထုတ်ရာမှာ ပျင်းစရာမရှိဘူး။ ပျော်ပျော်ကြီး စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ အားထုတ် သင့်တာပဲ။ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့နဲ့တော့ ဒီတရားထူးကို မရနိုင်ဘူး စသည်ဖြင့် တရားအားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း ပျင်းရိမှုကို ပယ်ရမယ်။

(၃) ယခု ကျင့်နေတဲ့ အကျင့်လမ်းဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေသွားထားတဲ့လမ်း မဟုတ်ဘူး။ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဟာသာဝက ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေ သွားထားတဲ့ အကျင့်လမ်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအကျင့်လမ်းကို သွားတဲ့သူဟာ ပျင်းနေလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။ မပျင်းမရိ ထက်သန်တဲ့ လုံ့လနဲ့ သွားသင့်တယ် စသည်ဖြင့် အကျင့်လမ်းကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း ပျင်းရိခြင်းကို ပယ်ရမယ်။

(၄) ဆွမ်း စသည်တို့ကို လှူကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ ဆွေမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ မိတ်ဆွေလည်း မဟုတ်ဘူး။ သင်ရဟန်းကို အမှီပြု၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပြီး လှူကြတာလည်းမဟုတ်ဘူး။ လှူလိုက်တဲ့ ဆွမ်းစသည်ကို သုံးဆောင်ပြီး ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ အလဟဿ အချိန်ဖြုန်းနေဖို့ လှူကြတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အမှန်မှာတော့ လှူလိုက်တဲ့ ဆွမ်းစသည်ကို သုံးဆောင်ပြီး ရဟန်းတရားကို အားထုတ်လျက် သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ပါစေ။ ငါတို့လည်း ဒီအလှူဒါန ကောင်းမှုကြောင့် ရနိုင်ခွင့်ရှိတဲ့လောကီလောကုတ္တရာ အကျိုးများကို အပြည့်အစုံရပါစေ-လို့ ရည်ရွယ်မျှော်လင့်ပြီး လှူကြတာသာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတော့ ဆွမ်းစသည်ကိုလှူတဲ့ ဒကာဒကာမတွေ၏ ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်စုံအောင် မပျင်းမရိ အားထုတ်သင့်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင် ပြီးတော့လည်း ပျင်းရိခြင်းကို ပယ်ရမယ်။ ဒါကတော့ ပိဏ္ဏပါတာ- ပဓယနတာ-လှူလိုက်တဲ့ဆွမ်းကို တုံ့ပြန်ပြီး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပျင်းရိမှုကို ပယ်ပုံပါပဲ။ ဒီပယ်ပုံနှင့် စပ်ပြီးတော့ အရှင်မိတ္တမထေရ် ဝတ္ထုကို သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌစာထာ (၃၇၉) စသည်မှာ ဒီလို ပြထားပါတယ်။

အရှင်မိတ္တမထေရ်ဝတ္ထု

လယ်သမားလိုက်မှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ အရှင်မိတ္တမထေရ်ကို သူ့ ဆွမ်းခံရွာမှ ဥပါသိကာမကြီး တစ်ယောက်က သားလိုပင် အလေး အမြတ်ပြုပြီး လှူဒါန်း ထောက်ပံ့ နေပါသတဲ့။ တစ်နေ့သော အခါ သစ်သီးသစ်ရွက် စသည်ကိုရွာရန် တောသို့သွားခါနီးမှာ အဲဒီ ဥပါသိကာမကြီးက သူ့သမီးကို ဒီလိုမှာထားခဲ့တယ်။ “သမီးရေ ဟိုနေရာမှာ ဆန်ဟောင်းအကောင်းတွေရှိတယ်၊ ဟိုနေရာမှာ ထောပတ်ရယ်၊ နွားနို့ရယ်၊ တင်လဲရယ် သိမ်းထားတာရှိတယ်။ သမီးရဲ့အစ်ကို အရှင်မိတ္တဆွမ်းခံကြွလာတဲ့အခါ အဲဒီ ဆန်ဟောင်း အမွန်အမြတ် တွေဖြင့်ချက်ပြီး ထောပတ် နွားနို့ တင်လဲများနှင့်တကွ ဆွမ်းကပ်ရစ်ပါ။ သမီးလည်း ကျန်တာစားပေါ့။ ငါကတော့ ယမန်နေ့က ကျန်နေတဲ့ ထမင်းကျန်ကို ထမင်းရည်နဲ့စားပြီးပြီ။ နေ့လယ် စားဖို့အတွက် ကိုတော့ ဆန်ကွဲနဲ့ ဟင်းချဉ်ရွက်စပ်ပြီး ဆန်ပြုတ်ချဉ်ကလေး ကြိုထား လိုက်ပေတော့” လို့ မှာထားခဲ့ပါသတဲ့။

အရှင်မိတ္တမထေရ်က သင်္ကန်းရုံပြီးတော့ သပိတ်ကို အိတ်ထဲမှ ထုတ်ဆောင်နေရင်းပင် အဲဒီ ဥပါသိကာမကြီး မှာထားတဲ့အသံကို ကြားရလို့ သတိသံဝေဂဖြစ်ပြီး မိမိကိုယ်ကို ဒီလို ဆုံးမပါသတဲ့။ ဒကာမကြီးက ထမင်းရည်နဲ့ ထမင်းကျန်ကို စားသွားသတဲ့။ နေ့လယ် ကျတော့လည်း ဆန်ကွဲ ဟင်းရွက်စပ် ဆန်ပြုတ်ချဉ်ကို စားသောက် မယ်တဲ့။ သင်္ဃီရဟန်းအတွက်တော့ ဆန်ဟောင်းစသည် အကောင်း တွေကို ညွှန်ကြားတယ်။ ဒီဒကာမကြီးဟာ သင်္ဃီရဟန်းကို မှီပြီး လယ်ယာ၊ ထမင်း၊ အဝတ်တို့ကို ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပြီးလှူတာ မဟုတ်ဘူး။ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော စည်းစိမ် ချမ်းသာကိုသာ တောင့်တပြီး လှူတာပဲ။ သင်္ဃီရဟန်းဟာ ဒီ ဒကာမကြီးအား အဲဒီ စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါ့မလား။ စင်စစ်မှာတော့ ဒီ ဒကာမကြီး၏ ဆွမ်းကို သင်္ဃီရဟန်းဟာ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မကင်း ဘဲ ခံယူရန် မထိုက်ဘူး” လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သပိတ်ကို အိတ်ထဲ ပြန်ထည့်ပြီး သူ့နေရာ လိုက်ဂူသို့ ပြန်သွားတယ်။ အဲဒီရောက်တော့ “အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးမချင်း အပြင်မထွက်တော့ဘူး” လို့ အပြင်းအထန် အားထုတ်ရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ထိုင်နေတယ်။ ကြာမြင့် စွာသော ကာလကပင် မမေ့မလျော့ အားထုတ် လာခဲ့တဲ့အတွက် ဝိပဿနာကိုပွားစေပြီး အဲဒီ နံနက်ပိုင်းမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူပါသတဲ့။

အဲဒီအခါ နံနက်ပိုင်းမှန်းသိပြီးတော့ ဟိုဒကာမကြီး အိမ်သို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူပါတယ်။ ဒကာမကြီး၏ သမီးက ဆွမ်းကို အသင့် ချက်ပြုတ်ပြီး မထေရ်မြတ် လာနိုး လာနိုးနဲ့ စောစော ကတည်းက

၁၃၀ ◇

တုဝဋကသုတ် တရားတော်

စောင့်မျှော်နေတယ်။ ကြွရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ သပိတ်ထဲ ထောပတ် တင်လဲများနှင့်တကွ နွားနို့ဆွမ်းကို ကပ်လှူလိုက်တယ်။ မထေရ်က (သုခံ ဟောတု) ချမ်းသာ ဖြစ်ပွားပါစေ-လို့ ဆုပေးပြီး ပြန်ကြွသွားတယ်။ ဥပါသိကာမကြီးကတော့မှ ပြန်လာတဲ့အခါ ဘယ်နှယ်လဲ သမီး။ သင့်အစ်ကိုတော် ကြွလာရဲ့လား” လို့ မေးတယ်။ အဲဒီအခါ သမီးက အကြောင်းအလုံးစုံကို အကုန်ပြန်ပြောတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ မထေရ်ကြီး၏ မျက်နှာဟာ အခါတိုင်းထက် ကြည်လင် နေတယ်” ဆိုတာကို ကြားရတဲ့အတွက် အဲဒီဥပါသိကာမကြီးက ငါ့သားတော် ဒီကနေ့ ရဟန်းကိစ္စ ပြီးသွားပြီ လို့သိပြီး “သမီးရေ၊ သင့်အစ်ကိုယ်တော်ဟာ ဘုရားသာသနာတော်မှာ ပျော်သွားပြီ၊ မပျင်းတော့ဘူး” လို့လည်း ပြောကြားပါသတဲ့။

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ (ပ-၃၉၅) မှာတော့ ဒီဆွမ်းတုံ့ပူဇော်မှုနှင့် စပ်ပြီး (ပိဏ္ဍပါတိက) ပိဏ္ဍပါတ်တင်ဆောင် အရှင် တိဿမထေရ် ဝတ္ထုကိုလည်း ဒီလို ပြထားပါသေးတယ်။

ပိဏ္ဍပါတိကတိဿ မထေရ်ဝတ္ထု

ယခု-သီရိလင်္ကာခေါ်တဲ့ သီဟိုဠ်ကျွန်း တောင်ဘက် အစွန်းမှာ မဟာဂါမဆိုတဲ့ ထင်ရှားတဲ့ဌာနတစ်ခုရှိတယ်။ ယခုတော့ မဟာဂါမလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ မဟာဂါမမှာ ထင်းရောင်းစားတဲ့ ဆင်းရဲ သားတစ် ယောက် ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ သူ့အမည်က မဟာတိဿတဲ့။ သူ့က စေတနာ သူ့ဒွါတရားကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ဇနီးနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ဆယ့်ငါး ရက်တစ်ကြိမ်ကျ သံဃာတော်ထံမှ ပင့်ပြီး ဆွမ်းလှူတယ်။ သာမဏေ

ငယ်များက သူ့ ဆွမ်းဟင်းကို ခံယူပြီးတော့ မကောင်းဘူး ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ သူတို့ မျက်မှောက်မှာပဲ သွန်ပစ်သွားကြသတဲ့။

အဲဒီ အကြောင်းကို ကြားသိရတော့ ထင်းသည် မဟာတိဿ ဒကာကြီးက “ငါတို့က ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့အတွက် အရှင်မြတ်တွေကို နှစ်သိမ့် ကျေနပ်အောင် မလှူနိုင်ဘူး၊ ဘယ်လိုလုပ်ရရင် ကောင်းမလဲ” လို့ ညည်းညူပြီးပြောတယ်။ အဲဒီအခါ သူ့ဇနီးက “ဘယ့်နှယ်ပြောတာ လဲရှင်၊ သားသမီးရှိနေရင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ မမည်ပါဘူး၊ ဟောတာ ဟာရှင်သမီးပဲ။ ဒီ သမီးကို တစ်ဦးဦးအိမ်မှာ အစေခံအဖြစ် ပေါင်နှံ ထားရင် ငွေ ၁၂-ကျပ်ရမယ်။ အဲဒီငွေနဲ့ နို့စားနွားမ တစ်ကောင် ကိုဝယ်ပါ။ အရှင်မြတ်များအား စာရေးတံ နို့ဆွမ်း လှူကြပါမယ်။ အဲဒီလိုလှူရင် အရှင်မြတ်များကို နှစ်သိမ့်ကျေနပ်စေနိုင်ကြပါလိမ့် မယ်” လို့ အကြံပေးပြောကြားတယ်။ အဲဒီ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း သမီးကို တစ်အိမ်မှာ ခေတ္တ အပေါင်သဘောထားပြီး ရလာတဲ့ ငွေ ၁၂-ကျပ်ဖြင့် နို့စားနွားမကို ဝယ်လာတယ်။ အဲဒီ နွားမမှ သူတို့၏ ဘုန်းကံကြောင့် ညနေ ၃-မာဏိကာ၊ နံနက် ၃-မာဏိကာ ထွက် သတဲ့။ မာဏိကာ ဆိုတာ ပြန်ရှိုးပြန်စဉ် အနက်အားဖြင့် ၄-စိတ်ဝင် တင်းကို ခေါ်တယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ တစ်နေ့တစ်နေ့မှာ နွားနို့ ၆-တင်း ၆-တင်း ထွက်တယ် လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ယခုခေတ်အနေနဲ့ ယုံဖို့ ခက်ကောင်း ခက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့၏ ပုည-ဘုန်းကံ ကြောင့် ထွက်တယ်ဆိုတော့ ဟိုခေတ်က ထူးခြားချက်ပဲလို့ ယူရင် သင့်လောက်စရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို အယူအဆကိုလည်း လက်မခံ နိုင်ရင်တော့ မာဏိကာ-ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် အဲဒီခေတ်တုန်းက အများ

သုံးနေကြတဲ့ နွားနို့ ခြင်ခွက်လို့ ယူရုံရှိတာပါပဲ။ ညနေမှာ ရတဲ့နွားနို့ကို နို့ခမ်းလုပ်ပြီး အဲဒီ နို့ခမ်းမှရတဲ့ ဆီဦးဖြင့် ထောပတ်လုပ်တယ်။ အဲဒီ ထောပတ်ဖြင့် ဆမ်းပြီး နို့ဆွမ်းကို စားရေးတံအဖြစ်ဖြင့် လှူကြတယ်။ စားရေးတံဆွမ်းဆိုတာ သံဃာတော်ထံမှ မဲချပြီး ကျရာပုဂ္ဂိုလ်က အလှူခံရတယ်။ အဲဒီ အခါကစပြီး ထင်းသည် မဟာတိဿအိမ်မှ စားရေးတံဆွမ်းကို ဘုန်းကံကြီးတဲ့ (ကံကောင်းတဲ့) ရဟန်းသာမဏေများသာ မဲကျပြီး ရရှိကြပါသတဲ့။

တစ်နေ့သောအခါ အဲဒီမဟာတိဿက ဇနီးဖြစ်သူကို ပြောတယ်။ “ငါတို့မှာ သမီးကလေးကြောင့် ရှက်ဖွယ်မှ လွတ်ခဲ့တယ်။ ငါတို့အိမ်က ဆွမ်းလည်း အရှင်မြတ်တို့ သုံးဆောင်လိုက်သည့် အကောင်းအမြတ် ဖြစ်ရတယ်။ ရှင်မကဒီဆွမ်း အလှူဝတ်ကို မပျက်မကွက် ဆောင်ရွက်ရစ်ပါ။ ငါတော့ သမီးကလေး လွတ်မြောက်အောင် ရှာကြံပြုလုပ်ဦးမယ်” လို့ ပြောပြီးတော့ ကြံညှစ်စက်တစ်ခုမှာ ဝင်ပြီး အလုပ်လုပ်တယ်။ ၆-လ ကြာတဲ့အခါ ၄၅-ကျပ်ရတော့ သမီးကို ရွေးယူဖို့ရာ လုံလောက်ပြီလို့ စဉ်းစားပြီး ပြန်လာခဲ့တယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ အဓမ္မရိယ ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ ပိဏ္ဍပါတိက တိဿမထေရ်ကလည်း တိဿမဟာဝိဟာရက စေတီတော်ကို ဖူးမြော်ရန် အဲဒီ လမ်းကိုပဲ ထွက်လာတယ်။ ထင်းသည် မဟာတိဿ ဒကာကြီးက အဲဒီ အရှင်တိဿမထေရ်ကို မြင်ရတော့ မှီအောင်လိုက်လာပြီးတော့ အရှင်တိဿမထေရ်ကို ရှိခိုးကန်တော့ပြီး အတူတကွ သွားနေတယ်။ အဲဒီလို သွားနေရင်း နေမွန်းတည့်အချိန် နီးကပ်လာတဲ့အခါ “ငါ့မှာ ထမင်းထုပ် မပါဘူး၊ အရှင်မြတ်မှာ ဆွမ်း

ဘုဉ်းပေးဖို့ အချိန်ကျနေပြီ။ ဆွမ်း-စရိတ်ငွေတော့ ငါ့မှာရှိတယ်။ ရွာတံခါး တစ်ခုရောက်တဲ့အခါ ဝယ်ပြီး ဆွမ်းကပ်မယ်” လို့ အကြံ အစည် ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို အကြံဖြစ်နေတုန်းမှာပင် လူတစ်ယောက်ကထမင်းထုပ် နှင့် ရောက်လာတယ်။ ဒကာကြီးက အရှင်တိဿကို ခေတ္တငဲ့လင့် နေရန် လျှောက်ပြီးတော့ ထမင်းထုပ် ပါလာသူထံ သွားပြီး “ငွေတစ် ကျပ်ပေးမယ်။ ထမင်းထုပ်ကို ကျွန်ုပ်အားပေးပါ” လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီတော့ ထမင်းထုပ်ရှင်က စဉ်းစားကြည့်တယ်။ “ဒီထမင်းထုပ်ဟာ ယခုနေအခါ တစ်ပဲတောင်မတန်ဘူး။ တစ်ကျပ် ပေးမယ်ဆိုတော့ အကြောင်းထူးရှိမှာပဲ” လို့ စဉ်းစားပြီး “တစ်ကျပ်နဲ့ မပေးနိုင်ဘူး” လို့ ဆိုပါသတဲ့။ လူတွေဆိုတာ ရနိုင်မယ်ဆိုရင် မတရားရချင်တဲ့ အဓမ္မ- ရာဂ ဝိသမလောဘ ဆိုတာက ရှိနေတာပဲ။ တစ်ပဲမျှ မတန်တာကို တစ်ကျပ်ပေးမယ်ဆိုရင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ရောင်းသင့်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ မတရားလောဘကြောင့် ဈေးကိုင်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီ တော့ မဟာတိဿဒကာကြီးက စေတနာဗရပ္ပနဲ့ ဆွမ်းကပ်ချင်နေတဲ့ အတွက် ၂-ကျပ်ပေးမယ်၊ ၃-ကျပ်ပေးမယ် စသည်ဖြင့် ဈေးတက်ပြီး ပေးတယ်။ ထမင်းထုပ်ရှင်က မပေးနိုင်ဘူးလို့ချည်း ငြင်းနေတယ်။ ၁၂-ကျပ်ပေးမယ် ဆိုသည့်တိုင်အောင် မပေးနိုင်ဘူးလို့ဈေးကိုင် နေတာပဲတဲ့။

အဲဒီတော့ မဟာတိဿ ဒကာကြီး က “ကျွန်ုပ်မှာ ၁၂-ကျပ်သာ ရှိပါတယ်။ ရှိသေးရင် ဒါထက်ပိုပြီးလည်း ပေးနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်ုပ် အတွက်လည်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုသစ်ပင်အောက်မှာ အရှင်မြတ်တစ်ပါး

ကို ထိုင်နေစေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအရှင်အတွက်ပါ။ ခင်ဗျားမှာလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ထမင်းထုပ်ကိုပေးပါ” လို့ တောင်းပန်ပြီး ပြောပါတယ်။ “ဒါဖြင့်ယူပါတော့၊ ငွေ ၁၂-ကျပ်ကိုလည်း ပေးပါ” ဆိုပြီး ထမင်းထုပ်ရှင်က ရောင်းလိုက်တယ်။ မဟာတိဿ ဒကာကြီးက အဲဒီ ထမင်းထုပ်ကို ယူလာခဲ့ပြီး အရှင်တိဿမထေရ်ရဲ့ သပိတ်ထဲ လောင်းထည့် လှူတယ်။ တစ်ဝက်လောက် ထည့်မိတဲ့အခါကျတော့ အရှင်တိဿမထေရ်က သပိတ်ကို ပိတ်လိုက်တယ်။ “ဒီဆွမ်းက တစ်ပါးစာသာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆွမ်းထဲက တပည့်တော် စားရန်မဖြစ် နိုင်ပါဘူး။ အရှင်ဘုရားအတွက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်တော်ကို သနားသဖြင့် အကုန်ပဲ ခံယူတော်မူပါ” လို့ လျှောက် ပြီး အကုန်လုံးပဲ လောင်းထည့်ပြီး လှူလိုက်ပါတယ်။ အရှင်တိဿမထေရ်ကလည်း အကြောင်းထူးတော့ရှိမှာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး အကုန်လုံးပဲ ခံယူသုံး ဆောင်တော်မူပါတယ်။

ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ ခရီးဆက်သွားကြပြန်တယ်။ အဲဒီလို သွားနေရင်း “ဒကာကြီးဟာ ဘာကြောင့် ဟိုထမင်းကို မစားသလဲ” လို့ အရှင်တိဿမထေရ်ကမေးတော့ မဟာတိဿ ဒကာကြီးက အကြောင်းအလုံးစုံကို အကုန်ဖွင့်လျှောက်ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်း စုံကို ကြားရတဲ့အခါ အရှင်တိဿမထေရ်မှာ သံဝေဂဖြစ်သွားပြီး တော့ “ဒီဒကာဟာ ပြုနိုင်ခဲ့တဲ့အမှုကို ပြုပေတာပဲ။ ငါဟာ ဒီလိုဆွမ်း ကို စားပြီးတော့ ဒီဒကာရဲ့ ကျေးဇူးကို သိသူ ဖြစ်သင့်တာပဲ။ သင့် လျော်တဲ့ ကျောင်းအိပ်နေရာကို ရရင် အဲဒီကျောင်းမှာ အရေအသား အသွေးများ ခန်းခြောက်သွားချင် သွားပေစေ တစ်ထိုင်တည်းဖြင့်ပင်

အရဟတ္တဖိုလ်မရောက်ရင် မထဘဲ အားထုတ်မယ်" လို့ ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်မိပါသတဲ့။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် သွားမြဲသွားလို့ တိဿ-မဟာဝိဟာရသို့ရောက်တဲ့အခါ အာဂန္တုကဝတ်များကိုလည်း ပြုပြီး တော့ မိမိရတဲ့ ကျောင်းခန်းထဲ နေရာခင်းပြီးထိုင်လျက် မူလက အားထုတ်ရင်းစွဲကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းအားထုတ်နေတယ်။ အဲဒီနေ့ ညဉ့်မှာတော့ အရောင် အလင်း လောက်တောင် မတွေ့ရဘူးတဲ့။ နောက်တစ်နေ့မှစပြီး ဆွမ်းခံသွားခြင်း ပလိဗောဓကို ဖြတ်လျက် အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကို အနုလုံ ပဋိလုံ ရှုနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ နည်းဖြင့် (ဝိပဿနာ) ဝိပဿနာရှုလျက် ခုနစ်ရက်မြောက် အရုဏ် တက်ချိန်မှာ ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက် သွားပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ ကိုယ်က အလွန်ပင်ပန်းအားနည်းနေတဲ့ အတွက် ကြာရှည်စွာ အသက်ရှင်နေဦးမည် မနေမည်ကို ဆင်ခြင် ကြည့်သောအခါ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်လျက် မတည်နိုင်တော့ဘူး ဆိုတာကိုသိရတဲ့အတွက် နေရာများကို သိမ်းဆည်းခဲ့ပြီးတော့ သပိတ် သင်္ကန်းများကို ယူခဲ့ပြီး ကျောင်းတိုက် အလယ်က စည်ကြီးကို တီး စေကာ ရဟန်း သံဃာကို စည်းဝေးစေပါသတဲ့။

အဲဒီလို စည်းဝေးစေပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ်နှင့်စပ်ပြီး ယုံမှားရှိရင် မေးကြဖို့ ပန်ကြားတယ်။ အဲဒီတော့ သံဃာတော်က ငါ့ရှင်သူတော် ကောင်း၊ သင်လိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ မရှိတဲ့ဂုဏ်ကို မပြောကြပါဘူး။ ဒီ အရာမှာ ယုံမှားမရှိကြပါဘူး။ သင့်မှာ သံဝေဂဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ကို သိလိုကြပါတယ်။ ဘယ်အကြောင်းကို စွဲမှီပြီး အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်အောင် သင်အားထုတ်ပါသလဲလို့ မေးပါတယ်။ အဲဒီအခါ

အရှင်တိဿမထေရ်က “အရှင်ဘုရားတို့၊ ဒီမဟာဂါမမှာ ဝလ္လိယလမ်း၌ ထင်းသည် မဟာတိဿဆိုတဲ့ ဥပါသကာဟာ သူ့သမီးလေးကို ငွေ ၁၂-ကျပ်နှင့် အပေါင်ထားပြီးတော့ နို့စားနွားမကိုဝယ်ပါတယ်။ အဲဒီနွားမမှ နွားနို့ဖြင့် သံဃာတော်အား စာရေးတံ နို့ဆွမ်းလှူနေပါတယ်။ သူ့သမီးကို ပြန်ရွေးနိုင်ဖို့ ကြံစက်မှာ အလုပ်သွားလုပ်ပါတယ်။ ငွေ ၁၂-ကျပ်ရတဲ့အခါ သမီးကိုပြန်ရွေးယူဖို့ ပြန်လာပါတယ်။ ပြန်လာစဉ် လမ်းခရီးမှာ လူတစ်ယောက်ထံမှ ထမင်းထုပ်ကို ရလာတဲ့ ငွေ ၁၂-ကျပ်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ပြီး တပည့်တော်အား ဆွမ်းလှူပါတယ်။ ဒီအကြောင်းတွေကို ဆွမ်းစားပြီးတဲ့နောက်မှ သိရပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာများကို စွဲမိပြီး “ဆွမ်းတုံ့ပူဇော်မယ်” ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ အပြင်းအထန် တရားအားထုတ်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်တရားထူးကို ပြည့်စုံစေပါတယ် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား” လို့ ပြောကြားပါသတဲ့။ အဲဒီလို ပြောကြားပြီးတော့ ငါ၏ အလောင်းစဉ် ပြာသာဒ်ဟာ ထင်းသည် မဟာတိဿ၏ လက်ဖြင့်ထိကာမျှ၌သာလျှင် လှုပ်ရှားပါစေလို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံသွားပါသတဲ့။

အဲဒီအခါတုန်းက သီဟိုဠ်တောင်ပိုင်းအစွန်းမှာ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရဲ့ ခမည်းတော် ကာကဝဏ္ဏတိဿ ဆိုတဲ့ မင်းကြီးက စိုးအုပ်နေဆဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမင်းကြီးက “ရဟန္တာတစ်ပါး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်” ဆိုတဲ့ သတင်းကို ကြားရတဲ့အတွက် မဟာဂါမ မြို့တော်မှ တိဿမဟာဝိဟာရသို့ ထွက်တော်မူလာပါတယ်။ ပြုသင့်တဲ့ ကိစ္စတွေကို အားလုံး ပြုပြီးတဲ့အခါ အလောင်းစင်ပြာသာဒ်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်မည့် ဌာနသို့ ယူဆောင် ရွှေ့စေတော့ ရွှေ့လို့၊ မလို့၊ မရဘဲရှိနေပါသတဲ့။ အဲဒီတော့

အကျိုးအကြောင်း စုံစမ်းကြည့်တဲ့အခါ အဓိဋ္ဌာန် ပြုသွားကြောင်း သိရတဲ့အတွက် ထင်းသည် မဟာတိဿကို ခေါ်စေတယ်။ မေးမြန်းပြီးတော့ လမ်းမှာ ဆွမ်းကပ်ခဲ့တဲ့ရဟန်းတော် ဟုတ်မဟုတ်ကြည့်ရှုစေတယ်။ ဟုတ်ကြောင်းသိရတဲ့အခါ ထူးမြတ်တဲ့ အဝတ်အဆင်း တန်ဆာများကို ဝတ်ဆင် စေပြီးတော့ အလောင်းစင် ပြာသာဒ်ကို မ၊စေတယ်။ ထင်းသည် မဟာတိဿ-က မထေရ်၏ ခြေတော်တို့ကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပင့်မလိုက်တယ်။ ပင့်မပြီး သူ၏ခေါင်းပေါ်မှာ တင်လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါ အလောင်းစင်ပြာသာဒ်က သူ့အလိုလို ပျံတက်ပြီး မီးသင်္ဂြိုဟ်မည့် ထင်းပုံပေါ် ရောက်သွားတယ်။ လေးဘက် လေးတန်မှ သူ့အလိုလို မီးထပြီး လောင်သွားပါသတဲ့။

ဒီဝတ္ထု ၂-ခုဖြင့် ပြလိုရင်းကတော့ ဒကာ ဒကာမတွေက လှူတဲ့ ဆွမ်းကို တုံ့ပြန်ပူဇော်တဲ့အနေဖြင့် ဝီရိယကိုထက်ထက် သန်သန် ဖြစ်စေဖို့ပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားစရာ အချက်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဘာလဲဆိုရင် ဒကာ ဒကာမများအား အကျိုးများစေရန် ရဟန်းတော်က တရားကိုကျင့်ရင် ဒကာဒကာမတွေမှာ ရတဲ့အကျိုးထက် ကျင့်တဲ့ရဟန်းမှာ ရတဲ့အကျိုးက အဆမတန်သာပြီး ကြီးမြတ်တဲ့ အကြောင်းပါပဲ။ အဲဒီအချက်ကို သဘောပေါက်ရင် ရှင်ရဟန်းများ ဟာ အားတက်သရော ကျင့်သုံး အားထုတ်သင့်လှပါပေတယ်။

(၅) နောက်ပြီးတော့ အမွေခံအဖြစ် မြင့်မြတ်ပုံကိုဆင်ခြင်ပြီး တော့လည်း ပျင်းရိမှုကို ပယ်ရမယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယာသူတော်ကောင်း ဥစ္စာ (၇)ပါးအမွေဟာ အင်မတန် မြင့်မြတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုနေအခါမှာ ပစ္စည်းအမွေလောက်

သာ မက်မောနေတာက များနေတတ်ပါတယ်။ အမှန်ကတော့ လောကုတ္တရာ တရားအမွေဟာအမြင့်မြတ်ဆုံးပဲ။ အဲဒီ အမွေကိုရရင် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲမှ အစဉ်ထာဝရလွတ် မြောက်တော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ လောကုတ္တရာ သဒ္ဓါ သီလအစ ရှိတဲ့ အရိယာ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာအမွေကို ရဖို့ရာ အလွန်အရေး ကြီးပါတယ်။ အဲဒီအမွေကိုရချင်ရင် ပျင်းနေလို့တော့ မဖြစ်ဘူး စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး ပျင်းရိမှုကို ပယ်ရမယ်။

(၆-၇-၈) နောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ မြင့်မြတ်တော်မူပုံ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ မိမိ၏ ရဟန်းအဖြစ် မြင့်မြတ်ပုံ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ မြင့်မြတ်တော် မူကြပုံတွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း ပျင်းရိမှုကို ပယ်ရမယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝီရိယဖြစ်ပွားကြောင်း ဆင်ခြင်ပုံများဟာ ပျင်းရိ မှုကိုပယ်နိုင်အောင် ဆင်ခြင်မှုများလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ဒါကြောင့် အဲဒီ ရှစ်မျိုးသော ဆင်ခြင်မှုများထဲက တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး ပျင်းရိ မှုကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။

ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပုံကတော့ ဒီက ယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေကျ အတိုင်း ပါပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်နည်းကို ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ပျင်းရိမှုကို ပယ်ဖို့ရာ လွယ်ပါတယ်။ စိတ်အားလျော့လာရင် လျော့တယ် လျော့ တယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရုံပဲ။ ပျင်းတယ်ထင်ရင် ပျင်းတယ် ပျင်းတယ် လို့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရုံပဲ။ မပျောက်မချင်း မပြတ် ရှုမှတ်နေရတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ပျင်းရိမှုလည်း မရှိတော့ဘဲ အမှတ်အသိ ထူးထူး

ခြားခြား ကောင်းလာတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် တန္တိ-
ပျင်းရိခြင်းကို၊ ဝိပဇ္ဇဟေ-ပယ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။

လှည့်စားမှုလည်း ကင်းစေရမယ်

နောက်ပြီးတော့ မာယ-လှည့်စားခြင်းကို၊ ဝိပဇ္ဇဟေ-ပယ်ရ
မယ်တဲ့၊ လှည့်စားတယ် ဆိုတာ မိမိမှာ ရှိတဲ့အပြစ်ကို သူများမသိ
ရအောင် ဟန်ဆောင်ကွယ်ဝှက်တဲ့ သဘောပါပဲ။ ကိုယ်ဖြင့် သူတစ်
ပါးကို နှိပ်စက်ခြင်း သတ်ခြင်း သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းစသော မကောင်း
မှုကို ပြုထားပါလျက် အဲဒါကိုသူများ မသိစေချင်ဘူး။ သူများမသိ
ရအောင် ဟန်ဆောင်တယ်။ အဲဒီ မကောင်းမှုမျိုးကို အလွန်စက်ဆုပ်
နေသယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြောဆိုနေတယ်။ ဆရာသမား
သီတင်းသုံးဖော်များကမေးရင် ဝန်မခံဘဲ ကွယ်ဝှက်ထားတယ်။ လိမ်
ပြောရင်တော့ လှည့်စားမှုဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။

နှုတ်ဖြင့် မပြောသင့်တာကို ပြောမိပါလျက် မပြောသယောင်
ယောင် ဟန်ဆောင်နေတယ်။ လိမ်တတ်ပါလျက် မလိမ်တတ်သ
ယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်နေတယ်။ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီ
မှာဆိုရင် ကာမဝိတက်စသည်တွေကို လက်ခံမထားရဘူး။ ဒါပေမယ့်
ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ အားထုတ်နေတဲ့သူက အဲဒီ ကာမဝိတက် စသည်
တွေကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်ဘူး။ စိတ်အလိုလိုက်ပြီး စိတ်ကူးကြံစည်
နေတယ်။ ဆရာသမားက မေးစစ်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို အကုသိုလ်
စိတ်ကူးတွေ မရှိသယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီးပြောတယ်။ အဲဒါ
လည်း မာယာ လှည့်စားတာပဲ။ အဲဒီလှည့်စား လိုတဲ့စိတ်၊ ကိုယ့်အပြစ်
သူများမသိစေလိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

ဒါကလဲ တရားအားထုတ်ဆဲ ယောဂီများအတွက် အရေးကြီးပါတယ်။ လူမမာဟာ မိမိမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ချို့ယွင်းချက်ကို ဆေးဆရာအား ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောပြမှ ဆေးဆရာက သင့်တော်တဲ့ဆေးပေးပြီး ကုသနိုင်တယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ရင် ဆေးဆရာက သင့်တော်တဲ့ဆေးမပေးနိုင်တာနဲ့ ရောဂါဟာ မပျောက်ဘဲရှိနေတတ်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ အားထုတ်ဆဲယောဂီကလည်း ကိုယ့်မှာလိုနေတဲ့အချက်ကို အမှန်အတိုင်းဖော်ပြပါမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက သင့်တော်အောင် ပြုပြင်ပေးနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ပြုပြင်ပေးတော့ သမာဓိဉာဏ်တွေ တိုးတက်ပြည့်စုံသွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက (ဧတု ဝိညူ ပုရိသော အသဋ္ဌော အမာယာဝီ ဥဇဇာတိကော စသည်ဖြင့်) ဖိတ်ခေါ်တော်မူပါတယ်။

အသဋ္ဌော-မရှိတဲ့ဂုဏ်ကို ဖော်ပြတဲ့ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း မရှိသော၊ အမာယာဝီ-မိမိအပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားခြင်း မရှိသော၊ ဥဇဇာတိကော-စိတ်သဘော ဖြောင့်မတ်သော၊ ဝိညူ ပုရိသော-အသိဉာဏ်ရှိသူသည်၊ ဧတု-လာပါစေ လာခဲ့ပါတဲ့။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်လာပြီး အဆုံးအမခံရင် ခုနစ်ရက်အတွင်းမှာတောင် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် ညွှန်ကြားပြသပေးနိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဝန်ခံပြီး ရဲရဲရင့်ရင့် ဖိတ်ခေါ်တော်မူပါတယ်။ (ပါထိက ၄၆) ။

ရယ်ခြင်း ကစားခြင်းလဲ ကင်းရမယ်

နောက်ပြီးတော့ ဟဿံ ရယ်မောခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ခိဇ္ဈံ-ကစားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပ္ပဇဟေ-ပယ်ရမယ်တဲ့။ ရယ်ခြင်းဆိုတာ ၆-မျိုးရှိတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုရင် (၁) သိတ-မျက်လုံးပွင့်ရုံမျှ

ပြုံးရယ်ခြင်းက တစ်မျိုး၊ (၂) ဟသိတ-သွားအဖျားပေါ်ရုံမျှ ပြုံးရယ်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ ဒီ ၂-မျိုးကတော့ အကြောင်းရှိတဲ့အခါ ဘုရားရဟန္တာများမှာလည်း ဖြစ်ပေါ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီ ၂-မျိုးကိုတော့ လုံးဝကင်းစေရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရေးကြီးတဲ့ အကြောင်းမရှိဘဲ ခဏခဏပြုံးရယ်နေရင်တော့လည်း နေရာမကျဘူး။ ပြုံးရင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ပြုံးရယ်မိရင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

(၃) ဝိဟသိတ-ဟိဟိ ဟိဟိနှင့် သာသာယာယာ အသံမြည်လျက် ရယ်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ (၄)ဥပဟသိတ-ပခုံးနှင့်ဦခေါင်း လှုပ်ရှားအောင် ရယ်မောခြင်းကတစ်မျိုး၊ ဒီ ၂-မျိုးကတော့ အလတ်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ ရယ်မောခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ရယ်ခြင်းမျိုးကိုတော့ ရဟန်းတော်များမှာ ကင်းအောင် သတိပြုသင့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရယ်မိရင်၊ သတိရလျှင်ရချင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

(၅) အပဟသိတ-မျက်ရည်ကျအောင် ရယ်မောခြင်းကတစ်မျိုး၊ (၆) အတိဟသိတ-တစ်ကိုယ်လုံး ယိမ်းထိုးပက်လက်လန်အောင် အူတက်အောင် ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောခြင်းက တစ်မျိုး။ ဒီ ၂-မျိုးကတော့ အောက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ ရယ်မောခြင်းပါပဲ။ ဒါလောက်ကြမ်းတမ်းတဲ့ ရယ်မောခြင်းကတော့ ရဟန်းတော်များမှာ လုံးလုံးမဖြစ်သင့်ပါဘူး။ ဒီလို မဖြစ်သင့်တဲ့ ရယ်မောခြင်းမျိုးမဖြစ်ရလေအောင် ရယ်စရာ အကြောင်းကို မြင်ရကြားရကတည်းက အထူးသတိပြုဖို့လိုပါတယ်။ ရယ်ချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်စပြုလာကတည်းက ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

အလွန်အကျွံ ရယ်မောခြင်းကို အကြောင်း ပြုပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရားက အင်္ဂုတ္တရ တိကနိပါတ်(၂၆၃)မှာ ဒီလိုမိန့် တော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အတိဝေလံ-အတိုင်းထက် အလွန်၊ ယဒိဒံ ဒန္တဝိဒံသကဟသိတံ-သွားများကို ပေါ်စေ၍ လက်ခုပ် လက်ဝါးတီး လျက် သည်းထန်သော အသံဖြင့် တဟားဟား အကြင် ရယ်မောခြင်း သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣဒံ-ဤရယ်မောခြင်းသည်၊ အရိယဿ ဝိနယေ- ဘုရား၏ အဆုံးအမ၌၊ ကောမရကံ-လူပျို ကာလသားတို့၏ ရယ်ခြင်း ပေတည်း။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မပ္ပမောဒိတာနံ သတံ- အကြောင်းရှိ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေါ-သင်တို့အား၊ သိတံ-အကြောင်းရှိ၍ ပြုံးရယ်ခြင်းသည်၊ သိတမတ္တာယ-သွားဖျားမျှ ပေါ်ရုံ ပြုံးခြင်းရယ်ရွှင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ အလံ-သင့်တော်လောက်ပြီ-တဲ့။

အဲဒါဟာ ပထမကပြခဲ့တဲ့ သိတနှင့် ဟသိတဆိုတဲ့ ပြုံးရွှင်ရုံမျှသာ သင်တော်ကြောင်း ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ခိဉ္စ-မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းဆိုတာကတော့ ကိုယ်ဖြင့်ကစားခြင်း နှုတ်ဖြင့် ကစားခြင်းလို့ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ ကိုယ်ဖြင့်ကစားခြင်းဆိုတာ ဆင် မြင်း ရထား လေး အစစ် အတုတို့ ဖြင့် ကစားတာလည်း ရှိတယ်။ ရှစ်ကွက်ကျား စသည်ဖြင့် ကျားထိုး ကစားတာ ကြွေအံကစားတာ၊ ဖဲချကစားတာ စသည်ဖြင့် ကလေး များ ကစားတာတွေရော လူကြီးများ ကစားတာတွေရော အမျိုး မျိုးရှိတယ်။ နှုတ်ဖြင့်ကစားတာကတော့ ပါးစပ်ဆိုင်းတီးတာ၊ သီချင်း

အလှပြင်တာနဲ့ မေထုန်မှုလဲ ကင်းရမယ်

◇ ၁၄၃

ဆိုတာ ရယ်ဖွယ်ပျက်လုံးတွေကိုပြောတာ ပြောင်လှောင်တာ စသည် တွေပါပဲ။

အလှပြင်တာနဲ့ မေထုန်မှုလဲ ကင်းစေရမယ်

နောက်ပြီးတော့ သဝိဘူသံ-အလှအပ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တကွ သော မေထုန်-မေထုန်အမှုကို၊ ဝိပဇ္ဇာပေး-ပယ်ရာ ကင်းစေရာ၏- တဲ့။ အလှအပ ပြင်ဆင်ခြင်းဆိုတာ လူဝတ်ကြောင်များမှာ ဆံမုတ် ဆိတ်ပြင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းခြင်း၊ လှပတဲ့ အဝတ်အဆင် တန်ဆာ အမျိုးမျိုးဖြင့် ဝတ်ဆင်ခြင်း စသည်များစွာ ရှိပါတယ်။ ရဟန်းများမှာလည်း သင်္ကန်းသပိတ် ပရိက္ခရာများကို လှပအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အိပ်ရာနေရာကိုလှပအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း စသည်ဖြင့် တော်တော်များများ ရှိတာပါပဲ။ အဲဒီလို အလှအပ ပြင်ဆင်မှုတွေကို မပြုဘဲ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီ သဝိဘူသံ-ဆိုတဲ့ပုဒ်၏ အနက် ကိုတော့ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ မထည့်သွင်းတာနဲ့ ချန်ထားရပါတယ်။

မေထုန်အမှုဆိုတာ အဖို အမ ၂-ဦးတို့ အလိုတူ အာရုံခံစားမှု ဆိုတဲ့ အယုတ်အညံ့ဆုံးအမှုပါပဲ။ အဲဒီ အယုတ်အညံ့ဆုံး မေထုန် အမှုကိုတော့ ရဟန်းဖြစ်သူဟာ ကျူးလွန်မိရင် မြင်မြတ်တဲ့ ရဟန်း အဖြစ် တစ်ခါတည်း ပျက်စီးသွားတော့တာပဲ။ နောင်လဲ ထပ်ပြီး ရဟန်းပြုလို့မဖြစ်တော့ဘူး။ တစ်ဘဝလုံး သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံး သွားတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီယုတ်ညံ့တဲ့ မေထုန်မှုကိုတော့ အသက် ထက်ပင် အလေးပြုပြီး ရှောင်ကြဉ်ရပါတယ်။

ကာမဘုံသားတွေ၏ အမြင်အားဖြင့်တော့ ဒီမေထုန်အမှုကို အကောင်းအမြတ်ဆုံး အနေဖြင့် ထင်မြင်ပြီး အလွန် မက်မောနေ

ကြတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိတို့က အလေးအမြတ်အနေဖြင့် မက်မော
တွယ်တာနေတဲ့အမှုကို မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတော်တွေဟာ
ကြဉ်ရှောင်ပြီး ကျင့်သုံးနိုင်ကြပါပေတယ်လို့ အာရုံပြုပြီး အိမ်ထောင်
ရှင် လူဝတ်ကြောင်များက ရဟန်းတော်များကို ကြည်ညိုလေးစား
နေကြရတာပဲ။ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးက ရဟန်းတော်များအား
သူကြည်ညိုပုံကို “အိမ်ထောင်မပြုဘဲ နေနိုင်တာ တစ်ခုနှင့်ပင် ကြည်
ညိုဖွယ် ကောင်းလှပါပြီ” လို့ ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောပါသတဲ့။

ဒီတရားကိုမြတ်စွာဘုရား ဟောနေတုန်းက နာယူနေကြတဲ့
နတ်တွေဟာလည်း “ရဟန်းမှာ ဒီမေထုန်အမှု ကင်းတယ်” ဆိုတာကို
ကြားနာရတဲ့အတွက် သဒ္ဓါကြည်ညိုမှု ဖြစ်ပွားကြမှာပါပဲ။ ဗြဟ္မာတွေ
မှာလည်း မိမိတို့လိုပင် စင်ကြယ်နေတာကို ကြားနာရသဖြင့် သဒ္ဓါ
ကြည်ညို ဖြစ်ပွားကြမှာပါပဲ။ အဲဒီလို သဒ္ဓါဖြစ်ပွားပြီး ကြည်ညို
ဝမ်းမြောက်ကြမယ်။ အဲဒီ ဝမ်းမြောက်မှုကို ရှုပြီးတော့ တစ်ခဏချင်း
တရားထူးများကို ရသွားကြဖွယ် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို သဒ္ဓါဖြစ်ပွားပြီး
တရာထူး ရကြစေရန်အတွက်ပဲ ဒီသုတ်တရားကို ဟောကြားတော်မူ
တာတဲ့။

ဒီစာပိုဒ်၏ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “ပျင်းရိလှည့်စား၊ ရယ်ပျော်ပါး၊
ကစားမေထုန် ကင်းရမည်” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ပျင်းရိလှည့်စား၊ ရယ်ပျော်ပါး၊ ကစား မေထုန် ကင်းရမည်။

(တန္တီ ဆိုတဲ့) ပျင်းရိမှုလည်း ကင်းရမယ်။ (မာယာ ဆိုတဲ့) လှည့်
စားမှုလည်း ကင်းရမယ်။ (ဟဿ ဆိုတဲ့) ရယ်မောမှုလည်း ကင်းရ

မေထုန်ငယ် (၇) ပါးလဲ ကင်းသင့်တယ်

◇ ၁၅၅

မယ်။ (ခိဇ္ဇ-ဆိုတဲ့) ပျော်မြူးကစားမှုလည်း ကင်းရမယ်။ (ဝိဘူသာဆိုတဲ့ အလှပြင်ဆင်မှုလည်း ကင်းရမယ်။ ဒါကတော့ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ မထည့်သာလို့ ချန်ထားတယ်။) ယုတ်ညံ့တဲ့ မေထုန်အမှုလည်း ကင်းရမယ်တဲ့။ မေထုန်မှု အကြီးစားလောက် မကြမ်းတမ်းတဲ့ မေထုန်အငယ် (၇) ပါးဆိုတာလည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီ မေထုန်ငယ်(၇)ပါးလုံးကင်းမှ ရဟန်း၏ သီလဟာ (အခဏ္ဍ အစ္စ္စိဒ္ဓ) မကျိုးမပေါက် စင်ကြယ်တယ်။ (အသဗလ)မကြောင် မကျား စင်ကြယ်တယ်။ (အကမ္မာသ)အပြောက် အကွက်မရှိ စင်ကြယ်တယ်။ အဲဒီ မေထုန်ငယ် (၇) ပါးကို မြတ်စွာဘုရားက ဇာနုဿောဏိ ပုဏ္ဏားအား ဒီလို ဟောထားပါတယ်။ (အံ ၃-၄၃၈)

မေထုန်ငယ် (၇) ပါးလဲ ကင်းသင့်တယ်

ဗြဟ္မဏ-ဇာနုဿောဏိ ပုဏ္ဏား၊ ဣဓ ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သော၊ သမဏော ဝါ-သမဏအမည်ခံ ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏော ဝါ-ဗြာဟ္မဏအမည်ခံ သူမြတ်သည် လည်းကောင်း၊ သမ္မာ ဗြဟ္မစရိယံ ပဋိဇာနမာနော-မေထုန်မှ ကြဉ်ရှောင်မှု ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်သည်ဟု ဝန်ခံသည် ဖြစ်၍၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ-မာတုဂါမနှင့်တကွ၊ ဒွယံ-ဒွယသမာပတ္တိ နှစ်ယောက် နှစ်ယောက်တို့ ပြုကျင့်အပ်သည့် မေထုန်ကြီးအကျင့်သို့၊ နဟေဝခေါ သမာပဇ္ဇတိ-မရောက်ပေ။ အပိ စ ခေါ-သို့သော်လည်း၊ မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမ၏၊ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဓန နှာပန သမ္မာဟန-နံသာ စသည်ဖြင့် လိမ်းကျ ပွတ်သပ်ပေးခြင်း၊ နှိပ်နှယ်ပေးခြင်း၊ ရေချိုးပေးခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ပေး ခြင်းကို၊ သာဒိယတိ-သာယာ၏။ စသည်

ဖြင့် မာတုဂါမက ပွတ်သပ်ပေးခြင်း စသည်ကို သာယာနေရင်
မေထုန်အကြီးကို မကျူးလွန်သော်လည်း အဲဒီ ရဟန်းသူမြတ်၏
မြတ်သော အကျင့် သီလဟာ ကျိုးပေါက် ကြောင်ကျား စွန်းကွက်
နေသည် မည်ပါတယ်။ ညစ်နွမ်းနေသည် မည်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်
မာတုဂါမ၏ ပွတ်သပ် နှိပ်နှယ်ပေးခြင်းစသော ကိုယ်လက်အတွေ့ကို
သာယာနေတာဟာ မေထုန်ငယ်တစ်ပါးပဲ။ မေထုန်ငယ်မှလည်းကင်း
ရမယ်။ ဒါက ရဟန်းတော်များ အတွက်ပါပဲ။ ရှစ်ပါးသီလ ကျင့်သုံး
နေတဲ့ လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသားများမှာလည်း နည်းတူပဲ မှတ်ရမယ်။

သီလရှင်များ ဥပုသ်သည် အမျိုးသမီးများမှာလည်း ယောက်ျား
ဖြစ်သူက ပွတ်သပ်နှိပ်နှယ်ပေးတာကို သာယာရင် မေထုန်ငယ်ပါပဲ။
ဒါကြောင့် အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိလို့
ဆောက်တည်ထားတဲ့ အမျိုးသမီးများဟာ အမျိုးသား၏ အနှိပ်ခံ
ခြင်းကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်သင့်ပါတယ်။ သေလူနီးပါး အကြီးအကျယ်
ရောဂါဖြစ်နေရင် အမျိုးသမီး အနှိပ်သည်ကလည်း မရှိရင်တော့
ကင်းလွတ်ခွင့်အနေဖြင့် သဘောထားရမှာပဲ။ ယခုနေ အခါမှာ တချို့
ဘုန်းကြီးများကလည်း ဒကာမတွေ နှိပ်ပေးတာကို ခံနေကြတယ်လို့
ကြားရတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် အဲဒီ အနှိပ်ခံတဲ့ ရဟန်းဟာ ယခု
ပြောနေတဲ့ မေထုန်ငယ်မှလွတ်ဖို့ ခဲယဉ်းပါလိမ့်မယ်။ (၁)

နောက်တစ်ပါးကတော့ မာတုဂါမနှင့်အတူ ရယ်ရွှင်နေရင်၊
ကျီစယ်ကစားနေရင် အဲဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ အဲဒီ မေထုန်ငယ်
လည်း ကင်းစေရမယ်။ (၂)

မေထုန်ငယ် (၇) ပါးလဲ ကင်းသင့်တယ်

◇ ၁၄၇

နောက်တစ်ပါးကတော့ မာတုဂါမနှင့် ရဟန်းဟာ အချင်းချင်း၏ မျက်နှာကို သာယာတဲ့စိတ်ဖြင့် ကြည့်ရှုနေရင် အဲဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ အဲဒါလည်း ကင်းစေရမယ်။ (၃)

နောက်တစ်ပါးကတော့ မာတုဂါမနှင့် ရဟန်းဟာ အချင်းချင်း မမြင်ရပေမယ့် နံရံစသည် ကွယ်နေရာမှ အချင်းချင်း၏ ရယ်သံ ပြောဆိုသံစသည်ကို သာယာတဲ့စိတ်ဖြင့် နားထောင်နေရင် အဲဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ အဲဒါလည်းကင်းစေရမယ်။ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ချောင်းမြောင်း နာ-လို့ဆိုထားပါတယ်။ ရုပ်အဆင်းကို မမြင်ရဘဲ အသံကို တိတ်တဆိတ် နားထောင်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ယခုကာလမှာ ရေဒီယို အသံကူးစက်များမှ အသံကို သာယာတဲ့စိတ်နဲ့ နားထောင်နေရင်လည်း ဒီချောင်းမြောင်းနာထဲမှာသက်ဝင်တာပါပဲ။(၄)

နောက်တစ်ပါးကတော့ မာတုဂါမနှင့်ရှေးက ရယ်ရွှင်ခဲ့ဖူးတာ ပြောဆိုခဲ့ဖူးတာ ကျီစားခဲ့ဖူးတာ ကစားခဲ့ဖူးတာတွေကို ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်ကာ သာယာနေရင် အဲဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ ဒါကတော့ လူ့လောကမှာအိမ်ထောင်ရှိခဲ့ပြီး ရဟန်းပြုလာတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးများနှင့်သာပြီး သက်ဆိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါလည်း ကင်းစေရမယ်။ (၅)

နောက်တစ်ပါးကတော့ အိမ်ထောင်စုံ သမီးခင်ပွန်းများ ပျော်ပျော်ပါးပါးနှင့် နေကြတာကို မြင်တွေ့ရပြီး အဲဒီလိုနေလိုတဲ့စိတ် သာယာတဲ့စိတ်ရှိနေရင် အဲဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ အဲဒါလည်း ကင်းစေရမယ်။ (၆)

နောက်တစ်ပါးကတော့ ယခုကျင့်နေတဲ့ သီလအကျင့်ဖြင့် နတ်ပြည်လောက၌ နတ်ဖြစ်ဖို့ လိုလားတောင့်တနေရင် ဒါလည်း မေထုန်ငယ်ပဲ။ အဲဒါကတော့ ကင်းဖို့ အများအားဖြင့် ခဲယဉ်း ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ-လို့ ဆိုခဲ့တဲ့ မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်းဆိုတော့ ကင်းသင့်တာပါပဲ။ သမဏနတ်သားဟာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင် အပြင်းအထန်အားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းဘဝမှ ပျံတော်မူပြီး တာဝတိံသာမှာ ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီအခါက သူက ချန်ပီယံ ရွှေပြားတံဆိပ်ကို ရဖို့မျှော်လင့်ပြီး လက်ဝှေ့ပွဲကြီးဝင်ထိုးသတ်ရာမှာ မုံလာတစ်စည်း ဆုရသလိုပဲလို့ နတ်ဘဝကိုရွှတ်ချပြီး ဆင်ခြင်ပါသတဲ့။ အဲဒါလိုပဲ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုပြီးတော့ နတ်ဘဝကို ရွှတ်ချသင့်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် နတ်ဘဝတောင့်တတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလည်း ရွှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ပါပဲ။ (၇)

အဲဒီ မေထုန်ငယ် (၇) ပါးကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ပွတ်သပ်နှိပ်နယ်၊ ပြုံးရယ်ကျီစား၊ မ-နှင့် ကျားတို့၊ ကြည့်ငြား
မျက်နှာ၊ ချောင်းမြောင်းနာနှင့်၊ ရှေးခါပျော်ပါး၊ တွေးစဉ်းစားတည့်၊
သူများပျော်တာ၊ မြင်ကာအားကျ၊ တောင့်တနတ်ပြည်၊ ခုနစ်လီ၊
ခေါ်သည်မေထုန်အငယ်တည်း။

သုတ်ပါဠိတော်မှာတော့ ရဟန်းကိုသာ ပဓာနပြုပြီး ဟောထားပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ဗြဟ္မစရိယသိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ အမျိုးသမီး အမျိုးသားတွေရော သက်ဆိုင်တယ်ဆိုတာ

ဗေဒင်ဟော ဆေးကု မပြုရောင်ကြည် သူတော်စင်

◇ ၁၇၉

ထင်ရှားအောင်လို့ (မ-နှင့်ကျားတို့) ဆိုတဲ့စကားဖြင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီစကားဖြင့် မိန်းမနှင့် ယောက်ျားတို့ အချင်းချင်း ပွတ်သပ် နှိပ်နှယ်ပေးတာကို လက်ခံသာယာရင်၊ အချင်းချင်း ပြုံးရယ်ကျီစား ကစားပျော်မြူးနေရင်၊ အချင်းချင်း၏ မျက်နှာကို သာယာတဲ့စိတ်နှင့် ကြည့်ရင် ကွယ်ရာကနေပြီး အချင်းချင်း၏ အသံကို နားထောင်ပြီး သာယာနေရင် မေထုန်ငယ်မည်တယ်ဆိုတာ သိနားလည်ဖို့ပါပဲ။

ဗေဒင်ဟော ဆေးကု မပြုရောင်ကြည် သူတော်စင်

၁၃။ အာထဗ္ဗနံ သုပိနံ လက္ခဏံ၊
နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တံ။
ဝိရူတဉ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ၊
တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျ။

မာမကော-ဘုရား တရား သံဃာကို မြတ်နိုးသောရဟန်းသည်၊
အာထဗ္ဗဏံ-အာထဗ္ဗဏမန္တန်ကို၊ နော ဝိဒဟေ-မစီရင် မပြုလုပ်
ရာတဲ့။

အာထဗ္ဗဏ အတတ်ပညာကို တတ်သိလိုတဲ့ သူတွေဟာ ခုနစ်
ရက်ပတ်လုံး ဆားမပါတဲ့အစာကို စားရတယ်။ မြေပြင်မှာ နေဇာ
မြက်ခင်းပြီး အဲဒီအခင်းပေါ်မှာ အိပ်လျက် သူ့ဆိုင်ရာ အကျင့်ကို
လေ့ကျင့်ရတယ်။ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့မှာ သုဿာန် သွားပြီးတော့
သူ့ကျမ်းအစီအရင်ဖြင့် ခုနစ်ဖဝါးလှမ်းပြီး လက်ကိုဝင့်ကာ ဝင့်ကာ
မန္တန်ကို ရွတ်ဖတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုပြုလုပ် ခြင်းဖြင့် သူတို့၏ကိစ္စ
ပြီး မြောက်ပါသတဲ့။ အဲဒီပညာတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စစ်ဖြစ်တဲ့

အခါမှာတောင် တစ်ဖက်သား စစ်သည်တွေမှာ ဘေးရန်အမျိုးမျိုး အနာရောဂါ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်အောင် ပြုစားနိုင်တယ်လို့ မဟာ နိဗ္ဗေသပါဠိမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ပုဂံခေတ်စသည်က အရည်းကြီးတွေ လုပ်ဆောင်ပုံမျိုးတွေနဲ့ တူဟန် လက္ခဏာ ရှိပါတယ်။ ယခုထက်ထိ အဲဒီအရည်းကြီး အဆက်အနွယ်တွေက ဝိဇ္ဇာယောင်ယောင် ထွက် ရပ်ပေါက် ယောင်ယောင် နတ်ဂိုဏ်း ယောင်ယောင်နဲ့ တန်ခိုးအစွမ်း ပြနေကြတုန်းပါပဲ။ အဲဒီလို ဆရာတွေကို ယုံကြည်အားကိုး နေကြ တာတွေလည်း တယ်မနည်းလှဘူး။ စီးပွားဥစ္စာတွေ ဖြစ်ထွန်း လိမ့်မယ်။ ရာထူးဌာနန္တရ တည်မြဲလိမ့်မယ်။ တိုးတက်လိမ့်မယ် စသည်ဖြင့် မျှော်လင့်ပြီး ယုံကြည်အားကိုး နေကြတာပါပဲ။ တကယ် တော့လည်း အားကိုးတဲ့အတိုင်း အကျိုးရပုံ မပေါ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့် လဲဆိုရင် ဟိုရှေးခေတ်က အိန္ဒိယမှာ ဒီအတတ်ပညာ အလွန်ထွန်း ကားခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဂရိ အာရပ် အစရှိတဲ့ အနောက်ဘက်မှ စစ်တွေ ဝင်လာတဲ့အခါ အဲဒီလို ဆရာတွေက တားမြစ်နိုင်ခဲ့ဟန် မတူပါဘူး။ ဒါကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ အနောက်ဘက်နိုင်ငံသား တို့၏ လက်အောက်မှာ နှစ် ရာပေါင်းများစွာ နေခဲ့ရတာပဲ။

ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနားခိုက် ဆိုသလို အကြောင်း ညီညွတ်လို့ အကျိုးပေါ်သလိုလို ဖြစ်တာကလေးတွေကတော့ ရှိတန်သလောက် ရှိဟန်တူပါတယ်။ ဘုန်ကြီး ၁၈-နှစ်အရွယ် ကိုရင်ဘဝတုန်းက (ယခုမှ ပြန်ရေတွက်ရင် လွန်ခဲ့တဲ့ ၅၄-နှစ်ကပေါ့) ကြားဖူးတဲ့ သတင်းတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ ရွှေဘိုမြို့ရဲ့ အရှေ့ မြောက်ဘက်မှာ မြောင်းကြီးဆိုတဲ့ ရွာရှိတယ်။ အဲဒီရွာက လူတစ်

ယောက်ဟာ မှော်ဂိုဏ်းဆရာတစ်ဦးထံ သွားပြီး ပညာသင်ပါသတဲ့၊
 အဲဒီမှာ ပညာသင်ပေးပုံက ဆန်းတယ်။ ဆရာက လမိုင်းကျပြီ
 မီးထည့်ဆိုတဲ့အခါ မီးမွှေးပြီး မီးထည့်ရသတဲ့။ လမိုင်းကျပြီ အိုးတယ်
 ဆိုရင် အိုးကို မီးဖိုပေါ်တည်ရသတဲ့။ လမိုင်းကျပြီ ရေထည့်ဆိုရင်
 ရေထည့်ပေးရသတဲ့။ ဆန်ထည့် ဆိုရင်လည်း ဆန်ထည့်ပေးရသတဲ့။
 လမိုင်းကျပြီ မွှေဆိုရင်လည်း မွှေရသတဲ့။ လမိုင်းကျပြီ ချချဆိုရင်
 အဲဒီ ထမင်းအိုးကို ချရသတဲ့။ ဒီနည်းဖြင့် ဒယ်အိုးတည်ဖို့ ဆီထည့်ဖို့
 ထမင်းထည့်ဖို့ မွှေဖို့ ချဖို့ ပန်းကန်ပြားထဲ ထည့်ဖို့ ညွှန်ကြားတိုင်း
 လိုက်ပြီး လုပ်ရသတဲ့။ ပြင်ပြီးတဲ့နောက် အတန်ကြာမှ လမိုင်းကျပြီ
 စားစား ဆိုပြီးတော့ ဆရာရော တပည့်ရော စားကြရသတဲ့။ အဲဒါဟာ
 ပညာသင်ပေးတာ ဆိုပဲ။

ဒီလိုနဲ့နေထိုင်ရင်း တစ်နေ့သော အခါမှာ ဧရာဝတီမြစ်ရိုးမှ
 ကုန်သည်တစ်ဦးက အဲဒီ ဆရာထံ ရောက်လာပြီး ပူဇော်ကန်တော့-
 တယ်။ ကန်တော့ပြီးတော့ ကုန်တိုက်လက်ဖွဲ့တောင်းတယ်။ အဲဒီ
 အခါ ဆရာက ဟေ့ တပည့် လက်ဖွဲ့တစ်ခု လုပ်ပေးလိုက်ပါကွာလို့
 ခိုင်းတယ်။ တပည့်က လက်ဖွဲ့ကို ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကြား
 လည်း မကြားဘူးတာနဲ့ ဆရာကြီးဘယ်လို လုပ်ပေးရမှာလဲလို့
 မေးတော့၊ ဆရာက “ဟေ့မင်းပညာတတ် သိနေပါပြီကွာ။ လုပ်သာ
 လုပ်ပေးလိုက်ပါ” လို့ ပြောသတဲ့။ အဲဒီတော့ တပည့်လုပ်သူက ပြန်မ
 မေးဝံ့တာနဲ့ တဲအိမ်အမိုးက နှီးစတစ်ခုကို ခွေပြီးလက်ဖွဲ့အနေနဲ့
 ပေးလိုက်ပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ ဆရာကြီးက အေးအဲဒီ လက်ဖွဲ့ကို
 ဆောင်ထားလို့ ကုန်သည်ကို မှားကြားလိုက်တယ်။

နောက်တစ်နှစ်လောက် ကြာတဲ့အခါကျတော့ လက်ဖွဲ့တောင်း သွားတဲ့ အဲဒီ ကုန်သည်က အဲဒီ ဆရာထံ လာပြီး ငွေများနှင့်တကွ အဖိုးတန် ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့သတဲ့။ အကြောင်းကတော့ ဟိုလက်ဖွဲ့ကြောင့် စီးပွားရေးတွေ ထူးထူး ခြားခြားတိုးတက်လာတဲ့ အတွက် ကျေးဇူးဆပ်တဲ့ အနေဖြင့် လာကန်တော့တာဆိုပဲ။ အဲဒါဟာ နှီးခွေ လက်ဖွဲ့ကြောင့်တော့ ဟုတ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူလုပ်တဲ့ အရောင်းအဝယ် အလုပ်က အဆင်ပြေလို့ ကြီးပွားတိုးတက်တာ ဖြစ်မှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ မှော်ဆရာကို ယုံကြည်တဲ့ ကုန်သည်က တော့ ဘာမျှ မသိတဲ့လူက ခွေပေးလိုက်တဲ့ နှီးလက်ဖွဲ့ကြောင့် ကြီးပွား တိုးတက်တယ်လို့ တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်တော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ စူးစမ်း ဆင်ခြင် ဉာဏ်ပွားဖို့ သာကေတစ်ခုပါပဲ။ ဒီလို အလားတူ အခြား အကြောင်းအရာတွေလည်း ရှိပါစေးတယ်။ ဒါပေမယ့် တရားရှည် မသွားအောင် ဒါလောက်နဲ့ တော်ပါပြီ။

အကယ်၍ အကျိုးရှိတန်သမျှ ရှိစေကာမူ ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ ရဟန်းကတော့ ဘုရားတရား သံဃာကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုသင့် တာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားစကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့အာယဗ္ဗဏ အတတ် အင်းအတတ် မှော်အတတ် ဓာတ်ရှိက်တဲ့အတတ် အစရှိတဲ့ သာသနာတော်မှ အပြင်ဘက်က အတတ်တွေကိုတော့ မလေ့လာ ရဘူး။ သူတစ်ပါးအား ပြုလုပ်မပေးရဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီဂါထာမှာ (မာမကော-ဘုရား တရား သံဃာကို မြတ်နိုးရတဲ့ရဟန်းလို့) အထူး ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဘုရားအဆုံးအမထက် ပိုကောင်းတယ်ထင်တဲ့ သူဆိုရင်တော့ မိမိသဘောကျတဲ့အတိုင်း ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေ

မယ့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က ရဟန်းဆိုတဲ့ ဝန်ခံချက်အရ အားဖြင့် ဆိုရင်တော့ အဲဒီ အာထဗ္ဗဏ အတတ်မျိုးတွေကို မပြုလုပ်သင့်ပါဘူး။

ယခုနေ အခါမှာ နာမည်ကြီး ဘုန်းကြီးတဲ့ အချို့ဆရာတော်က ဒကာ-ဒကာမတို့အား အဆောင်သဘောနဲ့ ဆေးသဘောနဲ့တစ်စုံတစ်ခု ပစ္စည်းကို ပေးကမ်း ချီးမြှင့်တဲ့ အကြောင်းကြားရတယ်။ ကွမ်းယာကလေးများကိုပေးတယ်လို့ ကြားရတယ်။ အဲဒါလည်း ဘုရားနည်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာတော်က ပေးတဲ့ အဲဒီလို ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ရရင် ဘေးရန် အန္တရာယ်ကင်းမည့်အနေ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းမည့်အနေဖြင့်ယုံကြည်ပြီး ရတဲ့သူတွေက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြတယ်။ တစ်ခါက ဒကာမ တစ်ယောက်ဟာ ဘုန်းကြီးထံမှာ ပြောကြားတယ်။ ကွမ်းယာပေးတဲ့ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံမှ သူလိုချင်တဲ့ကွမ်းယာကို ပေးပါစေလို့ စိတ်ကူးကြံစည် ထားသတဲ့။ အဲဒီ ကြံစည်ထားတဲ့ ကွမ်းယာကိုပဲ ပေးလိုက်သတဲ့။ သူ့စိတ်အကြံသိပြီး ပေးလိုက်တယ်လို့ သူက ယုံကြည်နေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ အဲဒါကို ထောက်ခံပြီး ပြောဖို့လည်းခက်၊ ပယ်ပြောဖို့လည်း ခက်တာနဲ့ ဘာမျှ မပြောဘဲ နားထောင်ရုံသာ နားထောင်နေပါတယ်။ အဲဒီ ဒကာမက ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် ထပ်ပြီး ပြောတယ်။ ဘုန်းကြီးက ဘာမျှ မပြောဘဲနေတာကို သဘောမကျတဲ့ အရိပ်အယောင် ရှိတယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။

ဘုန်းကြီး၏ ထင်မြင်ချက်ကို အဲဒီဘုန်းက တိတိကျကျပြောရမယ်ဆိုရင် သူ့စိတ်အကြံသိပြီးပေးတာ ဟုတ်ချင်လည်း ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်။

ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းက၊ ဈာန်အဘိညာဉ် နည်းလိုတော့ မယုံကြည်ပါဘူး။ အခြားနည်းဖြင့်သိတာ ဖြစ်မှာပဲလို့ ယူဆပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဈာန်အဘိညာဉ်နည်းဖြင့်သိတာဆိုရင် မိမိအား အထင်ကြီးအောင် ကွမ်းယာပေးမှုကို မပြုတန်ရာလို့ ထင်မြင်ပါတယ်။ အထင်ကြီးအောင်၊ ကြည်ညိုအောင်၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခုပေးတဲ့အလုပ်ဟာ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏ အလုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ ကုလဒူသန အနေသန မိစ္ဆာဇီဝ အလုပ်ထဲမှာ အတွင်းဝင်နေတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ဘုန်းကြီးကတော့ တစ်စုံတစ်ယောက်က ဘေးကင်း ရန်ကင်း စသည်အတွက် တစ်စုံတစ်ခုကို လာတောင်းရင် ငါ့မှာ အဲဒီလို ပေးစရာမရှိဘူး။ ငါလည်း ဘာမျှ တန်ခိုးမရှိပါဘူး။ အဲဒီလို တန်ခိုးရှိတဲ့ အနေနဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကိုပေးရင် ငါ့ကိုယ်တိုင် ဂိုဏ်း ဆရာကြီး ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ် စသည်ဖြင့် ပြောပြီးတားမြစ်လိုက် တာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒကာ ဒကာမများကလည်း ကိုယ့်ဆရာကို ဂိုဏ်းဆရာယောင်ယောင် မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်ကြဖို့ လိုပါ တယ်။

ထူးခြားတဲ့ တန်ခိုးရှိတဲ့ အနေနဲ့ ပြုလုပ်ပေးတာတွေဟာ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ယခုဟောနေတဲ့ အာထဗ္ဗဏ အတတ်ပညာထဲမှာ ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားတရား သံဃာကို မြတ်နိုးတဲ့ မာမက ရဟန်းဆိုရင် အဲဒီလိုအမှုကို ရှောင်ကြဉ်သင့် ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သုပိနံ-အိပ်မက်၏ အကျိုးအပြစ် ဟောခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာ အမျိုးမျိုး၏ အကျိုးအပြစ် ဟော

ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ နော ဝိဒဟေ-မစီရင် မပြုလုပ်ရာတွဲ။ အဲဒါ
တွေကို “အာထဗ္ဗဏာ၊ အိပ်မက်တာ၊ လက္ခဏာဟော ကင်းရမည်”
လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ် ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ အာထဗ္ဗဏာ၊ အိပ်မက်တာ၊ လက္ခဏာဟော ကင်းရမည်။

အထောပိ-ထို့ပြင်သည်း၊ နက္ခတ္တံ-နက္ခတ်အယှဉ်၏ အကျိုးအပြစ်
ဟောခြင်းကို၊ နော ဝိဒဟေ-မစီရင် မပြုလုပ်ရာ-တွဲ။ မည်သည့်နေ့
မည်သည့် အချိန်မှာ မည်သည့် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်တယ်။ အဲဒီနေ့ အဲဒီ
အချိန်မှာ မင်္ဂလာဆောင် ပြုရမယ်။ အိမ်ပန္နက်ရိုက်ရမယ် စသည်ဖြင့်
ပြောဟောခြင်းမျိုးကို မပြုရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နက္ခတ်တွေဆိုတာ
အခြားစကြဝဠာက နေဂြိုဟ်တွေ ဖြစ်ကြောင်း သိပ္ပံဆရာတွေက
ပြောကြတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဒီကမ္ဘာမြေက လူသားတွေနဲ့ ဘာမျှ
မဆိုင်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒါဟာ ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆိုင်သည်
ဖြစ်စေ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကတော့ ကံ ကံ၏ အကျိုးကိုသာ ပဓာနပြုပြီး
သီလ သမာဓိ ပညာကိုသာ ပွားများအားထုတ်စေလိုပါတယ်။ လူ့
ဘောင်မှထွက်ပြီး ရဟန်းပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း လူ့လောကကိစ္စ
တွေကို ဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်မရှိပါဘူး။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်
မြောက်ရေးအလုပ်ကိုသာ ဇောက်ချပြီး လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်
အဲဒီလို နက္ခတ်အယှဉ် ဗေဒင်ဓာတ်ရိုက် ယတြာချေ စသည်တွေကို
မာမက ရဟန်း အနေအားဖြင့် မပြုလုပ်ဘဲ ကြဉ်ရှောင်သင့်တာပါပဲ။
နောက်ပြီးတော့ ဝိရုတဉ္စ-သားငှက်မြည်သံ အကျိုး အပြစ်ဟောခြင်း
ကို လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘကရဏံ-ကိုယ်ဝန်တည်ရေးဆေးပေးခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ တိကိစ္ဆံ-ဆေးကုခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မာမကော-

၁၅၆ ◇

တုဂ္ဂကသုတ် တရားတော်

ဘုရား တရား သံဃာကို မြတ်နိုးသော ရဟန်းသည်၊ န သေဝေယျ-
မမ္ဘိဝံရာတဲ့။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက-

“နက္ခတ်ယှဉ်ဟန်၊ သားငှက်သံ၊ ကြံဖန်ဟောပြော ကင်းရမည်။
ကိုယ်ဝန်တည်မှု၊ ဆေးဝါးကု၊ မပြုကင်းရှင်းစေရမည်။” လို့
ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နက္ခတ်ယှဉ်ဟန်၊ သားငှက်သံ၊ ကြံဖန်ဟောပြော ကင်းရမည်။
ကိုယ်ဝန်တည်မှု၊ ဆေးဝါးကု၊ မပြု ကင်းရှင်း စေရမည်။

အဲဒီထဲမှာ ဆေးကုတဲ့အလုပ်ကတော့ ရောဂါကို တကယ်ပျောက်
အောင် ကုပေးနိုင်တယ်ဆိုရင် အများအတွက် အလွန်အကျိုးများ
စေတဲ့ အလုပ်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ယခုနေ အခါမှာခြွင်းချက်အနေဖြင့်
ခွင့်ပြုသင့်သလိုလိုရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရား တရား သံဃာ
တော်တို့၏ ဂုဏ်ကို တကယ်ယုံကြည်ပြီး တကယ် မြတ်နိုးတဲ့ မာမက
ရဟန်းအတွက် ဆိုတော့ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့ အရိယမဂ်ဖိုလ်ကို
ရဖို့လောက်သာ အလေးပြုဖွယ် ရှိပါတယ်။ အခြားကိစ္စတွေအတွက်
ပလီဗောဓကို လုံးဝ ဖြတ်ပြီး သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကိုသာ
ကြိုးစားအားထုတ်သင့်ပါတယ်။

အစစ်အမှန် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံဖို့က အရေးကြီးတယ်

ဒီနေရာမှာ သဒ္ဓါစစ် သဒ္ဓါမှန်နှင့် ပြည့်စုံဖို့က အရေးကြီးပါတယ်။
“သီလဆိုင်ရာမှာ ဒီလို ကျင့်ရမယ်။ သမာဓိ ပညာဖြစ်အောင် ဒီလို
ပွားများအားထုတ်ရမယ်” လို့ ဟောထားတဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏
စကားတော်ကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါစစ်နှင့် ပြည့်စုံဖို့

လိုပါတယ်။ ဆေးကုခြင်း ဗေဒင်ဟောခြင်း စသည်ဖြင့် လူမှုကိစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ရင် သီလ မစင်ကြယ်ဘူး။ သီလ မစင်ကြယ်ရင် သမာဓိ ပညာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သမာဓိ ပညာမဖြစ်ရင် သံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။ သီလစင်ကြယ်မှ သမာဓိ ပညာ ပြည့်စုံပြီး သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်တယ်။ မိမိ တစ်ပါးတည်းသာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိက တစ်ဆင့် ဟောကြား ညွှန်ပြပေးလျှင် အခြားသူတွေလည်း ရာထောင် သိန်းသောင်းမက သံသရာမှ လွတ်မြောက်ပြီး တကယ့်ချမ်းသာအစစ်ကို ရနိုင်တယ်။ ဆေးကုပေးခြင်း စသော လူမှုကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရုံမျှ ဖြင့် ချမ်းသာစေနိုင်တယ်ဆိုတာ ခဏခဏ တစ်ဘဝတာမျှလောက်သာ ရှိတယ်။ အမြဲတမ်း ချမ်းသာစေနိုင်တာမဟုတ်ဘူး စသည်ဖြင့် ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာ့ဂုဏ်ကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါအစစ်နှင့် ပြည့်စုံဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ သဒ္ဓါအစစ်နှင့် ပြည့်စုံရင်တော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့အတိုင်း ရဟန်းမှာ လူမှုကိစ္စတွေကို မဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ သီလ သမာဓိပညာ အကျင့်ကိုသာ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း စင်စင်ကြယ်ကြယ် ကျင့်သွားသင့်ကြောင်း ယုံကြည် မြတ်နိုးနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “တိကိစ္ဆံ-ဆေးကုပေးခြင်းကို၊ မာမကော-ဘုရား တရား သံဃာ့ဂုဏ်ကို ယုံကြည် မြတ်နိုးသော ရဟန်းသည်၊ န သေဝေယျ- မမှီဝဲရာ” လို့ (မာမကော) ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်နှင့်တကွ အထူးပြုပြီး ဆိုထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ရဟန်းများမှာ ဆေးကုပေးကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ဝိနည်းက ခွင့်ပြုထားတာကတော့ ရှိပါသေးတယ်။ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်းဆိုရင် သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးကို ဆေးကုပေးကောင်းတယ်။ ယခုအခါမှာတော့ အမျိုးသမီးရဟန်းနဲ့ သာမဏေရီ

သိက္ခမာန်တို့က မရှိတော့တဲ့အတွက် သီတင်းသုံးဖော် က ရဟန်းနှင့် သာမဏေ ၂-ဦးသာ ရှိပါတော့တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရဟန်း၏ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်၊ အဲဒီ ခမည်းတော် မယ်တော် တို့အား ပြုစုနေသူ၊ မိမိ၏ ဝေယျာဝစ္စ ပြုနေသူ၊ ရှင်လောင်းဆိုတဲ့ ဒီငါးဦး ကိုလည်း ဆေးကုပေးကောင်းတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မိမိ၏ အစ်ကို၊ ညီ၊ အစ်မ၊ နှမ၊ မိမိမယ်တော်၏ အစ်မ၊ ညီမ၊ အစ်ကို၊ မောင်၊ မိမိခမည်းတော်၏ အစ်ကို၊ ညီ၊ အစ်မ၊ နှမဆိုတဲ့ ဒီ ဆွေမျိုးရင်းချာ များကိုလည်း ဆေးကုပေး ကောင်းတယ်။ အဲဒီ ဆွေမျိုးရင်းများ၏ သား မြေး ခုနစ်ဆက် တိုင်အောင်လည်း ဆေးကုပေးကောင်းတယ်။

ဒီမှ တစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကိုတော့ ဆေးကုမပေးကောင်းလို့ ဝိနည်းက ဆိုထားပါတယ်။ ဆေးနည်းကို ပြောချင်တောင်မှ တိုက်ရိုက် မပြောဘဲ “ဘယ်သူမှာ ဒီလို ရောဂါဖြစ်တုန်းကလဲ ဘယ်ဆေးနဲ့ ပျောက်ကင်းသွားသလဲ” စသည်ဖြင့် အခြား ရဟန်းသာမဏေများနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့ အနေဖြင့်သာ ညွှန်ကြားကောင်းပါသတဲ့။ သီဟိုဠ်က ဝသဘမင်း၏မိဖုရားမှာ ရောဂါဖြစ်တဲ့အခါ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် က မဟာပဒုမ မထေရ်ထံလာပြီး ဆေးနည်းကိုမေးလျှောက်သတဲ့။ အဲဒီအခါ မဟာပဒုမ မထေရ်က အခြားရဟန်းများနှင့် ဆေးနည်းကို ဆွေးနွေးပြောကြားလိုက်တယ်။ အဲဒီဆေးနည်းဖြင့် ကုသလို့ ရောဂါ ပျောက်တဲ့အခါ တိစီဝရိတ်သင်္ကန်းများနှင့်တကွ ငွေသုံးရာတို့ဖြင့် “ပန်းပူဇော်ခြင်းကို ပြုတော်မူပါ” လို့ လျှောက်ထားပြီး ပူဇော်ကြပါ သတဲ့။ အဲဒါကို ဝိနည်းမရှိ မဟာပဒုမမထေရ်က “ဒါဟာ ဆရာ ခဲ” လို့ဆိုပြီး အပ်စပ်သည့် အနေဖြင့် ခံယူပြီးတော့ ပန်းပူဇော်ခြင်းကို

အစစ်အမှန် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံဖို့က အရေးကြီးတယ်

◇ ၁၅၉

ပြုပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ ဆေးကုမှုနှင့်စပ်ပြီး အပြစ်ကင်းအောင် ဝိနည်း ပရိယာယ် သုံးပုံပါပဲ။

ဒီကနေတော့ ဒီတွင်ပဲရပ်ပြီး တရားသိမ်းကြစို့။ ဒီကနေဟောတဲ့ ဂါထာများဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုပြီး တရားသိမ်းရမယ်။

၁၀။ စားသောက်ဖွယ်များ၊ ဝတ်အစား၊ သိမ်းထားမပြုရာ၊
ယင်းတို့ကိုပဲ၊ မရလည်း၊ စိတ်ထဲ မပူမကြောက်ရာ။

၁၁။ ဈာန်ကိုဝင်စား၊ လမ်းမများ၊ လှုပ်ရှားကုက္ကုတ် ကင်းရမည်။
မမေ့ဘဲသာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၊ ကျောင်းမှာနေရမည်။

၁၂။ အိပ်မှုနည်းပါး၊ နိုးမှုများ၊ ကြိုးစား ထက်သန်စေရမည်။
ပျင်းရိ၊ လှည့်စား၊ ရယ်၊ ပျော်ပါး၊ ကစားမေထုန် ကင်းရ
မည်။

၁၃။ အာထဗ္ဗဏာ၊ အိပ်မက်တာ၊ လက္ခဏာဟော ကင်းရမည်။
နက္ခတ်ယှဉ်ဟန်၊ သားငှက်သံ၊ ကြံဖန်ဟောပြော ကင်းရ
မည်။

ကိုယ်ဝန်တည်မှု၊ ဆေးဝါးကု၊ မပြုကင်းရှင်းစေရမည်။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်၊ တရားဟောရသော ကုသိုလ်၊ တရားနာရသော ကုသိုလ် အစရှိသော ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဝကို အဓိအဘတို့အား အမျှပေးဝေ ပါကုန်၏။ အဆွေအမျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ် အပေါင်းအား အမျှ

၁၆၀ ◇

တုဂ္ဂေကသုတ် တရားတော်

ပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အားလည်း
အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဘတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့သည် ဤကောင်းမှု အပေါင်း၏ အဖို့ဘာဝကို အညီအမျှ
ရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

သာဓု... သာဓု... သာဓု...

တုဂ္ဂေကသုတ် တရားတော် တတိယပိုင်း ပြီး၏။

တုဝဋ္ဋကသုတ် တရားတော်

စတုတ္ထပိုင်း

(၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၈-ရက်နေ့ ဟောသည်)

တရားအနုသန္ဓေ

တုဝဋ္ဋကသုတ်ကို ပြာသိုလပြည့်နေ့က စပြီး ဟောလာခဲ့တယ်။ သုံးကြိမ်အထိ ဟောပြီးပါပြီ။ ဂါထာပေါင်း ၂၀-ရှိရာမှ ၁၃-ဂါထာ အထိ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ဒီကနေ့ ၁၃၃၇-ခုနှစ် တပို့တွဲ လဆန်း ၈-ရက်မှာ ၁၄-ခုမြောက် ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။ အဲဒီ ဂါထာက-

၁၄။ နိန္ဒာယ နပ္ပဝေဓေယျ၊
န ဥန္တမေယျ ပသံသိတော ဘိက္ခု။
လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန၊
ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျ တဲ့။

ကဲ့ရဲ့သံ ချီးမွမ်းသံ သည်းခံနိုင်ပါစေ

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ နိန္ဒာယ-သူတစ်ပါးတို့က ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ နပ္ပဝေဓေယျ-စိတ်ဓာတ်တွန့်ဆုတ် မတုန်လှုပ်ရာ။ ပသံသိတော-အချိုး မွမ်းခံရလျှင်လည်း၊ န ဥန္တမေယျ-ဝမ်းသာ လှုပ်ရွံ့မတက်ကြွရာ တဲ့။

ကဲ့ရဲ့တယ် ချီးမွမ်းတယ် ဆိုတာ လောကထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှ တွေ့ကြုံမြဲဖြစ်တဲ့ လောကဓံတရားပဲ။ ဘာမျှထူးခြားတဲ့ အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လောကဘက်ကဂုဏ်နဲ့ ဖြစ်စေ၊

တရားဘက်ကဂုဏ်နဲ့ဖြစ်စေ အကဲ့ရဲ့ခံရရင်စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းပြီး တုန်လှုပ်တတ်ကြတယ်။ အရေးကြီးတာ မကြီးတာ စိစစ်ကြည့်ရင် တော့ လောကဘက်က ဘယ်လို ဂုဏ်ဖြင့်ကဲ့ရဲ့စေကာမူ ဘာမျှအရေး မကြီးပါဘူး။ ဒါကြောင့်လောကဘက်က အမျိုး၊ ဇာတ် စီးပွားဥစ္စာ၊ အတတ်ပညာ အလုပ်အကိုင် စသည်နှင့် စပ်ပြီး ဘယ်လိုပင် ကဲ့ရဲ့ ကြစေကာမူ ဘာမျှအရေးမကြီးပါဘူး။ အဲဒါကို ဂရုမစိုက်ဘဲ စိတ်အေး လက်အေးနေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့တဲ့ စကားသံကိုလည်း ဂရုတ စိုက်နားမထောင်ဘဲ နေရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်လက်ရှိပုဂ္ဂိုလ် ဆိုရင် ကြားရတာ သိရတာကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရုံပါဘဲ။ တရား ဘက်ကတော့ သီလစသည် ချွတ်ယွင်းမှုဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရရင် မိမိမှာ ချွတ်ယွင်းချက် ရှိမရှိ ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်။ ချွတ်ယွင်းချက်ရှိရင် ပြင်သင့်တာကို ပြင်ပြီး စိတ်အေးလက်အေး နေရုံပါပဲ။ ချွတ်ယွင်း ချက်မရှိဘဲ ကဲ့ရဲ့တာဆိုရင်တော့ ဂရုစိုက်ဖို့ မလိုပါဘူး။ မြတ်စွာ ဘုရားကိုတောင် မကြည်ညိုတဲ့သူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြသေးတာပဲ။ “မိမိမှာ အပြစ်မရှိရင် ပြီးတာပဲ” လို့ နှလုံးသွင်းပြီး မတုန်မလှုပ် တည်ငြိမ်စွာ နေရမယ်။ အဲဒါကို “ကဲ့ရဲ့သော်လည်း မလှုပ်ဘဲ (တည်ငြိမ်နေရမယ်)” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတယ်။

အချီးမွမ်းခံရရင်တော့ အများက ကြိုက်တတ်ကြတယ်။ မဟုတ် ဘဲနဲ့ မြှောက်ပင့်ပြီး ချီးမွမ်းတာကိုလည်း သဘောတူပြီး လက်ခံနေ တတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ မဟုတ်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ တက်ကြွတဲ့ သဘောပဲ။ အမှန်ကတော့ ဟုတ်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ ချီးမွမ်းတောင် မတက်ကြွဘဲ သည်းခံ နိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ တရားကိုယ် အားဖြင့် စိစစ်ကြည့်ရင် ချီးမွမ်းဆိုတာ အသံရုပ်ကလေးမျှပဲ။ အရေးကြီးတာကတော့ မိမိမှာ

ကဲ့ရဲ့သံ ချီးမွမ်းသံ သည်းခံနိုင်ပါစေ

◇ ၁၆၃

ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့ ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်သွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတစ်ပါးက ချီးမွမ်းတာကိုလည်း ဂရုမစိုက်ဘဲ မတက်ကြွဘဲ တည်ငြိမ်နေနိုင်ရမယ်။ အဲဒီလို တည်ငြိမ်နေပြီးတော့ တရားဘက်က ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်သွားရမယ်။

စာပေတတ်လို့ ချီးမွမ်းခံရတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ထက်တတ်သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အဆင့်အတန်းရောက်အောင်၊ သီလဘက်က အချီးမွမ်းခံရရင် ကိုယ့်ထက်သာတဲ့သူတွေရဲ့ အဆင့်အတန်း ရောက်အောင် သမာဓိပညာဘက်က အချီးမွမ်းခံရရင်လည်း ကိုယ်ထက်သာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေရဲ့ အဆင့်အတန်းရောက်အောင် အားထုတ်သွားရမယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သူတစ်ပါးက ဘယ်လိုပဲ ချီးမွမ်းကြစေကာမူ “ငါ့မှာလိုသေးတယ်” လို့သာ နှလုံးသွင်းပြီး အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်သည်တိုင်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်သွားဖို့ပါပဲ။ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ရင်တော့ စိတ်ဓာတ်မြင့်ပြီး တက်ကြွတဲ့ မာနလည်းမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီအခါကျတော့ စိတ်မတက်ကြွအောင် ထိန်းသိမ်းစရာလည်း မလိုတော့ပါဘူး။ အဲဒီကို မရောက်သေးမီမှာတော့ “လိုသေးတယ်” လို့ နှလုံးသွင်းပြီး စိတ်ကိုမတက်ကြွအောင် ထိန်းသိမ်းရမယ်။ တက်ကြွတဲ့စိတ် ဖြစ်လာရင်လည်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရမယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ “မြှောက်လည်း မမြှောက်တည်ငြိမ်ရာ” လို့ ဆိုထားတယ်။ သူများက ချီးမွမ်းမြှောက်ပင့်ပြောပေမယ့် မိမိက စိတ်မမြှောက်မကြွဘဲ တည်ငြိမ်စေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ ကဲ့ရဲ့ သော်လည်း၊ မလှုပ်ဘဲ၊ မြှောက်လည်း မမြှောက်
တည်ငြိမ်ရာ။

အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့လို့လည်း စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ မတုန်လှုပ်ဘဲ၊ ချီးမွမ်း
မြှောက်ပင့်သော်လည်း မတက်ကြွဘဲ၊ တည်ငြိမ်နေတာဟာ သမာဓိ
အားကောင်းတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီလို အဆိုးအကောင်းကို သည်းခံနိုင်
အောင် တည်ငြိမ်တဲ့ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။
အဲဒီလို မတည်ငြိမ်ခြင်း၏ အကြောင်းကလည်း လောဘစသည်
တွေပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကိုလည်း ပယ်ဖို့ရာ-

သဟ မစ္ဆရိယေန-ဝန်တိုခြင်းနှင့်တကွ၊ လောဘံ-လိုချင်
မက်မောတဲ့ လောဘကို လည်းကောင်း၊ ကောဓံ-အမျက်ဒေါသ
ကိုလည်းကောင်း၊ ပေသုဏိယဉ္စ-ကုန်းချောစကားကိုလည်းကောင်း၊
ပနဒေယျ-ပယ်ရာ၏လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

လောဘဆိုတဲ့ လိုချင်နှစ်သက်မှု သာယာမှု ရှိနေလို့ အချီးမွမ်း
ခံရတာကို သာယာပြီး စိတ်တက်ကြွတယ်။ ကောဓဆိုတဲ့ ဒေါသရှိ
နေလို့ အကဲ့ရဲ့ခံရတဲ့အခါ သည်းမခံနိုင်ဖြစ်ပြီး စိတ်ဓာတ်ကျရတယ်။
ဒါကြောင့် အဲဒီ လောဘနဲ့ ဒေါသကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုတယ်၊ ကပ်စေးနဲ့တယ် ဆိုတာ
ဟာ နှစ်သက်တွယ်တာတဲ့ လောဘနှင့်လည်း ဆိုင်တယ်။ မိမိချစ်မြတ်
နိုးနေတဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုကို သူတစ်ပါးနှင့် မနီးစပ်စေချင်
တာဟာ သည်းမခံနိုင်တဲ့ ဒေါသပဲ။ အဲဒါနှင့်လည်း ဆိုင်တယ်။ အဲဒီ
ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့်လည်း စိတ်ဟာ မတည်ငြိမ်ဘဲ ရှိတတ်တယ်။

ကဲ့ရဲ့သံ ချီးမွမ်းသံ သည်းခံနိုင်ပါစေ

◇ ၁၆၅

ဒါကြောင့် အဲဒီ မစ္ဆရိယကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ကုန်းချောတယ် ကုန်းတိုက်တယ်ဆိုတာ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးထဲ အပါအဝင် တစ်ပါးပဲ။ သီလပျက်ကြောင်း အကုသိုလ် အမှုပဲ။ ဒါကြောင့် သီလမပျက်စေရန် အဲဒီ ကုန်းတိုက်စကားပြောဆိုခြင်းကိုလည်း ပယ်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီ ကုန်းတိုက်တယ်ဆိုတာ ချစ်ခင်ရင်းနှီးနေသူများကို ကွဲပြားစေတတ်တဲ့ အမှုပဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ ကာရန်လည်းရတဲ့အတွက် “ဘေဒ-ကွဲပြားစေတယ်” ဆိုတဲ့ ပါဠိပါ ထည့်ထားတယ်။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

လောဘ၊ ကောဓ၊ မစ္ဆေရ၊ ဘေဒ-ကုန်းချောကင်းစေရာ။

တစ်နည်းအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြရလျှင် ဒီဃနိကာယ်၌ သီလကိုပြရာမှာ ပါဏာတိပါတ် ပဟာယ-စသည်ဖြင့် ကာယ ဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကို ပြထားပါတယ်။ ဒီသုတ်မှာလည်း မေထုနံ ဝိပုဇ္ဇဟေ-ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် အဗြဟ္မစရိယမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကို ပြခဲ့ပါပြီ။ ဒီဂါထာမှာ ကုန်းချောစကားကို ပယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် ဝိသုဏ္ဏဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကို ပြပါတယ်။ အမှတ် ၁၇-ဂါထာမှာ မောသဝဇ္ဇေ န နီယေထ-ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကို ပြတယ်။ အမှတ် ၁၈-ဂါထာမှာ ဖရုသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ-ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် ဖရုသဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကို ပြတယ်။ အဲဒီတော့ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် မပြရဘဲ ကျန်နေတာတွေက ပါဏာတိပါတ အဒိန္နာဒါန သမ္ပပ္ပလာပတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ပုံတွေပဲ။ အဲဒီ ကျန်နေတဲ့ ၃-ပါးထဲက လောဘကို ပယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် လောဘ အရင်းခံပြီးဖြစ်နိုင်တဲ့ အဒိန္နာဒါန သပ္ပပ္ပလာပတို့မှ ကြဉ်

ရှောင်ရန် ပြတယ်။ ကောဓကိုပယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် အမျက် ဒေါသ အကြောင်းပြုပြီးဖြစ်နိုင်တဲ့ ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်ရှောင်ရန် ပြတယ်လို့လဲ ယူသင့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ယူလိုက်ရင် ဒီဃနိကာယ် မှာ ပြထားတဲ့ ဒုစရိုက် (၇)ပါးမှ ကြဉ်ရှောင်မှု သီလတွေ အကုန်ပြည့်စုံ သွားပါတယ်။

အဲဒီက နောက်လဲ သီလနှင့်ဆိုင်တဲ့ ကျင့်ဝတ်တွေကိုဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။ ဟောပုံကတော့-

၁၅။ ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျ၊
ဥပဝါဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိန္ဒိ။
ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျ၊
လာဘကမ္မာ ဇနံ န လပယေယျ။

ရဟန်းကောင်း အရောင်းအဝယ် မပြုရ

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ကယဝိက္ကယေ-ရောင်းဝယ်မှု၌၊ န တိဋ္ဌေယျ- မတည်ရာတဲ့။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်ဆိုရင် စိုက်ပျိုးရေးအလုပ် လခစားအလုပ် ပေဒင်ဟော ဆေးကုအလုပ် အရောင်းအဝယ်အလုပ် အစရှိတဲ့ စီးပွားရေး အလုပ်ဟူသမျှ ဘယ်လို အလုပ်ကိုမျှ မလုပ်ရဘူး။ အဲဒီလို စီးပွားရေးအလုပ်ကိုလုပ်လို့ ရလာ တဲ့ပစ္စည်းကိုလဲ မသုံးဆောင်ကောင်းဘူး။ ဒီလို စီးပွားရေးအလုပ်တွေ မှ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ကင်းရှင်းသလိုပင် ဘုရားတပည့် ရဟန်း ကောင်းတွေလည်း ကင်းရှင်းသင့်တာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဃနိ-

ကာယ် သီလက္ခန္ဓဝဂ် ဗြဟ္မဇာလသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သီလကို ဒီလို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောထားပါတယ်။

သမဏော ဂေါတမော-ရဟန်းဂေါတမသည်၊ ကယဝိက္ကယာ-ရောင်းဝယ်ခြင်းမှ၊ ပဋိဝိရတော-ကြဉ်ရှောင်တော်မူ၏ လို့ ဒီလိုလဲ မြတ်စွာဘုရားကို သီလဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ထို့အတူပင် သာမညဖလသုတ်ကျတော့လည်း-

မဟာရာဇ-အဇာတသတ်မင်းမြတ်၊ ဣဒ-ဤငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ပ၊ ကယဝိက္ကယာ-ရောင်းဝယ်ခြင်းမှ၊ ပဋိဝိရတော-ကြဉ်ရှောင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီ စကား ၂-ရပ်ဟာ ရောင်းဝယ်မှုဟူသမျှမှ ကင်းကြောင်း ပြတော်မူတာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီ တုဝဋ္ဌကသုတ်မှာလည်း ကယဝိက္ကယေ-အရ ရောင်းဝယ်မှုဆိုတာ ရောင်းဝယ်မှု ဟူသမျှ အကုန်လုံးကို ဆိုတယ်လို့ ယူတာက ကျယ်ပြန့်ပြည့်စုံပါတယ်။ မဟာနိဒ္ဒေသ စသည်မှာ “ရဟန်း သာမဏေစသည် သီတင်း သုံးဖော်ချင်း လှည့်စား၍ဖြစ်ဖြစ် အမြတ်ရအောင်ဖြစ်ဖြစ် ပစ္စည်းလဲလှယ်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်တယ်” ဆိုတဲ့ အဖွင့်ကတော့ အလွန် နယ်ကျဉ်းနေပါတယ်။ မဟာသမယသုတ်ကို ဟောတာက မြတ်စွာဘုရား၏ လေးဝါနှင့် ငါးဝါ စပ်ကြား နယုန်လပြည့် ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကဆိုရင် ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန် သာမဏေရီတို့ ဆိုတာတွေ မရှိသေးပါဘူး။ ရဟန်းနှင့် သာမဏေလောက်သာ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီတုန်းက ရဟန်းသာမဏေများမှာလည်း အမြတ်ရအောင် လဲလှယ်မှုမျိုး ရှိမယ်မဟုတ်ပါဘူး။ ရဟန္တာတွေ အရိယာတွေသာ များပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းက ရဟန်းသာမဏေတွေဟာ ရောင်းဝယ်မှု ဟူသမျှမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ် နေကြတယ် ဆိုတာ အလွန် ထင်ရှားနေ ပါတယ်။

အရေးကြီးတာက လူဝတ်ကြောင်များလို စီးပွားရေး အလုပ်ကို မလုပ်ကြဘူး အရောင်းအဝယ် မလုပ်ကြဘူးဆိုတဲ့ ဂုဏ်ဟာ ကြည် ညိုဖွယ်ဂုဏ်ဖြစ်ပါတယ်။ လူဝတ်ကြောင်များလို အရောင်းအဝယ် မလုပ်ဘူးဆိုတဲ့အတွက် ဂုဏ်ယုတ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဂုဏ်တက်ဖွယ်သာ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသ စသည်မှာလည်း မူလက ဆိုလို တာကတော့ လူ့လောက အရောင်းအဝယ်မျိုးမှသာ မဟုတ်ဘူး။ သီတင်းသုံးဖော် အချင်းချင်း အမြတ်ရဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ပစ္စည်းလဲလှယ် ခြင်းမှလည်း ကင်းတယ်လို့ ဒီလိုဆိုခဲ့တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မယူရင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကယဝိက္ကယမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကိုလည်း သီတင်းသုံးဖော်ချင်း လဲလှယ်မှုကိုသာ ယူရမလို ဖြစ်နေပါလိမ့် မယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ တော်တော်ကို အဆင်မပြေဘဲ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းကောင်း မှန်လျှင် အရောင်းအဝယ် ဟူသမျှမှကင်းတယ်လို့သာ ယူသင့်ပါ တယ်။

ယခုခေတ်မှာ ဒကာ ဒကာမများက လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန် သော ချမ်းသာကို ရည်မျှော်ပြီးတော့ “ရဟန်းတော်များဟာ သီလ စသည်နှင့် ပြည့်စုံကြပေတယ်” လို့ ယုံကြည်မြတ်နိုးပြီး သင်္ကန်း စသည်တွေကို လှူကြတယ်။ အဲဒါဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း မသုံး ရက်ဘဲ အင်မတန်ချစ်တဲ့ သားမယားများလည်း မပေးရက်ဘဲ ရက်

ရက်ရောရောလှူကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို လှူတဲ့ ပစ္စည်း များကို ရဟန်းတော်များက သာသနာတော် အကျိုးများအောင် သုံးစွဲသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချို့ကတော့ သင်္ကန်းစသည်တွေကို ရောင်းပြီးငွေစုကြတယ်လို့လည်းကြားသိရပါတယ်။ အဲဒါဟာ သေသေချာချာစဉ်းစားကြည့်ရင် သာသနာတော်အတွက် ဝမ်းနည်းစရာပါပဲ။ တချို့ကတော့ အသံချဲ့စက်တို့ ရကော်ဒါတို့ ထူထောင်ပြီးတော့ အငှားလိုက်စေ ဆေးတယ်လို့လည်း ကြားရပါတယ်။ တစ်ခါက (လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်ဆယ့်လေးငါးနှစ်လောက် ဆီကပါပဲ)။ ရထားလမ်းအနီးက မြို့တစ်မြို့သို့ တရားဟောရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဒကာတစ်ဦးက ပြောကြားလို့ သိရတာကတော့ သူတို့ဆီမှာ ဆွမ်းကျွေးဆိုရင် အသံချဲ့စက်နဲ့ ရကော်ဒါပါ ထည့်ရပါသတဲ့။ တစ်နေ့တော့ သူက အသံချဲ့စက် ရကော်ဒါ အငှားလိုက်စေတဲ့ ဘုန်းကြီးကို ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပင့်တယ်။ အဲဒီအခါ အဲဒီဘုန်းကြီးက အသံချဲ့စက်ပါရဲ့လား။ အသံချဲ့စက်မပါရင် ငါမလိုက်ဘူးလို့တောင် ပြောတယ်ဆိုပဲ။ တခြားအရပ်အချို့မှာလည်း ဒီလို အငှားလိုက်စေတာ ရှိတယ်လို့ပဲ ကြားသိရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ အဲဒီလို အရောင်းအဝယ် ဟူသမျှတွေမှ ကင်းရှင်းစေလိုတော်မူပါတယ်။ အဲဒီဩဝါဒကို လိုက်နာရန်လည်း ရဟန်းများမှာ တာဝန်မလေးပါဘူး။ စားဝတ်နေရေးအတွက် ရဟန်းများမှာ ဒကာ ဒကာမတွေက လှူဒါန်း နေကြတာဟာ လိုလေသေးမရှိ ပြည့်စုံနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကယဝိက္ကယေ-ရောင်းဝယ်မှု၌ န တိဋ္ဌေယျ-မတည်ရာ-ဆိုတဲ့ ဒီဘုရား အဆုံးအမတော်ကို

ရှိသေစွာ လိုက်နာသင့်ပါတယ်။ အများအားဖြင့်တော့လည်း ရှိသေစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြတာပဲ များပါတယ်။

ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အမှု မပြုရ

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဥပဝါဒိ-သူတစ်ပါးတို့က ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အမှုကို၊ ကုဟိန္ဒိ-တစ်စုံတစ်ရာ၌မျှ၊ န ကရေယျ-မပြုရာ-တဲ့။

ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အမှု ကဲ့ရဲ့ဖွယ် ကိလေသာတွေက အကြမ်းစား အလတ်စား အနုစားလို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။ (၁) အကြမ်းစားက ဘာတွေလဲဆိုရင် သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း မေထုန်မှုဆိုတဲ့ ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ လိမ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ စကား ပြောဆိုခြင်းဆိုတဲ့ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၊ သူ့ဥစ္စာကို ရယူလိုမှု ရှေးရှုကြံခြင်း သူတစ်ပါးကို သေပျက်စေလိုခြင်း ကံ-ကံ၏ အကျိုးမရှိဟု ယူခြင်းဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက် ၃-ပါး ဒီဒုစရိုက်တွေပါပဲ။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို ကျူးလွန်မှုတွေလည်း ဒီ အကြမ်းစား အကုသိုလ်ထဲ ပါဝင်တယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီအကြမ်းစား အကုသိုလ်တွေထဲမှ မနောဒုစရိုက် ၃-ပါး ကိုတော့ သမာဓိ-ပညာတို့ဖြင့် ပယ်ဖို့ပါပဲ။

(၂) အလတ်စား ကိလေသာကတော့ (၁) ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ကြံတဲ့ ကာမဝိတက်၊ (၂) သူတစ်ပါးကို သေပျက်စေရန်ကြံတဲ့ ဗျာပါဒဝိတက်၊ (၃) သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲရန် ကြံတဲ့ ဝိဟိံ သာဝိတက်-ဒီဝိတက် သုံးမျိုးပါပဲ။

(၃) အနုစား ကိလေသာတွေကတော့ (၁) ဆွေမျိုးတို့ကို လွမ်းတလျက်ဖြစ်စေ၊ ကြီးပွားချမ်းသာစေရန်ဖြစ်စေ၊ ကြီးပွားဆုတ်ယုတ်တဲ့ အတွက် ဝမ်းသာဝမ်းနည်းလျက်ဖြစ်စေ ကြံတဲ့ ဉာတိဝိတက်၊ (၂) ထို့

အတူပင် ဆိုင်ရာနယ်ပယ်အတွက် ကြံစည်တဲ့ ဇနပဒဝိတက်၊ (၃) မသေရေး အသက်ရှည်ရေးအတွက် ဒုက္ကရစရိယ အကျင့်ကို ကြံတဲ့ အမရဝိတက် (ထွက်ရပ်ပေါက် စသည်ကို ကြံတာလည်း ဒီဝိတက် ထဲမှာ ပါဝင်သင့်ပါတယ်)၊ (၄) သူတစ်ပါးအား သနားပြီးကြံတဲ့ ပရာနုဒယတာ ပဋိသံယုတ္တဝိတက် (လောကရေးဖြင့်၊ သနားတာကိုသာ ယူသင့်၏။ တရားရေးဖြင့် သနားခြင်းသည်ကား ဖြစ်သင့်သော သမ္မာသင်္ကပ္ပပင်ဖြစ်သည်)၊ (၅) လာဘ်လာဘ စသည်နှင့်စပ်ပြီး ကြံတဲ့ လာဘသက္ကာရ သိလောက ပဋိသံယုတ္တ ဝိတက်၊ (၆) မိမိအား သူတစ်ပါးက အထင်မသေးစေရန် အထင်ကြီးစေရန် ကြံတဲ့ အနုညတ္တိပဋိသံယုတ္တဝိတက်ဆိုတဲ့ ဒီဝိတက် ၆-ပါးပါပဲ။ ဒီ အလတ်စား၊ အနုစား ကိလေသာတွေကိုလည်း သမာဓိ ပညာတို့ဖြင့် ပယ်ဖို့ပါပဲ။

အဲဒီအကြမ်း အလတ် အနု ကိလေသာများကို သူတစ်ပါး၏ မျက်မှောက်မှာဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်မှာဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တွင်းရေးနှင့်စပ်၍ ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးအရေးနှင့်စပ်၍ဖြစ်စေ မဖြစ်စေရဘူး။ အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလိုကိလေသာတွေကို သူတစ်ပါး မမြင်ဘူးထင်ပြီး ပြုလုပ်ကြံစည်နေပေမယ်လို့ နတ်တွေ ကလည်း မြင်နိုင်တယ်။ အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း မြင်နိုင်တယ် သိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ကြဉ်ရ ပယ်ရမယ်တဲ့။ နောက် ပြီးတော့ မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ဝံ့ပြီးတော့လည်း ကြဉ်ရ ပယ်ရမယ်တဲ့။ နောက်ပြီးတော့ မကောင်းကျိုး ပေးတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်ကံ၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း များကြောင့်လည်း ကြဉ်ရ ပယ်ရမယ်တဲ့။

ဒီ စကားရပ်ဖြင့် “ဒီသုတ်မှာ တိုက်ရိုက်ပြမထားတဲ့ ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသီလတွေကို” အလွန်ညွှန်ပြတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပါတိမောက်အကျင့်ကို ဟောတော်မူပါလို့ တောင်းပန်တဲ့ နိဗ္ဗိတဘုရားရှင်၏ စကားအရ ပါတိမောက်အကျင့်တွေ လိုနေသေးတယ်လို့ ဆိုဖွယ်မရှိတော့ဘူး ဆိုတာကိုလည်း အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့-ဂါမေ စ-ရွာ၌လည်း၊ န အဘိသဇ္ဇေယျ၊ မကပ်ငြိမတွယ်တာရာ-တဲ့။ မိမိအား လှူဒါန်း ထောက်ပံ့နေတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေနှင့်စပ်ပြီး ဂေဟဿိတပေမခေါ် ခင်မင်ခြင်းမျိုးဖြင့် ခင်မင် တွယ်တာ မနေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ သုံးပိုဒ်အရ ဆောင်ပုဒ်ကတော့-အရောင်းအဝယ်၊ စွပ်စွဲဖွယ်၊ ငြိတွယ်ရွာ၌ မပြုရာတဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ အရောင်းအဝယ်၊ စွပ်စွဲဖွယ်၊ ငြိတွယ် ရွာ၌ မပြုရာ။

ရွာ၌ ကပ်ငြိတွယ်တာပုံကို-မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဂါမေ-ရွာ၌၊ ဂီဟိဟိ-လူဝတ်ကြောင်တို့နှင့်၊ သံသဋ္ဌော-ရောနှောလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ သဟနန္တိ-ချမ်းသာသူတို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလျက်၊ သဟ-သောကီ-ဆင်းရဲသူတို့နှင့်အတူ စိုးရိမ်ပူပန်လျက်၊ သုခိတေသု သုခိ-တော-ဒကာ ဒကာမတို့ ချမ်းသာကြလျှင် ကိုယ်တိုင်လည်း ချမ်းသာလျက်၊ ဒုက္ခိတေသု၊ ဒုက္ခိတော-ဒကာ ဒကာမတို့ ဆင်းရဲကြလျှင် ကိုယ်တိုင်လည်း ဆင်းရဲလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ ကိစ္စကရဏီယေသု-

ပွင်းတစ်ပါး၏ ကုလပလိဗောဓ ကင်းပုံ

◇ ၁၇၃

ပြုဖွယ်အမှုကိစ္စတို့၌၊ အတ္တနာ ဝေါယောဂံ-မိမိကိုယ်တိုင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏-တဲ့။

မိမိ၏ ဒကာ ဒကာမတွေ ပြည့်စုံချမ်းသာနေကြလျှင် ရဟန်းကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြလျှင် ရဟန်းကလည်း စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး ဆင်းရဲနေတယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ဆောင်ရွက်ဖွယ် ကိစ္စကြီးငယ် ပေါ်လာလျှင် အဲဒီ ကိစ္စကြီးငယ်တွေမှာလည်း ရဟန်းက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ အဲဒါဟာ ရပ်ရွာက ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ငြိကပ်တွယ်တာနေခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ငြိကပ် တွယ်တာခြင်း မရှိစေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ငြိကပ် မတွယ်တာပုံနှင့် စပ်ပြီး ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ပ-ဂဂ) မှာ ရဟန်းငယ် ဦးပဉ္စင်း တစ်ပါးအကြောင်းကို ထုတ်ပြထားပါတယ်။

ပွင်းတစ်ပါး၏ ကုလပလိဗောဓ ကင်းပုံ

ကောရက္ခကကျောင်းနေ မထေရ်ကြီး၏ တူဖြစ်သူ ဦးပဉ္စင်းဟာ စာသင်ရန် ရောဟဏဇနပုဒ် (နယ်) သို့ ကြွသွားတယ်။ သူ့မယ်တော် ဒကာမကြီးက အစ်ကို မထေရ်ကြီးထံမှာ သူ့သားဦးပဉ္စင်း အကြောင်းကို မကြာခဏမေးနေပါသတဲ့။ တစ်နေ့သောအခါ အဲဒီ မထေရ်ကြီးက သူ့တူ ဦးပဉ္စင်းကို ပြန်ခေါ်ခဲ့ရန် ရောဟဏဇနပုဒ်သို့ သွားတယ်။ ဦးပဉ္စင်းကလည်း “ဒီမှာ ငါနေတာကြာပြီ၊ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်ကို ဖူးမြော်ပြီးတော့ မယ်တော်၏ အကြောင်းကိုလည်း သိရအောင် ပြန်ဦးမှပဲ” လို့ ကြံပြီး ရောဟဏဗုဒ္ဓထွက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီဆရာတပည့် ၂-ပါးတို့ဟာ မဟာဝေလိဂင်္ဂါခေါ်တဲ့ မြစ်၏ ဆိပ်ကမ်း

မှာ တွေ့ဆုံမိကြပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ မထေရ်ကြီးက ဘယ်ကိုသွားမလဲ လို့မေးတော့ ဦးပဉ္စင်းက သူရည်ရွယ်ထားတဲ့အတိုင်း လျှောက်ထား တယ်။ အေး သင်လာတာကောင်းတယ်။ သင့်မယ်တော်က မကြာခဏ မေးနေတယ်။ ငါလည်း ဒီကိစ္စအတွက် လာခဲ့တာပဲ။ သင် သွားပေ တော့၊ ငါကတော့ ဒီရောဟဏာနယ်မှာပဲ ဒီဝါနေဦးမယ်လို့ပြောပြီး မထေရ်ကြီးက ဦးပဉ္စင်းကို လွှတ်လိုက်တယ်။

အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းဟာ ဝါကပ်ရမည့်နေ့မှာပင် အဲဒီကောရဏ္ဍက ကျောင်းသို့ ရောက်တယ်။ နေရာကလည်း သူ့ ခမည်းတော်၏ ကျောင်းဆောင်မှာပဲရတယ်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်မှာ သူ့ ခမည်း တော်က နေရာချထားတဲ့ မထေရ်ထံ လာရောက်ပြီးတော့ “တပည့် တော်တို့၏ ကျောင်းမှာ ဘယ်အရှင်မြတ် နေရာချထားပါသလဲ” လို့ မေးလျှောက်တယ်။ “အာဂန္တု ရဟန်းတစ်ပါးအား ချထားတယ်” လို့ ကြားရတဲ့အခါ အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းထံ သွားရောက်ရှိ ခိုးပြီးတော့ “အရှင် ဘုရား တပည့်တော်တို့၏ ကျောင်း၌ ဝါကပ်တဲ့ ရဟန်းမှာ ပြုကျင့် ရမည့် ကျင့်ဝတ်ရှိပါတယ်” လို့ လျှောက်တယ်။ ဘာလဲ ဒကာကြီး လို့မေးတော့ “ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး တပည့်တော် တို့အိမ်မှာသာ ဆွမ်းခံရပါမယ်။ ပဝါရဏာပြုပြီး ထွက်ခွါသွားတဲ့ အခါလဲ ပန်ကြား ရမယ်” လို့ လျှောက်တယ်။ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် ဦးပဉ္စင်းက လက်ခံ လိုက်တယ်။

ကျောင်းဒကာကြီးက အိမ်ပြန်သွားပြီးတော့ ကျောင်းအမအား “ငါတို့၏ကျောင်းမှာ အာဂန္တုအရှင်မြတ်တစ်ပါး ဝါကပ်တယ်ဟေ့၊ အဲဒီအရှင်မြတ်အား ရှိရှိသေသေ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပြုစုလုပ်

ကျွေးရမယ်လို့” ပြောကြားတယ်။ ကျောင်းအမကလည်း ကောင်းပါပြီ
လို့ ဝန်ခံပြီးတော့ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို ချက်ပြုတ်ပြုပြင်
တယ်။ ဦးပဉ္စင်းကလည်း ဆွမ်းအချိန်ကျတဲ့အခါ အဲဒီဆွေမျိုးအိမ်
သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူကမှ အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းကို မမှတ်မိဘူး
တဲ့။

အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းဟာ အဲဒီ အိမ်မှာ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဆွမ်းကို
ခံယူ ဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့နောက် ဝါကျွတ်တဲ့အခါ “ဦးပဉ္စင်း သွားတော့
မယ်” လို့ ပန်ကြားတယ်။ အဲဒီအခါ မယ်တော် ဒကာမကြီး နှင့်တကွ
ဆွေမျိုးများက “နက်ဖန်မှ ကြွပါဘုရား” လို့ လျှောက်ထားပြီးတော့
နောက်တစ်နေ့၌ အိမ်မှာပဲ ဆွမ်းကပ်ပြီး ဆီကျည်တောက် ကိုလည်း
ဆီအပြည့် ထည့်ပေးတယ်။ ဟိုရှေးတုန်းက ခြေထောက်စသည်ကို
ဆီလိမ်းလေ့ ရှိကြပါတယ်။ သီဟိုဠ်မှာတော့ ယခုလည်း ရဟန်းများမှာ
ဆီလိမ်းလေ့ ရှိကြတာပါပဲ။ ဆေးနှင့်စပ်ပြီး ပြုပြင်ထားတဲ့အတွက်
အချို့ဆီက ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းတယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။
ဒါကြောင့် ဆီကျည်တောက်မှာ ဆီအပြည့် ထည့်ပြီးတော့ တင်လဲ
(ကြံသကာ) ခဲတစ်ခုနဲ့ ကိုးတောင်ရှိတဲ့ အဝတ်ပိုင်းတစ်ခုကိုလည်း
လှူပြီးတော့ အရှင်ဘုရား ကြွတော်မူပါလို့ လျှောက်ထားတယ်။
ဦးပဉ္စင်းလည်း အနုမောဒနာဟောပြီး ရောဟဏနယ်သို့ ရည်ရွယ်ပြီး
ထွက်ခွာသွားတယ်။

သူ့ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကလည်း ပဝါရဏာ ပြုပြီးနောက် နေရပ်သို့
ပြန်လာတယ်။ ဝါဆိုဦးက ဆုံမှီတဲ့နေရာမှာ ၂-ပါးတွေ့ဆုံမိကြတယ်။
ဦးပဉ္စင်းက မထေရ်ကြီးအား ဝတ်ပြုတယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ တပည့်၊

သင့်မယ်တော်ကိုတွေ့ခဲ့ပါရဲ့လားလို့ မေးတယ်။ မှန်ပါတုရား၊ တွေ့ခဲ့ပါတယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းအလုံးစုံကို လျှောက်ပြီးတော့ ဟိုကလျှူလိုက်တဲ့ ဆီဖြင့်ပင် မထေရ်ကြီး၏ ခြေများကို လိမ်းသုတ်ပေးတယ်။ ဟိုက လျှူလိုက်တဲ့ တင်လဲ ကြံသကာဖြင့်ပင် အဖျော်လုပ်ပြီး ကပ်တယ်။ ဟိုက လျှူလိုက်တဲ့ ကိုးတောင်ရှိ အဝတ်ကိုလည်း ဆရာမထေရ်ကြီးအားပင် လျှူလိုက်တယ်။ ရှိခိုးကန်တော့ပြီးတော့ တပည့်တော်မှာ ရောဟဏ အရပ်ပဲ သင့်လျော်ပါတယ်လို့ လျှောက်ပြီး ဦးပဉ္စင်းက ထွက်ခွာသွားပါသတဲ့။ မထေရ်ကြီးလည်း ကျောင်းသို့ ရောက်ပြီး နောက်တစ်နေ့မှာ ကောရဏ္ဍကရွာသို့ ဝင်သွားတယ်။

ဦးပဉ္စင်းရဲ့ မယ်တော်ကြီးကလည်း ငါ့အစ်ကို မထေရ်ဟာ ယခုပင် ငါ့သားကို ခေါ်ပြီးလာလိမ့်မယ် လာလိမ့်မယ်လို့ မကြာမကြာ လမ်းဆီကို မျှော်ကြည့်နေပါသတဲ့။ အဲဒီလို ကြည့်နေစဉ်မှာ မထေရ်ကြီး တစ်ပါးတည်း လာနေတာကို မြင်ရတော့ ငါ့သား သေပြီထင်တယ်။ ဒါကြောင့် မထေရ်ကြီးဟာ တစ်ပါးတည်းလာတာ ဖြစ်မှာပဲလို့ တွေးတောပြီးတော့ မထေရ်ကြီး၏ ခြေတော်ရင်းမှာ ဝပ်ပြီး မြည်တမ်း ငိုကြွေးပါရောတဲ့။ အဲဒီတော့ မထေရ်ကြီးက ဦးပဉ္စင်းဟာ အလိုနည်းတဲ့အတွက် သူဟာ သားဖြစ်ကြောင်းအသိမပေးဘဲ ပြန်သွားဟန်တူတယ်လို့စဉ်းစားမိပြီးတော့ ဒကာမကြီးအား စိတ်သက်သာရာရစေကာ အကြောင်းအရာ အလုံးစုံကိုပြောပြပြီး သူတို့လျှူလိုက်တဲ့ ကိုးတောင်ရှိ အဝတ်ကိုလည်း သပိတ်အိတ်ထဲမှ ထုတ်ပြလိုက်တယ်။

အဲဒီတော့ ဒကာမကြီးကကြည်ညိုသဒ္ဓါတွေပွားပြီးဝံ့သွား ဦးပဉ္စင်းသွားရာ အရပ်ဆီကို ဦးတမ်းလျက် ရင်ဖြင့်တုပ်ဝပ်ပြီး ရှိခိုး

လျက် ဒီလိုဆိုပါသတဲ့။ ရထဝိနီတအကျင့် နာလကအကျင့် တုဝဋ္ဌက အကျင့် မဟာအရိယဝံသ အကျင့်များကို မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟော တာဟာ ငါသားလို ရဟန်းမြတ်ကို ကိုယ်တွေ့ သက်သေပြုပြီး ဟော တော်မူတာ ဖြစ်မှာပဲ။ မွေးသည့် မိခင်၏ အိမ်မှာ သုံးလပတ်လုံး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေပါလျက်နဲ့ “ဦးပဉ္စင်းက သားပဲ၊ ဒကာမကြီးက အမေပဲ” လို့ မပြောဘဲ နေနိုင်ပေရဲ့။ ဪ အံ့ဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ်မဟာကား လို့ ချီးကျူး ပြောဆိုပါသတဲ့။

အဲဒီဝတ္ထုထဲမှာ ဦးပဉ္စင်းက မိဘတို့အား အသိမပေးဘဲ နေတာ ဟာ မိဘဆွေမျိုး သံယောဇဉ် ကင်းနေတဲ့သဘောပါပဲ။ ငြိတွယ်ရွာ၌ မပြုရာလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း မိဘမှစပြီး ဒကာ ဒကာမများ အပေါ်၌ ငြိကပ်တွယ်တာမှုကင်းတဲ့သဘောပါပဲ။ အလွန်ကြည်ညိုစရာ ကောင်း ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို အသိမပေးဘဲ နေတာဟာ မိဘ ဆွေမျိုးများအား ထက်သန်တဲ့ ဒါနကုသိုလ်စသည် ဖြစ်စေလိုတဲ့ အတွက်လည်း ရည်ရွယ်ဟန် တူပါတယ်။ အကယ်၍ မိဘများက သားမှန်းသိသွားရင် သားဆိုတဲ့ ခင်မင်မှုနဲ့ လှူဒါန်း ကျွေးမွေးတာ လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် သီလစသည့် ဂုဏ်သက်သက်ကို ကြည်ညိုပြီးလှူတဲ့ စင်ကြယ်သောကုသိုလ် မဟုတ်ဘဲ အားလျော့ သွားနိုင်ပါတယ်။ မိမိတို့၏ သားမှန်း မသိရင်တော့ ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး လှူတဲ့ကုသိုလ် ရှိသေတဲ့ကုသိုလ်တွေဟာ သီလစသော ဂုဏ် သက်သက်ကိုသာ ကြည်ညိုပြီး ပြုတဲ့အတွက် ထက်သန် စင်ကြယ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေချည်း ဖြစ်စေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မိမိအား သားမှန်း မသိစေဘဲ အာဂန္တု သူစိမ်း ရဟန်းအသွင်ဖြင့် နေသွားဟန်

တူပါတယ်။ အဲဒီ ရည်ရွယ်ချက်ဟာလဲ အသွန်ကောင်းတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီဝတ္ထုထဲမှာ မိခင်ဒကာမကြီးက သားရဟန်းကို ချီးကျူးရာမှာ “ရထဝိနီတအကျင့်စသည်ကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတာဟာ သူ့သား ရဟန်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို မျက်မြင်သက်သေပြုပြီး ဟောဟန်တူတယ်” လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ အဆိုကို ထောက်ဆကြည့်ရင် အဲဒီ ဒကာမကြီးကလဲ တော်တော်ဗဟုသုတများတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ ရထဝိနီတအကျင့် စသည်တွေကို သိနားလည်တဲ့ သူဟာ လူ့ဘောင်လောကမှာ နည်းပါတယ်။ ရဟန်းထဲကတောင် သိနားလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိပ်များလှမယ် မထင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အကျင့်များကိုလဲ ဒီနေရာမှာ ထုတ်ဖော် ပြရဦးမယ်။

ရထဝိနီတပဋိပဒါ

ရထဝိနီတသုတ် ဆိုတာ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီသုတ်၏ နိဒါန်းမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဇာတိအရပ်ဖြစ်တဲ့ ကပိလဝတ်မြို့နယ်မှ လာရောက်ပြီး ဖူးမြော်ကန်တော့ကြတဲ့ ရဟန်းများကို မြတ်စွာဘုရားက “ဇာတိအရပ်နယ်မြေမှာ သီတင်းသုံးဖော်များက ဘယ်ရဟန်းကို “ကိုယ်တိုင်လဲ အလိုနည်းတယ် အလိုနည်းခြင်းနဲ့စပ်တဲ့ စကားကိုလည်း ပြောတတ်တယ် စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းကြပါသလဲ” လို့ ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပြင် သူတစ်ပါးအားလည်း ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဟောပြော တိုက်တွန်းပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်ပုဏ္ဏ

မထေရ်ဟာ ကထာဝတ္ထုဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီးတော့ သူတပါးအား လည်း ကထာဝတ္ထုဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဟောပြောတိုက်တွန်း နေကြောင်း လျှောက်ထားကြပါတယ်။ အဲဒီ ကထာဝတ္ထုဆယ်ပါး အကျင့်ဟာ အဲဒီ သုတ်မှာ လိုရင်း ပဋိပဒါပါပဲ။

ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးဆိုတာ၊ (၁) အပ္ပိစ္ဆာကထာ၊ (၂) သန္တုဒ္ဓိ-ကထာ၊ (၃) ပဝိဝေက ကထာ၊ (၄) အသံသဂ္ဂကထာ၊ (၅) ဝိရိယာ-ရမ္မကထာ၊ (၆) သီလသမ္ပဒါကထာ၊ (၇) သမာဓိသမ္ပဒါကထာ၊ (၈) ပညာသမ္ပဒါ ကထာ၊ (၉) ဝိမုတ္တိ သမ္ပဒါကထာ၊ (၁၀) ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿန သမ္ပဒါကထာဆိုတဲ့ ဒီ (၁၀) ပါး ပါပဲ။

(၁) အပ္ပိစ္ဆာ ဆိုတာ အလိုနည်းခြင်းပါပဲ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆိုရင်တော့ အလိုကင်းခြင်း အလိုကင်းတဲ့ သဘော ပါပဲ။ ဝတ္ထုပစ္စည်း ချင်းတူပေမယ့် ကိုယ်လက်ရှိထက် သူများလက်ရှိက ပိုကောင်းတယ် ထင်ပြီး လိုချင်တာကို အကြံစားတာခေါ်တယ်။ ငါးစိမ်းမြင် ငါးကင်ပစ် ဆိုတဲ့ စကားပဲ။ အမေကျော် ဒွေးတော်လွမ်းဆိုတဲ့ စကားပဲမျိုးပါပဲ။ အဲဒါလဲ အလို မနည်းတဲ့ သဘော ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်မှာ မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ချီးမွမ်းခံချင်တာရယ်၊ အသုံးအဆောင်ကို ခံယူသုံး ဆောင်ရာမှာ ကိုယ်နှင့်မတန်တာကို ခံယူသုံးဆောင်တာရယ် ဒီ ၂-မျိုးကို ပါပိစ္ဆတာခေါ်တယ်။ ယုတ်မာတဲ့အလိုလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အလို ဆိုးလို့လည်းခေါ်တယ်။ ကိုယ်မှာရှိတဲ့ဂုဏ်ဖြင့် အချီးမွမ်းခံချင်တာ ရယ်၊ အတိုင်းမသိ အလွန်အကျွံ ခံယူ သုံးဆောင်တာရယ်-ဒီ ၂-မျိုးကို မဟိစ္ဆတာခေါ်တယ်။ အလိုကြီးခြင်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကိုယ့် မှာရှိတဲ့ဂုဏ်ကိုပင် သူများအား မသိစေချင်တာရယ်။ ခံယူသုံးဆောင်

ရာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိတာရယ်။ ဒီ ၂-မျိုးကို အပို့စ္ဆတာ ခေါ်တယ်။ အလိုနည်းခြင်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အတြိစ္ဆတာ ပါဝိစ္ဆတာ မဟိစ္ဆတာ ဆိုတဲ့ အလိုတွေကင်းရင် အပို့စ္ဆတာခေါ်တဲ့ အပို့စ္ဆာ-ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော့တာပါပဲ။

အရှင်ပုဏ္ဏဟာ အဲဒီ အလိုနည်းတဲ့ဂုဏ်နှင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ပြည့်စုံတယ်။ သူများကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် တိုက်တွန်းဟောပြော ပေးတယ်တဲ့။ အဲဒီ အရှင်ပုဏ္ဏလို့ ကျင့်ဖို့ပါပဲ။

(၂) သန္တုဋ္ဌိဆိုတာ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းပါပဲ။ ရဟန်းမှာ ဆိုရင် ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ ဆေးများကို အကောင်းအဆိုး မရွေးဘဲ ရရာနဲ့ အားရ ရောင့်ရဲတာကို “ယထာလာဘသန္တောသ” ခေါ်တယ်။ မိမိ၏ အင်အား ကျန်းမာရေးများကြောင့် မသုံးဆောင် နိုင်တဲ့ပစ္စည်းကို သင့်လျော်တဲ့ ပစ္စည်းနှင့် လဲလှယ်ပြီး သုံးဆောင် ရတာကို ယထာဗလသန္တောသ ခေါ်တယ်။ ဥပမာ အားနည်းနေတဲ့ ရဟန်းမှာ အလွန်လေးတဲ့သင်္ကန်းကို မဝတ်မရုံနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ပေါ့ပါးတဲ့ သင်္ကန်းနဲ့လဲပြီး သုံးဆောင်ရတာ မျိုးပါပဲ။ ကောင်းမြတ်တဲ့ ပစ္စည်းကို မိမိနှင့် မတော်ဘူးလို့ ယူဆပြီး အဲဒီအကောင်းကို သူတစ် ပါးအားပေးပြီးတော့ သူတစ်ပါးထံမှ အညံ့ကို သုံးဆောင်တာကို ယထာသာရပ္ပသန္တောသ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းသုံးပါးနဲ့ အရှင်ပုဏ္ဏမှာ ပြည့်စုံတယ်။ သူတစ်ပါးအားလည်း ဟောပြောတယ်။ အဲဒီ အရှင်ပုဏ္ဏလို့ ကျင့်ဖို့ပါပဲ။

(၃) ပဝိဝေက ဆိုတာ ကင်းဆိတ်ခြင်းပါပဲ။ အဲဒီ ကင်းဆိတ် ခြင်းက အဖော်မမှီး တစ်ပါးတည်း နေခြင်း ဆိုတဲ့ ကာယဝိဝေက

တစ်ပါး။ ဈာန်သမာပတ် ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့် နီဝရဏ ကိလေသာ တို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ္တဝိဝေက ကတစ်ပါး။ ဥပဓိအားလုံး ကင်းဆိတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဥပဓိဝိဝေကက တစ်ပါး။ အဲဒီ ဥပဓိဝိဝေက ကတော့ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ အဲဒီပဝိဝေက သုံးပါးနှင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ကိုယ်တိုင်လည်း ပြည့်စုံဖို့ သူတစ်ပါးအားလည်း ပြည့်စုံအောင် ဟောပြောပေးဖို့ပါပဲ။

(၄) အသံသဂ္ဂ ဆိုတာ ဝိသဘာဂ အာရုံများနှင့် မရောနှောခြင်း ပါပဲ။ အမနှင့်အဖို့ အချင်းချင်းမြင်ပြီး စွဲလမ်းနေတာကို ဒဿနသံသဂ္ဂ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို သံသဂ္ဂမဖြစ်ရအောင် မမြင်ရရာမှာ ရင်လဲ နေရမယ်။ မလွဲမကင်းသာလို့ မြင်ပြန်ရင် ဂရုတစိုက်မကြည့်ဘဲ မြင်ရုံမျှတွင် ရပ်စေရမယ်။ သို့မဟုတ် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုမှတ် နေရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂိုလ်၏ အသံကိုဖြစ်စေ ဂုဏ် သတင်းကိုဖြစ်စေ ကြားပြီးစွဲလမ်းနေတာကို သဝန သံသဂ္ဂ ခေါ်တယ်။ အဲဒါကိုလည်း ကြားရုံမျှတွင် ရပ်စေရမယ်။ ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စကားပြောရ၍ စွဲလမ်းနေတာကို သမုလ္လပနသံသဂ္ဂ ခေါ်တယ်။ အဲဒါလည်း မလွဲသာ၍ စကားပြောရတဲ့အခါ မစွဲလမ်းမိအောင် အထူးသတိပြု ဖို့ပါပဲ။ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ရဟန်းအချင်းချင်း ၏ ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ရတာကို အကြောင်းပြုပြီး စွဲလမ်းတာကို သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂ ခေါ်တယ်။ ယခုနေအခါမှာတော့ အမျိုးသမီး ရဟန်းက မရှိတဲ့အတွက် အဲဒီသံသဂ္ဂတော့ ဖြစ်ဖွယ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သီလရှင်တို့ ထူလွှာကုမာရီတို့ ဆိုတာတွေနဲ့လည်း ဒီသံသဂ္ဂက ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂိုလ်များ

နှင့်စပ်ပြီး ဒီသံသဂ္ဂမဖြစ်အောင် အထူးသတိပြုဖို့ပါပဲ။ ကာယ-
သံသဂ္ဂ-ကိုယ်ချင်းထိပါးခြင်းဆိုတာကတော့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်
တားမြစ်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိနည်းကို အလေးပြုနေရင်
ဒီသံသဂ္ဂဟာ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မတော်တဆ ထိမိရာက
နေပြီး ဒီသံသဂ္ဂ ဖြစ်ဖူးတာကို အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားတယ်။ အဲဒါဟာ
လည်း ဝိနည်းအလေးမပြုလို့ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ
သံသဂ္ဂ ငါးပါးလုံးကိုယ်တိုင်လည်းကင်းစေရမယ်။ သူတစ်ပါးအား
လည်း ကင်းအောင် ဟောပြောပေးရမယ်။

သံသဂ္ဂလွတ်ကင်းပြီး မုတ္တဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်

ဒီသံသဂ္ဂငါးပါးနှင့် စပ်ပြီး အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားတာကတော့
ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ မနုဿာ-လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ အာမိသေန
ဥပလာပေတွာ-ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းဖြင့် ဖြားယောင်း၍၊ ဂဟဏာဝ-
သေန-ဖမ်းယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမန္တိ-ချဉ်းကပ် ကုန်၏-
တဲ့။ (ရဟန်းကို ကိုယ်အလိုသို့ပါအောင် သွေးဆောင်သော အားဖြင့်
ချဉ်းကပ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်)။ ဘိက္ခုပိ-အချဉ်းကပ်ခံရတဲ့ ရဟန်း
ကလည်း၊ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ-ပန်း သစ်သီး စသည်တို့ဖြင့်၊ ဥပလာပေတွာ-
ဖြားယောင်း၍၊ ဂဟဏာဝသေန-ဖမ်းယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ-
သင်္ကမတိ-ချဉ်းကပ်၏-တဲ့။ (ရဟန်းက ကိုယ်ကြည်ညိုတဲ့ ရင်နှီးသူ
ဖြစ်အောင် သွေးဆောင်တဲ့အနေဖြင့် ပန်းပေးခြင်း စသည်ကို ပြုပါ
သတဲ့)။ အယံ-ဤချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ ဂါဟဂါဟကော နာမ-လူဘက်
ကလည်းဖမ်း ရဟန်းဘက်ကလည်း ဖမ်းသော သံသဂ္ဂမည်၏။ ဝါ-
အဖမ်းနှင့် အဖမ်း သံသဂ္ဂမည်၏။ အဲဒါက ၂-ဘက်လုံးမှ မစင်ကြယ်

ပုံကို ပြတာပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့ အကယ်၍ ရဟန်းက ဒက္ခိဏေ-
ယျ-အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်လျှင် အဲဒါက ဂါဟ-
မုတ္တက မည်ပါသတဲ့။ လူ ဒကာဘက်ကသာ ဖမ်း၍ ရဟန်းဘက်က
လွတ်ကင်းတဲ့ သံသဂ္ဂလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ရဟန်း
ဘက်က အပြစ်ကင်းပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ မုတ္တဂါဟကတဲ့။
လူ ဒကာဘက်က လွတ်ကင်း၍ ရဟန်းဘက်ကဖမ်းတဲ့ သံသဂ္ဂလို့
ဆိုပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ရဟန်းဘက်က အပြစ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ
ရောနှော ဆက်ဆံမှုမျိုးကိုတော့ ကင်းစေရမယ်။ နောက် တစ်ခုက
တော့ မုတ္တ-မုတ္တကတဲ့။ ၂-ဘက်လုံးမှ လွတ်ကင်းတဲ့ သံသဂ္ဂလို့ဆို
ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ၂-ဘက်လုံးမှာ အပြစ် ကင်းပါတယ်။
အကောင်းဆုံး ရောနှောဆက်ဆံခြင်းပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ဘက်လုံး အပြစ်
ကင်းတဲ့ သံသဂ္ဂနှင့်စပ်ပြီး စူဠဝိဇ္ဇာပါတိယတိဿ- မထေရ် ဝတ္ထုကို
အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလို ထုတ်ပြထားပါတယ်။

စူဠဝိဇ္ဇာပါတိယ တိဿမထေရ်ဝတ္ထု

စူဠဝိဇ္ဇာပါတိယ တိဿမထေရ်ကို ဒကာမကြီးတစ်ယောက်က
၁၂-နှစ်ပတ်လုံးလှူဒါန်းပြုစုလုပ်ကျွေးနေပါသတဲ့။ တစ်နေ့
သောအခါမှာ အဲဒီရွာကို မီးလောင်တယ်။ အိမ်တွေ မီးထဲပါသွား
တယ်။ အခြားရဟန်းများက သူတို့ရဲ့ ဆွမ်းခံအိမ်များကို သွားပြီးတော့
“ဘယ်နှယ်လဲ ဒကာမကြီး၊ မီးမလောင်ဘဲ ပစ္စည်းများကျန်ပါ သေးရဲ့
လား” စသည်ဖြင့်မေးကြ အားပေးစကားပြောကြသတဲ့။ အဲဒါဟာ
လောကဘက်ကနေ ကြည့်ရင် ပြုသင့်တဲ့တာဝန် ဝတ္တရားပါပဲ။
ယခုနေအခါမှာဆိုရင် ရွာနဲ့နီးတဲ့ကျောင်းက ကိုယ်တော်အချို့ဟာ

မီးလောင်နေတုန်းတောင် သွားပြီးတော့ စောင့်ရှောက် ကူညီကြတယ်လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ အဲဒါဟာ လောက အမြင်နဲ့ဆိုရင် ချီးမွမ်းဖွယ်လို့ ဆိုစရာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းက အိမ်နီးချင်း လူများက အမေကြီးရဲ့ ကိုယ်တော်ကတော့ စားချိန်ကျမှ လာမှာပဲလို့ သရော်ပြီးပြောကြ သတဲ့။

စူဠဝိဇ္ဇာပါတိယ တိဿမထေရ်ဟာ နောက်တစ်နေ့ ဆွမ်းခံချိန် ကျတော့ အခါတိုင်းလိုပင် ဒကာမကြီးအိမ်ကို ဆွမ်းခံ ကြွလာတယ်။ ဒကာမကြီးကလည်း ဂိုဒေါင်ရိပ်မှာ နေရာခင်းပြီး ပေးတယ်။ ဆွမ်းကိုလည်း အခါတိုင်းလိုပင် ပြုပြင်ပြီး ကပ်လှူတယ်။ အဲဒီ မထေရ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလို့ ပြန်ကြွသွားတဲ့ အခါမှာ အိမ်နီးချင်းတွေက “ကျွန်တော်တို့ ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ။ အမေကြီးရဲ့ ကိုယ်တော်က စားချိန် ကျမှ လာတာပဲ” လို့ သရော်တဲ့ အနေနဲ့ ပြောကြပြန်သတဲ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီဒကာမကြီးက “နင်တို့ ကိုယ်တော်တွေဟာ နင်တို့နဲ့သာ တော်ပါတယ်။ ငါ့မထေရ်က ငါ့နဲ့သာ တော်တာပါပဲ” လို့ ရှင်းလင်း ဖြေကြားလိုက်ပါသတဲ့။

ကိုးကွယ် လှူဒါန်းမှု စင်ကြယ်လျှင် အကျိုးကြီးကြောင်း

အဲဒီ ဒကာမကြီးရဲ့ စကားဟာ အလွန်လေးနက် တိကျပါတယ်။ “ရဟန်းသံဃာ ကိုးကွယ်တယ် ဆိုတာ သီလ သမာဓိ ပညာဂုဏ် ကိုသာ ကြည်ညိုပြီး ကိုးကွယ်ရတယ်။ လှူဒါန်းရတယ်။ ရဟန်းတော်များဟာ သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြတယ်။ သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်များအား လှူဒါန်းရင် နောင်သံသရာ တစ်လျှောက်လုံးမှာ ချမ်းသာသွားနိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ရနိုင်တယ်”

စသည်ဖြင့် ယုံကြည်အားကိုးပြီး လှူဒါန်းကြရတယ်။ အဲဒီလို လှူဒါန်းရင် ဆွမ်းတစ်ဖွန်း လှူတာနဲ့လည်း နတ်ပြည်ရောက်ပြီး ချမ်းသာသွားနိုင်တယ်။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့က ဣန္ဒြာက ဆိုတဲ့လူဟာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်အား ဆွမ်းတစ်ဖွန်းမျှလှူတာနဲ့ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ကို ရောက်ရတယ်။ အဲဒီ ရောက်တော့လည်း သာမန်နတ် မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီနတ်ပြည်က တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်တွေနဲ့ တန်းတူ တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာမှာ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောစဉ်တုန်းက မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအပါးရှေ့ဆုံး တန်းက ထိုင်ပြီး တရားနာရတယ်။

နှိုင်းယှဉ်ကြည့်စရာကတော့ အဲဒီ အခါတုန်းက အင်္ဂုရဆိုတဲ့ နတ်သားဟာ အစက ဘုရား၏ အနီးမှာ ထိုင်နေတယ်။ နောက်အခါ တန်းခိုးကြီးတဲ့နတ်တွေ ရောက်လာတော့ နေရာဖယ်ဖယ်ပေးရတဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ၁၂-ယူဇနာ ဝေးကွာတဲ့အရပ် ရောက်သွားသတဲ့။ အဲဒီ အင်္ဂုရနတ်ဟာ လူ့ဘဝတုန်းက သာသနာပ ကာလမှာ သီလတောင် မရှိတဲ့လူတွေကို လှူဒါန်း ကျွေးမွေးလာခဲ့တယ်။ အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားကတော့ အနှစ်တစ်သောင်းပတ်လုံး လှူခဲ့တယ်။ နေရာအကျယ်ကတော့ ၁၂-ယူဇနာရှိတဲ့ အရပ်မှာ ချက်ပြုတ်တဲ့ မီးဖိုတွေဖြင့် ချက်ပြုတ်ပြီး ကျွေးမွေးလာခဲ့ပါသတဲ့။ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ အလှူပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေက သီလစသော ဂုဏ်မရှိတဲ့အတွက် အကျိုးပေးက သေးငယ်ရတယ်။ ဣန္ဒြာကနတ်ကတော့ ဆွမ်းတစ်ဖွန်းမျှကို လှူရပေမယ့် သီလစသောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ အနုရုဒ္ဓါရဟန္တာ အရှင်မြတ်အား လှူရတဲ့အတွက် ကုသိုလ်က အကျိုးကြီးပါတယ်တဲ့။

အဲဒီ အင်္ဂုရ်နှင့် ကုန္ဒကတို့၏ အကျိုးပေးချင်းကွာပုံကို ထောက် ဆကြည့်ရင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလ အစရှိသောဂုဏ်ကို အာရုံပြုပြီး လှူတာဟာ အင်မတန်မြင့်မြတ်ကြောင်း သိရပါတယ်။ လောကဘက် က မီးဘေးအတွက် လာပြီးမေးမြန်းတာ ကူညီတာတွေက ဘယ် လောက် တန်းဖိုးရှိမလဲ။ ရာတန် ထောင်တန်ထက် များမှာ မဟုတ် ပါဘူး။ ဟို ဒကာမကြီးလို သီလဂုဏ် စသည်ကို အာရုံပြုပြီး လှူတာက တော့ သိန်းသန်းမက ကုဋေမက အကျိုးများနိုင်ပါတယ်။ ကုန္ဒက နတ်သားလို နတ်ချမ်းသာကို ဘဝပေါင်းများစွာမှာ ရနိုင်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကိုလည်း လျင်မြန်စွာ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်း သံဃာကို ကိုးကွယ်ရာမှာ မျက်မှောက်အကျိုး မဖြစ်စလောက်ကို အာရုံမပြုဘဲ တစ်သံသရာလုံး ရသွားမည့်အကျိုးကိုသာ အာရုံပြုပြီး စင်စင်ကြယ်ကြယ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ယခု ပြောလာ ခဲ့တာဟာ အသံသဂ္ဂကထာနှင့် စပ်ပြီး ပြောလာခဲ့တာပဲ။

(၅) ဝီရိယာရမ္မကထာ ဆိုတာကတော့ လုံ့လဝီရိယကို အား ပေးပြီး တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်မှုနှင့်စပ်ပြီး ပြောတဲ့ စကား ပါပဲ။ ကိုယ်လုံ့လ၊ စိတ်လုံ့လ ၂-ပါးလုံး ပြည့်စုံစွာ အားထုတ်ဖို့ ပါပဲ။ သွားဆဲက ဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကို ရပ်ရွာအထိ မပါစေရဘူး။ ရပ်ထဲက ကိလေသာကို ထိုင်ရာအထိမပါစေရဘူး။ ထိုင်ဆဲက ကိလေသာကို အိပ်ရာ၊ ရပ်ရာအထိ မပါစေရဘူး။ ထိုထိုခဏမှာပဲ ငြိမ်းသွားအောင် လုံ့လဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားဖို့ ပါပဲ။ အဲဒါ ကိုယ်တိုင်လဲ ပြည့်စုံ စေရမယ်။ သူများကိုလည်း ဟောပြော တိုက်တွန်းပေးရမယ်။

(၆-၇-၈) သီလကထာ သမာဓိကထာ ပညာကထာ ဆိုတာတွေ ကတော့ သီလ သမာဓိ ပညာများနှင့် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့

ကိုးကွယ်လှူဒါန်းမှု စင်ကြယ်လျှင် အကျိုးကြီးကြောင်း

◇ ၁၈၇

ပါပဲ။ အဲဒီမှာ သီလ ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ သမာဓိ ဆိုတာ ကတော့ စွမ်းနိုင်လျှင် ဈာန်သမာဓိ များကိုရအောင် အားထုတ်ဖို့ ပါပဲ။ ဈာန်ရအောင် အားမထုတ်နိုင်ရင်တော့ ဝိပဿနာ ခဏိက သမာဓိ ထက်ထက်သန်သန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ ပညာ ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာပညာ ဖြစ်ပွားပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ပြီး အရိယမဂ်ပညာအထိ ပြည့်စုံစေဖို့ပါပဲ။ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာဇာတ် မှာ မုချဖြစ်ပွားစေရမည့် တရားတွေပဲလို့ ကိန်းသေမှတ်ထားကြ ရမယ်။

အဲဒီတော့ “တရားအားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး” လို့ ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောနေကြတာပါပဲ။ သာသနာဖျက် စကားတွေပဲဆိုတာ အလွန်ထင်ရှား နေပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဈာန်သမာဓိဆိုတာ အားမထုတ်ဘဲနဲ့ ရနိုင်ပါ မလား။ ဝိပဿနာ သမာဓိ ဆိုတာလည်း မရှုမမှတ် အားမထုတ်ဘဲနဲ့ ဖြစ်ပါ့မလား။ အရိယမဂ်ပညာဆိုတာ ဝိပဿနာမပါဘဲ ဖြစ်နိုင်ပါ့ မလား။ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အားထုတ် ဖို့ မလိုဘူး ဆိုတဲ့စကားကို ယုံကြည်တဲ့သူတွေဟာ အားမထုတ်ဘဲ ရှိနေလိမ့်မယ်။ အားမထုတ်ရင် သမာဓိလည်းမဖြစ်။ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာလည်း မဖြစ်ဘဲနေမှာ သေချာပါတယ်။ သာသနာပ ပုဂ္ဂိုလ် တွေလိုပဲ ဖြစ်နေတော့မှာပေါ့။ အဲဒါ အထူးသတိပြုကြဖို့ပါပဲ။ ဒီ ရထ ဝိနိတသုတ် ဒေသနာတော်အလိုကတော့ အဲဒီ သီလ သမာဓိ ပညာ တွေကို မိမိမှာပြည့်စုံအောင်လည်း ကျင့်ရမယ်။ သူများကိုလည်း ကျင့်ဖို့ ဟောပြောတိုက်တွန်းပေးရမယ်။ ဒါဟာ ရထဝိနိတ အကျင့်ပါပဲ။

(၉) နောက်ပြီးတော့ ဝိမုတ္တိဆိုတာ အရိယဖိုလ်လေးပါးပဲ။ အဲဒီ ဖိုလ်လေးပါးနှင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ပြည့်စုံစေရမယ်။ သူများကိုလည်း ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ဖို့ ဟောပြော တိုက်တွန်းပေးရမယ်။ ဒါကတော့ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ပြည့်စုံရင် ပြည့်စုံ တော့တာပါပဲ။

(၁၀) ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန ဆိုတာ အရိယဖိုလ်လေးပါး ရောက် ပြီးတော့ လွတ်မြောက်ပုံကိုပြန်ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အမြင် ပါပဲ။ အဲဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဝိမုတ္တိသ္မိ - လွတ်မြောက် လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တ- မိတိ-ငါ့စိတ်လွတ်မြောက်သွားပြီဟု၊ ဉာဏ်ဟောတိ-အသိဉာဏ် ဖြစ်သည်” လို့ သုတ်ပေါင်းများစွာမှာ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီ ဉာဏ် ကတော့ အရိယဖိုလ်ရောက်ရင် အဲဒီ ဖိုလ်၏ နောက်မှ သူ့အလိုလို ဆက်ပြီး ဖြစ်မြဲပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဉာဏ်အမြင်အတွက်ကတော့ သီးသန့်အားထုတ်ဖွယ် မရှိပါဘူး။

ကောရဏ္ဍကရွာမှာ ဒကာမကြီးက သူ့သားကို ရထဝီနိတအကျင့် နှင့်စပ်ပြီး ကြည်ညိုတာဟာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါးထဲက အသံသဂ္ဂအကျင့်ကို ရည်ရွယ်တာပါပဲ။ အဲဒီ အသံသဂ္ဂငါးပါး ထဲမှာလည်း သမ္မောဂ အသံသဂ္ဂကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ဂါဟနဲ့ မုတ္တ ၂-ပါးထဲက မုတ္တဖြစ်ပြီး ဒကာ ဒကာမတို့နှင့် သံယောဇဉ် ပလိဗောဓ ကင်းနေပုံ၊ ဆွေမျိုး မိဘများကိုတောင်မှ အသိမပေးဘဲ သံယောဇဉ် ပလိဗောဓ ကင်းနေပုံကို ကြည်ညိုပြီး ကန်တော့တာပါပဲ။ အဲဒီ ဒကာမကြီးက ဒီ အသံသဂ္ဂအကြောင်းကို စောစောက သိနားလည် နေတာဟာ အံ့သြစရာပဲ။ ယခု တရားနာ ဒကာ ဒကာမတွေလဲ ဒီ

ဂါဟနဲ့ မုတ္တအထိ သိနားလည်ကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ရထဝီနိတ ပဋိပဒါ ခေါ်တဲ့ အကျင့်ကို တော်တော် စုံလင်အောင် ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဟို စာသင်သား ဦးပဉ္စင်းက မိဘများ အား အသိမပေးတာဟာ ဒကာ ဒကာမများဘက်ကလည်း မုတ္တဖြစ် ပြီး စင်ကြယ်အောင် ရည်ရွယ်ဟန်တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး မိဘအိမ်မှာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေပါလျက် သူ့အကြောင်း ကို ဖွင့်မပြောဘူး။ အဲဒီလို မပြောတဲ့အတွက် မုတ္တ မုတ္တ ဖြစ်ပြီး ၂- ဘက်လုံးမှ စင်ကြယ်သွားပေတာပဲ။

နာလကပဋိပဒါ

နာလကပဋိပဒါ ဆိုတာ နာလက မည်တဲ့ ရဟန်းကျင့်တဲ့ မော နေယျအကျင့်ပါပဲ။ အဲဒီ ရဟန်းဟာ သူ့မယ်တော်၏ အစ်ကိုဖြစ်တဲ့ အသိတလို့လည်းခေါ်တဲ့ ကဏ္ဍဒေဝီလ ရသေ့ကြီးက ညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်း ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်တော်မူပြီးခါစကပင် ရသေ့ ပြုခဲ့တယ်။ အဲဒီအခါတုန်းကတော့ ခပ်ငယ်ငယ် ရှိနေဟန် တူပါ တယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ အပြင်ထွက်ပြီး ကစားနေတုန်းမှာ သူ့ကိုခေါ်ပြီး ရသေ့ပြုစေတယ်။ ဆုံး မညွှန်ကြားခဲ့တယ်-လို့ သုတ္တ- နိပါတ်အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီတုန်း က အသက်တစ်ဆယ်ကျော် နှစ်ဆယ်အတွင်းရှိတယ် ဆိုတောင်မှ မြတ်စွာဘုရားက သက်တော် ၃၅-နှစ် ဘုရားအဖြစ်ရောက်ပြီးတော့ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပြီးတဲ့အခါမှာ အဲဒီ နာလက ရသေ့ဟာ အသက် ၅၀-ကျော်လောက်တော့ ရှိနေပါရောမယ်။ ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက် တရားဟောတဲ့အခါမှာ ဘုရားထံမှာ မေးပြီး တရားကျင့်ဖို့

သူ့ဦးကြီး ဒေဝိလရသေ့ကြီးက မှာထားခဲ့တဲ့အတိုင်း နာလက ရသေ့ဟာ ဗာရာဏသီ မိဂဒါဝုန်တောအရပ်သို့ လာရောက် ပြီးတော့ မောနေယျအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူပါလို့ လျှောက်ထား တောင်းပန်တယ်။ မောနေယျဆိုတာ မုနိ-ရဟန်း၏ ဥစ္စာဖြစ်တဲ့ အကျင့်၊ ရဟန်းအကျင့်လို့ပဲ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီအကျင့်ကို မြတ်စွာဘုရားက (မောနေယျ တေ ဥပညိဿံ) မောနေယျဆိုတဲ့ ရဟန်းအကျင့်ကို သင်အား ဖွင့်ပြဟောကြားမယ်- စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူပြီး ဂါထာ ၂၃-ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောကြားတော် မူပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ရိပ်မိ သိသာရုံ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရမှာပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က အဦးအစဆိုတော့ အဲဒီအခါတုန်းက မယုံ ကြည်တဲ့ သူတွေက မရိုမသေပြောခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်းလည်း ရှိနိုင်ပါ တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်နည်းကို ဟောခါစကတောင် မရိုမသေ ပြောတာတွေ တော်တော်များများရှိသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဆဲဆိုတာနဲ့ ရှိခိုးတာကို အညီအမျှထားပြီး နှလုံးသွင်းရမယ်။ ဆဲဆို တဲ့အတွက်လည်း အမျက်ဒေါသ မဖြစ်စေနဲ့။ ရှိခိုးလို့လည်း စိတ်တက် ကြွခြင်းမဖြစ်စေနဲ့။ ညီတူညီမျှပဲ နှလုံးသွင်းရမယ်လို့ ဒီကစပြီး ဟော တော်မူပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မေထုန်အမှုကို ပယ်ရမယ်။ တခြား ကာမဂုဏ် တွေလည်း ပယ်ရမယ်။ မိမိကိုယ်နှင့် နှိုင်းစာပြီး ကိုယ်ချင်းစာ တရားဖြင့် သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲရဘူး။ မရသေးတာကို လိုချင်မှု၊ ရပြီးမှ တပ်မက်မှုများကို ပယ်ရမယ်။ အစာကို အတိုင်းအရှည်ဖြင့် လျော့ပေါ့စားရမယ်။ ဆွမ်းခံစားပြီးနောက် တောအရပ်သို့ သွားရ

မယ်။ သစ်ပင်အောက်မှာနေရမယ်။ လောကီဈာန် လောကုတ္တရာ ဈာန်တို့ဖြင့်ရှုလျက် ဝင်စားလျက်နေရမယ်။ နံနက်လင်းတဲ့အခါ ရွာသို့ ဆွမ်းခံသွားရမယ်။ အဲဒီအခါ ပင့်ဖိတ်လှူတာ၊ လာပြီး ပို့လှူ တာကို လက်မခံရဘူး။ အိမ်စဉ် အတိုင်းသာ ဆွမ်းခံရမယ်။ လာဘ်ရ ရေးနှင့်စပ်ပြီး စကားမပြောရဘူး။ စကားမပြောတတ်တဲ့သူလိုပင် ဆွမ်းခံရမယ်။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ရလာတာကို ကောင်းတယ်လို့ နှလုံးသွင်းရမယ်။ မရရင်လည်း ကောင်းတယ်လို့ပဲ နှလုံးသွင်းနိုင် ရမယ်။ ပေးလှူတာ နည်းတဲ့အတွက်လည်း မရှုတ်ချ မကဲ့ရဲ့ရဘူး။ (သမဏ)ကိလေသာငြိမ်းသူ(ဘုရားရှင်)က ပြထားတဲ့ အကျင့်ပဋိပဒါ တွေဟာ (ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ စသည်ဖြင့် အညံ့စား ၃-ပါး၊ သုခါပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာဆိုတဲ့ အမြတ်စား ၁-ပါးအားဖြင့်) အယုတ် အမြတ် အစားစားရှိတယ်။ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သို့ အရိယမဂ်တစ်ပါးဖြင့် နှစ်ကြိမ် မသွားရဘူး။ (ပထမမဂ်ဖြင့် ငြိမ်းစေ အပ်သော ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းကို နှစ်ကြိမ် မငြိမ်းစေရ။ တစ်ကြိမ် တည်းဖြင့် ပြီးသည်ဟုဆိုလိုသည်) အဲဒီ ကိလေသာအားလုံး ငြိမ်းခြင်း ကို အရိယမဂ် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ရောက်ရတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ (မဂ်လေးပါးဖြင့် လေးကြိမ် တိုင်တိုင်ရောက်မှ ကိစ္စပြီးသည်ဟု ဆိုလို ၏။ ဒီစကား ၂-ရပ်နက်နဲ၏) ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော် မူပါတယ်။

လိုရင်းအတိုချုပ်ကတော့ တောတစ်ခုမှာ တစ်ရက်သာ နေရ မယ်။ သစ်ပင်တစ်ခုမှာလည်း တစ်ရက်သာ နေရမယ်။ နှစ်ရက် မနေရ။ ရပ်ရွာတစ်ခုမှာလည်း တစ်ရက်သာ ဆွမ်းခံရမယ်။ နှစ်ရက် ဆွမ်းမခံရတဲ့။ ဒါက လိုရင်းပါပဲ။ အရှင်နာလကဟာ တစ်တော၊

ဘစ်တောသို့ တစ်ပင်မှ တစ်ပင်သို့ ရွာတစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့ ပြောင်း
 ခဲ့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး ကျင့်နေရင်း ရဟန္တာဖြစ်သွားပါသတဲ့။ ဒီမော-
 နေယျ အကျင့်ကို အပြင်းအထန်ကျင့်ရင် (၇) လသာ အသက်ရှည်
 တယ်။ အလတ်စားကျင့်ရင် (၇) နှစ် အသက်ရှည်တယ်။ အနုစား
 လျော့လျော့ကျင့်ရင် (၁၆) နှစ် အသက်ရှည်ပါတယ်တဲ့။ အရှင်
 နာလက ရဟန်းကတော့ အပြင်းအထန် ကျင့်တဲ့အတွက် (၇) လကြာ
 သောအခါ ဟိဂုံလတောင်မှာ ရပ်တော်မူလျက်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံ
 ခတ်မှုပါသတဲ့။

ကောရဏ္ဍကရွာမှ ဒကာမကြီးက သူ့သား ဦးပဉ္စင်းအား ဒီမော
 နေယျအကျင့်ကိုကျင့်တဲ့ အရှင်နာလကနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး ကြည်ညို
 ဘာဟာ ရောက်ရာ ရောက်ရာမှာ ငြိကပ်တွယ်တာ ခြင်းမရှိတာကို
 အကြောင်းပြုပြီး ကြည်ညိုတာပါပဲ။

တုဝဋ္ဌကသုတ်ပဋိပဒါဖြင့် ဂုဏ်ပြုတာကတော့ ယခုဟောနေဆဲ
 (ဂါမေ ၈ နာဘိသဇ္ဈေယျ) ရွာ၌လည်း မကပ်ငြိ မတွယ်တာရာ-ဆို
 တဲ့ ဒေသနာအရ မိခင်ဖြစ်သူကိုတောင် တွယ်တာမှုမရှိတာကို
 အကြောင်းပြုပြီး ကြည်ညိုတာ ဂုဏ်ပြုတာပါပဲ။

မဟာအရိယဝံသ ပဋိပဒါ

မဟာအရိယဝံသ အကျင့်ဆိုတာကတော့ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း
 ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းသုံးပါးနဲ့ ရောင့်ရဲလွယ်တဲ့ အကျင့်ကသုံးပါး၊ ဘာဝနာမှာ
 မွေ့လျော်တဲ့ အကျင့်က တစ်ပါး၊ ဒီလေးပါး ပါပဲ။ အဲဒါကို ကြည်ညို
 ရအောင် ဘုရားဟောပုံကို ပါဠိနှင့် မြန်မာပြန်တွဲပြီး ရွတ်ပြပါဦးမယ်။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဣတရိတရေန-ပံသုကူဖြစ်စေ၊ အခြားအဝတ်ဖြစ်စေ တစ်မျိုးမျိုးသော၊ စိဝရေန-သင်္ကန်းဖြင့်၊ သန္တုဋ္ဌော-ရောင့်ရဲသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတရိတရစိဝရသန္တုဋ္ဌိယာ ၈ ဝဏ္ဏဝါဒီ-တစ်မျိုးမျိုးသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ချီးမွမ်းလေ့ရှိ၏။ န ၈ စိဝရဟောတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ-သင်္ကန်းကို အကြောင်းပြု၍ မလျော်သော ရှာကြံခြင်းသို့လည်း မရောက်ပေ။ အလဒ္ဓါ ၈ စိဝရံ-သင်္ကန်းမရခြင်းကြောင့်လည်း၊ န ပရိတဿတိ-မပူပန် မစိုးရိမ်၊ လဒ္ဓါ ၈ စိဝရံ-သင်္ကန်းကိုရပြီး၍လည်း၊ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော-မမက်မော မတွေဝေဘဲ၊ အနဇ္ဈောသန္ဓော-မမျိုမသိမ်းဘဲ၊ အာဒိနဝ ဒဿာဝီ-အပြစ်ကို ရှုမြင်လျက်၊ နိဿရဏပညော-ထွက်သွားနိုင်အောင် ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ ပရိဘုဇ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏။ တာယ ၈ ပန ဣတရိ-တရစိဝရသန္တုဋ္ဌိယာ-သင်္ကန်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ရောင့်ရဲသော ထိုအကျင့်ဖြင့်လည်း၊ နေဝ အတ္တာနုက္ကံ-သေတိ နော ပရဝဇ္ဇေတိ-မိမိကိုယ်တိုင်ကိုလည်း မမြှောက်ပင့်သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချပေ။ အဲဒီလို ရရာသင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲပြီးတော့ အဲဒီသင်္ကန်း၌ မမက်မော မတွယ်တာ၊ အဲဒီ အကျင့်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချတာ၊ အပြစ်မြင်လျက် ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်တာဟာ အရိယဝံသ တစ်ပါးပါပဲတဲ့။

ထို့အတူပင် ရရာဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲတာ၊ ရရာကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြင့် ရောင့်ရဲတာ များဟာလည်း အရိယဝံသတရား ၂-ပါးပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်တာ၊ အဲဒီအကျင့်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မမြှောက်။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ် ချတာဟာလည်း အရိယဝံသ တစ်ပါးပါပဲ။

ကောရဏ္ဍကရွာသူ ဒကာမကြီးက သူ့သား ဦးပဉ္စင်းကို အရိယဝံသ အကျင့်နဲ့ ချီးကျူးတာကတော့ ဆွမ်း သင်္ကန်းစသည်ဖြင့် ရောင့်ရဲတာကို အကြောင်းပြုပြီး ချီးကျူးဟန်တူပါတယ်။ ဘာဝနာ၌ ပျော်မွေ့တာကိုလည်း မှန်းဆပြီး ချီးကျူးတယ်လို့ ဆိုရင်လည်း သင့် ဖွယ်ရှိပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာတွေဟာ (ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျ) ရွာ၌လည်း မကပ်ငြိ မတွယ်တာရာဆိုတဲ့ ဒေသနာစကားရပ်အရ မကပ်ငြိ မတွယ်တာပုံကို သာဓကဝတ္ထုများနှင့်တကွ- ဖော်ပြတာတွေပါပဲ။ နောက် တစ်ပိုဒ်ကတော့-

လာဘ်ရအောင် သွေးဆောင်မပြောရ

လာဘကများ-လာဘ်လာဘကို ရလိုသဖြင့်၊ ဇနံ-ဒကာ ဒကာမ ကို၊ န လပယျေ-နူးညံ့သာယာ သွေးဆောင်ကာဖြင့် မပြောမဆိုရာ- တဲ့။

အဲဒီမှာ နူးညံ့သာယာ သွေးဆောင်ကာဖြင့် ပြောဆိုပုံကို မဟာ နိဒ္ဒေသမှာ အာလပနာ စသည်ဖြင့်ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီ အာလပနာ စသည်ကိုလည်း သူ့အဋ္ဌကထာမှာရော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာရော ဒီလို ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်။

အာလပနာ-စပြီး ဆွဲဆောင် ပြောဆိုခြင်းတဲ့။ အဲဒါကဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ ကျောင်းသို့ ဒကာများ ရောက်လာရင် “ဘာကိစ္စအတွက်

လာသလဲ။ ပင့်ဖို့လာတာလား။ ဒီလိုဆိုရင်၊ သွားနှင့်ကြပေတော့။ ရဟန်းများကို ငါပင့်လာခဲ့ပါမယ်။ ဘယ်နှစ်ပါး ပင့်ခဲ့ရမှာလဲ” စသည်ဖြင့် ပင့်စေရန် ကြိုတင်ဆွဲဆောင်ပြီး ပြောတာမျိုးတဲ့။ တစ်နည်းအားဖြင့် “ငါက မည်သည့်ဆရာတော်ပဲ။ ငါ့ကို မင်းက ကြည်ညိုတယ်။ မည်သည့်အမတ်ကြီး ဝန်ကြီးက ငါ့ကိုကြည်ညိုတယ်” စသည်ဖြင့် မိမိဂုဏ်ကို မမေးဘဲ ဖော်ပြပြောဆိုတာမျိုးလည်း အာလ-ပနာပဲ။ မေးလို့ ဖော်ပြပြောဆိုတာကတော့ လပနာတဲ့။ အဲဒီ ၂-မျိုးဟာ မပြောကောင်းတဲ့ စကားချည်းပဲ။

ဒကာ ဒကာမတွေ ပျင်းမှာစိုးလို့ သူတို့ကိုလဲ ပြောခွင့်ပေးပြီး ပြောဆိုတာကတော့ သလ္လပနာမည်တယ်တဲ့။ အဲဒီ အပြောမျိုးလည်း မပြောကောင်းဘူး “သူဌေးကြီး၊ စက်ပိုင်ကြီး၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ စသည်ဖြင့် မြှင့်မြှောက်ပြီး ပြောတာကတော့ ဥလ္လပနာ မည်တယ်။ အဲဒါမျိုးလည်း မပြောကောင်းဘူး။ ဒီနေရာမှာ အချို့ ဆရာတော်များကတော့ “ဦးဖြူ၊ ဒကာကြီး” စသည်ဖြင့် ဦး-ဆိုတဲ့ စကား၊ ကြီး-ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ပြောတာလည်း မြှင့်မြှောက်ပြောရာ ရောက်တယ်လို့ ယူဆပြီးတော့ ဦး-မပါဘဲ၊ ကြီး မပါဘဲ “ဒကာဖြူ၊ ဒကာ” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလေ့ ရှိကြပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားစရာကတော့ လာဘ်လာဘကို မမျှော်လင့်ဘဲ ပြောရိုး ပြောစဉ်အနေနဲ့ ပြောတာဆိုရင် အပြစ်ဖြစ်ဖွယ် မရှိပါဘူး။ သင့်တော်လောက်စရာ ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လည်း ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်တောင်မှ သူ့ခေတ်ကာလ အားလျော်စွာ “မဟာရာဇ-မင်းကြီး” လို့ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုတော်မူသေးတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ “ဒကာတို့၊ ရှေးနှစ်များက ဒီလိုအခါမှာ ကောက်သစ် အလှူကို လှူခဲ့ကြတယ်။ ယခုနှစ်မှာ မလှူကြတော့ ဘူးလား” စသည်ဖြင့် “လှူကြပါမယ်ဘုရား” လို့ ဝန်ခံသည့် တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့် ရစ်ပတ်ချည်တုပ်ပြီး ပြောတာက ဥန္တဟနာ မည်တယ်တဲ့။ အဲဒီ အပြောမျိုးကိုလည်း ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ တစ်နည်း ပြောဆိုပုံကတော့ ကြံချောင်းယူလာတဲ့ သူတွေကိုမြင်ရတဲ့အခါ “ဒကာတို့ အဲဒီ ကြံကို ဘယ်ကယူလာသလဲ” လို့ မေးတယ်။ ကြံခင်းက ယူလာခဲ့တဲ့ အကြောင်း ပြောတဲ့အခါ “အဲဒီ ကြံခင်းက ကြံဟာ ချိုရဲ့လား” လို့ မေးတယ်။ ဝါးစုတ်ကြည့်ရင် သိနိုင်ကြောင်း ဖြေတဲ့အခါ “ဒကာတို့၊ ရဟန်းမှာ ကြံလှူပါလို့ မပြောကောင်းဘူး” လို့ ဆိုပြန်တယ်။ အဲဒီလို မရှောင်သာအောင် အဆင့်ဆင့် ရစ်ပတ်ချည်တုပ်ပြီး ပြောတာလည်း ဥန္တဟနာပါပဲ။ အဲဒီလိုလည်း မပြောကောင်းဘူး။

နောက်ပြီးတော့ “ဒီအိမ်က ဒကာ ဒကာမများဟာ ငါ့ကိုသာ သိကြတယ်။ ဒီအိမ်မှာ လှူစရာရှိရင် ငါ့ကိုသာလှူကြတယ်” စသည် ဖြင့် မြှောက်ပင့်ပြီးပြောတာကို ဥက္ကာစနာ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မြှောက်ပင့်ပြီးတော့လည်း မပြောကောင်းဘူး။ နောက်ပြီးတော့ လှူဒါန်းချင်အောင် ချိုသာတဲ့စကားမျိုးကို တမင်ကြံစည်ပြီးတော့လည်း မပြောကောင်းဘူး။

တစ်နည်းဖွင့်ပြပုံကတော့ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ်ချပြီး ဒကာ ဒကာမတွေကို မြှောက်ပင့်ပြောတာလည်း လပနာတဲ့။ ပြောပုံကတော့ သင်တို့ဟာ ငါ့အတွက် အလွန်ကျေးဇူးများကြပါတယ်။ သင်တို့ကို အမှီပြုပြီးတော့ ငါ့မှာ ပစ္စည်းလေးပါး ပြည့်စုံရတယ်။ အခြား လူတွေက

လာဘ်ရအောင် သွေးဆောင်ပပြောရ

◇ ၁၉၇

လည်း သင်တို့၏ မျက်နှာကိုငဲ့ပြီး ငါ့အား လှူကြတယ်။ ငါ့မှာ မိဘများက ဆင်းသက်လာတဲ့ အမည်တောင် မထင်ရှားတော့ဘူး။ မည်သူတွေရဲ့ ဆရာဘုန်းကြီးလို့ သင်တို့နှင့် စပ်ပြီးတော့ အများက သိနေကြတယ် စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချပြီး ဒကာ ဒကာမ တွေကို မြှောက်ပင့် ပြောဆိုတာမျိုးပါပဲ။ အဲဒီ အပြောမျိုးလည်း မပြောကောင်းဘူး။

နောက်ပြီးတော့ မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်ပြီး ဒကာ ဒကာမတွေကို နှိပ်ချပြောတာလဲ လပနာ ပါပဲတဲ့။ ပြောပုံကတော့ ငါဟာ သင်တို့အတွက် အလွန်ကျေးဇူးများတယ်။ သင်တို့ဟာ ငါ့ကိုမှီပြီး ဘုရား တရားသံဃာ ရတနာ သုံးပါးဆည်းကပ်တဲ့ သရဏာဂုံတည် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမ ဖြစ်ကြရတယ်။ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်းစသည်မှ ကြဉ်ရှောင်ပြီး ငါးပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံကြရတယ်။ ငါက သင့်တို့အား ပါဠိ ဒေသနာကို သင်ပေးတယ်။ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဟောပြပေးတယ်။ ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည် စေတယ်။ သင်တို့၏ ကျောင်းကန် အဆောက်အအုံတွေကို စီမံပေးတယ်။ ငါ့ကို အမှီပြုပြီး နက်နဲတဲ့တရားတွေကို နာရတယ် စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်ပြီး ဒကာ ဒကာမတွေ နှိမ်ချပြောတာလဲ လပနာ ပါပဲတဲ့။ လာဘ်လာဘကို မျှော်ပြီးတော့ အဲဒီ အပြောမျိုးကိုလဲ မပြောကောင်းဘူး။

ဆောင်ပုဒ်ကတော့-“လာဘ်ရစေရန်၊ စိတ်ရည်သန်၊ ဟန်ပန်ဆောင်၍ မပြောရာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လာဘ်ရစေရန်၊ စိတ်ရည်သန်၊ ဟန်ပန်ဆောင်၍ မပြောရာ။

အဲဒီမှာ ဟန်ပန်ဆောင်၍ ဆိုတဲ့စကားကတော့ သဒ္ဓါ မေတ္တာ ကရုဏာစသည်ဖြင့် ရိုးရိုးသားသား မဟုတ်ဘဲ ပြောတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ မိမိအား လှူစေရန် မရည်ရွယ်ဘဲ ဒကာ ဒကာမ များအား ချီးမြှောက်ပြောသင့်တဲ့အခါ ပြော၊ ဟောပြောရတာလည်း ရှိပါတယ်။ မိမိ၏ အဆုံးအမကို ကောင်းကောင်း မလိုက်နာလို့ မေတ္တာ ကရုဏာ ဖြင့် ဒကာ ဒကာမများအား နှိမ်ချပြီး ရိုးသားစွာ ပြောရတဲ့အခါလည်း ရှိပါတယ်။ သဒ္ဓါတရား ပွားစေရန် ကုသိုလ်ပွားစေရန် ကျင့်သင့်တဲ့ တရားကို ကျင့်စေရန် ဒကာ ဒကာမ များကို မြှင့်တင် ချီးမွမ်းပြီး ဖြစ်စေ၊ နှိမ်ချပြီးဖြစ်စေ အဲဒီလို ရိုးသားစွာနဲ့ပြောဆိုတာကတော့ အပြစ်မရှိပါဘူး။ ပြောသင့်တဲ့ စကားပါပဲ။

ဒီကနေ့ တစ်နာရီခွဲလောက်ရှိသွားပြီ။ ဒီတွင်ပဲ ရပ်ပြီးတရား သိမ်းကြစို့။ ဒီကနေ့ ဟောတဲ့ ၁၄၊ ၁၅-ဂါထာ ၂-ပုဒ်၏ ဆောင်ပုဒ် များကို ဆိုပြီး သိမ်းရမယ်။

၁၄။ ကဲ့ရဲ့သော်လဲ၊ မလှုပ်ပဲ၊ မြှောက်လဲမမြှောက် တည်ငြိမ်ရာ။
 လောဘ ကောဓ၊ မစ္ဆေရ၊ ဘေဒ ကုန်းချော ကင်းစေရာ။
 ၁၅။ အရောင်းအဝယ်၊ စွပ်စွဲဖွယ်၊ ငြိတွယ်ရာ၌ မပြုရာ။
 လာဘ်ရစေရန်၊ စိတ်ရည်သန်၊ ဟန်ပန်ဆောင်၍ မပြော
 ရာ။

ယနေ့ အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါန ကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ် တရား ဟောရသော ကုသိုလ်၊ တရားနာရသော ကုသိုလ် အစရှိသော ဤ

လက်ရအောင် သွေးဆောင်ပြောရ

◇ ၁၉၉

ကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိအဘတို့အား အမျှပေးဝေပါ
ကုန်၏။ ပ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖျာ ချမ်းသာကြပါစေ။

သာဓု... သာဓု... သာဓု။
တုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော် စုတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏။

တုဝဋ္ဋကသုတ် တရားတော်

ပဉ္စမပိုင်း

(၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်နေ့ ဟောသည်)

တရားအနုသန္ဓေ

တုဝဋ္ဋကသုတ် တရားကို ပြာသိုလပြည့်နေ့ကစပြီး ဟောခဲ့တယ်။
လေးသိတင်းရှိသွားပြီ။ ဂါထာ ၂၀-ရှိတဲ့အနက် ၁၅-ဂါထာအထိတော့
ပြီးသွားပြီ။ ၅-ဂါထာပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဒီကနေ့ အပြီးသတ်ဟော
ရမယ်။ အဲဒီကျန်နေသေးတဲ့ ၅-ဂါထာထဲက အစဆုံး ဂါထာကတော့-

၁၆။ န စ ကတ္ထိတာ သိယာ ဘိက္ခု။

န စ ဝါစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျ။

ပါဂဗ္ဗိယံ န သိက္ခေယျ။

ကထံ ဝိဂ္ဂါဟိကံ န ကထယေယျ-တဲ့။

အကြွားအဝါ ကင်းပါစေ

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ကတ္ထိတာ စ-ကြွားဝါသည်လည်း၊ န သိယာ-
မဖြစ်ရာတဲ့။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က ရဟန်းတော်မှာ ကြွားဝါခြင်းမရှိစေရဘူး။
မိမိမှာ မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ကြွားဝါ ပြောတာကတော့ လုံးလုံး ကင်းရမှာပဲ။
ရှိတဲ့ ဂုဏ်နဲ့လည်း ရှိတာထက် ပိုပြီး မကြွားမဝါသင့်ဘူး။ ဒါပေမယ့်

အချို့ကတော့ ကြွားဝါတဲ့ ဝါသနာရှိတယ်။ အမျိုးကြီး အမျိုးမြတ်မှ ရဟန်းဖြစ်လာ သယောင်ယောင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများတဲ့အမျိုးမှ ရဟန်းဖြစ်လာသယောင်ယောင် စသည်ဖြင့် ဟန်ဆောင်ဝါကြွားပြီး ပြောတတ်တယ်။ အဲဒီလို လောကဘက်က ဂုဏ်နဲ့ ဝါကြွားတာလည်း ကင်းစေရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ သီလကို အလေးပြုသယောင်ယောင်၊ ဓုတင် ကျင့်ဝတ်များနှင့် ပြည့်စုံသယောင်ယောင်၊ စာပေကျမ်းဂန် အရာမှာ အထူးတတ်ကျွမ်းသယောင်ယောင် ဈာန်အဘိညာဉ်များ ရသယောင်ယောင်၊ သူတစ်ပါးစိတ်အကြံကို သိသယောင်ယောင် ဟန်ဆောင် ဝါကြွားပြီး ပြောတဲ့သူလည်း ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီလို တရား ဘက်ကဂုဏ်နဲ့လည်း ဝါကြွားပြောဆိုတာ ကင်းစေရမယ်။ မိမိမှာ တကယ်ရှိနေတဲ့ ဂုဏ်တောင်မှ မလွဲမရှောင်သာလို့ ပြောရရင် ပြောသင့်တာလောက်သာ ပြောရတယ်။ ဝါကြွားပြောဆိုမှုမျိုးမှတော့ လုံးဝကင်းစေရမယ်။

လူဝတ်ကြောင်ပေမယ့် တရားကို ရှိသေလေးစားတဲ့လူဆိုရင် ဝါကြွား ပြောဆိုမှု ကင်းစေသင့်တာပဲ။ လူပဲဖြစ်ဖြစ် ရဟန်းပဲဖြစ်ဖြစ် ပကတိ ရိုးသားဖြောင့်မတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဟုတ်သလောက်သာ ရိုးသားစွာပြောလေ့ရှိပါတယ်။ အပိုအမို ပုံကြီးချဲ့ပြီး ဝါကြွားလေ့ မရှိပါဘူး။ အဲဒီလို ဝါကြွားခြင်းကင်းပြီး ဖြောင့်မတ် တိကျစေရမယ် တဲ့။ ဒါကတော့ ရှင်းနေပါပြီ။

နောက်ပြီးတော့ ပယုတ္တံ-ပစ္စည်းလေးပါးနှင့် စပ်သော၊ ဝါ-ပစ္စည်း ရရေးနှင့် စပ်သော၊ ဝါစံ စ-စကားကိုလည်း။ န ဘာသေယျ-မပြော မဆိုရာတဲ့။

ယခုနေအခါမှာ သင်္ကန်းက ရှားတယ်။ ဒီကျောင်းက ရဟန်းများမှာ သင်္ကန်းမပြည့်စုံဘူး စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါးရရေးနှင့် စပ်တဲ့ စကားကို မပြောရဘူးတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ ပစ္စည်းလေးပါးရအောင် လိမ်ပြောခြင်း ကုန်းချောခြင်း ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းခြင်း ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်ဝတ္ထု စသည်ကို ပြောဆိုရေးသားခြင်း၊ အဲဒီလိုအပြောအဆိုတွေလည်း ကင်းရမယ်တဲ့။ ရိုးရိုး ဟောရာမှာတောင် ကြည်ညိုပြီး ဓမ္မပူဇာစသည်အနေဖြင့် မိမိအား လှူဒါန်းကြအောင် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မဟောရဘူး။ ဒါကြောင့် သံယုတ်ပါဠိတော် (ပ-၄၀၂-၃) မှာ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

မစင်ကြယ်သော တရားဟောမှု

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု-အမှတ်မရှိ တစ်ပါးပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဧဝံစိတ္တော-ဤသို့သော စိတ်အကြံ ရှိသည် ဖြစ်၍၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ-တရားကို ဟောငြားအံ့၊ (ဘယ်လိုကြံပြီး ဟောသလဲဆိုတော့) မေ-ငါ၏၊ ဓမ္မဟောသည့်တရားကို၊ သုဏေယျံ-ကြားနာကြပါမူ၊ အဟောဝတ-ဪ ကောင်းလေစွ။ သုတွာ စ ပန-ကြားနာပြီးကြ၍လည်း၊ ဓမ္မဟောသည့်တရားကို၊ ပသီဒေယျံ-ကြည်ညိုကြပါမူ ကောင်းလေစွ။ ပသန္နာ-ကြည်ညိုကြပြီးလျှင်၊ မေ-ငါအား၊ ပသန္နာကာရံ စ-ကြည်ညိုသူတို့၏ ပြုမြဲ အခြင်းအရာဟူသော လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းကိုလည်း၊ ကရေယျံ-ပြုကြပါမူ၊ အဟောဝတ-ဪ ကောင်းလေစွ။ ဣတိ-ဤသို့ စိတ်အကြံရှိ၍ ဟောငြားအံ့၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဧဝံပဿ

ဘိက္ခုနော-ဤသို့သော ရဟန်း၏၊ ဓမ္မဒေသနာ-တရားဟောခြင်း သည်၊ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ-မစင်ကြယ်ချေ။

တရားပူဇော်တဲ့အနေဖြင့် ပေးလှူ ပူဇော်ခြင်းကို ကြံစည်မျှော် လင့်ပြီးဟောရင် တရားက ကောင်းပေမယ့် စိတ်ထား မစင်ကြယ်တဲ့ အတွက် အဲဒီလို ဟောပြောခြင်းဟာ မစင်ကြယ်ဘူး။ အဲဒီလို မစင် မကြယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စိတ်အကြံဖြင့် မဟောသင့်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဓမ္မကထိကများအတွက် အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

စင်ကြယ်သော တရားဟောမှု

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယော စ ခေါ ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်း သည် ကား၊ ဧဝံစိတ္တော-ဤသို့သော စိတ်အကြံရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ-တရားကိုဟော၏။ (ဘယ်လိုကြံ ပြီးဟောသလဲဆိုတော့) ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မော- တရားကို၊ သွာက္ခာတော-ကောင်းစွာ ဟောအပ်ပေသည်။ (သော- ထိုတရားသည်) သန္နိဋ္ဌိကော-မျက်မှောက်မှာပင် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင် နိုင်သော တရားပါပေတည်း။ အကာလိကော-အခါမလင့် ချက်ချင်း အကျိုးပေးတတ်သော တရားပါပေတည်း။ ဧဟိပဿိကော-လာ ကြည့်လှည့်ပါ ကျင့်လှည့်ပါဟု ဖိတ်ခေါ်ထိုက်သော တရားပါပေ တည်း။ ဩပနေယျိကော-မိမိ၏ စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင် ထိုက်သော တရားပါပေတည်း။ ဝိညူဟိ-တရားမြင် သိသည့် အရိယာ ပညာရှိတို့သည်၊ ပစ္စတ္တံ-အသီးအသီး ကိုယ်စီ ကိုယ်ငါ ဝေဒိတဗ္ဗော- ခံစားရ သိရသော တရားပါပေတည်း။ ဣတိ- ဤသို့ ဆင်ခြင်ပြီးလျှင်၊

၂၀၄ ◇

တုဂ္ဂသုတ် တရားတော်

မေ-ငါ၏၊ ဓမ္မ-ဟောသည့်တရားကို၊ သုဏေယျုံ-နာကြပါမူ၊
 အဟောဝတ-ဪ ကောင်းလေစွ။ သုတွာ စ ပန-နာကြပြီး၍လည်း၊
 ဓမ္မ-တရားကို၊ အာဇာနေယျုံ-သိနားလည်ကြပါမူ ကောင်းလေစွ။
 အာဇာနိတွာ စ ပန-သိနားလည်ကြ ပြီး၍လည်း၊ တထတ္တာယ-
 ထိုတရားတော်အတိုင်း ဖြစ်ရန်အတွက်၊ ပဋိပဇ္ဇေယျုံ-ကျင့်ကြပါမူ၊
 အဟောဝတ-ဪ ကောင်းလေစွ။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဓမ္မသုဓမ္မတံ ပဋိစ္စ-
 တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကို စွဲမှီ၍၊ ကာရုညံ ပဋိစ္စ-
 သနားခြင်းကိုစွဲ၍၊ အနုဒ္ဓယံ ပဋိစ္စ-ချီးမြှောက် ခြင်းကိုစွဲ၍၊ အနုကမ္မံ
 ဥပါဒါယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုစွဲမှီ၍၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဓမ္မံ
 ဒေသေတိ-တရားကိုဟော၏။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဧဝရူပဿ
 ဘိက္ခုနော-ဤသို့သောရဟန်း၏၊ ဓမ္မဒေသနာ-တရားဟောခြင်း
 သည်၊ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပါပေ၏-တဲ့။

အဲဒါဟာ စင်ကြယ်တဲ့ ဟောပြောမှုပါပဲ။ အဲဒီလို စင်ကြယ်တဲ့
 စိတ်ဖြင့်ဟောမှ တရားဟောရာမှာလည်း (ပယုတ္တဝါစာ-ဆိုတဲ့)
 ပစ္စည်းနဲ့ စပ်တဲ့ စကားမှ ကင်းလွတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရားဟော
 ရာမှာလည်း ပယုတ္တဝါစာ မဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းစင်ကြယ်ဖို့ အရေး
 ကြီးပါတယ်။

ဒီ ပယုတ္တဝါစာကိုတော့ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာထည့်မထားဘူး။ ဘာ
 ကြောင့်လည်းဆိုတော့ သံပေါက်လင်္ကာအရ အကွရာပြည့်နေလို့
 မထည့်သာတာကလည်းတစ်ကြောင်း၊ ရှေ့ဂါထာမှာ ပြထားတဲ့ လပ-
 နာနှင့် ခပ်တူတူ ဖြစ်နေတာကလည်း တစ်ကြောင်း ဒီအကြောင်း
 ၂-ပါးကြောင့်ပါပဲ။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်ကြမ်း မဆိုးသွမ်းရာ

◇ ၂၀၅

ကိုယ် နှုတ် စိတ်ကြမ်း မဆိုးသွမ်းရာ

နောက်ပြီးတော့ ပါဝဠိယ-ကြမ်းကြုတ်ခြင်းကို၊ န သိက္ခေယျ-မပြုကျင့်ရာတဲ့။

ကြမ်းကြုတ်ခြင်း ဆိုတာက ကိုယ်ကြမ်း နှုတ်ကြမ်း စိတ်ကြမ်း အားဖြင့် သုံးမျိုးရှိတယ်။ ကိုယ်ကြမ်းတယ် ဆိုတာက သံဃာအစည်း အဝေးမှာ မရှိသေမှုပါပဲ။ မထေရ်ကြီးများကို တိုက်ခိုက်ထိပါးသွားတယ်။ တိုက်ခိုက် ထိပါးလျက် ရပ်နေတယ်။ ထိုင်နေတယ်။ မထေရ်ကြီးများရဲ့ရှေ့မှာ ရပ်နေတယ်။ ထိုင်နေတယ်။ မြင့်တဲ့နေရာ ကောင်း မြတ်တဲ့နေရာမှာနေတယ်။ ခေါင်းကို ခြုံထားတယ်။ ရပ်လျက်စကား ပြောတယ်။ လက်များကို ရမ်းလျက် စကားပြောတယ်။ ဒူးကို လက်ဖြင့် ပိုက်လျက် လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့ နေတယ်။ ဒီလို မရှိသေမှုတွေဟာ ကိုယ်ကြမ်းကြုတ်မှုတွေပါပဲ။ အဲဒီလို ကိုယ်ကြမ်း ကြုတ်ခြင်း မရှိသေခြင်းကို မပြုရဘူးတဲ့။ အချို့အရပ်မှာ ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးရန် စသည်အတွက် ပင့်ထားရာမှာ ရဟန်းငယ်များက လက်ဦး ရောက်ပြီးတော့ နေရာကောင်းတွေမှာ ထိုင်နေကြတယ်။ မထေရ်ကြီးများကြွလာတဲ့အခါ ဖယ်မပေးကြဘူး။ မထေရ်ကြီးများက နေရာအညံ့မှာ ထိုင်နေကြရတယ်။ အဲဒီလို နေရာဖယ်မပေးတာလဲ ကိုယ်ကြမ်းကြုတ်မှုပါပဲ။ အဲဒီလို ကြမ်းကြုတ်မှုလည်း ကင်းရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ အများနဲ့အတူဆွမ်းစားနေရာမှာ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကိုယ်အမူအရာတွေဆိုတာလည်းရှိတယ်။ တံတွေးထွေးလိုက် နှပ်ညှစ်လိုက် ချွဲသလိပ်ဟပ်လိုက်နဲ့ ဒီလို အပြုအမူတွေဟာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပဲ။ အဲဒီလို စက်ဆုပ်ဖွယ် အပြုအမူတွေလည်း ကင်းရမယ်။

နှုတ်ကြမ်းတယ် ဆိုတာကတော့ ရှိသေထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရှိ
မသေပြောတာ၊ သံဃာကို မရှိမသေနဲ့ ပြောတာ ဒီလိုဟာတွေပါပဲ။
သံဃာ့အစည်းအဝေးမှာ ဆိုရင် ပြောလိုပါက မထေရ်ကြီးကို ပန်ကြား
ပြီးမှ ပြောရတယ်။ တရားဟောချင်ရင်လဲ ပန်ကြားပြီးမှ ဟောရ
တယ်။ အမေးပြဿနာကိုလည်း ပန်ကြားပြီးမှ ဖြေရတယ်။ အဲဒီလို
မပန်ကြားဘဲ ပြောတာ ဟောတာ ဖြေတာတွေဟာ မယဉ်ကျေးတဲ့
အမူအရာ၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အမူအရာတွေပဲ။ အဲဒီလို နှုတ်ကြမ်း
တာလည်း ကင်းရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြို့ထဲ ရွာထဲ သွားတဲ့အခါ
ဒကာမများကို “ဟဲ့ ဘယ်သူရေ၊ ဘာများရှိသလဲ၊ ယာဂု ရှိသလား၊
ဆွမ်းရှိသလား၊ မုန့်ရှိသလား၊ ကော်ဖီ လက်ဖက်ရည်ရှိသလား၊ ငါတို့
ဘာစားရမလဲ၊ ဘာသောက်ရမလဲ၊ ဘာကပ်လှူမလဲ” စသည်ဖြင့်
ပြောဆိုတာလဲ နှုတ်ကြမ်းတာပဲ။ အဲဒီလို ဝိနည်းနှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့
အပြောမျိုးလည်း ကင်းရမယ်။

စိတ်ကြမ်းစာယ် ဆိုတာကတော့ စိတ်ကိုမထိန်းသိမ်းဘဲ မကြံသင့်
တာတွေ လျှောက်ကြံနေတာပါပဲ။ အောက်တန်းစား အမျိုးမှ ရဟန်း
ဖြစ်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အထက်တန်းစား အမျိုးမှ ရဟန်း ဖြစ်လာတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တန်းတူပြုပြီး ကြံတယ်။ ဒါကတော့ လောကအလိုလိုက်ပြီး
ပြောရတာပဲ။ အိန္ဒိယမှာ ဆိုရင် အမျိုးဇာတ်ခွဲခြားမှုက ရှိနေတယ်။
သီဟိုဠ်မှာလည်း ဇာတ်မရှိဘူး ဆိုပေမယ့် အမျိုးခွဲခြားမှုကတော့
ရှိနေတာပဲ။ အထက်တန်းလူမျိုး ရဟန်းကို အောက်တန်း လူမျိုး
ရဟန်းက ကြောက်ရွံ့ ရှိသေနေရတယ်။ တချို့ဆိုရင် အထက်တန်းလူ
မျိုး ရဟန်းရှေ့မှာ စကားတောင် ကောင်းကောင်း မပြောရဲဘဲ ရှိနေ

တယ်။ လူဝတ်ကြောင်ကပေမယ့် အောက်တန်း လူမျိုး ရဟန်းကို အရိုအသေမပြုချင်ဘဲ ရှိနေတယ်။ အထက်တန်း လူကို အောက်တန်း လူမျိုး ရဟန်းက ရိုသေရဦးမလိုလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို ခွဲခြားမှု ရှိတဲ့ လောကအလိုလိုက်ပြီး ခုတင်က ကြံပုံကို ပြောရတာပါပဲ။ အမှန် စင်စစ်ကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ရဟန်းဖြစ်လာရင် သာကီဝင် မျိုးချည်းပဲ။ အထက်အောက် အကွဲအပြား မရှိတော့ပါဘူး။ ထေရ် ဝါအကြီးအငယ်နှင့် သီလ သမာဓိ ပညာ ပရိယတ် ပဋိပတ် ဂုဏ်ဖြင့် သာ အကွဲအပြား ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီစိတ်ကြမ်းပုံအရာမှာ ကျမ်းဂန်တတ် မတတ် စသည် ဖြင့်သာ ခွဲခြားယူသင့်ပါတယ်။ စာပေမတတ်တဲ့ ရဟန်းက စာပေ တတ်ကျွမ်းတဲ့ ရဟန်းနှင့် တန်းတူပြုပြီးကြံတယ်။ ကိုယ်က ခုတင် မကျင့်နိုင်ပါဘဲ ကျင့်တဲ့ ရဟန်းနှင့် တန်းတူထားပြီး ကြံတယ်။ ဈာန် မရပါဘဲနဲ့ ဈာန်ရသူနှင့်တန်းတူထားပြီး ကြံတယ်။ ယခုနေအခါမှာ တချို့ တောထွက်ရဟန်းကြီးများက စာပေ ကျမ်းဂန်တတ် မထေရ် ကြီးများကို သူတို့နဲ့ အတူတူပဲလို့ ထင်မြင်တာ။ သူတို့ ကျင့်သမျှ ပဋိပတ်ဖြင့် သူတို့လောက် နေရာမကျဘူးလို့ ထင်တာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို မရိုမသေကြံတဲ့ စိတ်ကြမ်းမျိုးတွေ ကင်းရမယ်။ တရားရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဒီလို မသင့်လျော်တဲ့ စိတ်ကြမ်း မျိုးတွေဟာဖြစ်ဖွယ် မရှိပါဘူး။ သို့သော် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရောက်တဲ့ အခါ အထင်ကြီးပြီး ဖြစ်တတ်တာကတော့ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒီစိတ်ကြမ်းကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရုံပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝိဂ္ဂါဟိကံ ကထံ-ငြင်းခုံ စကားကို၊ နကထ-
ယေယျ-မပြောမဆိုရာတဲ့။ ဒါကတော့ တရားဆွေးနွေး ပြောဆိုတဲ့
အခါမှာ ဒီတရားကို သင် မသိပါဘူး။ ငါ သိတယ် စသည် သူတစ်ပါး
ကို နှိပ်၍ ငြင်းခုံခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ငြင်းခုံမှုမျိုး ကင်းရမယ်။ တရား
အားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုရင် ငြင်းခုံမှု လုံးဝကင်းနေတာ အ
ကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့် ငြင်းခုံစရာ အကြောင်း ပေါ်လာရင်
ရှေ့ကိုဆက်ပြီး မပြောဘဲ ရပ်ထားရမယ်။ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာ
ရင်လည်း အဲဒီ စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ဒီဂါထာအတွက်
ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “ဝါကြွား ကိုယ်ကြမ်း၊ နှုတ် စိတ်ရမ်း၊ ဆိုးသွမ်း
ငြင်းခုံ မပြုရာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ ဝါကြွား ကိုယ်ကြမ်း၊ နှုတ်-စိတ်ရမ်း၊ ဆိုးသွမ်းငြင်းခုံ မပြု
ရာ။

ဝါကြွားခြင်းကိုလည်း မပြုရ။ ကိုယ်ကြမ်း နှုတ်ကြမ်း စိတ်ကြမ်း
မှုများကိုလည်း မပြုရ။ ငြင်းခုံမှုကိုလည်း မပြုရလို့ ဆိုလိုပါတယ်။
ဆိုးသွမ်း ဆိုတာကတော့ ကာရန်လဲ ရနေလို့ ထည့်ထားတာပါပဲ။
ဆိုးသွမ်းတဲ့ ငြင်းခုံမှုလို့လဲ ယူနိုင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ဂါထာကတော့-

၁၇။ မောသဝဇ္ဇေ န နိယေထ၊
သမ္ပဇာနော သဌာနိ န ကယိရာ။
အထ ဇီဝိတေန ပညာယ၊
သီလဗ္ဗတေန နာည'မတိမညေ။

မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ရှောင်ရမည်

ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ မောသဝဇ္ဇေ-မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ န နိယေထ-မိမိကိုယ်ကို မဆောင်အပ်ရာ၊ ဝါ-မိမိ စိတ်ကို မဆောင်ပို့ရာတွဲ။ မဟုတ်မမှန်တဲ့ စကားကို မပြောရဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါက ထင်ရှားနေပါပြီ။ ချဲ့ထွင် ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။

ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ ကင်းရမည်

သမ္ပဇာနော-မိမိမှာ မရှိမှန်းသိပါလျက်၊ သဌာနိ-ရှိလေယောင် ဟန်ဆောင်၍ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ပြောဆိုမှုတို့ကို၊ န ကယိရာ-မပြုရာ တဲ့။

မိမိမှာ ရှိတဲ့အပြစ်ကို မရှိသယောင် ဟန်ဆောင်ဖုံးကွယ်ပြီး လှည့် စားတာကို မာယာခေါ်တယ်။ အဲဒီ လှည့်စားမှု မာယာကို မပြုအပ် ကြောင်း အမှတ် ၁၂-ဂါထာမှာ ဟောခဲ့တယ်။ မိမိမှာ မရှိတဲ့ဂုဏ်ကို ရှိသယောင် ဟန်ဆောင်ပြောတာကို သာဠေယျ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သာဠေယျဆိုတဲ့ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုကိုပဲ ဒီမှာ သဌာနိ-လို့ ပြဆို ထားတယ်။ မိမိက သီလကို အလေးမပြုဘဲ အလေးပြုလေယောင်၊ မိမိမှာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိမရှိပါဘဲ ရှိလေယောင် ဟန်ဆောင် ပြောဆိုတာဟာ သာဠေယျပဲ။ ယခုနေအခါမှာ “သမထ ဝိပဿနာ ဘာတရားကိုမျှ အားမထုတ်ပါဘဲနဲ့ မိမိစိတ်ကို လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာများနှင့် မယှဉ်ဘဲ သန့်ရှင်းအောင် ထားနိုင်တယ်။ တည်ငြိမ်အောင် ထားနိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ ပြောဆိုမှုတွေဟာ ဒီသာဠေ-ယျဖြစ်၊ မဖြစ်စဉ်းစား ကြည့်ကြရမယ်။ “သမထ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို

အားမထုတ်ဘဲ ကာမစ္ဆန္တစသော နီဝရဏတွေမှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်
 အောင်ထားနိုင်တယ် တည်ငြိမ်စေနိုင်တယ်” ဆိုတာ ဘုရားဟော
 တရားလဲမရှိဘူး။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာလဲ မရှိဘူး။ ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့
 စမ်းကြည့်ရင်လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို
 ထင်ရှားနေပါလျက် “ဘယ် ဘာဝနာကိုမျှ အားမထုတ်ဘဲ စိတ်ကို
 စင်ကြယ် စေနိုင်တယ်၊ တည်ငြိမ်စေနိုင်တယ် လို့ ဟောပြောဝန်ခံ
 နေကြတာဟာ သာဠေယျ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေဆဲ ယောဂီဆိုရင် မိမိရှုမှတ်
 အားထုတ်နိုင်သလောက် မိမိတွေ့ရ သိရသလောက်သာ ဆရာသ
 မားထံ မှန်ကန်စွာပြောကြားရတယ်။ အဲဒါဟာ အလွန် အရေးကြီးပါ
 တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အင်္ဂုတ္တရပါဠိ (ဒု-၅၇) မဇ္ဈိမ-
 ပဏ္ဏာသပါဠိ (၂၉၈) တို့၌ ပဓာနိယင်္ဂံ ငါးပါးကို ပြဆိုရာမှာ-

အသဋ္ဌော-မကောက်ကျစ် မစဉ်းလဲသည်၊ ဝါ-မိမိမှာမရှိတဲ့
 ဂုဏ်ကို မပြောတတ်သည်၊ အမာယာဝီ-မလှည့်စား တတ်သည်၊ ဝါ-
 မိမိမှာ ရှိသော အပြစ်ကို မဖုန်းကွယ်တတ်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။
 သတ္တရိ ဝါ-ဆရာဘုရားထံ၌သော် လည်းကောင်း၊ ဝိညူသု ဝါ-
 သဗြဟ္မစာရီသု-သီတင်းသုံးဖော် ပညာရှိများ ဆရာသမားတို့ထံ၌
 သော် လည်းကောင်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်း
 မှန်စွာ၊ အာဝိကတ္တာ-ထင်ရှားပြတတ်ပေသည်-လို့ ဟောကြားတော်
 မူပါတယ်။

မိမိမှာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိမရှိဘဲ ရှိသယောင်ဟန်ဆောင်
 ပြောနေရင် အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သမာဓိအစစ်အမှန် မဖြစ်တော့ဘူး။

• မိမိမှာ ရုပ်နာမ်ကိုပိုင်းခြားသိတဲ့ဉာဏ်၊ အဖြစ်အပျက်ကိုသိတဲ့ဉာဏ်၊ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားတွေပဲ” လို့ သိတဲ့ ဉာဏ်၊ ဒီလိုဉာဏ်တွေမဖြစ်ဘူးပါဘဲ ဖြစ်နေတဲ့အနေဖြင့် ဟန်ဆောင် ပြောနေရင်လည်း ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ ဝိပဿနာ-မဖြစ်ရင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို လည်းမ ရောက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကို ကိန်းသေမှတ်ထားရမယ်။ အဲဒီ ၂- ပိုဒ်ကို “ကောက်ကျစ်ကင်းပ၊ မလိမ်ရ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ကာရန် ငဲ့ပြီး ရှေ့နောက်ပြန်လျက် စီထားတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အထ-ထို့ပြင်၊ ဇီဝိတေန-အသက်မွေးမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပညာယ-အသိဉာဏ်ပညာဖြင့် လည်းကောင်း၊ သီ- လဗ္ဗတေန-သီလနှင့် ကျင့်ဝတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အည-သူတစ်ပါးကို၊ န အတိမညေ-မထိမဲ့မြင်မပြုရာ-တဲ့။

မိမိက ဘုန်းကြီးပြီး စားဝတ်နေရေးပြည့်စုံနေရင် မပြည့်စုံတဲ့သူ ကို အထင်သေးပြီး မထိမဲ့မြင် ပြောဆို တတ်တယ်။

မိမိက ခေတ်ပညာ ပရိယတ်စာပေပညာနှင့် ပြည့်စုံရင် မပြည့် စုံတဲ့သူကို အထင်သေးပြီး မထိမဲ့မြင် ပြောဆိုတတ်တယ်။ မိမိက သီလနှင့် ဓုတင်ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံရင် မပြည့်စုံတဲ့သူကို အထင်သေး ပြီး မထိမဲ့မြင် ပြောဆိုတတ်တယ်။ အဲဒီလို မထိမဲ့မြင် မပြုရဘူးတဲ့။ ယခုနေအခါမှာ အချို့က ဂိုဏ်းဂဏ အရှိန်အဝါဖြင့် ဂိုဏ်းမတူတဲ့ သူကို ဘယ်လိုပင် သီလနှင့် သုတနှင့် ဓုတင် ကျင့်ဝတ်နှင့် သမထ ဝိပဿနာနှင့်ပြည့်စုံစေကမူ မထိမဲ့မြင် ပြုနေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ ဒီဒေသနာအရ မသင့်တဲ့ အမှုပါဘဲ။ ဒီဂါထာအတွက်

ဆောင်ပုဒ် ကတော့ “ကောက်ကျစ်ကင်းပါ၊ မလိမ်ရ၊ နှိမ်ချအထင် မသေးရာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇။ ကောက်ကျစ်ကင်းပါ၊ မလိမ်ရ၊ နှိမ်ချအထင်မသေးရာ။

ခုတင်က ပြောခဲ့အတိုင်း မလိမ်ရဘူး။ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲမှု ကင်းရမယ်။ သူတစ်ပါးကို အထင်သေးပြီး မနှိမ်ချရ မထီမဲ့မြင် မပြုရ မပြောရဘူးတဲ့။ ဒါကတော့ထင်ရှားနေပါပြီ။ နောက်တစ်ဂါထာက တော့-

၁၈။ သုတ္တာ ရူသိတော ဗဟုံ ဝါစံ၊
သမဏာနံ ဝါ ပုထုဇနာနံ။
ဖရူသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ၊
န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိ' ကရောန္တိတဲ့။

စွပ်စွဲ ကဲ့ရဲ့ခံရသော်လဲ အကြမ်းပတမ်း မချေပလင့်

သမဏာနံ ဝါ-ရဟန်းတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇနာနံ ဝါ- လူအများတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုံ ဝါစံ-များစွာသော ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲ စကားကို၊ သုတ္တာ-ကြားရသော်လည်း၊ ရူသိတော-ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းသည်၊ နေ-ထို ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲသူတို့ကို၊ ဖရူသေန- ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့်၊ န ပဋိဝဇ္ဇာ-တုံ့ပြန်၍မပြောဆို မချေပ ရာ-တဲ့။

ဒီမှာ သမဏ-ရဟန်းဆိုပေမယ့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ရဟန်းကို မဆိုလိုကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်က ရသေ့ ရဟန်းများကို ဆိုလို ကြောင်း၊ မဟာနိဗ္ဗေသမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒီ တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို

မိမိကိုယ်တိုင် သည်းခံကျင့်သုံးခဲ့ပုံ

◇ ၂၀၃

ဟောတာက သာသနာတော် အဦး အစပိုင်းက မြတ်စွာဘုရား လေး ဝါရက ဟောတဲ့တရားဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက သာသနာ့အပြင် ဘက်က ရသေ့ရဟန်းများစွာတို့ကလဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကဲ့ရဲ့ကြ စွပ်စွဲကြတယ်။ အဲဒီ ရသေ့ ရဟန်းတွေရဲ့ တပည့်ဖြစ်ကြတဲ့ မင်းပုဏ္ဏား အစရှိတဲ့ လူတွေကလဲ ကဲ့ရဲ့ကြ စွပ်စွဲကြတယ်။ သူတို့ကို ယုံကြည်တဲ့ အချို့နတ်တွေကလဲ ကဲ့ရဲ့ကြ စွပ်စွဲကြတယ်။ အဲဒီ သာသနာပ ရသေ့ ရဟန်းတွေနဲ့ သာသနာပ လူတွေ နတ်တွေကို တုံ့ပြန်ပြီးချေပဖို့ မလိုကြောင်း ဖော်ပြတာပါပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ ရှင်းလင်းပြသင့် တဲ့အခါလည်း ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားဖြင့် မဖြေရှင်းဖို့ ညွှန်ကြားပါ တယ်။

မိမိကိုယ်တိုင် သည်းခံကျင့်သုံးခဲ့ပုံ

ဘုန်းကြီးဟာ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်က မိမိဇာတိအရပ် ရွှေဘိုမြို့နယ် ဆိပ်ခွန်ရွာမှစပြီး သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဟောခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မဟာစည်ကျောင်းနှင့် ကပ်လျက် တည်ရှိနေတဲ့ သူကြီးကျောင်းက ဘုန်းကြီးက ဘုန်းကြီးဟောတဲ့ တရားကိုမလိုလား ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီး၏ ပရိယတ္တိပညာ အရည်အချင်းကို သိတာနဲ့ အထင်အရှားတော့ အပြစ်မပြောဝံ့ဘူး။ မျက်ကွယ်မှာတော့ သူက ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြောဆိုနေတာပဲ။ သူ့ကို ထောက်ခံ အားပေးတဲ့ အချို့ ရဟန်းများလည်း ရှိပါတယ်။ လူဝတ်ကြောင်ထဲကလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့က မျက်မှောက်မှာတော့ မပြောရဲကြပါဘူး။ မျက် ကွယ်မှာပဲ ကဲ့ရဲ့ကြ အပြစ်ပြောကြတယ်။ အဲဒီလိုပြောကြတဲ့စကားကို ကြားရပေမယ့် ဘုန်းကြီးက သူတို့ကို တုံ့ပြန်ချေပခြင်း မပြုခဲ့ပါဘူး။

ကိုယ့်တရားကိုသာဟောမြဲ ဟောနေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးက ကိုယ်တိုင်
တွေ့သိမြင်နိုင်တဲ့တရားကို ဟောနေတာဆိုတော့ ဘယ်သူကဘာပြော
နေနေ တုန်လှုပ်စရာ မရှိပါဘူး။ တရား အားထုတ်ပြီး ကိုယ်တိုင်တွေ့
သိမြင်ရလို့ ခိုင်ခိုင် မြဲမြဲ ယုံကြည်သဘောကျတဲ့ တပည့်တွေက
တစ်နေ့တခြား များများလာတာပါပဲ။

ကဲ့ရဲ့ အပြစ်ပြောနေတဲ့ အဲဒီ သူကြီးကျောင်းဘုန်းကြီးဟာ
လေးငါးခြောက်နှစ်လောက် အတွင်းမှာပဲ မာတုဂါမ တစ်ယောက်နဲ့
ဖောက်ပြန်ပြီး လူ့ဘောင် ရောက်သွားတယ်။ လူ့ဘဝမှာ လေးငါးနှစ်
လောက်ရှိတော့ ကွယ်လွန်သွားရှာတယ်။

ဘုန်းကြီး ရန်ကုန် ရောက်ခါစဆီကလည်း သတင်းစာတစ်စောင်
က ဘုန်းကြီးဟောနေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ အလုပ် တရားကို
အပြစ်တင်ဝေဖန်ပြီး ရေးနေတယ်။ ဘုန်းကြီးကပြန်လည် ချေပခြင်း
မပြုခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီနောက် အရိယာဘုံသွား ဉာဏ်လှေခါး ဆိုတဲ့
စာအုပ်ကြီးတစ်ခုလည်း ထွက်လာတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကြီးထဲမှာ
ဘုန်ကြီး ဟောနေတဲ့ တရားလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပုတ်ခတ်ထားချက်တွေ
အများကြီး ပါပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သတင်းစာ တစ်စောင်
ထဲမှာလည်း ပုတ်ခတ်တဲ့ ဆောင်းပါးတွေ နေ့စဉ်လိုပဲ အဲဒီတုန်းက
ပါနေတယ်။ အဲဒါတွေကိုလည်း ဘုန်းကြီးက တုန့်ပြန်ချေပခြင်း
မပြုခဲ့ပါဘူး။ “တရားတော်က ဘုရား၏တရားပဲ၊ ကိုယ်တစ်ပါးတည်းနဲ့
ဆိုင်တဲ့ တရားမဟုတ်ဘူး။ ဒီက ဟောတာကို ကြိုက်တဲ့သူတွေ ဒီကို
လာကြမှာပဲ။ သူတို့ဟောတာကို ကြိုက်တဲ့သူတွေ သူတို့ထံသွားကြ
လိမ့်မယ်။ သွားကြပါစေ” လို့ စိတ်အေး လက်အေးပဲ သဘောထားပြီး

ကိုယ့်တရားသာ ဟောမြဲဟောလာခဲ့ပါတယ်။ ဘုန်းကြီး၏ တရားလုပ်ငန်းမှာ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း မရှိပါဘူး။ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ်တိုးတက်လာတာကိုသာ တွေ့ရပါတယ်။ ၁၃၁၁-ခုနှစ်က ဒီ (ရန်ကုန်) သာသနာ့ရိပ်သာကို ယောဂီ ၂၅-ယောက်မျှနဲ့ စပြီး ဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုတော့ ယောဂီများတဲ့ နွေရာသီမှာ ရဟန်း ရှင် လူ ယောဂီ ၁၀၀၀-ကျော်ရှိပါတယ်။ ယောဂီနည်းတဲ့ ဆောင်းရာသီမှာတောင် ရဟန်း ရှင် လူ ယောဂီ ၂၀၀-ကျော်တော့ ရှိနေသေးတာပဲ။ အဲဒါဟာ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိဘဲ တိုးတက်လာပုံ ခိုင်လုံတဲ့ သာဓကပါပဲ။ အဲဒီလို တိုးတက် လာခြင်းဟာ “(န ပဋိဝဇ္ဇာ) တုံ့ ပြန်၍မပြောဆို မချေပရာ” ဆိုတဲ့ သြဝါဒတော်ကို အရိုအသေလိုက်နာပြီး ကျင့်သုံးလာခြင်း၏ အကျိုးလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီ စာပိုဒ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “စွပ်စွဲခံရ၊ ကြားလတ်က၊ ချေပ ကြမ်းကြုတ်မပြုရာ” တဲ့၊ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

၁၈။ စွပ်စွဲခံရ၊ ကြားလတ်က၊ ချေပကြမ်းကြုတ်မပြုရာ။

စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ခံရပြီးတော့ အဲဒီစွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ စကားများကို ကြားရလို့ ရှိရင် အဲဒီစွပ်စွဲကဲ့ရဲ့တဲ့သူတွေကို ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားဖြင့် တုံ့ပြန်ချေပခြင်း မပြုပါနဲ့တဲ့။ “ဖြေရှင်းသင့်တဲ့ အချက်ကို ဖြေရှင်းတောင် နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ စကားဖြင့်သာ ဖြေရှင်းရမယ်” လို့လည်း ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာကြောင့် မချေပရသလဲလို့ဆိုတော့-

ဟိ-မချေပသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သန္တော-ကိလေသာ ငြိမ်းသော သူတော်ကောင်း တို့သည်၊ န ပဋိသေနိကဓရာန္တိ-တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို မပြုကြကုန်။ ဝါ-တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ရိုး မရှိကြသော

ကြောင့်ပေတည်း-တဲ့။ အဲဒီအပိုင်းကိုလည်း “ကိလေငြိမ်းလျှင်၊ တုံ့ပြန်ချင်၊ စိတ်ပင်မဖြစ် ငြိမ်းသည်သာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိလေငြိမ်းလျှင်၊ တုံ့ပြန်ချင်၊ စိတ်ပင်မဖြစ်ငြိမ်းသည်သာ။

(ဘိက္ခု၊ သမဏ) ရဟန်းဆိုတာဟာ ကိလေသာငြိမ်းအောင် ကျင့်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပဲ။ သူတော်ကောင်းပဲ။ တကယ်ကျင့်ပြီး ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သမဏအစစ် ဖြစ်နေရင်တော့တုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်လိုတဲ့ စိတ်ပင် မရှိဘဲ ငြိမ်းနေရမယ်။ ဒါကြောင့် သမဏ-ကိလေသာငြိမ်းသူလို့ ဝန်ခံနေတဲ့ရဟန်းဟာ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲတဲ့ သူတွေကို ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားဖြင့် တုံ့ပြန်ချေပခြင်း မပြုရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီကနောက် ဂါထာ ၂-ပုဒ်ပဲ ရှိပါတော့တယ်။ အဲဒီ ၂-ဂါထာကတော့ နိဂုံးချုပ်သဘောလက္ခဏာရှိပါတယ်။ ဖော်ပြခဲ့ပြီး တရားအတိုင်း ကျင့်သုံးသွားဖို့ ညွှန်ကြားတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ဂါထာထဲက ပထမဂါထာကတော့-

၁၉။ ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယ၊

ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ။

သန္တိတိ နိဗ္ဗုတိံ ဥတ္တာ၊

သာသနေ ဂေါတမဿ န ပမဇ္ဇေယျ။

အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်ကျင့်ပါ

ဧတဉ္စ ဓမ္မ အညာယ-ယခု ဟောခဲ့သော သီလ သမာဓိ အကျင့် တရားကို သိနားလည်ပြီး၍လည်း၊ ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍

သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်သန် ကျင့်သုံးနေသော ရဟန်းသည်၊ ဝိစိနံ-စူးစမ်းဆင်ခြင်လျက်၊ သဒါ-နေ့ရော ညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်ကို အမှတ်ရလျက်၊ သိက္ခေ-ကျင့်ရာ တော့ သတည်း။

အမှတ် (၇) ဂါထာဖြင့် ပါတိမောက် သီလအကျင့် သမာဓိအကျင့် ကို ဟောစေချင်ပါသည်လို့ နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား ဘုရားရှင်၏ တောင်းပန် ချက်အရ အမှတ် (၈) ဂါထာ စသည်ဖြင့် စက္ခုန္ဓြေကို စောင့်စည်းရေး မှစပြီး သီလအကျင့်ကို ဟောကြားခဲ့တယ်။ ဈာယီ-ဈာန်ဝင်စား ရမယ်။ ရှုရမယ် စသည်ဖြင့် သမာဓိအကျင့်ကို ဟောကြားခဲ့တယ်။ အမှတ် (၁၈) ဂါထာအရ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် တုံ့ပြန်ချေပ မပြောဆိုရဆိုတဲ့ စကားရပ်အထိ ဟောကြားခဲ့တဲ့ သီလအကျင့် သမာဓိအကျင့်များကို နာကြားလျက် သိနားလည်ပြီးတော့ ဒီမျှတွင် ရပ်မနေရသေးဘူး။ အမှတ် (၂) ဂါထာမှာ သဒါ သတော သိက္ခေ- လို့ ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း မပြတ်ရှုမှတ် လျက် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ “ဤ တရားသိလျှင်၊ ရှုဆင်ခြင်၊ အစဉ်မှတ်လျက် ကျင့်ရာသည်” လို့ ဆိုထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၈။ ဤတရားသိလျှင်၊ ရှုဆင်ခြင်၊ အစဉ် မှတ်လျက် ကျင့်ရာ သည်။

နိဗ္ဗုတိ-ကိလေသာ၏ ငြိမ်းခြင်းကို၊ သန္တတိ-အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန် ဟူ၍၊ ဥ-တွာ-သိ၍၊ ဂေါတမဿ-ဂေါတမ (ဘုရား) ၏၊ သာသနေ- အဆုံးအမ သာသနာ၌၊ န ပမဇ္ဈေယျ-မမေ့ရာ တဲ့။

**နိဗ္ဗာန၊ နိဗ္ဗုတိ၊ သန္တိ၊ သန္တိလက္ခဏာအရ
တရားကိုယ် အတူတူပင်**

အဲဒီမှာ နိဗ္ဗုတိ-ပုဒ်ကို ရာဂဿ နိဗ္ဗုတိ -စသည်ဖြင့် ရာဂ၊ဒေါသ အစရှိသောကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကို သန္တိ-ဟု သိရန် ဖွင့်ပြထား တယ်။ အဲဒီစကားရပ်ဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းသည်ပင် သန္တိခေါ်တဲ့ (သန္တိလက္ခဏာ) အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်မည်ကြောင်း ပြပါတယ်။ ကိ- လေသာငြိမ်းရင် နိဗ္ဗာန်မည်ကြောင်း ပြပါတယ်။ ကိလေသာငြိမ်းရင် ကိလေသာမှ ဆက်ဖြစ်မည့် ကံနှင့် အကျိုး ရုပ်နာမ် သင်္ခါရဆင်းရဲ တွေလည်း အကုန်ငြိမ်းတော့တာပဲ။ ကိလေသာ ငြိမ်းတယ်ဆိုတာက လည်း အရိယမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိ တော့ဘဲ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားတာကို ဆိုတယ်။ ခေတ္တခဏမျှ ကိလေ- သာမဖြစ်ဘဲ ကင်းနေတာကို ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အရိယ- မဂ်ဖြင့် ကိလေသာဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ဘဲ လုံးဝငြိမ်းတာကို သန္တိခေါ်တဲ့ အနေဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားချက် ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို ထုတ်ပြရုံ လောက်ပဲ လိုပါတော့တယ်။ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုတာ သိနား လည်ရမယ်။ အဲဒီလို သိနား လည်ပြီးတော့ အဲဒီ အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းသည့်တိုင်အောင် မမေ့မလျော့ အားထုတ်သွားရ မယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို “ကိလေငြိမ်းတာ၊ သန္တိပါ။ သိကာ မမေ့ရှိရာသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိလေငြိမ်းတာ၊ သန္တိပါ။ သိကာ မမေ့ ရှိရာသည်။

အဲဒီလို ကိလေသာ ငြိမ်းတာကလည်း ဂေါတမ ဘုရားရှင်၏ သာသနာမှာသာ ရှိတယ်။ အခြား ဘာသာဝါဒ သာသနာတွေမှာ

မီးတောက်ငြိမ်းတာမြင်ရသလို ရာဂစသည်ငြိမ်းတာကို မြင်ပါသလား ◇ ၂၃၉

မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဂေါတမဿ သာသနော-ဂေါတမဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာ၌ မမေ့မလျော့ အားထုတ်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ညွှန်ကြားချက်ဟာ အမှတ် (၅) ဂါထာမှာ (အဇ္ဈတ္တမေ ဝူပသမေ၊ န အညတော ဘိက္ခု သန္တိမေသေယျ) “ကိုယ်တွင်း၌သာ၊ ငြိမ်းစေရာ၊ ပြင်မှာ မရှာသင့်သည်သာ” ဆိုတဲ့ စကားနှင့် ထပ်တူပါပဲ။ အဲဒီခေတ်တုန်းက လူတွေ နတ်တွေ အချို့က “အခြားဘာသာဝါဒဖြင့် ဆင်းရဲငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာ သွားနိုင်တယ်” လို့ ယုံကြည်နေကြတယ်။ တချို့ကလည်း ယုံမှား တွေးတောနေကြတယ်။ “ဖန်ဆင်းတဲ့ နတ်ဘုရား ကိုးကွယ် ပူဇော်တာနဲ့ ကောင်းကင်ဘုံ ရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာ သွားတယ်” လို့ ယုံကြည်နေကြတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည်ကြတဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘူး။ မိမိ သန္တာန်မှာ အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းမှ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းအောင် ကျင့်ပုံကလည်း တခြားမှာ မရှိဘူး။ ဂေါတမ ဘုရားသာသနာမှာသာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် “ဂေါတမ ဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာမှာ အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းသည်တိုင်အောင် မမေ့မလျော့ အားထုတ်သွားရမယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မီးတောက်ငြိမ်းတာမြင်ရသလို ရာဂစသည်ငြိမ်းတာကို
မြင်ပါသလား

ဒီနေရာမှာ မေးစရာအချက်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သန္တိခေါ် အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်တဲ့ အခါမှာ မီးတောက်ကလေး ငြိမ်းသွားတာကို တွေ့ရသလို “ရာဂငြိမ်း

သွားတယ်၊ ဒေါသငြိမ်းသွားတယ်၊ မောဟငြိမ်းသွားတယ်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိ-
 ကိစ္ဆာ ငြိမ်းသွားတယ်” စသည်ဖြင့် မူလက ရှိနေတဲ့ ရာဂစသည်
 ပျောက်ငြိမ်းသွားတာကို တွေ့မြင်ရပါသလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။
 အဲဒီလို တွေ့မြင်ရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လည်း
 ဆိုတော့ အဲဒီ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အနီးကပ် အချိန်မှာ ရာဂ
 ဒေါသ စသည်က ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရိယမဂ်
 မဖြစ်မီမှာ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိရုံမျှလောက်ပဲ။ အဲဒီ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိတယ်
 ဆိုတာကလည်း မီးတောက်ကလေးလို အစိုင့်အခဲနဲ့ ရှိနေတာ မဟုတ်
 ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အချိန်မှစပြီး အဲဒီ ရာဂ
 စသည်ဖြစ်ခွင့်မရှိတာကို မီးတောက်ကလေး ပျောက်သွားတာလို
 မတွေ့မြင်နိုင်ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဘယ်လို တွေ့မြင်ပါသလဲဆိုတော့ ကိလေ
 သာတွေရော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေရော ကင်းဆိတ်နေတဲ့ သဘောကို
 သာ တွေ့မြင်ရ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို တွေ့မြင်ပုံ သိပုံကို
 မိလိန္ဒပဉ္စာ (၃၁၁) မှာ ဒီလို ပြဆို ထားပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် တွေ့ပုံ

တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိကရောတော ပဝတ္တံ
 သမတိက္ကမိတွာ အပ္ပဝတ္တံ ဩက္ကမတိ၊ အပ္ပဝတ္တ မနပ္ပတ္တော မဟာ
 ရာဇ သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္စိကရောတိတိ ဝုစ္စတိ။

အပရာပရံ-အဆင့်ဆင့်၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းရှုမှတ်
 နေစဉ်၊ ဝါ-ရှုမှတ်နေသော၊ တဿ-ထိုယောဂီ၏၊ တံစိတ္တံ-နှလုံးသွင်း
 ရှုမှတ်နေသော ထိုစိတ်သည်၊ ပဝတ္တံ-မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် မပြတ်

ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အယဉ်ကို၊ သမတိက္ကမိတွာ-လွန်မြောက်၍၊ အပ္ပဝတ္တံ-မပြတ် ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အယဉ်မှ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်သော သဘောသို့၊ ဝါ-ဖြစ်မှုကင်းသော သဘောသို့၊ သြက္ကမတိ-သက်ရောက်၏။ မဟာရာဇ-မြတ်သော မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ သမ္မာပဋိပန္နော-နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပဝတ္တံ အနုပ္ပတ္တော-ဖြစ်မှုကင်းသည့် သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဗ္ဗာန်သစ္စိကရောတီတိ-အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုသည်၊ မျက်မှောက် တွေ့မြင်သည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ပြောဆိုအပ်ပေသည်-တဲ့။

အရိယမဂ် ရအောင် ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီဟာ ထိသိမှု ကြံသိမှု ခံစားမှု မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ်တွေကို (သတောသိက္ခေ) “အမှတ်ရလျက် ကျင့်ရမယ်” လို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်သိနေရတယ်။ အဲဒီထိသိမှု ကြံသိမှု ခံစားမှု မြင်မှု ကြားမှု စသည်တွေဟာ မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေပဲ။ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ထိသိမှု ကြံသိမှုစသော ရုပ်နာမ်သဘောတွေကို ပဝတ္တအယဉ်လို့ ခေါ်တယ်။ ရေဟောင်း ရေသစ် မပြတ်သွားနေတဲ့ ရေစီးကြောင်းကို ရေယဉ်လို့ခေါ်သလိုပါပဲ။ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှုမှတ်စိတ်ဟာ ရှုသိတိုင်း ရှုသိတိုင်း အဲဒီမပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်မှာချည်း ကျရောက် ကျရောက်နေတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်မှာချည်း ကျကျနေရာက အထူး သွက်လက်လျင်မြန်တဲ့ သင်္ခါရူပေက္ခာနဲ့ အနုလောမဉာဏ်များ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ အဲဒီရုပ်နာမ်အယဉ် ကင်းဆိတ် ပြတ်စဲတဲ့သဘောသို့ ကျရောက်သွားတယ်။ အဲဒီ

အခါမှာ ရှေးကလို ဖြစ်ပျက်တဲ့သဘောတရားကို မတွေ့ရဘူး။ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ် လုံးဝကင်းဆိတ်တဲ့ သဘောကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါဟာ အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ပဲ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ် ကင်းဆိတ်တဲ့ သဘောမှာ ရာဂစသည်လည်း ကင်းဆိတ်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရုပ်နာမ် ကင်းဆိတ်တဲ့ သဘောကို တွေ့တဲ့သူဟာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတာပါပဲတဲ့။

အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖြင့် အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်သွားရင် အဲဒီ အချိန်မှစပြီး ငြိမ်းသင့်တဲ့ ကိလေသာတွေဟာ ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ဘဲ လုံးဝ ငြိမ်းသွားတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်သုံးပါး ကင်းငြိမ်းတယ်။ အပါယ် ကျစေနိုင်အောင် အားကြီးတဲ့ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေလည်း ကင်းငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်ဟာ အပါယ် ကျရောက်စေနိုင်တဲ့ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း စသော ဒုစရိုက်တွေကို မပြုနိုင်တော့ဘူး။ အပါယ် လေးပါးလည်း မကျရောက်နိုင်တော့ဘူး။ ကာမသုဂတိဘုံမှာလည်း ခုနစ်ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး မဖြစ်ရတော့ဘူး။

သုကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုရင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတွေ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ကာမဘုံမှာ နှစ်ဘဝထက်ပိုလွန်ပြီး မဖြစ်ရတော့ဘူး။

အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုရင် သိမ်မွေ့တဲ့ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတွေ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ကာမဘုံမှာမဖြစ်ရတော့ဘူး။ ရူပအရူပဘုံမှာသာ ဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရမယ်။

အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုရင်တော့ ရူပရာဂ အရူပ ရာဂ မာန အစရှိသော ကိလေသာတွေ အကုန်လုံးကင်းငြိမ်း သွားတယ်။ ဒါကြောင့် လက်ရှိရုပ်နာမ် အစဉ် ပြတ်စဲသွားတဲ့အခါ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တွေ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ ငြိမ်းသွားမှ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ကောင်းကင်ဘုံမှာ ဖြစ်နေရင်လဲ တစ်ချိန်ကျတော့ အဲဒီဘုံဘဝက သေရဦးမှာပဲ။ အဲဒီလိုသေပြီးတော့ လူ့ဘဝ ငရဲတိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဘဝ တွေမှာလည်း ဖြစ်နိုင်သေးတာပဲ။ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာဘဝမှာ အိုရ နာရ သေရမယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးနဲ့လည်း ယခု တွေ့ရ သလိုပင် တွေ့နေရဦးမှာပဲ။ ဒါကြောင့် အဇ္ဈတ္တ-ကိုယ်ထဲမှာသာ ကိလေသာ ငြိမ်းစေရမယ်။ အပြင်မှာ ဆင်းရဲငြိမ်းခြင်းကို မရှာရဘူး။ ကိလေသာဆင်းရဲ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေ အကုန်ငြိမ်းတဲ့ အငြိမ်းဓာတ်ကို တွေ့မြင်အောင် ကျင့်နည်းဆိုတာကလည်း ဂေါတမဘုရား၏ သာသ နာမှာသာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာအားလုံး ငြိမ်းသည်တိုင်အောင် ဂေါတမဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာမှာ မမေ့ မလျော့ကျင့်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီဆောင် ပုဒ်ကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

၁၉။ ဤတရားသိလျှင်၊ ရှုဆင်ခြင်၊ အစဉ် မှတ်လျက် ကျင့်ရာ သည်။

ကိလေငြိမ်းတာ၊ သန္တိပါ၊ သိကာမမေ့ရှိရာသည်။

အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်မှာ အပြည့်အစုံ ဆိုရင်တော့ “ဂေါတမ၏ သာသနာ၌ မမေ့ရှိရသည်” လို့ ဆိုဖို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သံပေါက် လင်္ကာ ဝိနည်းအရ အက္ခရာက ပြည့်နေတာနဲ့ “ဂေါတမ၏ သာသနာ၌” ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ကို ထည့်လို့ မဖြစ်တဲ့အတွက် မထည့်ဘဲ ချန်ထားရပါတယ်။

ပါဠိပညာရှင်များ စဉ်းစားရန်

အဲဒီမှာ ဂေါတမဿ သာသနော-ဂေါတမ၏ သာသနာ၌ ဆိုတဲ့စကားဟာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်က မိန့်ဆိုတော်မူတဲ့ စကားဟုတ်၊မဟုတ်၊ နိမ္မိတဘုရား၏ စကားဖြစ်သင့်မဖြစ်သင့် စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ အခြား သုတ်များမှာတော့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က မိမိကိုယ်ကို ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြရင် တထာဂတ-ပုဒ် သတ္ထု-ပုဒ်များဖြင့် ညွှန်ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီဂါထာမှာတော့ မိမိကိုယ်ကို ဂေါတမဿလို့ ညွှန်ပြလျက် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မိန့်ဆိုတဲ့ ဂါထာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလား။ နိမ္မိတဘုရားက ထောက်ခံပြီး မိန့်ဆိုတဲ့ ဂါထာဆိုရင် ပိုပြီး သင့်လျော်တယ်လို့ ဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မဟာနိဒ္ဒေသမှာ တေနာဟ ဘဂဝါ-ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူသည်လို့ ဖွင့်ပြထားချက် ရှိနေတဲ့အတိုင်း ဘုန်းကြီးကလည်း မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူတဲ့ ဂါထာအနေဖြင့် ဒီမှာ အနက် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြရတာပါပဲ။

အဲဒီ တေနာဟ ဘဂဝါ အရာ၌ တေနာဟနိမ္မိတောလို့ ရှိမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီဂါထာကို နိမ္မိတဘုရား ရုပ်ပွားတော်က ချီးကျူး ထောက်ခံ

တဲ့အနေဖြင့် မိန့်ဆိုတော်မူတယ်လို့ ယူနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ပိုပြီး စကားချောဖွယ် ရှိပါတယ်။ မူလပါဌ်ရင်းက အဲဒီအတိုင်း ရှိမယ်ဆိုရင်လည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သီဟိုဠ်၌ ဘေးကြီးဖြစ်စဉ်က အဲဒီ မဟာနိဗ္ဗေသကျမ်းကို ဒုဿီလ ရဟန်း တစ်ပါးသာလျှင် အာဂုံဆောင်ထားလျက်ရှိကြောင်း၊ အဲဒီ ရဟန်းထံမှ မဟာတိပိဋက မထေရ်၏ အမိန့်အရ မဟာရက္ခိတမထေရ်က သင် ယူခဲ့ရကြောင်းကို ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (နာ-၂၇၄) မှာ ပြဆိုထားချက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အဆိုကို ထောက်ဆကြည့် ရင် အဲဒီအခါတုန်းက ဒုဿီလ ရဟန်း ဆောင်ထားတဲ့ ပိဋိဟာ ချွတ်ယွင်းလာခဲ့လေသလားဟု စဉ်းစားဖွယ် ရှိနေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ နိမ္မိတရူပပွားဘုရား၏ စကားဆိုတာကလည်း ပကတိ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း မိန့်ဆိုထားတဲ့ စကား ပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်ဟာ လိုတုန်းဆိုရင် တာဝတိံသာမှာ အဘိဓမ္မာ တရားကို ဟောစဉ်က နိမ္မိတရူပပွားဘုရားဟောတဲ့ တရားမျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့် နိမ္မိတ ရူပပွားဘုရား၏ စကားဟာလဲ ပကတိ ဘုရားရှင်၏ စကားလိုပင် လေးနက်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး ဂါထာကတော့ ယခု ဟောပြခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ အမှတ် ၁၉-ဂါထာမှာ သာသန ဂေါတမဿ န ပမဇ္ဇေယျ-ဂေါတမ၏ သာသနာ၌မမေ့မလျော့ ကျင့်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားအရ မမေ့မလျော့ ကျင့်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖော်ပြတဲ့စကားပါပဲ။ ဖော်ပြပုံက တော့-

၂၀။ အဘိဘူ ဟိ သော အနဘိဘူတော၊
 သက္ခိဓမ္မ' မနီတိဟ' မဒဿီ။
 တသ္မာ ဟိ တဿ ဘဂဝတော သာသနေ၊
 အပ္ပမတ္တော သဒါ နမဿ' မနုသိက္ခေ-တဲ့။

ဟိ-ဂေါတမဘုရား၏ သာသနာ၌ မမေ့မလျော့ ကျင့်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သော-ထိုမမေ့မလျော့ ကျင့်သောသူသည်၊ (အဲဒါက ရှေးဆရာများ ပြန်ထားသော အနက်ပဲ။ ဘုန်းကြီးသဘောကျတဲ့ အနက်ကတော့ သော-ထို ဂေါတမဘုရားသည် လို့ ပြန်ချင်ပါတယ်။ နိမ္မိတရူပပွား ဘုရားက မိန့်ဆိုတဲ့ ဂါထာလို့လည်း ဆိုချင်ပါတယ်။ ပိုပြီးတော့ ချောလည်းချော၊ သင့်လည်း သင့်ပါတယ်) အဘိဘူ- အဆင်းအာရုံ စသည်တို့ကိုလွှမ်းမိုးနိုင်ပေ၏။ အနဘိဘူတော-အာရုံ ၆-ပါးတို့၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို မခံရပေ။ အနီတိဟံ-ဤသို့ ဖြစ်သ တတ်ဟု ဆိုရုံမျှ သိရုံမျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးသော၊ သက္ခိဓမ္မ-ကိုယ်တိုင် မျက်မြင်တရားကို၊ အဒဿိ-မြင်လေပြီ။

သော-ထိုမမေ့မလျော့ ကျင့်သောသူသည်-လို့ ပြန်တဲ့အနက်အရ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ရရင် မြင်ရတဲ့ အဆင်းအာရုံ ကြားရတဲ့ အသံအာရုံ အစရှိသော သဘောတရားတွေကို မရှုမသိကြတဲ့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ အာရုံကောင်းတွေကို နှစ်သက်သာယာပြီး အဲဒီ အာရုံတွေ နောက်သို့လိုက်ပြီး ရာဂ ဒေါသ စသည်တွေ မဖြစ်ရဘူး။ အဲဒါဟာ အာရုံတွေ၏ အနှိပ်စက် အလွှမ်းမိုး မခံရဘဲ အာရုံတွေကို အနိုင်ရနေ တာပဲ။ အဲဒီလို အရှုံးမရှိဘဲ အနိုင်ရနေတာကို အဘိဘူ-လွှမ်းမိုး နိုင်တယ်။ အနဘိဘူတော-လွှမ်းမိုးခြင်းမခံရဘူးလို့ ဆိုထားပါတယ်။

အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ နိုင်သာ နိုင်ပေ၊ မရှုံးချေလို့ ဆိုထားပါတယ်။
နောက်ပြီးတော့ အနီတိဟံ သက္ခိဓမ္မံ အဒဿီ ဆိုတဲ့ ပါဠိကို “မြင်လေ
မျက်မှောက် တရားတော်” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားပါတယ်။မျက်
မှောက် မြင်တွေ့ပြီး သိသင့်တဲ့ တရားကို မြင်တွေ့သွားလို့ ဆိုလိုတာ
ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၂၀။ နိုင်သာ နိုင်ပေ၊ မရှုံးချေ။

မြင်လေ မျက်မှောက် တရားတော်။

အာရုံ ၆-ပါးကို အရှုံးမရှိဘဲ အနိုင်သာရပြီး မျက်မှောက်
မြင်တွေ့သင့်တဲ့ တရားကို မြင်တွေ့သွားပါပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

တသွာ ဟိ-ထိုသို့ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက် တွေ့မြင်အပ်သော
တရားကို တွေ့မြင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်ပင်လျှင်၊ တဿ ဘဂဝတော-
ထိုဂေါတမဘုရား၏၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ အပ္ပမတ္တော-မမေ့
မလျော့သည် ဖြစ်၍၊ သဒါ-နေ့ရောညည့်ပါ အခါ ခပ်သိမ်း၊ န မဿံ-
ရှိခိုးလျက်။ အနုသိက္ခေ-ရှိသေလိုက်နာ ကျင့်သုံးသွားရာ တော့သ
တည်း-တဲ့။

အဲဒီမှာ ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် တွေ့မြင်အပ်သော တရားကိုတွေ့
မြင်ပြီး ဖြစ်တယ် ဆိုတာဟာ ဥက္ကဋ္ဌ နည်းအားဖြင့် ဘုရား ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်သာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အား အခါခပ်
သိမ်း မမေ့မလျော့ကျင့်ဖို့ ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းရန် လို မလို စဉ်းစား
စရာ ရှိလာပါတယ်။

ယေ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အရဟန္တော ခိဏာသဝါ။ ပ။
သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာ၊ တထာရူပါနာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ န အပ္ပ-

မာဒေန ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ၊ တံ ကိဿဟေတု၊ ကတံ တေသံ
အပ္ပမာဒေန၊ အဘဗ္ဗာ တေ ပမဇ္ဇိတုံ။(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ကီဋ္ဌာဂိရိ
သုတ်-၁၄၂)

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယေ တေ ဘိက္ခု-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊
အရဟန္တာ-ရဟန္တာတို့ပေတည်း၊ ဒီဏာသဝါ-အာသဝေါ-ကိလေသာ
ကုန်ကြ ကင်းကြလေပြီ။ ပ။ သမ္ပဒညာဝိမုတ္တော-အရဟတ္တမဂ်
ဉာဏ်ဖြင့် မှန်စွာသိ၍ လွတ်မြောက် ကြပေကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်း
တို့၊ တထာရူပပါနံ-ထို့သို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန္တာ
ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား အပ္ပမာဒေန ကရဏီယန္တိ-မမေ့မလျော့
မှုဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သည်ဟူ၍၊ အဟံ-ငါသည်၊ န ဝဒါမိ-မဆို မဟော
ပေ။ တံ-ထိုသို့မဟောခြင်းသည်၊ ကိဿဟေတု-အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ တေသံ-ထိုရဟန္တာ ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပမာဒေန-
မမေ့မလျော့မှုဖြင့်၊ ကတံ-ပြုကျင့်အပ်ပေပြီ၊ တေ-ထိုရဟန္တာတို့သည်၊
ပမဇ္ဇိတုံ-မေ့လျော့ ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗာ-မဖြစ်ထိုက် ကြတော့ပြီ။
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်ပေ တည်း-တဲ့။

အဲဒီ ဒေသနာတော်အရအားဖြင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား မမေ့
မလျော့ကျင့်ရေးအတွက် ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းရန် မလိုကြောင်း
ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနောက်ဆုံးဂါထာကိုလဲ နိမ္မိတရုပ်ပွား
ဘုရားက ချီးကျူးထောက်ခံတဲ့အနေဖြင့် မိန့်ဆိုတယ်လို့ ယူပြီးတော့-

ဟိ-ဂေါတမဘုရား၏ သာသနာ၌ မမေ့မလျော့ကျင့်သင့်ခြင်း၏
အကြောင်းကား၊ သော-ထို ဂေါတမဘုရားသည်၊ အဘိဘူ-အာရုံဟူ

သမျှကို လွှမ်းမိုးတော်မူနိုင်ပေ၏။ အနဘိဘူတော-၆-ပါးသောအာရုံတို့၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကိုမခံရတော်မူပေ။ အနီတိဟံ-ဤသို့ ဟောသတဲ၊ ဒီလိုတဲ့ဟု ကြားသိရုံမျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးသော၊ သက္ခိဓမ္မ-ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်အပ်သော တရားကို၊ အဒဿီ-မြင်တော်မူခဲ့ပေပြီ။ဝါ-မြင်တော်မူပြီး၍ ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူပေပြီ။ တသ္မာ ဟိ-ထိုသို့ အာရုံဟူသမျှကို အနိုင်သာရ၍ မရှုံးသည့်ပြင် မျက်မှောက် ကိုယ်တိုင် တွေ့ တရားကိုလည်း အပြည့်အစုံ သိမြင်ပြီးမှ ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူသောကြောင့်၊ တဿဘဂဝတော-ထိုဂေါတမဘုရား၏၊ သာသနေသာသနာတော်၌၊ အပ္ပမတ္တော-မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍၊ သဒါ-နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊ နမဿံ-ရှိခိုးလျက်၊ အနုသိက္ခေ-သင့်လျော်ညီညာ ရှိသေစွာဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံး သင့်လှပါပေတော့သတည်း-လို့-

ဒီလိုအနက်ပြန်လျှင် ပိုပြီးချောမော ပြေပြစ်ပါတယ်။ အသင့်ယုတ္တိလဲ ပိုပြီးရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုလက်ရှိမဟာနိဇ္ဈေသ ပါဠိစာအုပ်မှာ ဒီဂါထာအရာ၌လဲ “တေနာဟ ဘဂဝါ” ဟူ၍ပင် ရှိနေတဲ့အတွက် ပကတိမြတ်စွာဘုရားက မိန့်ဆိုတော်မူတဲ့ အနေဖြင့်ပင် ရှေးဦးစွာအနက်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ (မိမိတို့ နှစ်သက်သလို ယူနိုင်ကြပါတယ်) ဒီနောက်ဆုံးဂါထာမှ တသ္မာဟိ-အစရှိတဲ့ အဆုံးပိုင်း ၂-ပိုဒ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့-

“ထို့ကြောင့်အမြဲမမေ့ဘဲ၊ ရှိလဲခိုးလျက် ကျင့်ရာသော်” လို့ စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထို့ကြောင့် အမြဲ မမေ့ဘဲ၊ ရှိလဲခိုးလျက် ကျင့်ရာသော်။

တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်ပါဠိကို မြန်မာပြန်ပြီး အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်ကတော့ ပြည့်စုံလုံလောက်ပါပြီ။ အဋ္ဌကထာမှာ နောက်ဆုံးပိုင်းအနေဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားချက် ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို ထုတ်ပြရုံလောက်ပဲ လိုပါတော့တယ်။

အဋ္ဌကထာ အဆုံးပိုင်း ဝေဖန်ချက်

အမှတ် (၈) ဂါထာမှာ (စက္ခုဟိ နေဝ လောလဿ) ဆိုတဲ့ ပါဠိစသည်ဖြင့် စက္ခုန္တေခေါ် မျက်စိ စသည်ကို စောင့်ရှောက်ရတဲ့ ကုဏ္ဍိယသံဝရသီလကို ပြပါတယ်တဲ့။

အမှတ်(၁၀) ဂါထာမှာ ရလာတဲ့ ဆွမ်းစသည်ကို သိမ်း မထားရဘူးလို့ ဆိုတဲ့ စကား စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး သုံးဆောင်မှုနှင့်စပ်တဲ့ သီလကို ပြပါတယ်တဲ့။

အမှတ် (၁၂) ဂါထာမှာ မေထုန်ကို ပယ်ရန် ပြထားတဲ့ စကား၊ အမှတ် (၁၄) ဂါထာမှာ ကုန်းချောစကားကိုပယ်ရန်။ အမှတ် (၁၇) ဂါထာမှာ မုသာဝါဒကိုကြဉ်ရန် ပြတဲ့စကား စသည်တို့ဖြင့် ပါတိမောက်သီလကို ပြပါတယ်တဲ့။

(အဲဒီပါတိမောက်သီလကိုတော့ ဒီသုတ်မှာ အကျဉ်းချုပ်မျှသာ တိုက်ရိုက် ဖော်ပြထားပါတယ်။ တိုက်ရိုက် ဖော်ပြမထားတဲ့ ပါတိမောက် သီလများကိုတော့ အမှတ် (၁၅) ဂါထာမှာ (ဥပဝါဒံ ဘိက္ခုန ကရေယျ ကုဟိန္ဒိ) ဆိုတဲ့စကားဖြင့် သိမ်းကျုံးပြီးပြကြောင်းကို ဘုန်းကြီးက အဲဒီ အပိုဒ်ဟောစဉ်က သိမ်းသွင်းပြခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီ သိမ်းသွင်းချက်လည်း ဒီအဋ္ဌကထာ ဝေဖန်ချက်ထဲမှာ စသည်ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် ပြသွားတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။)

အဋ္ဌကထာ အဆုံးပိုင်း ဖေဖန်ချက်

◇ ၂၃၁

အမှတ် (၁၃) ဂါထာမှာ အာထဗ္ဗဏကို ပယ်ရန်ပြတဲ့ စကား စသည်ဖြင့် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ပြပါတယ်တဲ့။

အမှတ် (၁၃) ဂါထာမှာ သမထဈာန် ဝိပဿနာဈာန် တို့အလို ရှုရန်ပြတဲ့ ဈာယီ-ဆိုတဲ့စကားဖြင့် သမာဓိကို ပြပါတယ်တဲ့။

အမှတ် (၁၉) ဂါထာမှာ ဝိစိနံ-စူးစမ်းဆင်ခြင်လျက်-ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် ပညာကိုပြပြီးတော့၊ (သဒါ သတော သိက္ခေ) ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ရန် တစ်ဖန်ထပ်ပြီး ပြပါတယ်တဲ့။ (အဲဒီ ဂါထာဟာ နိမ္မိတရုပ်ပွား ဘုရား၏ ချီးကျူး ထောက်ခံပြီး မိန့်ဆိုချက် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရင်တော့ ပကတိ ဘုရားရှင်၏ စကား ကိုပင် ထောက်ခံပြီး မိန့်ဆိုချက်လို့ ဆိုရမှာပဲ)။

အမှတ် (၁၁၊ ၁၂) ဂါထာများမှာ အသံတိတ်ဆိတ်တဲ့ ကျောင်း၌ နေရန်၊ အအိပ်နည်းပါးစေရန် စသည်ကို ညွှန်ကြားတဲ့ စကားတို့ဖြင့် သီလ သမာဓိ ပညာတို့နှင့် စပ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်တဲ့ အထောက်အပံ့ အကူအညီများကိုမှီဝဲရန်၊ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အရာများကို ပယ်ရှားရန် ပြပါတယ်တဲ့။

အဲဒီလို စုံလင်စွာ ပြတဲ့အတွက် နိမ္မိတရုပ်ပွား ဘုရားက မေးထား တဲ့ သီလ သမာဓိအကျင့်များကို အပြည့်အစုံဖော်ပြခြင်း ပြည့်စုံ သွားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြည့်စုံသွားပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီ တုဝဋကသုတ် ဒေသနာတော်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် အထွတ်တပ်ပြီး နိရုံးကမ္မတ် အပြီးသတ်တော်မူပါတယ်တဲ့။

အဲဒီလို နိဂုံးကမ္မတ် အပြီးသတ်တော်မူတဲ့ အခါမှာ ဒီ တုဂ္ဂကသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာ တွေထဲက အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ပုရာဇာဒေသုတ်ကို ဟောစဉ်ကလိုပင် ကုဋေတစ်သိန်းရှိပါတယ်။ သောတာပန် သမာဒါဂါမ် အနာဂါမ် ဖြစ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်ပင် များပါတယ်တဲ့။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အဋ္ဌကထာ၌ နောက်ဆုံး ဝေဖန်ဖော်ပြချက် စကားပါပဲ။ ဒီတော့ တုဂ္ဂကသုတ်တရားတော်နှင့်စပ်ပြီး ပြောစရာ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု အမျှဝေပြီး နိဂုံးချုပ်ကြစို့။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ဒီသုတ်တရားကို ဟောရတဲ့ကုသိုလ် နာရတဲ့ကုသိုလ် ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် အစရှိသော ဤ ကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အဓိအာတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ် အပေါင်းအား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အညီအမျှ ရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု... သာဓု... သာဓု...။

တုဂ္ဂကသုတ်တရားတော် ပဉ္စမပိုင်း ပြီး၏။

တုဂ္ဂကသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။